

Torsdag den 14. december 2023 (D)

1

35. møde

Torsdag den 14. december 2023 kl. 10.00

Dagsorden

1) 3. behandling, 2. del, af lovforslag nr. L 1:

Forslag til finanslov for finansåret 2024.

Af finansministeren (Nicolai Wammen).

(Fremsættelse 03.10.2023. 1. behandling 05.10.2023. Betænkning 02.11.2023. 2. behandling 09.11.2023. Tillægset betænkning 07.12.2023. 3. behandling, 1. del, 13.12.2023).

2) 3. behandling af lovforslag nr. L 2:

Forslag til lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2027.

Af finansministeren (Nicolai Wammen).

(Fremsættelse 03.10.2023. 1. behandling 05.10.2023. Betænkning 02.11.2023. 2. behandling 09.11.2023. Ændringsforslag nr. 1-3 af 11.12.2023 til 3. behandling af finansministeren (Nicolai Wammen)).

3) 3. behandling af lovforslag nr. L 3:

Forslag til lov om ændring af lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2024, lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2025 og lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2026. (Konsekvenser af 2030-planforløb og regeringens forslag til finanslov for 2024 m.v.).

Af finansministeren (Nicolai Wammen).

(Fremsættelse 03.10.2023. 1. behandling 05.10.2023. Betænkning 02.11.2023. 2. behandling 09.11.2023. Ændringsforslag nr. 1-6 af 11.12.2023 til 3. behandling af finansministeren (Nicolai Wammen)).

4) 3. behandling af lovforslag nr. L 64:

Forslag til lov om velfærd.

Af Christina Olumeko (ALT) m.fl.

(Fremsættelse 26.10.2023. 1. behandling 24.11.2023. Betænkning 07.12.2023. Ændringsforslag nr. 1 og 2 af 08.12.2023 uden for betænkningen af Lisbeth Bech-Nielsen (SF), Trine Pertou Mach (EL) og Christina Olumeko (ALT). 2. behandling 12.12.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

5) 3. behandling af lovforslag nr. L 74:

Forslag til lov om ændring af lov om vederlag og pension m.v. for ministre. (Forlængelse af perioden for midlertidig nedsættelse af grundvederlag til ministre).

Af finansministeren (Nicolai Wammen).

(Fremsættelse 09.11.2023. 1. behandling 24.11.2023. Betænkning 06.12.2023. 2. behandling 12.12.2023).

6) 3. behandling af lovforslag nr. L 52:

Forslag til lov om ændring af momsloven, opkrævningsloven, skattekontrolloven og forskellige andre love. (Gennemførelse af aftale om skærpede og hurtigere sanktioner på skatteområdet).

Af skatteministeren (Jeppe Bruus).

(Fremsættelse 11.10.2023. 1. behandling 25.10.2023. Betænkning 06.12.2023. 2. behandling 12.12.2023).

7) 3. behandling af lovforslag nr. L 57:

Forslag til lov om ændring af lov om anlæg og drift af en fast forbindelse over Femern Bælt med tilhørende landanlæg i Danmark og lov om Sund og Bælt Holding A/S. (Bevarelse af produktionsområdet ved Rødbyhavn og fravigelse af elforsyningsloven).

Af transportministeren (Thomas Danielsen).

(Fremsættelse 25.10.2023. 1. behandling 09.11.2023. Betænkning 06.12.2023. 2. behandling 12.12.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

8) 3. behandling af lovforslag nr. L 55:

Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning og lov om gasforsyning. (Forenkling af forretningsplanen og justering af den økonomiske regulering af den systemansvarlige virksomhed i el- og gassektoren m.v.).

Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard).

(Fremsættelse 25.10.2023. 1. behandling 03.11.2023. Betænkning 07.12.2023. 2. behandling 12.12.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

9) 3. behandling af lovforslag nr. L 56:

Forslag til lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi og lov om ændring af lov om elforsyning, lov om fremme af vedvarende energi og el sikkerhedsloven og om ophævelse af lov om tilskud til fremme af vedvarende energi i virksomheders produktionsprocesser. (En forenklet og hurtig ansøgnings- og tilladelsesproces for repowering af bestående elproduktionsanlæg på havet, tinglysning vedrørende elproduktionsanlæg i den eksklusive økonomiske zone, justering af administrationen af visse pristillægsordninger til VE-anlæg og forlængelse af frist for anmodning om udbetaling af tilskud).

Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard).

(Fremsættelse 25.10.2023. 1. behandling 03.11.2023. Betænkning 07.12.2023. 2. behandling 12.12.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

10) 3. behandling af lovforslag nr. L 81:Forslag til lov om CO₂-kvoter.

Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard).

(Fremsættelse 14.11.2023. 1. behandling 22.11.2023. Betænkning 07.12.2023. 2. behandling 12.12.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

11) 3. behandling af lovforslag nr. L 58:

Forslag til lov om ændring af lov om sikkerhed til søs og forskellige andre love. (Ændring af bødestørrelser for søulykker, digitalisering af anmeldelse af arbejdsulykker og mulighed for ikraftsættelse af alle dele af lov om søfarendes ansættelsesforhold m.v. for Grønland). Af erhvervsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 25.10.2023. 1. behandling 17.11.2023. Betækning 07.12.2023. 2. behandling 12.12.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

12) 3. behandling af lovforslag nr. L 59:

Forslag til lov om fælles digital infrastruktur for elektronisk dataudveksling ved samhandel og rapportering m.v. Af erhvervsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 25.10.2023. 1. behandling 17.11.2023. Betækning 07.12.2023. 2. behandling 12.12.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

13) 3. behandling af lovforslag nr. L 60:

Forslag til lov om håndhævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et indre marked for digitale tjenester. Af erhvervsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 25.10.2023. 1. behandling 17.11.2023. Betækning 07.12.2023. Ændringsforslag nr. 1 af 11.12.2023 til 3. behandling af erhvervsministeren (Morten Bødskov). 2. behandling 12.12.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

14) 3. behandling af lovforslag nr. L 79 A:

Forslag til lov om ændring af databeskyttelsesloven. (Justering af aldersgrænsen for samtykke til behandling af personoplysninger i forbindelse med udbud af informationssamfundstjenester). Af justitsministeren (Peter Hummelgaard).

(2. behandling 12.12.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

15) 3. behandling af lovforslag nr. L 79 B:

Forslag til lov om ændring af databeskyttelsesloven og lov om Det Centrale Personregister. (Ophævelse af bestemmelser om behandling af personoplysninger i forbindelse med markedsføring, undtagelse fra oplysningspligten og indsichtsretten hos Procesbevillingsnævnet og tilpasning af indsichtsretten hos Folketingets Ombudsmand). Af justitsministeren (Peter Hummelgaard).

(2. behandling 12.12.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling. Ændringsforslag nr. 1 og 2 af 13.12.2023 til 3. behandling af justitsministeren (Peter Hummelgaard)).

16) 3. behandling af lovforslag nr. L 13:

Forslag til lov om ændring af retsplejelov for Grønland. (National Enhed for Særlig Kriminalitets kompetence for Grønland m.v.). Af justitsministeren (Peter Hummelgaard).

(Fremsættelse 04.10.2023. 1. behandling 27.10.2023. Betækning 06.12.2023. 2. behandling 12.12.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

17) 3. behandling af lovforslag nr. L 14:

Forslag til lov om ændring af kriminallov for Grønland og retsplejelov for Grønland. (Selvstændig bestemmelse om psykisk vold). Af justitsministeren (Peter Hummelgaard).

(Fremsættelse 04.10.2023. 1. behandling 27.10.2023. Betækning 06.12.2023. 2. behandling 12.12.2023).

18) 2. behandling af lovforslag nr. L 77:

Forslag til lov om ændring af lov om udgivelsen af en Lovtidende. (Bemyndigelse til at fastsætte regler om alternativ offentliggørelse af retsforskrifter). Af justitsministeren (Peter Hummelgaard).

(Fremsættelse 10.11.2023. 1. behandling 21.11.2023. Betækning 12.12.2023).

19) 2. behandling af lovforslag nr. L 80:

Forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om politiets virksomhed. (Initiativer mod åbenlys og systematisk handel med ulovlige stoffer).

Af justitsministeren (Peter Hummelgaard).

(Fremsættelse 14.11.2023. 1. behandling 21.11.2023. Betækning 12.12.2023).

20) 2. behandling af lovforslag nr. L 4:

Forslag til lov om ændring af registreringsafgiftsloven, lov om registrering af køretøjer, brændstofforbrugsafgiftsloven, skatteforvaltningsloven og forskellige andre love. (Regelforenkling og øget regelefterlevelse på motorområdet, justering af skatteforvaltningslovens fristreglers samspil med visse bestemmelser i dobbeltbeskatningsoverenskomster m.v.).

Af skatteministeren (Jeppe Bruus).

(Fremsættelse 03.10.2023. 1. behandling 10.11.2023. Betækning 12.12.2023).

21) 2. behandling af lovforslag nr. L 85:

Forslag til lov om ændring af lov om energiafgift af mineralolieprodukter m.v., lov om afgift af naturgas og bygas m.v., lov om afgift af stenkul, brunkul og koks m.v., lov om afgift af elektricitet og forskellige andre love. (Lempelse af energiafgiften for hotellers rumvarme, forbrugsregistrering ved direkte linjer, nedsættelse af tærskler for indberetning af statsstøtte m.v.).

Af skatteministeren (Jeppe Bruus).

(Fremsættelse 15.11.2023. 1. behandling 23.11.2023. Betækning 06.12.2023).

22) 2. behandling af lovforslag nr. L 62:

Forslag til lov om ændring af lov om planlægning og forskellige andre love. (Opfølgning på evaluering af planloven m.v.).

Af ministeren for landdistrikter (Louise Schack Elholm).

(Fremsættelse 26.10.2023. 1. behandling 03.11.2023. Betækning 12.12.2023).

23) 2. behandling af lovforslag nr. L 66:

Forslag til lov om ændring af lov om Slots- og Kulturstyrelsens kontrol og tilsyn med covid-19-kompensationsordninger m.v. på Kulturministeriets område. (Udskydelse af solnedgangsklausul).

Af kulturministeren (Jakob Engel-Schmidt).

(Fremsættelse 27.10.2023. 1. behandling 03.11.2023. Betækning 06.12.2023).

24) 2. behandling af lovforslag nr. L 70:

Forslag til lov om visse medietjenesteudbydere bidrag til fremme af dansk kultur (kulturbidragsloven).

Af kulturministeren (Jakob Engel-Schmidt).

(Fremsættelse 03.11.2023. 1. behandling 10.11.2023. Betækning 06.12.2023).

25) 2. behandling af lovforslag nr. L 61:

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

Af udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek).

(Fremsættelse 26.10.2023. 1. behandling 03.11.2023. Betækning 07.12.2023).

26) 2. behandling af lovforslag nr. L 82:

Forslag til lov om ændring af lov om integrationsgrunduddannelse (igu) og lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag. (Videreførelse

og udvidelse af igu-ordningen og videreførelse af egu-fgu-bonusordningen).

Af udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek).
(Fremsættelse 14.11.2023. 1. behandling 23.11.2023. Betænkning 12.12.2023).

27) 2. behandling af lovforslag nr. L 72:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne og forskellige andre love. (Udmøntning af VEU-trepartsaftale 2023 om voksen-, efter- og videreuddannelse).
Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).
(Fremsættelse 08.11.2023. 1. behandling 21.11.2023. Betænkning 12.12.2023).

28) 2. behandling af lovforslag nr. L 78:

Forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven. (Justering af krav til minimumsnormering i privatinstitutioner).
Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).
(Fremsættelse 14.11.2023. 1. behandling 21.11.2023. Betænkning 12.12.2023).

29) 2. behandling af lovforslag nr. L 86:

Forslag til lov om ændring af universitetsloven, lov om erhvervsakademiuuddannelser og professionsbacheloruddannelser, lov om videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner og lov om maritime uddannelser. (Virtuel udveksling for studerende).
Af uddannelses- og forskningsministeren (Christina Egelund).
(Fremsættelse 15.11.2023. 1. behandling 23.11.2023. Betænkning 12.12.2023).

30) 2. behandling af lovforslag nr. L 83:

Forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, lov om social pension og forskellige andre love. (Mulighed for dispensation til eksport af pensionstillæg m.v., forenklet beregning af fleksløntilskud, herunder i forhold til hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste m.v., aftalefrihed i fleksjobordningen og ændring af mellemkommunal refusion for førtidspension og seniorenpension).
Af beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen).
(Fremsættelse 15.11.2023. 1. behandling 23.11.2023. Betænkning 06.12.2023. Ændringsforslag nr. 3 og 4 af 12.12.2023 uden for betænkningen af beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen)).

31) 2. behandling af lovforslag nr. L 84:

Forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. (Permanent uddannelsesløft med forhøjet dagpengesats på 110 pct.).
Af beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen).
(Fremsættelse 15.11.2023. 1. behandling 23.11.2023. Betænkning 06.12.2023).

32) Forhandling om redegørelse nr. R 7:

Klima-, energi- og forsyningsministerens redegørelse om klimaeffekter.
(Anmeldelse 07.12.2023. Redegørelse givet 07.12.2023. Meddelelse om forhandling 07.12.2023).

33) Forespørgsel nr. F 14:

Forespørgsel til klima-, energi- og forsyningsministeren om regeringens fremtidige klimapolitiske initiativer.

Af Lea Wermelin (S), Linea Søgaard-Lidell (V), Signe Munk (SF), Henrik Frandsen (M), Lise Bech (DD), Steffen W. Frølund (LA), Mona Juul (KF), Søren Egge Rasmussen (EL), Samira Nawa (RV), Morten Messerschmidt (DF), Franciska Rosenkilde (ALT) og Kim Edberg Andersen (NB).

(Anmeldelse 28.11.2023. Fremme 30.11.2023).

34) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 20:

Forslag til folketingsbeslutning om at iværksætte en forundersøgelse med henblik på udflytning af 10.000 statslige arbejdspladser over de kommende år.
Af Susie Jessen (DD) m.fl.
(Fremsættelse 24.10.2023).

35) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 30:

Forslag til folketingsbeslutning om obligatorisk brug af landdistriksfilteret ved ny lovgivning.
Af Susie Jessen (DD) og Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).
(Fremsættelse 03.11.2023).

36) 1. behandling af lovforslag nr. L 88:

Forslag til lov om ændring af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (Bemyndigelse til at fastsætte regler om teknologier til husdyrproduktion og samlet godkendelse eller tilladelse af husdyrbrug).
Af miljøministeren (Magnus Heunicke).
(Fremsættelse 07.12.2023).

37) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 43:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod PFAS i pesticider i landbruget.
Af Søren Egge Rasmussen (EL) m.fl.
(Fremsættelse 09.11.2023).

Kl. 10:00

Meddelelser fra formanden

Formanden (Søren Gade):

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelser:

Miljøministeren (Magnus Heunicke):

Lovforslag nr. L 90 (Forslag til lov om ændring af miljøskadeloven, lov om miljøbeskyttelse og forskellige andre love. (Præcisering af kredsen af personer, der kan anmode myndighederne om at træffe foranstaltninger m.v. efter miljøskadereglerne og klage over afgørelser herom)) og

Lovforslag nr. L 91 (Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse. (Selektiv nedrivning af visse byggerier)).

Titler på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Det første punkt på dagsordenen er:

1) 3. behandling, 2. del, af lovforslag nr. L 1:

Forslag til finanslov for finansåret 2024.

Af finansministeren (Nicolai Wammen).

(Fremsættelse 03.10.2023. 1. behandling 05.10.2023. Betænkning 02.11.2023. 2. behandling 09.11.2023. Tillægsbetænkning 07.12.2023. 3. behandling, 1. del, 13.12.2023).

Kl. 10:00

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Forhandlingen er åbnet. Den første, der får ordet, er formanden for Finansudvalget, hr. Simon Kollerup, Socialdemokratiet, for en mundtlig indstilling. Værsgo.

Kl. 10:00

(Ordfører)

Simon Kollerup (S):

Tusind tak for det. Jeg skal sådan set bare meddele, at Finansudvalget mødtes straks i går efter afstemningerne og grundigt har gennemgået afstemningsresultaterne. Så jeg kan på vegne af et enigt udvalg meddele, at gennemgangen hverken har givet anledning til bemærkninger eller til yderligere ændringsforslag. Derfor indstiller Finansudvalget lovforslaget til videre behandling.

Kl. 10:01

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:01

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 106 (S, V, SF, M, DD, LA, KF, RV, DF, ALT, NB og Jon Stephensen (UFG)), imod stemte 6 (EL og Lars Boje Mathiesen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) 3. behandling af lovforslag nr. L 2:

Forslag til lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2027.

Af finansministeren (Nicolai Wammen).

(Fremsættelse 03.10.2023. 1. behandling 05.10.2023. Betænkning 02.11.2023. 2. behandling 09.11.2023. Ændringsforslag nr. 1-3 af 11.12.2023 til 3. behandling af finansministeren (Nicolai Wammen)).

Kl. 10:01

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Forhandlingen drejer sig i første omgang om de stillede ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen om ændringsforslagene sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 10:01

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Hvis ikke afstemning begæres, betragter jeg ændringsforslag nr. 1-3 af finansministeren som vedtaget.

De er vedtaget.

Kl. 10:02

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Forhandlingen drejer sig derefter om lovforslaget som helhed.

Ønsker nogen at udtale sig om lovforslaget?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:02

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 103 (S, V, SF, M, DD, LA, KF, RV, DF, ALT, NB og Jon Stephensen (UFG)), imod stemte 6 (EL og Lars Boje Mathiesen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 3. behandling af lovforslag nr. L 3:

Forslag til lov om ændring af lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2024, lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2025 og lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2026. (Konsekvenser af

2030-planforløb og regeringens forslag til finanslov for 2024 m.v.).

Af finansministeren (Nicolai Wammen).
(Fremsættelse 03.10.2023. 1. behandling 05.10.2023. Betænkning 02.11.2023. 2. behandling 09.11.2023. Ændringsforslag nr. 1-6 af 11.12.2023 til 3. behandling af finansministeren (Nicolai Wammen)).
Kl. 10:02

Forhandling**Formanden (Søren Gade):**

Forhandlingen drejer sig i første omgang om de stillede ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen om ændringsforslagene sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 10:03

Afstemning**Formanden (Søren Gade):**

Hvis ikke afstemning begæres, betragter jeg ændringsforslag nr. 1-6 af finansministeren som vedtaget.

De er vedtaget.

Kl. 10:03

Forhandling**Formanden (Søren Gade):**

Forhandlingen drejer sig derefter om lovforslaget som helhed.

Ønsker nogen at udtale sig om lovforslaget?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:03

Afstemning**Formanden (Søren Gade):**

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 103 (S, V, SF, M, DD, LA, KF, RV, DF, ALT, NB og Jon Stephensen (UFG)), imod stemte 6 (EL og Lars Boje Mathiesen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 3. behandling af lovforslag nr. L 64:**Forslag til lov om velfærd.**

Af Christina Olumeko (ALT) m.fl.
(Fremsættelse 26.10.2023. 1. behandling 24.11.2023. Betænkning 07.12.2023. Ændringsforslag nr. 1 og 2 af 08.12.2023 uden for betænkningen af Lisbeth Bech-Nielsen (SF), Trine Pertou Mach (EL)

og Christina Olumeko (ALT). 2. behandling 12.12.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:03

Forhandling**Formanden (Søren Gade):**

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:03

Afstemning**Formanden (Søren Gade):**

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 17 (SF, EL og ALT), imod stemte 92 (S, V, M, DD, LA, KF, RV, DF, NB, Jon Stephensen (UFG) og Lars Boje Mathiesen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er forkastet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) 3. behandling af lovforslag nr. L 74:**Forslag til lov om ændring af lov om vederlag og pension m.v. for ministre. (Forlængelse af perioden for midlertidig nedsættelse af grundvederlag til ministre).**

Af finansministeren (Nicolai Wammen).
(Fremsættelse 09.11.2023. 1. behandling 24.11.2023. Betænkning 06.12.2023. 2. behandling 12.12.2023).

Kl. 10:04

Forhandling**Formanden (Søren Gade):**

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:04

Afstemning**Formanden (Søren Gade):**

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 96 (S, V, SF, M, DD, KF, EL, DF, ALT, NB, Jon Stephensen (UFG) og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 9 (LA), hverken for eller imod stemte 4 (RV).

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

6) 3. behandling af lovforslag nr. L 52:

Forslag til lov om ændring af momsloven, opkrævningsloven, skattekontrolloven og forskellige andre love. (Gennemførelse af aftale om skærpede og hurtigere sanktioner på skatteområdet).

Af skatteministeren (Jeppe Bruus).

(Fremsættelse 11.10.2023. 1. behandling 25.10.2023. Betænkning 06.12.2023. 2. behandling 12.12.2023).

Kl. 10:05

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:05

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 102 (S, V, SF, M, DD, LA, EL, RV, DF, ALT, NB og Jon Stephensen (UFG)), imod stemte 6 (KF), hverken for eller imod stemte 1 (Lars Boje Mathiesen (UFG)).

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

7) 3. behandling af lovforslag nr. L 57:

Forslag til lov om ændring af lov om anlæg og drift af en fast forbindelse over Femern Bælt med tilhørende landanlæg i Danmark og lov om Sund og Bælt Holding A/S. (Bevarelse af produktionsområdet ved Rødbyhavn og fravigelse af elforsyningsloven).

Af transportministeren (Thomas Danielsen).

(Fremsættelse 25.10.2023. 1. behandling 09.11.2023. Betænkning 06.12.2023. 2. behandling 12.12.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:05

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:06

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 100 (S, V, SF, M, DD, LA, KF, RV, DF, NB og Jon Stephensen (UFG)), imod stemte 9 (EL, ALT og Lars Boje Mathiesen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

8) 3. behandling af lovforslag nr. L 55:

Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning og lov om gasforsyning. (Forenkling af forretningsplanen og justering af den økonomiske regulering af den systemansvarlige virksomhed i el- og gassektoren m.v.).

Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard).

(Fremsættelse 25.10.2023. 1. behandling 03.11.2023. Betænkning 07.12.2023. 2. behandling 12.12.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:06

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:06

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 107 (S, V, SF, M, DD, LA, KF, EL, RV, DF, ALT og Jon Stephensen (UFG)), imod stemte 2 (NB og Lars Boje Mathiesen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

9) 3. behandling af lovforslag nr. L 56:

Forslag til lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi og lov om ændring af lov om elforsyning, lov om fremme af vedvarende energi og elsikkerhedsloven og om ophævelse af lov om tilskud til fremme af vedvarende energi i virksomheders produktionsprocesser. (En forenklet og hurtig ansøgnings- og til-ladelsesproces for repowering af bestående elproduktionsanlæg på havet, tinglysning vedrørende elproduktionsanlæg i den eks-klusive økonomiske zone, justering af administrationen af visse

pristillægsordninger til VE-anlæg og forlængelse af frist for anmodning om udbetaling af tilskud).

Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard).
(Fremsættelse 25.10.2023. 1. behandling 03.11.2023. Betænkning 07.12.2023. 2. behandling 12.12.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:07

Forhandling**Formanden** (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:07

Afstemning**Formanden** (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 106 (S, V, SF, M, DD, LA, KF, EL, RV, DF, ALT og Jon Stephensen (UFG)), imod stemte 2 (NB og Lars Boje Mathiesen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

11) 3. behandling af lovforslag nr. L 58:

Forslag til lov om ændring af lov om sikkerhed til søs og forskellige andre love. (Ændring af bødestørrelser for søulykker, digitalisering af anmeldelse af arbejdsulykker og mulighed for ikraftsættelse af alle dele af lov om søfarendes ansættelsesforhold m.v. for Grønland).

Af erhvervsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 25.10.2023. 1. behandling 17.11.2023. Betænkning 07.12.2023. 2. behandling 12.12.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:08

Forhandling**Formanden** (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:08

Afstemning**Formanden** (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 109 (S, V, SF, M, DD, LA, KF, EL, RV, DF, ALT, NB, Jon Stephensen (UFG) og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er enstemmigt vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

10) 3. behandling af lovforslag nr. L 81:**Forslag til lov om CO₂-kvoter.**

Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard).

(Fremsættelse 14.11.2023. 1. behandling 22.11.2023. Betænkning 07.12.2023. 2. behandling 12.12.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:08

Forhandling**Formanden** (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:08

Afstemning**Formanden** (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 107 (S, V, SF, M, DD, LA, KF, EL, RV, DF, ALT og Jon Stephensen (UFG)), imod stemte 2 (NB og Lars Boje Mathiesen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Det næste punkt på dagsordenen er:

12) 3. behandling af lovforslag nr. L 59:

Forslag til lov om fælles digital infrastruktur for elektronisk dataudveksling ved samhandel og rapportering m.v.

Af erhvervsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 25.10.2023. 1. behandling 17.11.2023. Betænkning 07.12.2023. 2. behandling 12.12.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:09

Forhandling**Formanden** (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:09

Kl. 10:10

Afstemning**Formanden** (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 109 (S, V, SF, M, DD, LA, KF, EL, RV, DF, ALT, NB, Jon Stephensen (UFG) og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er enstemmigt vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

13) 3. behandling af lovforslag nr. L 60:

Forslag til lov om håndhævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et indre marked for digitale tjenester.

Af erhvervsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 25.10.2023. 1. behandling 17.11.2023. Betænkning 07.12.2023. Ændringsforslag nr. 1 af 11.12.2023 til 3. behandling af erhvervsministeren (Morten Bødskov). 2. behandling 12.12.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:09

Forhandling**Formanden** (Søren Gade):

Forhandlingen drejer sig i første omgang om det stillede ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen om ændringsforslaget sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 10:10

Afstemning**Formanden** (Søren Gade):

Hvis ikke afstemning begæres, betragter jeg ændringsforslag nr. 1 af finansministeren som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 10:10

Forhandling**Formanden** (Søren Gade):

Forhandlingen drejer sig derefter om lovforslaget som helhed.

Ønsker nogen at udtale sig om lovforslaget?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Afstemning**Formanden** (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 109 (S, V, SF, M, DD, LA, KF, EL, RV, DF, ALT, NB, Jon Stephensen (UFG) og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er enstemmigt vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

14) 3. behandling af lovforslag nr. L 79 A:

Forslag til lov om ændring af databeskyttelsesloven. (Justering af aldersgrænsen for samtykke til behandling af personoplysninger i forbindelse med udbud af informationssamfundstjenester).

Af justitsministeren (Peter Hummelgaard).

(2. behandling 12.12.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:10

Forhandling**Formanden** (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:10

Afstemning**Formanden** (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 97 (S, V, SF, M, DD, KF, EL, RV, DF, NB, Jon Stephensen (UFG) og 1 LA (ved en fejl)), imod stemte 11 (LA og ALT), hverken for eller imod stemte 1 (Lars Boje Mathiesen (UFG)).

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

15) 3. behandling af lovforslag nr. L 79 B:

Forslag til lov om ændring af databeskyttelsesloven og lov om Det Centrale Personregister. (Ophævelse af bestemmelser om behandling af personoplysninger i forbindelse med markedsføring, undtagelse fra oplysningspligten og indsigt retten hos Procesbe-

villingsnævnet og tilpasning af indsigtsretten hos Folketingets Ombudsmand).

Af justitsministeren (Peter Hummelgaard).
(2. behandling 12.12.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling. Ændringsforslag nr. 1 og 2 af 13.12.2023 til 3. behandling af justitsministeren (Peter Hummelgaard)).

Kl. 10:11

Forhandling**Formanden (Søren Gade):**

Forhandlingen drejer sig i første omgang om de stillede ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen om ændringsforslagene sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 10:11

Afstemning**Formanden (Søren Gade):**

Hvis ikke afstemning begæres, betragter jeg ændringsforslag nr. 1 og 2 af justitsministeren som vedtaget.

De er vedtaget.

Kl. 10:11

Forhandling**Formanden (Søren Gade):**

Forhandlingen drejer sig derefter om lovforslaget som helhed.

Ønsker nogen at udtale sig om lovforslaget?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:11

Afstemning**Formanden (Søren Gade):**

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 81 (S, V, M, DD, KF, DF, ALT, NB og Jon Stephensen (UFG)), imod stemte 27 (SF, LA, EL og RV), hverken for eller imod stemte 1 (Lars Boje Mathiesen (UFG)).

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

16) 3. behandling af lovforslag nr. L 13:**Forslag til lov om ændring af retsplejelov for Grønland. (National Enhed for Særlig Kriminalitets kompetence for Grønland m.v.).**

Af justitsministeren (Peter Hummelgaard).

(Fremsættelse 04.10.2023. 1. behandling 27.10.2023. Betænkning 06.12.2023. 2. behandling 12.12.2023. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:12

Forhandling**Formanden (Søren Gade):**

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:12

Afstemning**Formanden (Søren Gade):**

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 108 (S, V, SF, M, DD, LA, KF, EL, RV, DF, ALT, NB, Jon Stephensen (UFG) og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er enstemmigt vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

17) 3. behandling af lovforslag nr. L 14:**Forslag til lov om ændring af kriminallov for Grønland og retsplejelov for Grønland. (Selvstændig bestemmelse om psykisk vold).**

Af justitsministeren (Peter Hummelgaard).

(Fremsættelse 04.10.2023. 1. behandling 27.10.2023. Betænkning 06.12.2023. 2. behandling 12.12.2023).

Kl. 10:12

Forhandling**Formanden (Søren Gade):**

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:13

Afstemning**Formanden (Søren Gade):**

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 109 (S, V, SF, M, DD, LA, KF, EL, RV, DF, ALT, NB, Jon Stephensen (UFG) og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er enstemmigt vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

18) 2. behandling af lovforslag nr. L 77:

Forslag til lov om ændring af lov om udgivelsen af en Lovtidsende. (Bemyndigelse til at fastsætte regler om alternativ offentliggørelse af retsfor skrifter).

Af justitsministeren (Peter Hummelgaard).

(Fremsættelse 10.11.2023. 1. behandling 21.11.2023. Betænkning 12.12.2023).

Kl. 10:13

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

19) 2. behandling af lovforslag nr. L 80:

Forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om politiets virksomhed. (Initiativer mod åbenlys og systematisk handel med ulovlige stoffer).

Af justitsministeren (Peter Hummelgaard).

(Fremsættelse 14.11.2023. 1. behandling 21.11.2023. Betænkning 12.12.2023).

Kl. 10:13

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 10:13

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1 og 2, tiltrådt af udvalget?

De er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

20) 2. behandling af lovforslag nr. L 4:

Forslag til lov om ændring af registreringsafgiftsloven, lov om registrering af køretøjer, brændstofforbrugsafgiftsloven, skatteforvaltningsloven og forskellige andre love. (Regelforenkling og øget regelefterlevelse på motorområdet, justering af skatteforvaltningslovens fristreglers samspil med visse bestemmelser i dobbeltbeskatningsoverenskomster m.v.).

Af skatteministeren (Jeppe Bruus).

(Fremsættelse 03.10.2023. 1. behandling 10.11.2023. Betænkning 12.12.2023).

Kl. 10:14

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 10:14

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1, tiltrådt af udvalget?

Det er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 2 af et mindretal (NB), tiltrådt af et mindretal (DD, LA, KF og DF). Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 29 (DD, LA, KF, DF, NB og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 80 (S, V, SF, M, EL, RV, ALT, Jon Stephensen (UFG) og 1 LA (ved en fejl)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 3, tiltrådt af udvalget?

Det er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

21) 2. behandling af lovforslag nr. L 85:

Forslag til lov om ændring af lov om energiafgift af mineralolieprodukter m.v., lov om afgift af naturgas og bygas m.v., lov om afgift af stenkul, brunkul og koks m.v., lov om afgift af

elektricitet og forskellige andre love. (Lømpelse af energiafgiften for hotellers rumvarme, forbrugsregistrering ved direkte linjer, nedsættelse af tærskler for indberetning af statsstøtte m.v.).

Af skatteministeren (Jeppe Bruus).

(Fremsættelse 15.11.2023. 1. behandling 23.11.2023. Betænkning 06.12.2023).

Kl. 10:15

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 10:15

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1-5, tiltrådt af udvalget?

De er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

22) 2. behandling af lovforslag nr. L 62:

Forslag til lov om ændring af lov om planlægning og forskellige andre love. (Opfølgning på evaluering af planloven m.v.).

Af ministeren for landdistrikter (Louise Schack Elholm).

(Fremsættelse 26.10.2023. 1. behandling 03.11.2023. Betænkning 12.12.2023).

Kl. 10:15

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er stillet ændringsforslag.

Jeg giver nu ordet til fru Jette Gottlieb fra Enhedslisten.

Kl. 10:15

(Ordfører)

Jette Gottlieb (EL):

Tak for det. Der er ved at ske noget epokegørende lige her om lidt. Vi har en opsummering på, hvad der skal ske med landsplanredegørelsen i Danmark. Det vil sige balancen mellem by og land, og det vil sige overordnede hensyn til klima, miljø og trafik og alle sådan nogle ting. Der er kun 42 ændringsforslag, hvoraf langt de fleste er stillet af regeringen, så det kan godt være, at der er nogle ting, man måske har overset. Men et af forslagene består i, at det skulle være en rationalisering eller en afskaffelse af bureaukrati, at man nu vil afskaffe landsplanredegørelsen.

Indtil nu har det været sådan, at en regering har været forpligtet til at komme med en landsplanredegørelse i hver valgperiode, hvor de skal gøre opmærksom på, hvad regeringens overordnede hensig-

ter er. Det vil man nu afskaffe, og derfor har Enhedslisten stillet et ændringsforslag.

I forvejen har vi bedt om at få forslaget opdelt, og det *er* blevet opdelt, og det her ændringsforslag er et forslag om, at man bibeholder den paragraf om, at man fremover fra regeringens side i hver valgperiode skal fremlægge en landsplanredegørelse.

Idéen er selvfølgelig at fremlægge det overordnede hensyn, som kommunerne kan forholde sig til, når de skal lave kommuneplaner og alle sådan nogle ting. Det bliver beskrevet, som om det er alt for bureaukratisk, og at man ikke behøver det. Men det er jo lige præcis det overordnede hensyn, der gør, at vi har mulighed for at tage nogle overordnede beslutninger ud over landet.

Resultatet kan meget nemt blive et skævere Danmark, hvor man i den enkelte kommune gør, hvad man selv kan for at give sine egne betingelser bedst mulige vilkår, uanset om det er store eller små kommuner, eller hvad det er.

Jeg vil derfor voldsomt anbefale, at man stemmer for det forslag, der hedder bibeholdelse af landsplanredegørelsen i det samlede lovkompleks.

Kl. 10:18

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Ønsker flere at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 10:18

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af NB), om, at lovforslaget deles i to lovforslag?

[A. Forslag til lov om ændring af lov om planlægning og forskellige andre love. (Opfølgning på evaluering af planloven m.v.)

B. Forslag til lov om ændring af lov om boligforhold. (Udlejning af midlertidige udstøttede private ungdomsboliger i stueetagen)].

Deling af lovforslaget i to lovforslag er vedtaget.

Der stemmes herefter om det under A nævnte lovforslag:

Der stemmes om ændringsforslag nr. 2 af et mindretal (EL), tiltrådt af et mindretal (SF, RV og ALT). Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 21 (SF, EL, RV og ALT), imod stemte 88 (S, V, M, DD, LA, KF, DF, NB, Jon Stephensen (UFG) og Lars Boje Mathiesen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 3 af et mindretal (SF), tiltrådt af et mindretal (EL, RV og ALT). Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 21 (SF, EL, RV og ALT), imod stemte 88 (S, V, M, DD, LA, KF, DF, NB, Jon Stephensen (UFG) og Lars Boje Mathiesen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 4 og 5, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af NB)?

De er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 6 af et mindretal (SF), tiltrådt af et mindretal (EL, RV og ALT). Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 21 (SF, EL, RV og ALT), imod stemte 88 (S, V, M, DD, LA, KF, DF, NB, Jon Stephensen (UFG) og Lars Boje Mathiesen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 7 og 8, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af NB)?

De er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 9 af et mindretal (SF), tiltrådt af et mindretal (EL, RV og ALT). Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 21 (SF, EL, RV og ALT), imod stemte 88 (S, V, M, DD, LA, KF, DF, NB, Jon Stephensen (UFG) og Lars Boje Mathiesen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 10-12, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af NB)?

De er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 13 af et mindretal (ALT), tiltrådt af et mindretal (SF). Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 15 (SF, EL og ALT), imod stemte 94 (S, V, M, DD, LA, KF, RV, DF, NB, Jon Stephensen (UFG), Lars Boje Mathiesen (UFG) og 2 EL), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 14-19, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af NB)?

De er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 20 af et mindretal (SF), tiltrådt af et mindretal (DD, EL, RV og ALT). Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 27 (SF, DD, EL, RV, ALT og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 82 (S, V, M, LA, KF, DF, NB, Jon Stephensen (UFG) og 4 DD (ved en fejl)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 21, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af NB)?

Det er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 23 af et mindretal (SF), tiltrådt af et mindretal (EL, RV og ALT). Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 21 (SF, EL, RV og ALT), imod stemte 87 (S, V, M, DD, LA, KF, DF, NB, Jon Stephensen (UFG) og Lars Boje Mathiesen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 22 af et mindretal (DD). Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 10 (DD og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 99 (S, V, SF, M, LA, KF, EL, RV, DF, ALT, NB og Jon Stephensen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 24 af et mindretal (SF), tiltrådt af et mindretal (EL, RV og ALT). Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 21 (SF, EL, RV og ALT), imod stemte 87 (S, V, M, DD, LA, KF, DF, NB, Jon Stephensen (UFG) og Lars Boje Mathiesen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 25 af et mindretal (SF), tiltrådt af et mindretal (EL, RV og ALT). Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 21 (SF, EL, RV og ALT), imod stemte 87 (S, V, M, DD, LA, KF, DF, NB, Jon Stephensen (UFG) og Lars Boje Mathiesen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 26-38, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af NB)?

De er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 39 af et mindretal (SF), tiltrådt af et mindretal (EL, RV og ALT). Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 21 (SF, EL, RV og ALT), imod stemte 88 (S, V, M, DD, LA, KF, DF, NB, Jon Stephensen (UFG) og Lars Boje Mathiesen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Der stemmes derefter om det under B nævnte lovforslag:

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 40 og 41, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af NB)?

De er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslagene går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

23) 2. behandling af lovforslag nr. L 66:

Forslag til lov om ændring af lov om Slots- og Kulturstyrelsens kontrol og tilsyn med covid-19-kompensationsordninger m.v. på Kulturministeriets område. (Udskydelse af solnedgangsklausul).

Af kulturministeren (Jakob Engel-Schmidt).

(Fremsættelse 27.10.2023. 1. behandling 03.11.2023. Betænkning 06.12.2023).

Kl. 10:24

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

24) 2. behandling af lovforslag nr. L 70:

Forslag til lov om visse medietjenesteudbyderes bidrag til fremme af dansk kultur (kulturbidragsloven).

Af kulturministeren (Jakob Engel-Schmidt).

(Fremsættelse 03.11.2023. 1. behandling 10.11.2023. Betænkning 06.12.2023).

Kl. 10:25

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 10:25

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1-11, tiltrådt af udvalget?

De er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

25) 2. behandling af lovforslag nr. L 61:

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

Af udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek).

(Fremsættelse 26.10.2023. 1. behandling 03.11.2023. Betænkning 07.12.2023).

Kl. 10:25

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Jeg giver ordet til hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti.

Kl. 10:25

(Ordfører)

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Folketinget vil med det her lovforslag gøre kriminelle mennesker til danske statsborgere. Med åbne øjne, med et trylleslag gør vi tusindvis af anonyme navne til statsborgere uden nogen form for kontrol med antallet af voldsforbrydere, voldtægtsmand eller bandekriminelle, der befinder sig på lovforslaget. Det indrømmer ministeren sådan set åbent.

Hvis ikke det var for Dansk Folkepartis grundige behandling af de enkelte ansøgere, havde en velkendt voldsforbryder, der i 2002 overfaldt og intimiderede en af Dansk Folkepartis nærmeste medarbejdere herinde på Christiansborg, også fået dansk statsborgerskab med det her lovforslag. At se ham gå slukøret rundt på gangene, da han blev bekendt med, at hans voldsmand stod til at få dansk statsborgerskab, var næsten ikke til at bære. Og jeg kan ovenikøbet forstå, at både Enhedslisten og Alternativet synes, at det er helt fint, at man kan få dansk statsborgerskab, hvis man har overfaldet en ungdomspolitik til et politisk skolearrangement. Enhedslisten og Alternativet vil altså give indfødsret til en tyrker, der slog, sparkede og spyttede Kenneth Kristensen i ansigtet til et politisk debatarrangement og siden blev idømt fængsel for det, efterfølgende løj om det i forbindelse med sin ansøgning om dansk statsborgerskab og afgav en falsk erklæring på tro og love til ministeriet i strid med straffeloven. Jeg har ikke ord for den afstumpethed, en sådan politisk vurdering er udtryk for. Til det at se den mand, der har overfaldet og spyttet en i ansigtet, blive indstillet til den ultimative belønning af partier herinde på Christiansborg, der ellers hævder at støtte demokrati og plads til forskellighed, kan man bare sige: Ja, jeg græmmes!

Hvor mange flere volds mænd, voldtægtsforbrydere eller bandemedlemmer er så at finde på det her lovforslag? Svaret blæser i vinden. Denne voldsmand er sandsynligvis kun toppen af isbjerget. Og det kæmpe hul i indfødsretslovgivningen, vi med denne fejl har afsløret, kommer i kølvandet på en lang række grove forsømmelser på indfødsretsområdet: Der er embedsmænd, der egenhændigt fravælger kriminalitetstjek af kommende statsborgere og med åbne øjne trodser en politisk aftale mellem Folketingets partier. Det er en forsømmelse, der kun blev afsløret, fordi Dansk Folkeparti få dage forinden spurgte ind til netop supplerende kriminalitetstjek. Der er sagsakter, der forsvinder ud i den blå luft med den konsekvens, at en kynisk børnemishandler, der har solgt sin 12-årige datter på et somalisk slavemarked og har fået hende tvangsomskåret, nu kan blive for evigt i Danmark stik imod reglerne. Også her er det Dansk Folkeparti, der graver fejlen frem.

Der er op mod tusind personer, der ved myndighedsfejl er blevet registreret som danske statsborgere og måske har været nede at stemme til danske folketingsvalg flere gange uden at have dansk statsborgerskab; der er ansøgere, der har fået dansk statsborgerskab uden at overholde beskæftigelseskravet; og der er en ulovlig praksis, hvor ansøgninger om tidsubegrænsede opholdstilladelser for folk med verserende straffesager ikke er blevet behandlet i overensstem-

melse med loven. Også her er der en sag, der blev afdækket efter spørgsmål fra Dansk Folkeparti.

Skandalesagerne står i kø. I Dansk Folkeparti er vi mildest talt rystede over den lemfældighed og uansvarlighed, der præger dette område. Vi, også jeg, er blevet kritiseret meget for vores nøjsomhed og mange spørgsmål i de her sager, men sandheden er, at vi, i modsætning til regeringen og en lang række partier herinde i Folketinget, faktisk tager ansvar for området. Og det har vi det levende bevis på i form af den voldsmand, der nu foreslås taget af lovforslaget, og de mange fejl, der alene er blevet opdaget på vores foranledning.

Derudover bør det nævnes, at kriminelle udlændinge dømt for bl.a. narkokørsel, tyveri, hærværk, hæleri og hvidvask, kan optages på lovforslag om indfødsrets meddelelse uden hverken karens eller forelæggelse for Indfødsretsudvalget. Mere end hver fjerde person på det her lovforslag, nærmere bestemt 776 personer, skal ovenikøbet ikke opfylde de normale betingelser for opnåelse af indfødsret. Udlændinge dømt for skyderi, overfald, knivstikkeri eller voldtægt kan på grund af statsløsekonventionen optages på lovforslag om indfødsrets meddelelse uden hverken karens eller forelæggelse og uden at skulle kunne dokumentere hverken selvforsørgelse, dansk kundskaber eller en bestået indfødsretsprøve. Svenske statsborgere dømt for bandedrab, voldtægt eller sågar terrorisme kan få dansk indfødsret ved erklæring 7 år efter deres dom. Og jeg kan bekræfte, at der på dette lovforslag er kriminelle, der har begået uhyrlige former for kriminalitet, og som, hvis det her lovforslag vedtages, får dansk statsborgerskab.

Kl. 10:30

Vi har stillet en række ændringsforslag, som forsøger at afbøde de værste konsekvenser af dette lovforslag. Men uanset om det vedtages eller ej, ændrer det ikke på, at forslaget er dybt uansvarligt, og at dybt kriminelle mennesker risikerer at slippe igennem nåleøjet. Vi vil på baggrund af alt dette kraftigt indstille til, at ministeren suspenderer og udsætter behandlingen af indfødsretsforslag, indtil han har fået styr på sit område, og indtil han utvetydigt kan forsikre Folketinget om, at lovforslagene ikke er fyldt med dybt kriminelle mennesker. Og til de politikere, der agter at stemme for det her lovforslag om tildeling af statsborgerskaber, vil vi sige: Vi husker jeres navne – dem alle. Tak for ordet.

Kl. 10:31

Formanden (Søren Gade):

Er der flere, der ønsker at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 10:31

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1, tiltrådt af udvalget?

Det er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 2 af et mindretal (DF), tiltrådt af et mindretal (DD og KF). Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 21 (DD, KF, DF, NB og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 88 (S, V, SF, M, LA, EL, RV, ALT og Jon Stephensen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 3, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af ALT)?

Det er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 4 af et mindretal (DF), tiltrådt af et mindretal (DD og KF). Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 21 (DD, KF, DF, NB og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 88 (S, V, SF, M, LA, EL, RV, ALT og Jon Stephensen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 5 af et mindretal (DF), tiltrådt af et mindretal (DD og KF). Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 21 (DD, KF, DF, NB og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 86 (S, V, SF, M, LA, EL, RV, ALT og Jon Stephensen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 6 af et mindretal (DF), tiltrådt af et mindretal (DD og KF). Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 21 (DD, KF, DF, NB og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 87 (S, V, SF, M, LA, EL, RV, ALT og Jon Stephensen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 7 af et mindretal (DF), tiltrådt af et mindretal (DD og KF). Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 21 (DD, KF, DF, NB og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 88 (S, V, SF, M, LA, EL, RV, ALT og Jon Stephensen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 8 af et mindretal (DF). Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 6 (DF, NB og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 103 (S, V, SF, M, DD, LA, KF, EL, RV, ALT og Jon Stephensen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 9, tiltrådt af udvalget?

Det er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 10 af et mindretal (DF), tiltrådt af et mindretal (DD og KF). Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 21 (DD, KF, DF, NB og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 87 (S, V, SF, M, LA, EL, RV, ALT og Jon Stephensen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 11 af et mindretal (DF), tiltrådt af et mindretal (DD og KF). Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 21 (DD, KF, DF, NB og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 88 (S, V, SF, M, LA, EL, RV, ALT og Jon Stephensen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 12 af et mindretal (DF), tiltrådt af et mindretal (DD og KF). Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 21 (DD, KF, DF, NB og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 87 (S, V, SF, M, LA, EL, RV, ALT og Jon Stephensen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 13 af et mindretal (DF). Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 6 (DF, NB og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 103 (S, V, SF, M, DD, LA, KF, EL, RV, ALT og Jon Stephensen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 14 af et mindretal (DF). Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 6 (DF, NB og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 103 (S, V, SF, M, DD, LA, KF, EL, RV, ALT og Jon Stephensen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 15 af et mindretal (DF). Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 6 (DF, NB og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 103 (S, V, SF, M, DD, LA, KF, EL, RV, ALT og Jon Stephensen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 16, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af EL og ALT)?

Det er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 17 af et mindretal (DF), tiltrådt af et mindretal (DD og KF). Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 21 (DD, KF, DF, NB og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 88 (S, V, SF, M, LA, EL, RV, ALT og Jon Stephensen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 18 af et mindretal (DF), tiltrådt af et mindretal (DD og KF). Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 20 (DD, KF, DF og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 88 (S, V, SF, M, LA, EL, RV, ALT og Jon Stephensen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 19, tiltrådt af udvalget?

Det er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 20 af et mindretal (DF), tiltrådt af et mindretal (DD og KF). Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 20 (DD, KF, DF og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 88 (S, V, SF, M, LA, EL, RV, ALT og Jon Stephensen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 21 af et mindretal (DF). Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 6 (DF, NB og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 103 (S, V, SF, M, DD, LA, KF, EL, RV, ALT og Jon Stephensen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 22 af et mindretal (DF), tiltrådt af et mindretal (DD og KF). Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 21 (DD, KF, DF, NB og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 88 (S, V, SF, M, LA, EL, RV, ALT og Jon Stephensen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 23 af et mindretal (DF), tiltrådt af et mindretal (DD og KF). Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 21 (DD, KF, DF, NB og Lars Boje Mathiesen (UFG)), imod stemte 88 (S, V, SF, M, LA, EL, RV, ALT og Jon Stephensen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 24, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af DF). Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 96 (S, V, Serdal Benli (SF), Theresa Berg Andersen (SF), M, DD, LA, KF, EL, RV, ALT og Jon Stephensen (UFG)), imod stemte 13 (SF, DF, NB og Lars Boje Mathiesen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Kl. 10:37

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

26) 2. behandling af lovforslag nr. L 82:

Forslag til lov om ændring af lov om integrationsgrunduddannelse (igu) og lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag. (Videreførelse og udvidelse af igu-ordningen og videreførelse af egu-fgu-bonusordningen).

Af udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek).
(Fremsættelse 14.11.2023. 1. behandling 23.11.2023. Betænkning 12.12.2023).

Kl. 10:39

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

27) 2. behandling af lovforslag nr. L 72:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne og forskellige andre love. (Udmøntning af VEU-trepartsaftale 2023 om voksen-, efter- og videreuddannelse).

Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).
(Fremsættelse 08.11.2023. 1. behandling 21.11.2023. Betænkning 12.12.2023).

Kl. 10:40

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

28) 2. behandling af lovforslag nr. L 78:

Forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven. (Justering af krav til minimumsnormering i privatinstitutioner).

Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).
(Fremsættelse 14.11.2023. 1. behandling 21.11.2023. Betænkning 12.12.2023).

Kl. 10:40

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

29) 2. behandling af lovforslag nr. L 86:

Forslag til lov om ændring af universitetsloven, lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, lov om videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner og lov om maritime uddannelser. (Virtuel udveksling for studerende).

Af uddannelses- og forskningsministeren (Christina Egelund).
(Fremsættelse 15.11.2023. 1. behandling 23.11.2023. Betænkning 12.12.2023).

Kl. 10:41

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

30) 2. behandling af lovforslag nr. L 83:

Forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, lov om social pension og forskellige andre love. (Mulighed for dispensation til eksport af pensionstillæg m.v., forenklet beregning af flekslønstillæg, herunder i forhold til hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste m.v., af-

talefrihed i fleksjobordningen og ændring af mellemkommunal refusion for førtidspension og seniorpension).

Af beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen).
(Fremsættelse 15.11.2023. 1. behandling 23.11.2023. Betænkning 06.12.2023. Ændringsforslag nr. 3 og 4 af 12.12.2023 uden for betænkningen af beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen)).

Kl. 10:41

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 10:42

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1 og 2, tiltrådt af et flertal (S, V, M, DD, LA, KF, EL, RV og DF)?

De er vedtaget.

Hvis ikke afstemning begæres, betragter jeg ændringsforslag nr. 3 og 4 uden for betænkningen af beskæftigelsesministeren som vedtaget.

De er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

31) 2. behandling af lovforslag nr. L 84:

Forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. (Permanent uddannelsesløft med forhøjet dagpengesats på 110 pct.).

Af beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen).
(Fremsættelse 15.11.2023. 1. behandling 23.11.2023. Betænkning 06.12.2023).

Kl. 10:42

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

32) Forhandling om redegørelse nr. R 7:

Klima-, energi- og forsyningsministerens redegørelse om klimaeffekter.

(Anmeldelse 07.12.2023. Redegørelse givet 07.12.2023. Meddelelse om forhandling 07.12.2023).

Sammen med dette punkt foretages:

33) Forespørgsel nr. F 14:

Forespørgsel til klima-, energi- og forsyningsministeren:

Hvad kan ministeren oplyse om regeringens fremtidige klimapolitiske initiativer set i lyset af ministerens redegørelse om klimaeffekter?

Af Lea Wermelin (S), Linea Søgaard-Lidell (V), Signe Munk (SF), Henrik Frandsen (M), Lise Bech (DD), Steffen W. Frølund (LA), Mona Juul (KF), Søren Egge Rasmussen (EL), Samira Nawa (RV), Morten Messerschmidt (DF), Franciska Rosenkilde (ALT) og Kim Edberg Andersen (NB).

(Anmeldelse 28.11.2023. Fremme 30.11.2023).

Kl. 10:43

Formanden (Søren Gade):

Vi skal nu i gang med en redegørelses- og forespørgselsdebat, og det indebærer, at ordførerne skal logge sig af på deres normale pladser og derefter rykke frem på de forreste rækker og logge sig ind dér. Derfor holder vi lige en kort pause.

Men jeg gør opmærksom på, at afstemningen om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til tirsdag den 19. december 2023.

Kl. 10:46

Formanden (Søren Gade):

Den første, der får ordet til begrundelse, er ordføreren for forespørgerne, fru Lea Wermelin, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 10:47

Begrundelse

(Ordfører for forespørgerne)

Lea Wermelin (S):

Tak for det. Jeg vil på vegne af partierne med min begrænsede stemme forsøge at sige, at vi jo har tradition for at have den her redegørelsesdebat, som vi lige om lidt tager hul på, og derfor vil jeg sådan set heller ikke sige så meget mere, end at vi ser frem til en god debat med ministeren. Tak.

Kl. 10:47

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Jeg giver nu ordet til klima-, energi- og forsyningsministeren.

Kl. 10:47

Besvarelse

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Tak for ordet. Parisaftalens mål er klart: at arbejde for at begrænse den globale temperaturstigning til 1,5 grader. Som det ser ud i dag, er verden ikke på vej til at opfylde det mål. Derfor skal Danmark skubbe på klimahandling globalt, og vi skal sikre omstilling herhjemme. Danmarks klimainsats anerkendes internationalt, også selv om den herhjemme ofte bliver kritiseret for bl.a. ikke at gå hurtigt nok. Danmark er endnu en gang placeret øverst blandt 63 lande på det anerkendte Climate Change Performance Index af internationale grønne organisationer. Vi skal være stolte over det, men vi har en stor opgave foran os, så vi skal ikke hvile på laurbærrene.

På papiret er opgaven simpel. Vi skal leve op til de klimamål, der er sat for 2025, 2030 og videre frem, og vi skal gøre det inden for rammerne af klimaloven. Derfor skal vi på en og samme tid reducere udledningerne af drivhusgasser, bevare balancen i samfundet og føre en klimapolitik, som er ambitiøs, som ikke rammer socialt skævt, og som bevarer Danmarks konkurrenceevne. Vi skal leve op til vores egne mål, og samtidig skal vi bruge vores viden om grønne teknologier som havmøller, power-to-x og fangst og lagring af CO₂ til at drive en grøn omstilling i resten af verden. Men lad os være ærlige over for hinanden: Når vi skal ændre så grundlæggende på et samfund, som den grønne omstilling kræver, så er der ikke nogen lette løsninger tilbage. Vi skal balancere mange hensyn og tage svære beslutninger. Derfor er det vigtigt, at vi holder plogen i jorden, helt frem til de svære beslutninger er implementeret og reduktionerne er opnået.

Vi er i fuld gang med den grønne omstilling, og i løbet af det seneste års tid har vi taget vigtige skridt mod et grønnere Danmark. Vi har lagt fundamentet for fremtidens forsyning af grøn strøm, og vi har skubbet på udviklingen inden for de teknologier, der skal hjælpe både os og vores naboer af med de sidste fossile brændsler. I maj blev rammerne for danmarkshistoriens suverænt største havvindsudbud lagt, og det kan potentiel skaffe grøn strøm til mere end 14 millioner danske og europæiske husstande. For et par dage siden indgik vi en aftale om energipakker på land, vi har gjort det nemmere at få sat vindmøller og solceller op hurtigt og i stor skala, og vi har skabt bedre muligheder for at lægge virksomheder med særlige energibehov tæt på det sted, hvor strømmen bliver produceret. Derudover har vi givet kompensation til naboer og har givet lokalsamfund et mærkbart løft, så flere gevinster ved VE lander tæt på anlæggene.

Elnettet skal også kunne følge med, og derfor har jeg i min tid som minister godkendt investeringer i elnettet for 6,2 mia. kr. Det skal bl.a. styrke vores elmotorveje, så vi får mest muligt ud af alle de anlæg til vind- og solenergi, vi sætter op. I varmesektoren har vi sikret, at geotermi kan blive en vigtig del af vores varmesystem med en lov, der baner vejen for Danmarks første geotermianlæg i stor skala. Folkene bag forventer, at det bliver EU's største af sin slags. Vi har afsat yderligere 240 mio. kr. til afkoblingsordningen og 150 mio. kr. til fjernvarmepuljen, så endnu flere danskere kan komme af med gasfyret og over på de grønne varmekilder.

Vi skal af med fossile brændsler, og i nogle sektorer rækker elektrificeringen ikke hele vejen. Derfor skal vi have skruet op for produktionen af fremtidens brændsler. Det har vi bl.a. gjort med afgørelsen af ptx-udbuddet i oktober. Med udbuddet investerede vi 1,25 mia. kr. i at kickstarte den danske brintproduktion. I maj afgjorde vi det første støtteudbud til ccs, hvor Ørsted vandt kontrakten om at lagre 0,43 mio. t årligt fra 2026, og vi tog første spadestik til anlægget på Avedøreværket den 4. december. Jeg ser frem til at følge projektet.

I september indgik vi en politisk aftale, der baner vejen for fangst og lagring af hele 34 mio. t CO₂ over en 15-årig periode. Dermed har vi lagt vejen til en fuld værdikæde for fangst og lagring af CO₂ i 2029. Med aftalen samler vi midlerne fra ccus-puljen og puljen for denne grønne skattereform for at skabe større sikkerhed i forhold til en fuld værdikæde for fangst og lagring af CO₂ allerede fra 2029. Aftalen fjerner samtidig forhindringer og skaber klarhed om etableringen af både rør til transport af CO₂ og udvikling af CO₂-lagre.

Projekterne skyder op flere steder, og senest har jeg været med til at indvie et demonstrationsanlæg oppe på Aalborg Portland. Så teknologien er på vej til at blive udviklet og implementeret. Samlet set har regeringen således indgået en lang række aftaler, der peger frem mod en grønnere fremtid. Aftalerne bringer os meget tæt på opfyldelse af vores mål.

Kl. 10:52

Når vi kigger lidt længere frem, venter 70-procentsmålet i 2030. Her skal en stor del af de resterende reduktioner findes inden for land- og skovbrugssektoren. Ekspertgruppen for en grøn skattereform fremlægger i februar 2024 deres anbefalinger til en CO₂-afgift på landbruget. Regeringen har desuden nedsat en grøn trepart, der bl.a. skal levere anbefalinger til os beslutningstagere, og derefter vil regeringen fremlægge et forslag til en CO₂-afgift på landbruget.

En anden sektor, hvor vi skal sætte ind, er transportsektoren. Det går heldigvis stærkt med den grønne omstilling ude på vejene. Ladestanderne skyder op, og elbilerne bliver flere og flere. Regeringen har vedtaget en ny kilometerbaseret og CO₂-differentieret vejafgift for lastbiler som et vigtigt skridt i retning mod en grønnere lastbiltransport i Danmark. I 2027 opretter EU et nyt CO₂-kvotesystem for udledninger af brændsler i vejtransporten og opvarmning af bygninger, som forventes at reducere udledningerne med 0,3 mio. t i 2030. Regeringen har aktivt fravalgt en mulighed for at udskyde kvotesystemet til 2031 for at sikre tidligere reduktioner for brændsler i vejtransporten. For at understøtte den grønne omstilling af vejtransporten yderligere er der med finansloven for 2024 afsat 300 mio. kr., der f.eks. kan gå til tilskud til grønne lastbiler eller depotladere. Dertil har regeringen i efteråret præsenteret en udrulningsplan for offentligt tilgængelig ladeinfrastruktur til den tunge vejtransport, og der vil dermed være rigelig kapacitet til undervejsladning for ellastbiler de næste mange år.

I november præsenterede regeringen et udspil om grøn omstilling af indenrigsluftfarten. Regeringen foreslår, at der udbydes en grøn indenrigsrute i 2025 og en helt grøn indenrigsflyvning fra 2030. Derudover foreslår vi, at der afsættes 1 mia. kr. til en ekstra pulje til grøn omstilling af luftfarten, som f.eks. kan bruges til at gøre udenrigsluftfarten grønnere. Vi er p.t. i gang med at forhandle en aftale på plads. I EU-regi er det derudover besluttet, at der skal indføres et fælleseuropæisk iblandingskrav til bæredygtige brændstoffer i luftfarten stigende fra 2 pct. i 2025 til 70 pct. til 2050. Søfarten bliver ligeledes pålagt et fælleseuropæisk CO₂-fortrængningskrav stigende fra 2 pct. i 2025 til 80 pct. i 2030.

I de kommende måneder skal vi holde dampen oppe og implementere de mange aftaler, der er indgået. Vi skal arbejde for at få flere boliger over på de grønne varmekilder, for at få mere VE på land og for at fremtidssikre elnettet til fremtidens behov, og vi skal sikre, at vi også i fremtiden har et energisystem, hvor vi kan regne med el i kontakten. Derfor vil regeringen i 2024 præsentere et udspil, der skal sikre en stabil elforsyning i fremtidens grønne energisystem. Vi skal også arbejde videre med de nøgleteknologier, der skal få os helt i mål. Regeringen arbejder målrettet på meget snart at kunne præsentere et oplæg til økonomiske rammevilkår for rørforbundet brintinfrastruktur, og det skal ske som opfølgning på første delaftale om ejerskab og drift af fremtidens danske rørforbundne brintinfrastruktur. Dermed følger vi op på ptx-aftalen fra april. Regeringen vil præsentere et oplæg til de langsigtede rammer for CO₂-fangst i forsyningssektoren, og i starten af 2024 vil vi også præsentere et lovforslag om transport af CO₂ via rør, så der er klare og ensartede regler for etablering og drift af CO₂-rørledninger. Endelig har Energistyrelsen netop åbnet for ansøgninger til licenser til lagring af CO₂ dybt nede i undergrunden under landjorden, og det første udbud på 10,5 mia. kr. fra den nye samlede ccs-pulje forventes dermed at blive åbnet i juni 2024.

Godt samarbejde med vores europæiske naboer er helt afgørende for, at vi kan lykkes med vores klimaindsats, og derfor prioriterer regeringen også arbejdet i EU højt. I løbet af 2023 har vi opnået vigtige resultater i EU. Vi har bl.a. strammet og udvidet ETS-kvotesystemet og sat højere 2030-mål for VE og energieffektivitet, der skal fremme indsatserne på de her områder endnu mere. Desuden har

vi styrket CO₂-standarderne for biler og sat et stop for salg af diesel- og benzinbiler i EU fra 2035. Der ligger betydelige CO₂-reduktioner i de mange tiltag, der bliver gennemført her.

En vigtig prioritet for regeringen i den kommende tid er et nyt EU-klimamål for 2040. Det er en meget vigtig sag, der præsenteres i første halvår af 2024. Barren skal sættes højt med et ambitiøst mål, der er i overensstemmelse med Parisaftalens målsætning på 1,5 grader. Regeringen har meldt ud, at vi ønsker et mål på mindst 90 pct. i 2040. Der er i regi heraf også behov for, at EU's klima- og energiregulering moderniseres. Vi skal have så mange som muligt af EU's udledninger omfattet af kvotehandel. EU skal rustes til en fremtid efter 2030, hvor energien i høj grad skal være baseret på vedvarende energi, og hvor EU skal være mere selvforsynende. Vi skal hurtigst muligt blive fri af Putins gas og have det erstattet med grøn energi i stedet.

I det nye år overtager vi også formandskabet i Nordsøsamarbejdet i EU, og det vil vi bruge til at fremme havvinddagsordenen på regionalt plan. Nordsøen er et af de områder, der har potentiale til at blive drivkraften for et selvforsynende Europa, både for havvind, CCS og brint. Samtidig er en række sager under behandling på forskellige niveauer. Det gælder f.eks. reform af elmarkedet og revision af bygningsdirektivet. Der er tale om store, komplekse sager, der kommer til at få mærkbar betydning for danskerne, og derfor følger regeringen dem tæt og kæmper for danske interesser.

Kl. 10:57

Herhjemme har vi den seneste tid forhandlet om flere reduktioner i 2025. Det gør vi for at lukke den sidste del af mankoen. Det er vigtigt at huske, at da aftalen om 2025-målet blev indgået, blev mankoen opgjort til 2,1-5,2 mio. t. Siden da er der indgået aftaler, som giver reduktioner i 2025 på 3,7 mio. t. Politisk har man altså leveret markant mere end det, der blev forventet ved indgåelse af aftalen om 2025-målet. Det skyldes bl.a., at vi løbende og politisk har taget højde for udviklingen i mankoen i de årlige klimafremskrivninger.

Regeringen har fremlagt yderligere politik, der skal få os det sidste stykke ad vejen over målstregen. Regeringen vil bl.a. hæve dieselaftgiften varigt med 50 øre pr. liter fra 2025. Vi forhandler nu om de sidste få procent for at nå i mål. I »Klimastatus og -fremskrivning 2023« skønnes det, at Danmark er nået 98,7 pct. af vejen til 2025-målet i forhold til udledningerne i 1990.

Det er rigtigt, at vi har forhandlet længe, og det skyldes flere ting. Partierne har løbende ønsket nye tiltag bragt i spil, ligesom regeringen har lyttet til partiernes ønsker og fremlagt nye tiltag, bl.a. dieselaftgiften. Regeringen har fremlagt en pakke, der indfrier 2025-målet, og har undervejs imødekommet partierne med varige reduktioner. Vi har valgt at øge dieselaftgiften varigt fra 2025, som en række partier har foreslået. Det har vi tænkt os at gennemføre, og det kan hurtigt gennemføres.

Jeg gerne slå fast, at forhandlingerne fortsætter i Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet. Det giver dog god mening, at vi afventer, hvilke konsekvenser de nye data om lavbundsgrunde har for 2025-målet. Lige nu kender vi kun antallet af lavbundsgrunde – vi skal også kende klimaeffekten. Det indblik har vi først senere i december, da tallene fra Aarhus Universitet er forsinket. Der vil derudover inden jul blive afholdt møde i Finansministeriet om Grøn Fond, der skal bidrage til ambitiøse investeringer i en række forskellige grønne tiltag på både miljø- og naturområdet. Regeringens udspil til at indfri 2025-målet er finansieret af midler fra Grøn Fond, og det står vi selvstændigt ved.

Vi ser frem til fortsat dialog med partilederne og vil høre, om der er samlede forslag, som partierne kan blive enige om, og ikke mindst, hvordan man i så fald vil finansiere det. Det har vi endnu ikke modtaget. For den grønne omstilling griber ind i danskernes liv, og det stiller krav til os politikere om at sikre grøn handling, der

virker, og som er i balance. Sammen er vi nået langt, sammen skal vi nå langt, og sammen skal vi i mål. Tak for ordet.

Kl. 10:59

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er nu adgang til én kort bemærkning fra ordførerne. Der er foreløbig fire, der har skrevet sig ind til det. Den første, der får ordet, er hr. Søren Egge Rasmussen fra Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 11:00

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jamen det var da rart at høre, at der bliver nogle forhandlinger inden nytår. Jeg har spurgt om, hvad det er, vi skal nå i mål med, men jeg har ikke fået listen over det. Den ser jeg da frem til at få på et eller andet tidspunkt. Jeg synes, der er nogle store ting, f.eks. det med at kunne løse det med overskudsvarme. Det skal vi altså i mål med inden nytår. Så er det sagt.

Når jeg ser på, hvad vi mangler, synes jeg, at det, der står i klimaredegørelsen om Danmarks EU-forpligtigelse, er interessant. Og når man ser i det skema, ser det altså ud, som om vi er bagefter i forhold til 2025. Der er sådan set en reduktionsmanko på 0,9 mio. t. Og det er så, hvis man tager ændringerne af kvotehandelssystemet og de ændringer, som regeringen har spillet ud med i forhold til 2025, med i regnestykket. Hvis de tal er rigtige, er det jo egentlig sådan, at vi bør øge vores klimahandlinger yderligere i 2025 ud over det, som regeringen har spillet ud med. Er det korrekt læst i det skema?

Kl. 11:01

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 11:01

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Ja, det er korrekt, at Danmark med den nuværende vedtagne politik ikke skønnes at indfri EU-forpligtigelsen i byrdefordelingsaftalen og LULUCF-forordningen. Og det fremgår, som spørgeren helt korrekt nævner, af »Klimastatus og -fremskrivning 2023« og »Klimaprogram 2023«. Det er da heller ikke nogen overraskelse, at vi ikke uden yderligere tiltag lever op til målene. De er lige blevet fastsat, og regeringen vil selvfølgelig arbejde for, at Danmark lever op til sine forpligtigelser i EU frem mod 2030.

Man kan også sige det modsatte: Det er jo ikke en lovlig mulighed at gøre noget andet. Vi taler jo om EU-lovgivning, der forpligter vores land. Regeringen afventer ekspertgruppen for en grøn skattereforms endelige afrapportering. I dens kommissorie står der, at den også skal inddrage hensyn til byrdefordelingsaftalen og LULUCF-forordningen. For den væsentligste del af det, der skal levere på EU-forpligtigelserne, er jo sammenfaldende med de reduktioner, vi skal have herhjemme i landbruget.

Kl. 11:01

Formanden (Søren Gade):

Fru Signe Munk, Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 11:02

Signe Munk (SF):

Ministeren indledte sin tale med at omtale en international klimaopgørelse over landenes klimaindsatser. Man skal dog lige oplyse, at plads nr. 1, 2 og 3 står ledige, for der er ikke noget land i verden, der har gjort sig fortjent til at leve op til tilstrækkelig klimahandling. Så er det rigtigt nok, at Danmark har førerpositionen blandt alle de lande, der ikke gør nok.

Det, der så bare også er påfaldende, og som ministeren behændigt ikke nævner, er, at der også står, at Danmark er ved at miste sin

førerposition, fordi klimapolitik i Danmark har stået stille siden folketingsvalget 2022, altså der, hvor klimaministeren kom til. Derfor vil jeg bare spørge klimaministeren: Hvordan kan man på nogen mulig måde være tilfreds med, at regeringen er ved at sætte Danmarks førerposition på klimaområdet over styr?

Kl. 11:03

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 11:03

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Tak for spørgsmålet. Jeg tror også, fru Signe Munk kender svaret. Det har jo de seneste 12 måneder ikke været nogen overraskelse, at regeringen venter på ekspertudvalget, der skal give svarene på, hvordan vi klimaregulerer den store sektor, som mangler på klimaområdet. Det er ingen overraskelse. Hvad har vi så gjort, mens vi venter på Svarerudvalget?

Vi er kommet med et forslag til en dieselaftag. Vi har, som jeg nævnte i min tale, valgt den tidligst mulige indfasning af CO₂-kvotekravene i det pågældende direktiv for biler og for boliger. Vi har lanceret og forhandlet en passagerafgift for luftfarten og introduceret en kilometerbaseret vejafgift og en udrulningsplan for ladeinfrastruktur.

Ved siden af det har vi taget initiativer på det område, jeg vil kalde the big four, når det handler om grøn omstilling af vores energisystem. Vi har lavet danmarkshistoriens – man kan nok ikke sige verdenshistoriens – suverænt største udbud af havvind, fremrykket en strategi på CCS, som vi har aftalt sammen, og aftalt at få mere VE på land, og lige om lidt skal vi få økonomien i brintinfrastrukturen på plads.

Så jeg kan slet ikke genkende billedet af, at vi ikke har handlet, men det er da klart for enhver – og det har det været i lang tid – at den store sektor, der mangler at blive reguleret, er landbruget, og vi afventer Svarerudvalget.

Kl. 11:04

Formanden (Søren Gade):

Fru Mona Juul, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 11:04

Mona Juul (KF):

Tak, og tak for redegørelsen. Det er ikke nogen nem opgave at være klimaminister i de her år, hvor vi skal rykke alt, hvad vi overhovedet kan, og bestemt heller ikke på baggrund af, at ministeren så vælger at sige, at der ligesom er nogle ting, som man parkerer her, og at man nu skal videre med det her, men at der sker knap så meget. Men jeg tænker også, at ministeren måske lidt kommer til at spænde ben for sig selv.

Jeg kunne i dag i Jyllands-Posten se, at ministeren udtaler, eller det er i hvert fald sådan, jeg opfatter det, at det åbenbart er oppositionens skyld, at vi ikke har lavet et 2025-klimamål. Der kunne jeg da godt tænke mig lige at få foldet ud, hvordan det på nogen som helst måde kan lade sig gøre, og om det er sådan, at den her regering fremadrettet forventer – for det kan jeg læse mig til – at der er en samlet opposition, der kommer med et samlet forslag for så at kunne lave en samlet løsning. For så tror jeg da, at der er rigtig mange aftaler, senest skatteaftalen fra i dag, der bliver voldsomt svære for regeringen at komme igennem med.

Kl. 11:05

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 11:05

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Det er sådan, at regeringen i det lange forhandlingsforløb startede med at foreslå at øge iblandingskravet, og så var det på et meget markant ønske fra en bred kreds af Folketingets partier, at vi valgte at øge dieselaftagten og gjorde det varigt. Det har vi reflekteret. Det er så samtidig sådan, at vi i regeringen, når vi tager sådan et initiativ, også arbejder med en kompensation i forhold til både borgere og erhverv. Det tror jeg jeg er enig med fru Mona Juul i at man skal gøre. Finansieringen til det er i Grøn Fond, og derfor er det logisk, og det har partierne i øvrigt også ønsket, at der er et samlet oplæg til, hvordan den grønne fond skal disponeres, før vi kan konkludere på det i forhold til dieselaftagten. Det skal vi så i gang med at forhandle og drøfte meget snart.

Ved siden af det er virkeligheden den, at vi har fået nye lavbundsjordkort, og de kan også få en betydning. Vi ved endnu ikke, hvor stor en betydning de vil få for de fremskrevne udledninger, og der tænker jeg, at alle partier er interesserede i, at vi står på et solidt fagligt grundlag. Vi forventer at få tallene fra Aarhus Universitet inden jul – det har de lovet os – og så vil vi så hurtigt som muligt vende tilbage til Folketinget med en vurdering af, hvad det betyder for såvel den historiske udledning fra lavbundsjordene som det fremadrettede i forhold til mankoen.

Kl. 11:06

Formanden (Søren Gade):

Fru Samira Nawa, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 11:06

Samira Nawa (RV):

Tak, og tak for redegørelsen. Jeg ved snart ikke, hvor jeg skal starte, så jeg tager tre nedslagspunkter. For ministeren fremhæver en flyafgift, hvor man er i gang med at forhandle. Men som jeg ser det, og som jeg også forstår det af regeringens oplæg, så er det jo bl.a. sådan, at provenuet fra flyafgiften kommer til at finansiere en ældrecheck. For mig at se viser det, at man er rød, før man er grøn. Det har jeg aldrig hørt Moderaterne tage i deres mund, men det er det, man viser i handling.

Noget andet, som ministeren peger på, er 2025-målet, og man ville gerne have, at oppositionen skulle levere løsningen. Men undskyld mig, vi har en flertalsregering – en flertalsregering, der bare kunne træffe beslutninger og sørge for, at de fundamentale ændringer, der skal til, for at vi kan løse klimakrisen, rent faktisk sker, eller at Danmark i hvert fald har sit på det tørre. For det tredje nævner ministeren i sin tale også den grønne trepart. Men hvad i alverden har vi så nedsat Svarerudvalget, ekspertgruppen, for, hvis vi også lige skal have det over i en grøn trepart? Hvad er vi politikere så til for, hvis ikke det er at reagere på ekspertkommissionens anbefalinger?

Kl. 11:08

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 11:08

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Jeg er jo lilla, og det er sådan en blandingsfarve, så den evner at være både rød, grøn og blå på samme tid. Med hensyn til luftfartssudspillet vil jeg sige: Hvor stod vi før valget? Der stod vi med et forslag om 13 kr. Nu har den her flertalsregering fremlagt et forslag om i gennemsnit at hæve passagerafgiften til 100 kr. i 2030, og det er rigtigt, at der er en del af det provenu, der tilfalder velfærdsstaten, ligesom det i øvrigt gælder ved afgifter generelt, og der er i det her tilfælde så også en væsentlig del, der føres tilbage til en grøn omstilling af luftfarten. Det synes jeg er en god balance, og jeg ved

godt, at Radikale Venstre siger, at de er ungdommens parti, og at de vel dermed også definitorisk ikke tænker så meget på de ældre. Jeg under de ældre at få en forhøjet ældrecheck.

Kl. 11:09

Formanden (Søren Gade):

Hr. Peter Kofod, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 11:09

Peter Kofod (DF):

Tak for det, og tak for redegørelsen. Jeg vil sådan set stille ministeren et rimelig åbent og simpelt spørgsmål: Er det hele ikke lidt overgearet? Er det ikke lidt overgearet, at vi skal til at lægge afgifter på vores landbrug, at vi skal lægge afgifter på flyvning, og at vi skal finde os i kæmpevindmøller, der smadrer vores landskab, og solcelleørkener, der ødelægger vores smukke natur, hvor lærken plejede at synge? Er det ikke lidt overdrevet? Vi kan løse det her meget nemmere.

Lad os få noget kernekraft, i stedet for at vi skal smadre vores landskab og gøre det umuligt at bo på landet, og at vi skal leve af broccoli og grønsager og alt muligt andet ubehageligt. Jeg synes måske bare, at den her klimareligion har taget totalt overhånd, og at den har taget friheden fra os, og det her må jo handle om, at vi får mindre religion og nogle flere ting, der virker. Er ministeren ikke enig i det?

Kl. 11:10

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 11:10

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Jeg er topbegeistret for den grønne omstilling. Mere grøn energi er lig med sikkerhed. Hvis Dansk Folkeparti kerer sig om Europas sikkerhed, burde man være den varmeste tilhænger af mere grøn energi. Vedvarende energi fra sol og vind er det billigste og hurtigste at skalere op og det vigtigste redskab til at sikre Europas energiuafhængighed.

Kigger man en lillebitte smule frem i tiden, tager det ikke mange år, før den billigste og bedste bil er en elbil. Det er svaret på, at de folk, der har mindst i vores land, fremadrettet kan køre med mindst mulig økonomisk belastning. Det er topfedt. Jeg har ikke afsky ved grønsager, så det kan vi jo have hver vores holdning til. Jeg under danskerne at have en varieret kost. Jeg er ikke tilhænger af at tale grønsager ned.

Kl. 11:11

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger fra ordførerne, så vi siger foreløbig tak til ministeren.

Så går vi over til forhandlingen og de almindelige regler for korte bemærkninger. Jeg skal gøre opmærksom på, at man har taletid på 10 minutter.

Den første, der får ordet, er ordføreren for forespørgerne, fru Lea Wermelin fra Socialdemokratiet.

Kl. 11:11

Forhandling

(Ordfører for forespørgerne)

Lea Wermelin (S):

Tak for det. Jeg har tænkt mig at give jer en lidt grøn bouillonterning i dag, for jeg vil gerne gøre det lidt kort. Det tror jeg – som I kan høre – vil være bedst for alle på grund af min stemme. Formanden er så venlig at give mig en pastil. Jeg ved ikke, om det er, fordi jeg

har råbt så meget til COP28, eller hvad det er, men i hvert fald er stemmen på retræte. Måske er det bare juleferien, der snart venter forude.

Måske er det meget godt at starte med COP28. Klimaudvalget har været af sted. Jeg er selv lige kommet tilbage til Danmark i går. Og selv om der er meget, som vi gerne ville have haft med ind i aftalen, fordi vi sætter så ambitiøse mål fra dansk og europæisk side, så står vi jo nu med en global klimaaftale, som i den grad skubber på i den rigtige retning, og som for første gang nogen sinde får de fossile brændsler med. Det synes jeg vi kan være utrolig glade for at vi lykkedes med. Jeg tænker også, at det, at Danmark fik lov at spille så vigtig en rolle på COP'en, siger noget om lige præcis den debat, vi har i salen her i dag.

Men hvis jeg skal starte med der, hvor vi kommer fra, kan man sige, at grunden til, at vi får resten af verden med på så ambitiøs en aftale, som der trods alt kommer ud af årets COP, også er, at konsekvenserne er til at tage og føle på. 2023 er målt som det varmeste år nogen sinde. Det har været et år med massive hedeølger. Vi så de her hagl på størrelse med tennisbolde. Der har været stormflod herhjemme. Vi har fået en – endnu en, kunne man tilføje – alarmerende rapport fra FN, som viser, at vi har kurs mod både langt flere og også meget mere alvorlige naturkatastrofer, hvis ikke vi sætter bremsen i. Så alvoren er gået op for alle. Jeg tror, at de fleste af os er utålmodige på klimaets vegne, og det er der god grund til.

Så hvor stiller det Danmark henne i forhold til den debat, vi har i dag? Vi har jo i seneste regeringsperiode sammen med en bred kreds af Folketingets partier lavet klimaloven og vedtaget et af verdens mest ambitiøse klimamål. Det kan vi se at der bliver kvitteret for fra resten af verden, som er interesseret i det, Danmark gør. Men vi har jo ikke bare sat langsigtede mål for vores klimainsats i Danmark og globalt. Vi har også leveret konkret klimahandling, og det har vi i øvrigt gjort med de fleste af de partier, der sidder hernede, så tusind tak for det gode samarbejde i det daglige.

Jeg er med på, at de langsigtede mål også er dem, der kan løbe med den store opmærksomhed. Men der er rigtig meget af det, som skal være med til at sørge for, at vi kan lave den største transformation af det danske samfund siden industrialiseringen, som jo foregår her, når vi laver lovgivning om elforsyningen eller vi vedtager lovgivning om realkreditbelåning af havvindmøller. Det kan godt lyde en lille smule teknisk; det er det sådan set også. Men hele den lovgivningsmaskine, som vi i fællesskab arbejder med, er jo forudsætningen for, at de store aftaler, vi laver, også bliver til virkelighed. Og da vi satte det her 70-procentsmål, gjorde vi det jo i en anerkendelse af, at vi ikke kendte hele vejen til målet. Men i det tætte samarbejde, vi har haft siden 2020, også med konkret lovgivningsarbejde her i Folketingssalen, står vi jo nu og siger: Nu kender vi faktisk sådan set hele vejen til 2030. Vi har anvist, hvordan vi kan komme derhen, og vi har taget aktive beslutninger, som fører os tre fjerdedele af vejen. Så vi kan godt levere fra dansk side.

Nu var ministeren lidt inde på et par af de ting, som vi har besluttet. Noget af det kommer vi også til at kunne se forandre Danmark i de kommende år. Men jeg vil også bare lige bruge lejligheden til et par nedslag. Først og fremmest er der den aftale, som vi lavede med en bred kreds af partier i forhold til mere sol- og vindenergi på land. Vi ved jo, at vi skal have mere vedvarende energi. Heldigvis er det nu også reflekteret i den COP28-aftale, vi lavede i går. Men det skal vi jo også herhjemme. Og det, at vi nu giver nogle langt bedre rammer for energipakker, og at vi er med til at fjerne barrierer for, at det kan lade sig gøre lokalt, og det, at vi sørger for, at når man giver et areal lokalt, så er der også gevinster at hente for kommuner, for lokalsamfund og for naboer, er noget af det, der er enormt vigtigt, når vi samtidig skal kunne skrue tempoet op. Så det er jo et meget

konkret eksempel på, at vi i fællesskab kan være med til at bane vejen for også at nå de ambitiøse mål, vi så har.

Kl. 11:16

Når vi siger – og det gælder også resten af verden – at vi skal væk fra de fossile brændsler, hvad gør vi så herhjemme for at vise vejen? De skal jo først og fremmest reduceres, og der skal elektrificeres, hvor det er muligt, men der er også behov for grønne alternativer. Derfor er vi jo i gang med en omstilling i Danmark, hvor vi også fremmer de grønne brændstoffer til vores skibe, til vores fly og til vores tunge transport. I forhold til power-to-x-udbud i Danmark har vi jo også har taget det første skridt. Det er også i år, at vi har drejet på håndtaget, hvor vi går fra at slippe CO₂ ud i atmosfæren til nu at fange og lagre den. I september afholdt vi det første ccs-udbud, og i forrige uge så vi også reel handling, da Ørsted tog første spadestik til projektet.

Hvis nu der er nogen, der følger med derude på skærmen, kan man sige, at lidt i modsætning til det, man nogle gange kan få indtryk af, så sker der faktisk rigtig, rigtig mange ting, og en af de ting, som også er utrolig vigtige, ikke bare for Danmark, men for resten af Europa, er hele spørgsmålet om havvind, hvor vi for et halvt år siden lavede danmarkshistoriens største udbud. Det vil levere strøm til de her 14 millioner danske og europæiske husstande. Så det er jo ikke bare noget, som hjælper Danmark med at levere på vores klimamål. Det hjælper også vores europæiske naboer, og så gør det jo også det, at vi giver et konkret svar i forhold til det nye sikkerhedsbillede, der er i Europa, efter at Rusland har angrebet Ukraine. Så også dér giver det mening, at vi hjælper de lande, der har sværest ved at omstille sig, ved at forsyne dem med grøn strøm. Så vi kommer også til at investere massivt, et stort milliardbeløb, i vores elnet i fremtiden. Så der er både aftaler til lands og til vands for bare give et par af de eksempler. Så venter vi jo med spænding på vores aftale omkring luftfarten. Forventningen er, at vi forhåbentlig snart kan lave en aftale om den passagerafgift, som også skal være med til at gøre vores indenrigsflyvninger grønne.

Til sidst vil jeg bare nævne landbruget, som vi har brugt en del tid på at diskutere, både blandt ordførerne her, men selvfølgelig også offentligt. For når vi kigger på noget af det, der er tilbage at gøre frem mod 2030, skal man jo hverken være den store matematiker eller nødvendigvis have gået mange år i skole for at kunne se, at der, hvor vi har behov for en markant omlægning, er på landbrugssiden. Det er jo også det, som ligger i regeringens klimaplan. Måden, vi går til det på, er bl.a. ved at have et ekspertudvalg, som hjælper os med at sige, hvordan kan vi lave nogle modeller, hvor det bliver et udstillingsvindue for resten af verden, og hvor vi kan sikre, at den måde, vi omstiller landbruget på, gør det attraktivt at gøre det samme i andre dele af verden, hvor de står med de samme udfordringer. Det fyldte i øvrigt ret meget på COP28. I tillæg til det sørger vi også for at gå i dialog med dem, det handler om, altså landbruget, men jo også med de grønne organisationer, altså dem, der skal sørge for, at det sådan set bliver til virkelighed derude. At vi har den dialog, synes jeg personligt selv er rigtig, rigtig vigtigt i de her omstillinger, så det ikke bare er noget, vi vedtager herinde bag murene, men at det også er noget, som vi får både danskerne, men også de erhverv, der skal levere det, med på.

Så alt i alt har vi lavet utrolig meget. Vi kommer også til at skulle fortsætte den kamp. Jeg kan sagtens dele utålmodigheden, men jeg synes også, det er vigtigt, at vi i den her debat i dag husker på alle de mange ting, som vi har besluttet i fællesskab.

Nu vil jeg læse et forslag til vedtagelse op på vegne af Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne:

Forslag til vedtagelse

»Klimakrisen nødvendiggør en omstilling af vores samfund. Det er samfundsændringer, der har stor betydning for danskernes hverdag.

Folketinget anerkender, at Danmark med regeringsgrundlaget og de seneste års aftaler om f.eks. danmarkshistoriens største havvind-sudbud, aftalen om energiparker på land, styrkelse af rammevilkårene for ccs og afholdelse af Danmarks første ptx-udbud er rykket tættere på at indfri klimamålene og skabe et grønnere Danmark, der er mindre afhængig af fossile brændsler.

Regeringen vil indfri klimamålene og har præsenteret politik, der kan lukke den nuværende 2025-manko, bl.a. ved at hæve dieselaftgiften fra 2025.

2030-målet skal bl.a. nås ved at realisere reduktionsmålet for land- og skovbrugssektoren. Regeringen vil fremlægge et forslag til en klimaaftale på landbruget på baggrund af anbefalingerne fra ekspertgruppen for en grøn skattereform og grøn trepart.

Regeringen arbejder desuden for et ambitiøst 2040-klimamål i EU og for at fremme danske grønne løsninger i EU og globalt.« (Forslag til vedtagelse nr. V 29).

Tak, formand.

Kl. 11:21

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Forslaget til vedtagelse vil nu indgå i de videre forhandlinger.

Der er foreløbig fire med korte bemærkninger til ordføreren. Den første, der får ordet, er hr. Søren Egge Rasmussen fra Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 11:21

Søren Egge Rasmussen (EL):

Ja, det var jo en vedtagelsestekst, der hovedsagelig refererede tilbage til de aftaler, vi lavede med den tidligere regering, og ordføreren har jo ret i, at den tidligere regering ikke helt vidste, hvordan man skulle nå det her 70-procentsmål. Det var jo så De Radikale, SF og Enhedslisten, der havde ambitionerne, og som sagde, at vi, hvis I skal have magten, så også skal have en regeringsforståelse, hvor det her er med, og vi fik klimaloven. Og det er jo det, som vi nu bygger på, og det er rigtig godt.

Nu er ordføreren lige kommet hjem fra COP'en, og jeg har også haft fornøjelsen af at deltage i sådan nogle klimatopmøder, og det bedste af dem oplevelsesmæssigt var sådan set klimatopmødet i København, altså 100.000 mennesker, der demonstrerede herude på gaden. Vi kom så desværre ikke i mål med en aftale, fordi Lars Løkke Rasmussen hamrede med en lille træhammer ude i Bella Centeret, uden at vi kom i mål, og det var rigtig ærgerligt. Vi er kommet videre.

Jeg kunne godt tænke mig at høre noget. Når der nu på klimatopmødet er vedtaget et udkast, som ikke tvinger landene til at sige farvel til kul, olie og gas, men at de opfordres til at omstille deres økonomier væk fra de fossile brændsler, hvordan vil regeringen så håndtere den melding?

Kl. 11:22

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 11:22

Lea Wermelin (S):

Tak for det. Det er da også klart, at vi – heldigvis – er kommet rigtig langt siden det klimatopmøde, vi havde her i København, hvor et af de store stridspunkter jo netop var, om man kunne lykkes med at få en klimaaftale, som var juridisk bindende. Det ønskede vi jo fra dansk side, og vi ville jo også gerne have, at vi nu kunne tage fra COP28 og sige, at alle landene er forpligtet til at gøre det her.

Men der må man jo nogle gange også sige, at det system, som vi har til at lave den type globale aftaler – FN-systemet – ikke er juridisk forpligtende. Men den tekst, vi har fået, sender jo netop helt entydigt et signal fra hele verdens side både til landene og til de internationale lånemarkeder om, at hvis man tror, at fremtiden ligger i olie, kul og gas, så tager man fejl. For fremtiden ligger i den vedvarende energi.

Kl. 11:23

Formanden (Søren Gade):
Hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 11:23

Søren Egge Rasmussen (EL):

Ja, men man er jo nok nødt til at komme fra signalpolitikken til noget reel handling, i forhold til hvordan man håndterer det ude i Nordsøen, og det ser jeg så frem til at vi kommer til at drøfte.

En anden ting, der blev aftalt på topmødet, var jo sådan set, at der lægges op til, at de rige lande sender flere penge til omstilling og klimatilpasning i verdens fattigste og mest sårbare lande. Men der er ikke nogen tvang i den tekst, der er, og det er jo virkelig her, konfliktstoffet er, især når man fra dansk side tager af ulandsbistanden og gør den til klimabistand i stedet for at tilføre flere penge.

Kan ordføreren ikke se, at det er nødvendigt, at vi hjælper med et større beløb til ulandene til klimasikring?

Kl. 11:24

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 11:24

Lea Wermelin (S):

Det kan være, at hr. Søren Egge Rasmussen næste gang skal tage med på COP, for jeg tror sådan set, det vil besvare de spørgsmål, der er her. Måske vil jeg også bare ganske kort nævne, at der i forhold til olie, kul og gas er en kæmpe anerkendelse af det, som Danmark gør. Vi er jo med i alliancen Beyond Oil & Gas, og det fyldte ret meget i forhold til at presse på. Så det, Danmark gør, har jo en betydning.

I forhold til klimafinansiering vil jeg sige, at jo, vi skal videre. Vi var jo det første land, der støttede den her nye fond for klimatab og -skader, og vi har også givet et konkret bidrag på årets COP. Selvfølgelig har vi som rige lande et kæmpeansvar for det globale syd.

Kl. 11:24

Formanden (Søren Gade):
Fru Signe Munk, Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 11:24

Signe Munk (SF):

Tillad mig at starte et lidt andet sted end Klimarådet. Dengang jeg gik i gymnasiet, havde jeg billedkunst, og da jeg skulle til eksamen i det fag, byggede jeg et meget skævt hus af ispinde, og jeg syntes selv, at det var et 12-tal værd. Det var både noget med, at man kan være fuld af fejl, og at det var bæredygtigt med ispinde, men min billedkunstlærer gik lidt mere op i æstetik og faglige argumenter end min gode salgstale, så jeg endte ikke med at få 12. Efterfølgende har jeg tænkt, at nogle gange er det nok meget rimeligt, at man ikke altid selv skal evaluere sin egen indsats.

Det er jo også rimelig sigende, når man kommer til klimapolitikken, for når regeringen taler om klimapolitikken, skorter det jo ikke på 12-taller. Vi står jo her i dag, på baggrund af at Klimarådet har sagt klart og tydeligt, at regeringen ikke leverer en troværdig vej til at nå 70-procentsmålsætningen, og der er netop lige kommet en international vurdering af, at klimapolitikken nærmest har stået stille

i et år, altså efter at den her regering kom til, og det truer Danmarks førerposition internationalt set som grønt foregangsland.

Giver det nogen som helst anledning for ordføreren til at tænke, at der lige skal lidt mere tempo på for at nå 12-tallet inden for klimahandling?

Kl. 11:26

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:26

Lea Wermelin (S):

Det er dejligt med lidt historie fra de gamle dage. Jeg har også hørt det citat af Churchill, der lyder, at man kun skal tro på en statistik, man selv har manipuleret. På den måde kan man jo have mange forskellige tilgange til, hvordan man vil fremlægge sin politik. Nu nævnte SF's ordfører også tidligere den her opgørelse, der er lavet for de grønne organisationer, men pointen er jo, at der er en grund til, at Danmark er det bedste land i den opgørelse, og grunden er, at vi lykkes med nogle af de ting, som mange andre lande ikke lykkes med. Det gør vi jo i et fællesskab, det gør vi også sammen med SF, og det gør vi sammen med mange af de partier, der er her.

Jeg synes nogle gange, der er en tendens til at sige, at vi ikke er i mål med det hele. Og selvfølgelig er vi ikke det, for der er også nogle år til 2030, og vi skal da knokle derudad, og der kommer til at være masser af ting, som er enormt svære. Der er intet land i verden, der har lavet en CO₂-afgift på landbruget, så det er da svært, og det skal vi da også være ærlige omkring. Men jeg synes måske, at SF's ordfører også taler sin egen indsats lidt ned, i forhold til at vi jo faktisk leverer som land, og det har vi tænkt os at fortsætte med.

Kl. 11:27

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 11:27

Signe Munk (SF):

Det, der jo er påfaldende, er, at når man ser på den her internationale vurdering, der er kommet, understreges det klart og tydeligt i den, og det er bl.a. en professor fra Tyskland, som har været med til at lave opgørelsen, at siden SVM-regeringen kom til, er tempoet i dansk klimapolitik faldet betragteligt, altså modsat det, der skete, da Socialdemokratiet var en del af den rød-grønne blok. Det er jo også påfaldende, at sidst Danmark blev solskinshistorien på COP-møderne, var, da vi lavede klimaloven. Så jeg vil bare stille et helt simpelt ja eller nej-spørgsmål: Mener ordføreren ikke, at der er blevet lavet mere klimapolitik i den tidligere regeringsperiode end nu – præcis som forskerne også siger?

Kl. 11:28

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:28

Lea Wermelin (S):

Det er da dejligt. Nu bliver jeg så bedt om at vurdere min egen indsats alligevel. Jeg troede ellers, at det var det, vi ikke skulle. Men fred være med det, det gør jeg gerne. Jeg synes, at vi hele tiden skal bygge ovenpå, og derfor bygger det regeringsgrundlag, der ligger, oven på alle de mange gode ting, som vi gjorde i sidste regeringsperiode. Så jeg mener jo, at den her regering er mere ambitiøs, men det bygger jo på alt det fælles arbejde, vi også har lavet førhen. Og hvis man læser den opgørelse og hører det, de grønne organisationer siger, er noget af det, de peger på, som de er utålmodige efter, lige

præcis CO₂-afgiften på landbrug. Den kommer vi jo til at gennemføre.

Kl. 11:30

Kl. 11:28

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så er det fru Mona Juul.

Kl. 11:28

Mona Juul (KF):

Tak, og tak for talen, og tak for det daglige gode samarbejde. Der er ikke nogen tvivl om, at en af de vigtigste forudsætninger for, at vi overhovedet når vores klimamål, er at udfase de fossile brændstoffer, og det var jo fint, at der kom en tekst – måske ikke verdens skarpeste tekst, men der kom dog en tekst – på COP'en.

Men hvordan kan ordføreren egentlig tilslutte sig det og så samtidig lave en aftale om en flyafgift, hvor vi netop ikke bruger provenuet til at udfase?

Kl. 11:29

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:29

Lea Wermelin (S):

Det kan jeg da sagtens. Altså, det, vi skriver ind i COP-aftalen, er netop ret historisk, for det er aldrig sket før, at vi har fået alle verdens lande med på at anerkende, at der ikke er nogen fremtid for de fossile brændsler.

Kunne vi så godt have ønsket os en mere markant tekst på udfasningsområdet? Det kunne vi helt sikkert. Det arbejdede vi på helt til det sidste. Vi sloges med næb og kløer for det, både fra dansk og europæisk side og med nogle af de latinamerikanske lande og de østater, som står til at drukne i verdenshavet, hvis ikke vi lykkes med at bremse klimaforandringerne. Så ja, Danmark er jo med til at presse på helt fremme dér.

Så spørger ordføreren: Hvordan kan vi så samtidig lave en flyafgift i Danmark, hvor også en del af det provenu går til ældrechecken? Det er jo den måde, vi altid har finansieret ting på i Danmark. Det er jo ved at sige: Vi har nogle afgifter, som går ind i en fælles kasse, og som også er med til at finansiere vores fælles velfærd. Det her er jo ikke anderledes, end hvad vi gør på en masse andre områder, hvor jeg går ud fra at Konservative i øvrigt også selv er med.

Kl. 11:30

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 11:30

Mona Juul (KF):

Jeg synes, det er et håbløst svar, for vi står faktisk i en situation, hvor vi har brug for, at vi udfaser de fossile brændstoffer. Vi har brug for en massiv indsats på det område, og derfor forstår jeg simpelt hen ikke, at ordføreren vælger det svar.

Vi har jo brug for, at luftfarten får omstillet sig. Vi har brug for, at vi får investeret så meget som overhovedet muligt i den agenda. Hvordan kan man på nogen som helst måde forsvare, at vi så vælger, eller at I så vælger at bruge midlerne på noget andet?

Altså, jeg synes ikke, det giver meget mening, og jeg tror faktisk heller ikke, at det gør det for borgerne. Altså, ordføreren er nødt til at komme med en bedre forklaring, simpelt hen.

Kl. 11:30

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Tak. Ordføreren.

Lea Wermelin (S):

Jamen jeg skal forsøge at komme med en bedre forklaring. Jeg vil i øvrigt også gerne kvittere for det gode samarbejde, vi har i det daglige. Men vi er jo ikke enige om det hele, og sådan skal det også være herinde.

Vi har i Danmark masser af eksempler på, at vi opkræver afgifter for noget og kanalisere det hen til bl.a. vores fælles velfærd. Det er der ikke noget odøst i. Det, vi så vælger her, som er lidt utraditionelt, er jo så at sige, at en del af de penge, der bliver opkrævet i afgift, faktisk går direkte tilbage til den branche, det handler om, for at omstille den, og det synes jeg sådan set er rigtig godt. Den ambition deler jeg sådan set.

Kl. 11:31

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så er det fru Samira Nawa.

Kl. 11:31

Samira Nawa (RV):

Tak. Jeg fortsætter lige i samme boldgade, for jeg giver sådan set ordføreren ret i, at vi opkræver afgifter for noget og kan bruge det et andet sted, og det har vi set mange eksempler på.

Men hvordan hænger det så sammen, at ordføreren, regeringen og ordførerens parti taler klimaforandringerne og klimakrisen så meget op – som noget af det allermost alvorlige; som noget, der skal løses – og her er der så en måde at løse en del af krisens udfordringer på, netop ved at opkræve en flyafgift, en passagerafgift, og så investere det i branchens grønne omstilling?

Jeg forstår i hvert fald ikke, hvordan man på COP'en kan blive enige om, at man gerne vil væk fra olie, gas og fossile brændsler, men vi herhjemme i Danmark bare gerne vil forhøje ældrechecken. Det hænger ikke sammen for mig.

Kl. 11:32

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:32

Lea Wermelin (S):

Det er måske, fordi det er et meget forsimplet billede, som Radikales ordfører her tegner. Det er jo ikke sådan, at fordi alle pengene ikke går direkte tilbage, en til en, til branchen, så kan man ikke gøre flybranchen grønnere.

Vi ved, at en af forudsætningerne for, at det overhovedet kan lade sig gøre, er, at der bliver produceret grønne brændstoffer. Og hvad kanalisere vi i Danmark i de her år milliarder og atter milliarder af kroner ind i? Det er lige præcis det: udbygning af havvind; sikring af brintinfrastruktur; at vi sørger for, at de brændstoffer rent faktisk kan produceres; og at vi har nogle fly og har nogle lufthavne, som kan håndtere det.

Så det her er jo ikke det eneste, vi gør, og derfor synes jeg, det er en lille smule ærgerligt, at man på den måde simplificerer noget, som jeg faktisk ikke synes er dækkende for det, regeringen gør. Så kan vi stå på COP'en og være rigtig stolte af det, vi gør i Danmark, og presse på for en udfasning af de fossile brændsler? Det kan vi da i den grad. Og det er jo også en del af den fortjeneste, som vi deler med Radikale Venstre, som vi jo har lavet rigtig mange af de her aftaler sammen med, så jeg håber meget, at Radikale fortsat vil være med i aftalen omkring flyafgifter.

Kl. 11:33

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 11:33

Samira Nawa (RV):

Det tyder ikke på, at vi bliver enige lige i forhold til den dagsorden. I Radikale Venstre vil vi rigtig gerne hæve afgifterne på fly, også i en grad, så det rent faktisk har en adfærdseffekt, men vi er simpelt hen imod, at det skulle gå til at hæve ældrechecken, hvad de ældre jo også selv siger; de vil i hvert fald ikke være dem, der skal stå i vejen for, at klimakrisen bliver løst.

Men jeg vil godt lige spørge ordføreren i forhold til CO₂-afgift på landbruget: Er ordføreren enig i, at det faktisk var noget, vi burde have introduceret langt tidligere, fordi landbruget bidrager så meget til klimakrisen? Og hvis vi skulle have introduceret den afgift langt tidligere, hvorfor i alverden er det så, at vi lige skal forbi en grøn trepart også?

Kl. 11:34

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak. Ordføreren.

Kl. 11:34

Lea Wermelin (S):

I forhold til CO₂-afgift på landbruget tror jeg, det er rigtig vigtigt at slå fast, at selvfølgelig skal den komme. Som jeg også nævnte før, er omstillingen og grønt landbrug helt afgørende, men når vi ikke bare knipser med fingrene og gør det, er det, fordi der ikke findes nogen model.

Der er ingen lande, der har gjort det før os. Det er en supersvær øvelse. Derfor har vi bedt nogle eksperter om at komme med deres bud, og jeg synes, det er vigtigt, at der også er dialog i den grønne trepart, og at vi også har dem, som skal udføre det, med i den ligning, og det er derfor, vi gerne vil begge dele.

Kl. 11:34

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så siger vi tak til ordføreren. Der er ikke yderligere korte bemærkninger, og så siger vi velkommen til fru Linea Søgaard-Lidell fra Venstre.

Kl. 11:34

(Ordfører)

Linea Søgaard-Lidell (V):

Tak for ordet. Danmark og verden står et afgørende sted i vores klimainsats. Det blev understreget på klimatopmødet, hvor der igen har været meget varierende interesse for reel klimahandling. Verdenssamfundet lykkedes dog med vigtige fremskridt, nemlig at verden skal omstille sig væk fra fossile brændsler. Det er et klart signal, og jeg håber, at det klare signal også sætter sig i markederne. De store internationale aftaler er uhyre vigtige, men det, som skal få os i mål, er ikke politiske hensigter. Det er produktion af grøn energi. Når den grønne energi for alvor kan konkurrere, når den både er billig og tilgængelig, får vi for alvor fart på omstillingen, ligesom det gælder alle andre grønne løsninger.

Vi står over for en massiv omstilling af vores samfund, af vores produktionsmetoder og af vores energiforbrug. Det er ikke den nemmeste opgave, men det er måske den vigtigste. Inden jeg gik ind i politik, da jeg arbejdede med nogle af de danske virksomheder, som har de grønne løsninger, plejede jeg at sige, at der ikke er noget, vi skal holde op med at gøre, men at vi skal gøre alting på nye måder. Det mener jeg stadig gælder overordnet. Der er mange større og mindre skridt på vejen mod det klimaneutrale samfund, som regeringen vil nå allerede i 2045, og for 2050 har vi et mål om 110 pct.s reduktion. Det giver os en ambitiøs retning at arbejde efter, og på vej derhen er det vigtigt, at vi sikrer reduktioner, samtidig med at vi sikrer udvikling.

Vi skylder den næste generation at bremse temperaturstigningerne, og vi skylder den at omstille samfundet, så det er bæredygtigt. Der er masser af muligheder i omstillingen, og der er også masser af forbedringer. Vi skylder den næste generation en fuld pakke – et samfund med frihed og muligheder for alle, med god velfærd og med gode arbejdspladser. Derfor kan jeg også godt lide de balancer, som allerede er skrevet ind i den danske klimalov. Vi skal stadig væk have social balance, og vi skal stadig have konkurrencedygtige virksomheder.

Vi gør en masse ting rigtigt i Danmark, men vi er bestemt ikke i mål. Regeringen har taget mange vigtige skridt i retning af en grønere fremtid. Regeringspartierne har sikret rammerne for Danmarks største udbud af havvindenergi, indgået en aftale om ccs, og så sent som i forgårs præsenterede vi sammen med mange af jer en bred aftale, der baner vejen for at få meget mere vedvarende energi på land. Regeringen har fremlagt forslag til at nå klimamålet i 2025, hvilket jeg også håber at vi kan lande en bred aftale om. Som klimaministeren skriver, skønnes Danmark allerede at have nået 98,7 pct. af det indikative 2025-måls nedre spænd i forhold til udledningerne i 1990.

Vejen mod vores 2030-mål kræver fortsat meget handling, og der er ingen tvivl om, at vi også i de kommende år skal tage nogle store beslutninger på en række områder. Den fortsatte grønne omstilling af landbrugssektoren er en vigtig del af det. Fødevarerproduktionen er mere kompliceret end de sektorer, hvor vi kan erstatte fossile brændsler med grønne. Her har vi at gøre med biologiske processer, og det giver opgaven en helt anden karakter. Ikke desto mindre skal vi sikre en vej til omstilling, og jeg er sådan set også helt overbevist om, at det bliver en fordel for Danmark og erhvervet at gå forrest i at skabe en grøn fødevarersektor, som samtidig er konkurrencedygtig. En klimaafgift er for os et værktøj til at sikre den omstilling.

Vi er forpligtet til ikke kun at nå vores nationale klimamål, men også selv leve op til vores internationale forpligtelser. Vi må nemlig ikke glemme, at vi også er en del af et forpligtende europæisk samarbejde, der sætter en vigtig ramme for vores klimapolitik. Klimapolitikken i EU er og skal være en toprioritet for Danmark, så vi kan løfte i flok i EU og få størst mulig effekt på klimaet. Danmark er klar til et ambitiøst 2040-mål i EU, og i de forhandlinger mener jeg det er lige så væsentligt at se på arkitekturen, altså hvordan vi skal nå målene. De markedsbaserede værktøjer med kvotehandel og den nye klimatold er for mig at se den helt rigtige vej at gå. Det er effektive værktøjer, som er omkostningseffektive, og så sikrer de, at alle lande faktisk også får omstillet sig og bliver en del af en grønnere fremtid.

Klimakrisen er ikke længere en fjern fremtid. Vi skal fortsætte det hårde arbejde på tværs af Folketingets partier. Det kræver en fælles indsats at nå vores mål, og indsatsen er så vigtig, at jeg også er glad for, at vi har et bredt politisk samarbejde om den. Tak for ordet.

Kl. 11:39

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er et par korte bemærkninger, og først er det fru Mona Juul.

Kl. 11:39

Mona Juul (KF):

Tak, og tak til ordføreren for talen, og bestemt også tak for de gode drøftelser og det gode samarbejde, vi har på mange punkter. Ordføreren lægger vægt på konkurrenceevnen for dansk erhvervsliv. Det gør vi bestemt også herfra. Hvad er det, der er så vigtigt for dansk konkurrenceevne? Det er jo rammevilkårene, og det er, at man ved, hvad det er for nogle pejlemærker, man har. Er ordføreren enig i det?

	Kl. 11:39	vi gør klimaet en tjeneste, og lade landmændene betale for deres forurening?	Kl. 11:42
Første næstformand (Leif Lahn Jensen): Ordføreren.			
	Kl. 11:39	Første næstformand (Leif Lahn Jensen): Ordføreren.	Kl. 11:42
Linea Søgaard-Lidell (V): Ja, det er jeg. Og selv tak for det gode samarbejde.			
	Kl. 11:40	Linea Søgaard-Lidell (V): Venstre har jo også sammen med fødevareministeren arbejdet rigtig meget for at få sat skub i udtagningen af lavbundsjorder, bl.a. ved at nedsætte en taskforce, og det sidste, jeg har set her fra november, er, at der er kommet et boost i ansøgningerne om at få udtaget lavbundsjorder. Med finansloven har vi også afsat penge til flere konsulenter i kommunerne og flere konsulenter, som skal hjælpe med det her, netop for at få tempoet op, og det mener jeg er den rigtige vej at gå. Vi står jo og venter på ekspertgruppens rapport i forhold til en klimaafgift på landbruget. Jeg mener, at det ville være forkert at gå i gang med det nu, når vi er så tæt på, og – uanset det i øvrigt – lave en meget, meget specifik afgift på nogle specifikke jorder. Jeg synes, vi skal have en samlet pakke i forhold til en klimaafgift på landbruget.	Kl. 11:43
Første næstformand (Leif Lahn Jensen): Spørgeren.	Kl. 11:40	Første næstformand (Leif Lahn Jensen): Spørgeren.	Kl. 11:43
Mona Juul (KF): Hvordan kan det så være, at ordføreren ikke i langt højere grad end det, vi ser, arbejder massivt på at sikre, at dansk landbrug får nogle ordentlige rammevilkår, og at de ved, hvad det er, de skal agere på? Vi taler om en branche, som ligesom al anden industri og alle andre produktionsvirksomheder udmærket er klar over, at vi er i fuld gang med at lave en grøn omstilling. De står og venter, de står og tripper, og nogle af dem frygter sikkert også, hvad det er, vi kan komme med politisk, men hvorfor er det, at Venstre ikke i langt højere grad sikrer lige præcis det her erhvervs vilkår?	Kl. 11:40		
Første næstformand (Leif Lahn Jensen): Ordføreren.			
	Kl. 11:40	Signe Munk (SF): Så fandt vi ud af, hvem det er, der har foden på bremsen i forhold til at få udtaget lavbundsjorder, og klimaet taber jo bare, imens ordføreren mener, at vi skal vente på Svarerudvalgets rapport og de grønne trepartsforhandlinger, som regeringen har indkaldt til. Et andet tiltag, man kunne gøre, som ville hjælpe klimaet, og som også ville hjælpe vores fjorde, som er ved at miste pusten, fordi der er så meget gylle og gødning fra landbruget, der ændrer det derude, ville være at sætte kvoten ned for, hvor meget gødning der må spredes ud på markerne. Ville Venstre være klar til det? Det ville også være et tiltag, der kunne hjælpe med til at nå vores 2025-mål.	Kl. 11:43
Linea Søgaard-Lidell (V): Det mener jeg sådan set også at vi gør. Vi gik jo også til valg på, at vi skulle have en klimaafgift på landbruget, netop fordi det er en omkostningseffektiv vej til at finde reduktioner, som vi i øvrigt er forpligtet til at finde. Uagtet den danske klimalov er vi forpligtet til det af EU. Og så giver det også en valgfrihed for virksomhederne, som jeg mener er vigtig. Jeg er enig i, at vi har brug for forudsigelighed, for så snart virksomhederne og landmændene kender prisen, kan de gå i gang med at regne det ind og investere efter det. Det er jo også vores ønske. Vi har jo ikke ønsket, at ekspertgruppen blev forsinket.	Kl. 11:41	Første næstformand (Leif Lahn Jensen): Ordføreren.	Kl. 11:43
Første næstformand (Leif Lahn Jensen): Så er det fru Signe Munk.			
	Kl. 11:41	Linea Søgaard-Lidell (V): Det sidste spørgsmål må du stille til landbrugsfolkene, men jeg vil bare lige sige, at Venstre ikke træder på bremsen i forhold til at udtage lavbundsjorder. Det har vi en kæmpe interesse i at få gjort, også for at vi kan få noget klimahandling i landbruget. Det er sådan set også det, som fødevareministeren har kastet rigtig mange kræfter ind i, så det synes jeg er en helt forkert udlægning.	Kl. 11:44
Signe Munk (SF): Når man har en regering, hvor der jo ligesom er tre hænder på rettet, i forhold til hvor den kører hen, så kan det nogle gange godt være lidt svært at finde ud af, hvem det er, der styrer retningen på bilen, og i særdeleshed hvem det er, der trykker på bremsen, når det kommer til klimahandling. Derfor vil jeg i hvert fald egentlig bare lige finde ud af, om det er Venstre, der er stopklodsen nogle steder. Vi har nogle meget CO ₂ -holdige jorder, som i dag bliver dyrket. Man kalder dem lavbundsjorder, hvis man går ned ad det sådan lidt tekniske spor. Det korte af det lange er, at der er rigtig meget CO ₂ , der letter fra den her jord og stiger op i luften. Forskerne har lige slået fast, at det foregår i et rasende højt tempo, og derfor har vi ret travlt med at få dem oversvømmet med vand, i stedet for at de bliver dyrket. En afgift på at dyrke lavbundsjorder vil jo betyde, at landmændene skal betale for den CO ₂ , de udleder, hvis de vælger at dyrke dem. Det har været en anbefaling fra Klimarådet, at vi indfører det, og det er noget, vi kan gøre nu, så jeg vil bare høre: Er Venstre klar til at lægge en afgift på at dyrke lavbundsjorder, så			
		Første næstformand (Leif Lahn Jensen): Så er det hr. Søren Egge Rasmussen.	Kl. 11:44
		Søren Egge Rasmussen (EL): Det med lavbundsarealer er jo utrolig vigtigt, for Klimarådet er også kommet frem til, at det sådan set er noget af det samfundsøkonomisk mest fornuftige at prioritere, når vi skal lave CO ₂ -reduktioner. Derfor er det jo beskæmmende, at der så kun reelt er udtaget 187 ha ifølge en opgørelse. Så er der nogle, der er i proces, og det tager lang tid osv. Derfor er der også kommet nogle anbefalinger til, hvad vi	

yderligere kan gøre for at sætte den der hastighed op på udtagning af lavbundsarealer.

Kl. 11:46

Jeg synes jo, at når der kommer sådan nogle anbefalinger, er det vigtigt at kigge på, hvad det er, og det er jo bl.a. at lave en statslig jordfond, som kan opkøbe jorder. Det kan så medføre, at man kan bytte nogle jorde, så landmænd ville være lidt mere villige til at indgå i lavbundsprojekter. De ridser også op, at ekspropriation er en mulighed – ikke dermed sagt, at det er det, der er det første, man gør, men hvis der er en, der ikke vil sælge sin jord, kan man ekspropriere. Jeg vil godt høre ordføreren, om en statslig jordfond og muligheden for at ekspropriere er noget, som vi bør vedtage at få for at kunne accelerere udtagningen af lavbundsarealer.

Kl. 11:45

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:45

Linea Søgaard-Lidell (V):

Jeg mener, at det vigtigste, vi kan gøre for at accelerere udtagningen af lavbundsarealer, faktisk er nogle af de ting, som Venstre også har været med til at sætte gang i i den her regeringsperiode. Vi er lige så frustrerede over, at det går langsomt. Og jeg kan sige, at mange af de landboforeninger, som jeg har talt med, også er frustrerede over, at det går langsomt, bl.a. i sagsbehandlingen hos kommunerne. Det er også derfor, der bliver afsat midler nu til at lette processen, så vi netop kan få udtaget de jorder, som der også er efterspørgsel på derude.

Kl. 11:45

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 11:45

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg tror altså ikke på, at vi kan nøjes med de der udtagningskonsulenter, og at man skal drikke endnu mere kaffe – man får næsten ondt i maven af det – inden man kommer i mål med nogle lavbundsarealer. Vi har faktisk brug for, at der kommer hastighed i det. Derfor synes jeg, at når man så får nogle anbefalinger om, hvordan vi kan accelerere det, bør vi jo lytte til det. Jeg bliver noget bekymret, hvis det er sådan, at man ikke lytter til eksperter. For hvad kommer der ud af Svarerudvalget? Ja, inden man får rapporten, er regeringen kommet frem til, at der også lige skal være en trepart, som skal forholde sig til det. Altså, jeg synes, det er langt ude. Jeg synes, man skal tage imod de der anbefalinger. Hvorfor ikke gå med på, at ekspropriation kan være en mulighed for at komme frem til at udtage flere lavbundsarealer?

Kl. 11:46

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:46

Linea Søgaard-Lidell (V):

Fordi jeg mener, at der er en anden vej at gå, også i forhold til de mennesker, som ejer den jord, som udleder mange drivhusgasser. Jeg mener, det er den rigtige vej at gå – det, som vi har gang i. Vi skal selvfølgelig lytte til råd, der kommer, og det oplever jeg sådan set også at vi gør i Venstre og at regeringen gør, både fra nedsatte ekspertgrupper og jo også fra erhvervet og aktørerne omkring de her dagsordener.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så siger vi tak til ordføreren. Og så er det fru Signe Munk fra SF. Velkommen.

Kl. 11:47

(Ordfører)

Signe Munk (SF):

Tak for det. I disse dage kan SVM-regeringen fejre 1-årsfødselsdag, og jeg er sikker på, at regeringspartiernes medlemmer i Socialdemokratiet, Moderaterne og Venstre går rundt og klapper hinanden venskabeligt på skulderen og siger: Godt gået, nu har vi taget ansvar for Danmark. Jeg tænker, at I siger det, fordi jeres regeringsgrundlag jo hedder »Ansvar for Danmark«. Men ord gør det som bekendt ikke i sig selv, og ser man nærmere på den politik, der bliver ført, er det jo så langt væk fra at tage ansvar for klimakrisen, som man næsten kan komme, for den danske regering tager ikke ansvar for at løse klimakrisen eller bringe Danmark tilstrækkeligt fremad i den grønne omstilling. Det vidner det her års klimaredegørelse jo klart og tydeligt om. Opsummerende kan man sige, at regeringen får løst de opgaver, som blev besluttet i sidste folketingsperiode, og ellers bevæger sig behændigt uden om en ny og ambitiøs klimapolitik, og med nærmest kirurgisk præcision undgår regeringen at stille krav til landbruget om at passe bedre på vores klima, vores natur og vores havmiljø.

I klimaredegørelsen har klimaministeren fremhævet regeringens arbejdsprogram for klimaet. Her fremgår det, hvad regeringen vil tage fat på de næste 3 år. Man finder bl.a. et genbesøg af aftalen om en grøn skattereform, en udmøntning af omstillingsstøtte til erhvervslivets og afrapportering fra ekspertgruppe om udtagning af lavbundsarealer – alt sammen pligtgaver fra den tidligere regeringsperiode og fra tidligere klimaaftaler. Men ret skal selvfølgelig være ret: Der er også nye tiltag i klimaplanen, f.eks. – og hold så fast – status på grøn vejtransport i Danmark og en skovplan. Det er ualmindelig svært at blive blæst bagover af regeringens klimapolitiske tempo og kampgejst: status på grøn vejtransport og en skovplan. Det er jo milevidt fra den handlekraft, som regeringen ellers mener de er skabt ud af. Så vi andre må se måbende til, mens tiden går og opgaverne vokser sig større og større.

Et godt eksempel er jo, at de lavbundsarealer – altså de der CO₂-holdige jorder, som bliver dyrket i dag – forsvinder i hastigt tempo. Jorden når ganske enkelt at frigive CO₂en til luften, mens regeringen venter på endnu en afrapportering fra ekspertgruppen om udtagning af lavbundsarealer og den grønne ekspertkommission med Michael Svarer i front. Så klimaet taber kort og godt, mens regeringen diskuterer med sig selv.

Mens regeringen taler om et nyt klimamål i EU i 2040, er der ikke lavet en troværdig plan for at nå 2025-klimamålet i Danmark, som nogen andre end regeringen selv tør tro på. Klimarådet er bekymret over regeringens planer, og den grønne tænketank CONCI-TO har skrevet flere faglige notater, hvor de beskriver de mange usikkerheder. I Folketinget er vi fem partier, som ikke vil skrive under på regeringens seneste udspil til at nå 2025-klimamålet. Vi mener kort og godt, at CO₂-reduktionerne er for små og tiltagene er for usikre. Det eneste håndfaste element i udspillet er, at SVM-regeringen nu er klar til at hæve dieselaftakten med 50 øre i 2025.

Så en klar besked fra os fem partier, som vi har givet, er, at regeringen må finde flere og mere sikre CO₂-reduktioner. Det er jo påfaldende, at der har været radiotavshed, siden vi kom med den besked, og det er altså ikke, fordi der ikke har været ugedage nok at tage af, men i dag skal vi høre fra klimaministeren, at jo, jo, der skal nok komme nye forhandlinger. Så langt, så godt, men vi har altså

også en mailadresse, man kan skrive til, og man kan også bare tage telefonen og ringe, når vi beder om at få noget mere klimahandling.

Kort og godt er tempoet i Danmark jo altså fodslæbende, og så er det jo trods alt godt, at EU findes. Det er også påfaldende, at klimaministeren flere gange fremhæver effekten af EU's nye kvotesystem, som forventes at give CO₂-reduktioner på 0,1 mio. t i 2025 og 0,4 mio. t i 2030. Og det er også positivt, men det er jo netop også klimahandling, der kommer udefra og ikke fra regeringen selv.

Når det kommer til kravene fra EU på klimaområdet, ser det meget sværere ud, for der skal regeringen jo selv til at komme med nogle løsninger. Og når den ikke kommer synderlig hurtigt ud af startboksen, vokser udfordringerne med at nå EU's klimamål for transport, boliger og landbrug sig bare større.

Kl. 11:51

Det mest nødlidende EU-klimamål er noget – og nu beklager jeg, at det bliver lidt teknisk – der vedrører byrdefordelingsområdet og reduktioner inden for jord- og arealanvendelse, altså det, der har et andet meget spændende teknisk ord, nemlig LULUCF. Og uden at vi sådan skal fortabe os helt i teknik og ord og begreber, handler det grundlæggende om, at der skal hurtig handling til, og den indsats skal ske i landbruget og i vejtransporten. Jeg har været til ret mange debatter om klimaredegørelsen nu, siden vi besluttede at have den, da vi lavede klimaloven tilbage i 2019, men jeg må bare indrømme, at jeg sjældent har været så bekymret for dansk klimapolitik, som jeg er i år. Klimaforandringerne raser, og den danske regering har i år mest af alt bare set til.

Der var engang en formand i SF, der hed Villy Søvndal, og han havde et slogan i en folketingsvalgkamp, hvor jeg i hvert fald var ude at hænge valgplakater op i min teenageid, og budskabet var: »Det kunne være så godt«. Og det kunne det også, men det er det desværre ikke lige nu.

Tak for ordet. Nu vil jeg læse en vedtagelsestekst op fra SF, Enhedslisten, De Konservative og De Radikale. Den lyder som følger:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at der er brug for et markant øget tempo i klimaindsatsen.

Der er stor risiko for, at ikke engang det laveste reduktionsmål for 2025-målet nås med regeringens udspil til klimatiltag. Folketinget opfordrer derfor regeringen til at fremlægge yderligere og mere sikre klimatiltag. Problemerne med at nå 2025-målet understreger betydningen af at handle i tide.

Regeringen har ikke fremlagt en plan for, hvordan Danmark kan opfylde EU's klimamål for transport, boliger og landbrug. Folketinget konstaterer, at det ikke alene forudsætter en stor reduktion af landbrugets udledninger, men også at denne reduktion sker meget hurtigt. Folketinget opfordrer derfor regeringen til at sikre, at der vedtages en ensartet CO₂-e-afgift for landbruget i denne folketings-samling.

Folketinget konstaterer også, at der er en risiko for, at målene for VE-udbygning på land og til havs ikke nås uden yderligere tiltag, og opfordrer regeringen til en løbende og hurtig opfølgning på området.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 30.)

Kl. 11:54

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Forslaget til vedtagelse vil selvfølgelig indgå i den videre forhandling.

Vi har indtil videre et par korte bemærkninger. Den første er fra hr. Henrik Frandsen.

Kl. 11:54

Henrik Frandsen (M):

Tak for ordet, og tak for en altid spændende ordførertale fra fru Signe Munk. Mit spørgsmål går egentlig på den italesættelse, der er, af, at regeringen ikke er interesseret i at komme i mål med 2025-forhandlingerne. Vil fru Signe Munk ikke bekræfte, at det var en meget, meget stor imødekommelse af bl.a. SF, at regeringen valgte at spille en dieselaflastning på banen?

Så kan jeg forstå, at der også bliver efterspurgt yderligere sikre redskaber til at nå i mål med 2025-målene. Der er dieselaflastningen jo i hvert fald noget af det, der er dokumentation for vil virke, og så vil jeg gerne spørge ordføreren: Ser SF det, at vi går over 50 øre, måske 1 kr. – jeg ved ikke, hvad man forestiller sig – og altså laver en endnu højere dieselaflastning, som et redskab, I vil arbejde for? Og i bekræftende fald, hvor højt skal den op så?

Kl. 11:55

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:55

Signe Munk (SF):

Tak for spørgsmålet. Der var en del i pakken. Jeg skal forsøge at nå så meget som muligt. Lad os prøve lige at spole tiden tilbage, i forhold til hvor de her 2025-klimaforhandlinger startede henne. Det kan man vist roligt give overskriften et relativt håbløst sted. Altså, regeringen foreslog at blande flere biobrændstoffer i danskernes tanke for et år for at nå klimamålet i 2025. Forslaget er af gode grunde blevet haglet ned af faglige eksperter, men derudover er det jo heller ikke grøn omstilling at gøre noget for et år.

Det er jo godt at bevæge sig væk fra det håbløse over til noget, der er mere håbefuldt, f.eks. at bruge en dieselaflastning. Det gør bare ikke, at vi kan tro på, at vi så når i mål med 2025-klimamålet, i mine øjne. SF har klart og tydeligt sagt, at det, at en dieselaflastning bliver øget, er et godt skridt fremad for klimaet. I dag er Danmark jo altså i virkeligheden lidt et klimaskattely for diesel, og derfor er det et fremskridt. Det er bare ikke nok i sig selv, for der skal flere CO₂-reduktioner til for at skabe sikkerhed for, at vi faktisk når 2025-klimamålet. Ud over det er det jo godt for klimaet at sikre flere CO₂-reduktioner.

Kl. 11:56

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 11:56

Henrik Frandsen (M):

Godt, men vi fik så ikke et svar på, hvor højt dieselaflastningen eventuelt skulle op. Så vil jeg spørge om noget andet. Det har også været foreslået, at man skulle nedsætte hastigheden på de danske motorveje. Jeg ved, der har været foreslået 100 km/t. Jeg ved også, at det er noget, SF også har plæderet for. Jeg skal vide, om man fastholder det, eller om man mener, at hastigheden på motorvejene skal endnu længere ned.

Kl. 11:56

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:56

Signe Munk (SF):

Der er desværre, for tiden går, jo ikke mange nemme klimaværktøjer tilbage i vores værktøjskasse. Det er rigtigt, at vi har diskuteret at sætte farten ned på motorvejene, men ikke konkret, hvor den

skulle ligge henne. Men ordføreren går jo behændigt uden om alt det andet, vi også har foreslået, bl.a. at man sætter kvoten for, hvor meget kvælstof man putter ud på markerne, ned, og det synes jeg i virkeligheden gør den ret fine ting, at det både hjælper vores fjorde, som er ved at blive kvalt, samtidig med at det vil hjælpe klimaet.

Kl. 11:57

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er det fru Lea Wermelin.

Kl. 11:57

Lea Wermelin (S):

Tak for det, og tak for talen til SF's ordfører. Ordføreren siger, at det kunne være så godt. Jamen lad os da satse på, at det bliver det, og også, at SF kan være en del af det. Men jeg er lidt nysgerrig på noget, og jeg vil egentlig godt også stille et andet spørgsmål, men lige som opfølgning her vil jeg spørge om, om jeg skulle forstå det sådan, at SF ikke længere mener, at hastigheden på motorvejene skal sættes ned, når man nu hellere vil tale om kvælstofdelen i forhold til landbruget, eller hvordan skulle det forstås?

I forlængelse af det vil jeg spørge til den vedtagelsestekst, der blev læst op af ordføreren på vegne af fire partier, om ordføreren ud over det omkring dieselaftgiften så kan nævne et eneste konkret initiativ, som man i den kreds af partier er enige om i forhold til 2025? Det skal bare være et, og ordføreren må gerne starte der, hvis det ligesom er hurtigt at komme af med.

Kl. 11:58

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:58

Signe Munk (SF):

Jeg kan ikke lade være med at starte med det, at det kunne være så godt. Det kunne det i særdeleshed, hvis Socialdemokratiet kom tilbage til rød blok, for så kunne vi jo lave noget mere klimapolitik og lave en ordentlig miljøpolitik og noget ordentlig naturpolitik, ligesom vi gjorde før valget. Nå, men det bliver nok næppe så godt, før Socialdemokratiet vender hjem til rød blok og frigør sig fra kløerne, som Venstre har sat i dem.

Derudover er det jo altså dybt besynderligt, at Socialdemokratiet er en del af en flertalsregering, som med magt og vælte fortæller os alle, at de kan fikse problemerne, hvad enten det er på klimaområdet, eller det handler om arbejdskraft, og så beder oppositionen om at komme og lave deres klimapolitik. Det er jo altså, hvis ikke omvendt land så i hvert fald en lille smule ynkeligt fra regeringen. Vi diskuterer gerne forskellige klimatiltag, hvad enten det er hastigheden på motorvejene, det er kvælstofkvoter på markerne, eller det er en højere dieselaftgift, som jeg ikke fik svaret hr. Henrik Frandsen på.

Kl. 11:59

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 11:59

Lea Wermelin (S):

Det er dejligt med den kærlighedserklæring til Socialdemokratiet; det kan vi godt lide. Men jeg bliver nødt til lige at holde lidt fast. Vi har jo lagt vores forslag frem og kan lukke den manko, der er i klimafremskrivningen. At vi så debatterer med partierne, er jo sådan set et udtryk for, at vi gerne vil have brede aftaler.

Det, jeg spurgte om, er: Er der et eneste, bare et, forslag, som de partier er enige om, når nu man siger, at det er så nemt, og at det kunne være så godt, hvis bare man lyttede til os? Men man kan jo

ikke lytte til de fire partier og få et svar på, hvad det så er, man er enige om blandt de partier.

Kl. 11:59

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:59

Signe Munk (SF):

Fru Lea Wermelin, det er jo simpelt hen ikke SF's opgave at gøre regeringens arbejde med at samle flere partier bag regeringens udspil til at nå 2025 klimamålet, som jo desværre bare ikke er sikkert, altså i forhold til at nå det klimamål, der er lige om hjørnet. Det, vi er fælles om i de fem partier og jo også med Klimarådet og også den grønne tænketank CONCITO, er jo netop at sige, at nej, der er ikke lige et 12-tal på vej til den plan, der ligger på bordet lige nu. Der er vi tilbage til, om man er bedst til at vurdere sig selv, eller om man skal lytte lidt til de andre.

Kl. 12:00

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak. Så er det fru Samira Nawa.

Kl. 12:00

Samira Nawa (RV):

Mange tak. Tak for en god tale til ordføreren, og jeg sætter også stor pris på vores daglige samarbejde. Jeg ville bare høre ordføreren fra SF om netop 2025-målet, som vi jo sammen er enige om at regeringen med det, den har lagt frem, langtfra opfylder. Men er det ikke korrekt, at man, hvis man kigger i klimaloven og i aftalen omkring klimamålet for 2025, og hvis man skulle opgøre det korrekt, så faktisk ville skulle gå i gang med at tælle CO₂-reduktioner fra lige om lidt, altså den 1. januar 2024? For den måde, som det ifølge bemærkningerne til klimaloven skal opgøres på, er jo som et gennemsnit over 2024, 2025 og 2026.

Kl. 12:01

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:01

Signe Munk (SF):

Der må jeg jo så bare sige, at vi opfatter det, som vi har aftalt i klimaloven, forskelligt. For jeg synes, at det af de notitser, der ligger bag ved klimaloven, og den forståelse, vi havde i forhandlingsrummet, da vi lavede klimaloven, hvor jeg selv sad med, ret tydeligt fremgår, at 2025-målet er et punktmål. Så er det rigtigt, at der står noget om gennemsnitsbetragtninger, og grunden til det er, at målet ikke må nås på grund af vejrudsving. Så det er derfor, man må tage et gennemsnit. Jeg vil også sige, at det, hvis der i kredsen bag klimaloven bliver en enighed om, at man skal beregne det på en anden måde, så absolut ikke er SF, der blokerer det, og at jeg så også gerne vil betragte målet på en anden måde.

Jeg vil også bare være helt ærlig og sige – for jeg er rigtig dårlig til at være uærlig – at det præcis er den måde, som regeringen opgør målets funktion på, som jeg mener det skal opgøres på. Så er vi til gengæld døduenige om, hvordan vi skal nå derhen, og hvor lidt man kan slippe af sted med.

Kl. 12:02

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 12:02

Samira Nawa (RV):

Tak for svaret. Jeg sætter også pris på ærlighed, og hvorfor egentlig gøre andet? Men det glæder mig at høre på SF's ordfører, at det, hvis vi kan få regeringen med på, at det skal måles anderledes, så ikke er SF, der stiller sig i vejen for det. Det giver jo også den fantastiske mulighed for, at vi både kan iværksætte nogle initiativer, der burde tælle allerede her fra den 1. januar, men at vi måske også kan tage fat i nogle initiativer, der først begynder at virke i 2026. Men jeg er i hvert fald glad for, at SF's ordfører også er klar til det, hvis bare regeringen også rykker sig.

Kl. 12:02

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 12:02

Signe Munk (SF):

Jeg tænker lidt på, at dem, der sidder og hører den her debat, måske godt kan tænke, at uh, de fortaber sig meget i tal, teknik og opgørelser, og hvordan det nu lige var. Jeg vil bare sige, at det hele jo kommer tilbage til, at jo hurtigere vi banker CO₂-udledningerne ned, jo mere vi banker dem ned, desto bedre er det for klimaet, og at det, hvis vi bare lige skal opsummere den her debat, så er det, det handler om. Der må man jo bare sige, at de går en skillelinje imellem, hvad regeringen lige nu vil, og hvad vi andre vil i forhold til klimaforhandlingerne om 2025-målet.

Kl. 12:03

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så er det hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 12:03

Søren Egge Rasmussen (EL):

Den måde, vi skal håndtere 2025-målet på, er jeg helt enig med De Radikale i, og jeg er så gammel, at jeg nogle gange er nødt til at læse, hvad der egentlig gælder, og når jeg læser klimaloven, bemærkningerne til lovforslaget og fremsættelsestalen, kommer jeg altså frem til, at det ikke er et punktmål, men at det er et spænd over 3 år. Og når jeg kigger i Klimarådets anbefalinger og ser, at der altså mangler over 2 mio. t i målet, så er det det, vi bør styre efter, og Klimarådet mener altså også, at det er noget, der skal måles over 3 år. Jeg er glad for, at SF ikke sammen med regeringen vil blokere for, at vi kunne komme frem til at vurdere det ud fra et 3-årigt mål, for det er korrekt, at det er svært at nå noget, der kommer til at gælde i 2024, men vi kan godt lave noget, som kunne have en effekt i 2026.

Jeg vil høre, om ordføreren er enig i, at vi godt kunne lave en liste over reduktioner på op til 2 mio. t, som kunne være en aftale i forhold til 2025-målet. Nu bliver vi ligesom udfordret på det. Har I nogen gode bud? Jeg har en liste på plus 2 mio. t, og jeg tror egentlig godt, at jeg kunne blive enige med SF om den. Har SF også en liste over, hvordan vi kunne nå 2 mio. t i 2025?

Kl. 12:04

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 12:04

Signe Munk (SF):

Lad mig starte her: Hvis regeringen ikke havde brugt nu et år på at fedte rundt med de 2025-klimaforhandlinger, kunne vi jo have gjort noget, der ville have en effekt allerede i 2024, men så god er virkeligheden jo ikke, når man har en regering, der mere putter med klimahandlingen end får sat handling bag ordene.

I SF har vi bragt flere klimatiltag på bordet for at styrke sikkerheden for, at vi når 2025-målet. Jeg vil sige, at jeg synes, det er overordentlig svært at nå op på de 2 mio. t, ganske enkelt fordi tiden er ved at løbe fra os og der jo også skal være en balance i, hvilke klimatiltag vi tager op af hatten, og hvordan det så rammer ude i virkeligheden. Min erfaring er, at hr. Søren Egge Rasmussen og jeg har en god dialog om, hvordan vi kan lave noget virksom klimapolitik, og den regner jeg med fortsætter i morgen, ligesom den har været, helt indtil jeg gik på talerstolen i dag.

Kl. 12:05

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 12:05

Søren Egge Rasmussen (EL):

Det er jo helt korrekt, at regeringen har haft noget klimanøl, også her det sidste halve år. Jeg kan godt huske nogle hemmelige forhandlinger med noget 2025-mål, jeg blev inviteret til. Det var i juni måned, og af en eller anden grund skulle det være med partierne enkeltvis; jeg forstår ikke hvorfor. Den kunne vi da godt have taget sammen med SF og andre partier. Så jeg er sådan set helt enig i, at opgaven er sværere, når man sådan spilder et år.

Jeg tror sådan set godt, at vi kunne lave en liste på plus 2 mio. t, som vi kunne være enige om. Så det ser jeg frem til. Jeg ser frem til, at der kommer en dato, hvor regeringen indkalder os til forhandlinger, og så skal vi nok komme i mål.

Kl. 12:05

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 12:05

Signe Munk (SF):

Ja, det er jo en lille smule specielt, at vi har fået at vide, at vi er indkaldt til nogle forhandlinger, jeg så ikke rigtig ved hvornår er endnu, for enten skulle jeg læse det i pressen, eller også skulle jeg høre det i en flig af en ordførertale. Jeg vil bare oplyse igen, at jeg har en mailadresse, hvor man kan invitere mig til møder.

Derudover vil jeg sige, at noget, der jo faktisk er i overhængende fare for at pege den anden vej, er, at vi har nogle fjernvarmeprojekter, der lige om lidt måske går galt, fordi der kommer en regulering af den overskudsvarme fra industrien, der kommer ud af radiatoren, som potentielt bliver stoppet, og jeg vil bare sige, at det jo kommer til at tælle forkert i klimaregnskabet. Det er igen noget, vi kunne fikse her i næste uge, hvis der var politisk vilje til det, og det ville også have en effekt i 2024. Så nogle gange kunne vi jo også bare starte der, hvor det er lidt nemt.

Kl. 12:06

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Den næste ordfører er hr. Henrik Frandsen fra Moderaterne. Velkommen.

Kl. 12:06

(Ordfører)

Henrik Frandsen (M):

Tak for ordet, hr. formand. 2023 har på mange måder været et usædvanligt år, ikke mindst når man ser på det med klimabriller på. Globalt set var sommeren 2023 den varmeste sommer, der nogen sinde er registreret, og lokalt her i Danmark peger alt i retning af, at 2023 bliver det vådeste år i dansk vejrhistorie. Overalt på kloden er der opstået det ene ekstreme vejrfænomen efter det andet, og konsekvenserne har været voldsomme for millioner af mennesker,

der har været påvirket af enorme skovbrande, massive regnskyl eller historiske oversvømmelser.

Med andre ord bliver vejret mere ekstremt hele verden rundt, og i de fleste tilfælde kan alle disse fænomener ledes tilbage til klimaforandringer, som vi mennesker har skabt: den globale opvarmning. Der er ingen tvivl om, at situationen er alvorlig, og at hurtig klimahandling er påkrævet. Derfor er det også positivt, at der samtidig med alle disse negative ting faktisk også er mange lyspunkter. Der har været meget klimahandling, også i 2023, når vi tager de positive briller på; så er 2023 et usædvanligt år, også i kraft af alle de tiltag, der er sat i gang på klimafronten.

Regeringen er nemlig i fuld gang med den grønne omstilling, og der er i det sidste år taget vigtige skridt i den retning. Det glæder jeg mig rigtig meget over, for der skal handling til, rigtig meget handling, også hvis vi skal nå i mål med målet om en CO₂-reduktion på 70 pct. i 2030.

Jeg skal ikke nævne alle de ting, der er sat i værk, de har været nævnt flere gange, men jeg vil slå ned på nogle enkelte. Så sent som i tirsdags blev der taget store skridt mod en firdobling af vind- og solenergi på land frem til 2030, da der blev indgået en bred aftale om større energiparker på land og en merkompensation, som er helt essentiel, hvis vi skal igennem med flere energiparker på land, både til solceller og til vindmøller. Energiparker skal i langt højere grad være en gevinst for lokalsamfundene, og det bliver de nu, hvor vi har gjort det lettere og billigere at etablere en energipark og øget kompensationen for naboer og også den lokale kommune, og den er øget betydeligt. Der er store planer derude, kan jeg godt afsløre – nej, det ved vi godt i forvejen. Allerede nu er der meldt 32 områder ind i 19 kommuner, og det er planen, at der skal langt flere med; der kommer flere ansøgningsrunder.

I foråret blev rammerne for danmarkshistoriens største havvind-sudbud også lagt – et udbud, der kan give op til 14 GW havvindenergi, nok til 14 millioner husstande, og det er også frem mod 2030. Sammen med det, der skal foregå på land, er det faktisk 25 millioner husstandes strømforbrug, man kommer til at producere der. Det fylder rigtig meget, det bliver stort, det bliver rigtig godt, og det giver rigtig meget grøn strøm, som i fremtiden skal være med til at erstatte olie, kul og naturgas. Det kan vi bruge i vores biler, det kan vi bruge til varme, til virksomheder og transport og ikke mindst i det, man kalder power-to-x, hvor der også er sat gang i udviklingen i løbet af året.

Der bliver produceret store mængder strøm i fremtiden – ikke kun strøm, der skal bruges i vores stikkontakter, men også strøm, som kan sælges til vores naboer, og strøm, som kan omdannes til grøn brint, som der også er et kæmpestort behov for i vores nabolande. Vi kan være med til i Danmark at styrke den grønne omstilling i hele Europa, samtidig med at vi skaber et nyt stort grønt eksporteventyr. Det er ikke kun godt for os, det er godt for hele den globale verden.

Kl. 12:11

I september – et nyt eksempel – indgik vi en ccs-aftale, der baner vejen for fangst og lagring af 34 mio. t CO₂ over de næste 15 år. Det er da klimahandling, der vil noget. Tænk, at vi tager CO₂'en og putter den ned i jorden igen.

Så der sker rigtig meget på den front, synes jeg. Og regeringen har vist, at den kan tage beslutninger, der måske ikke altid er lige populære. Det betyder ikke, at vi skal hvile på laurbærrene – langt fra. Vi skal fortsætte med at investere i vedvarende energi, reducere vores afhængighed af fossile brændstoffer og skabe grønnere og mere bæredygtige løsninger til gavn for et mere bæredygtigt samfund i fremtiden. Det er jo så i øvrigt også blevet bemærket ude i verden, hvor vi har fået den bedste placering blandt ngo'er, når det gælder klimahandling og vedvarende energi – den bedste placering.

Grøn omstilling er vigtigt, og det er afgørende, at vi når vores klimamål både i 2025, i 2030 og i 2045. Derfor glæder det mig også, at regeringen har fremlagt et forslag til, hvordan vi når sikkert i mål med vores 2025-målsætning. Jeg glæder mig også over, at Svareudvalget lige om lidt kommer med anbefalinger til, hvordan vi når i mål med landbrugets CO₂-reduktioner frem mod 2030, så vi kan få skabt trykke og fremtidssikrede rammer for landbrugserhvervet. Det skylder vi landbrugserhvervet, og det skylder vi altså også samfundet.

2023 har vist os, at klimaforandringerne er mere alvorlige, end vi måske har gået og troet. De kom hurtigere, end vi havde forventet. Men samtidig har regeringen også været med til at vise vejen frem med gode og langsigtede aftaler. Tak for ordet, formand.

Kl. 12:12

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er nogle korte bemærkninger. Først er det hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 12:13

Søren Egge Rasmussen (EL):

Det er helt i orden, at man glæder sig over den bedste placering som nr. 4 – det var så uden medaljer i år. Og det er jo godt, når der er grønne organisationer, der vurderer de enkelte landes indsatser. Nu er ordføreren inde på, at vi har det her med energiparker på land, og at der er 19 kommuner, der er med her i første runde. Jeg har noteret mig – af det, der er kommet igennem screeningen – at det sådan set er meget få af de projekter, som er ønsket af kommunerne. Projekterne er hovedsagelig nogle, som nogle firmaer har fundet på. Jeg kunne egentlig godt tænke mig at høre – også ud fra ordførerens fortid som borgmester – om ikke det ville være en stor styrke, hvis vi kom frem til noget, hvor det sådan set var kommunernes ønsker til energiparker, som var det drivende, når vi skulle udvælge de her arealer. Jeg er bekendt med, at nogle af de arealer, der er blevet screenet til at komme videre nu, egentlig er nogle, som man *har* forholdt sig til i de enkelte byråd og man *har* fravalgt. Har vi ikke en konflikt her, som kunne håndteres bedre?

Kl. 12:14

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:14

Henrik Frandsen (M):

Jo, det, som hr. Søren Egge Rasmussen refererer til, er en aftale, som vi jo havde et doorstep om i forgårs, tror jeg det var, og som Enhedslisten jo også er med i. Og det er jo helt rigtigt, at den er blevet opfattet forskelligt ude i Kommunedanmark. Jeg ved også, at der er kommuner, der har sagt det, som bliver sagt her fra Søren Egge Rasmussens side også, og det synes jeg er ærgerligt. Jeg tror også, at det bygger på, at man måske lidt har misforstået, hvad mulighederne er i den aftale, der er blevet lavet. Det er jo faktisk et tilbud til kommunerne; det er ikke et påbud, at man skal have 32 energiparker. Der tror jeg der ligger en stor kommunikationsopgave i at få forklaret kommunerne, at der er nogle ekstra muligheder, hvis man går ad det her spor. Og om ikke andet er det i hvert fald vigtigt, når vi kommer til ansøgningsrunde to og tre osv., at vi virkelig får italesat, at det her faktisk er et godt tilbud, som de næsten ikke kan sige nej til.

Kl. 12:15

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg ser en stor forskel på, om det er et byråd, som er valgt af borgerne, og som ligesom kommer frem til, at det her vil de gerne prioritere – og man kan jo også holde høringer, i forbindelse med at man kommer frem til en konklusion – eller om det er et af de store energiselskaber, der får øje på et eller andet sted, hvor de synes at der skal ligge en stor energipark, som kan påvirke lokalområdet negativt. Kan ordføreren ikke se, at vi skal tilbage på sporet, hvor det er kommunerne, som er mest drivende i det her – at det er den vej frem, når vi skal have den folkelige opbakning til en udbygning af den vedvarende energi?

Kl. 12:15

brugt på en anden ting. Her bliver de brugt på både at omstille flytrafikken på den lange bane, men også at være med til at finansiere en ældrecheck.

Kl. 12:17

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 12:15

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 12:17

Henrik Frandsen (M):

Jeg tror egentlig ikke, vi er ret uenige her. Det, der er væsentligt, når man kommer med et stort vedvarende energi-projekt ude i en kommune, er, at de energiudviklere og operatører, der vil lave det, har en forståelse for, at hvis de skal igennem med det her, skal de have lokal opbakning lige omkring der, hvor det skal ligge, og de skal også have den lokale kommune med. Og det skal de, uanset om det er en energipark eller det ikke er en energipark. Det er stadig væk den lokale kommune, der har den endelige afgørelse, i forhold til om en energipark kommer igennem, og der er det altså væsentligt, at man får udført projekterne, så man har alle med. Og der er det her ikke en genvej til, at man kan få det igennem.

Kl. 12:15

Mona Juul (KF):

Siger ordføreren, at regeringen ikke kunne have fundet midler til en forhøjelse af ældrechecken, hvis man ønskede det, et andet sted? Siger ordføreren, at de midler, som man vil bruge til en forhøjelse af ældrechecken, sådan set ikke ville gavne den grønne omstilling? Siger ordføreren, at den grønne omstilling må klare sig selv, og at erhvervslivet kan forvente, at man tager det ene erhverv efter det andet, pålægger en afgift og finder andre måder at finansiere noget af regeringens politik på?

Kl. 12:18

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så er det fru Mona Juul.

Kl. 12:16

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 12:18

Mona Juul (KF):

Tak til ordføreren, og tak for talen. Ordføreren siger, at regeringen indimellem tager beslutninger, der ikke altid er lige populære. Det må man jo sige ja til. Til beslutningen omkring at sammensætte flyafgiften, som regeringen nu kommer med, med krydsfinansiering til forhøjelse af ældrechecken vil jeg sige, at nej, det er ikke særlig populært hos os, og jeg tænker også, at hvis klimaet skulle have en stemme her og svare, ville klimaet sige, at det ikke er populært, at det ikke er særlig modigt, og at det ikke er særlig godt i forhold til den grønne omstilling. Altså, hvordan kan Moderaterne overhovedet være med til at præsentere sådan et udspil?

Kl. 12:16

Henrik Frandsen (M):

Penge kan jo findes alle mulige steder. Igen vil jeg sige, at de jo ikke er nummereret. Der kommer et provenu ned i statskassen her, og man vælger aktivt at gå ind at bruge halvdelen af de penge, der kommer i statskassen, på at understøtte omstillingen af flytrafikken i Danmark. Der ligger også i regeringsgrundlaget en klar aftale om, at vi skal have én grøn flyrute i 2025, og at i 2030 skal al indenrigs-flyvning være grøn. Så der er klare mål, når det gælder flytransport, fra regeringens side. Den ene rute skal i øvrigt også være indenrigs. Det fik jeg vist ikke sagt.

Kl. 12:18

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 12:17

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så er det fru Signe Munk.

Kl. 12:18

Henrik Frandsen (M):

Jamen altså, jeg kan jo konstatere, at vi ikke er helt enige, for jeg mener faktisk, at flyafgiften er et skridt i den rigtige retning for den grønne omstilling, og at det er godt for den grønne omstilling. Det er også korrekt, at det provenu, som vil komme ind på grund af flyafgiften, bliver delt mellem dels at understøtte omstillingen af flytransport og flyindustrien, dels at være med til at finansiere en ældrecheck, som også, synes jeg, er et vigtigt og agtværdigt formål at bruge penge på. Det er jo ikke unormalt, når man får penge ned i statskassen. Det er jo ikke sådan, at de er nummereret, og at de penge, der kommer ned dér, skal gå tilbage til dem, der har indbetalt dem. Nogle penge bliver brugt på én ting, og andre penge bliver

Kl. 12:17

Signe Munk (SF):

Jeg synes jo, det er spændende, at Moderaterne er kommet ind i dansk politik, men det har også været sådan lidt spændende at finde ud af, helt præcis hvad partiets politik egentlig var. Det var jo ikke, fordi Moderaterne sådan ruttede med ordene på klimaområdet i valgprogrammet, der lå. Det er lidt, som om I asfalterer, mens I bevæger jer fremad. Det må nok være et vilkår, når man er et nyt parti.

Derfor har jeg brug for bare lige at få opklaret nogle ting. Er det Moderaternes opfattelse, at landbruget skal pålægges en afgift, der er på niveau med den, industrien har fået? Den, industrien har fået, ligger på de her 750 kr. pr. udledt ton CO₂. Det er jo uden for kvotesektoren, og det ville svare til landbruget, for det ligger også uden for kvotesektoren. Jeg skal bare høre, om det er Moderaternes politik, at der skal være en ensartethed, ligesom det jo også var opdraget i forhold til den grønne skattereform.

Kl. 12:19

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Jeg vil lige skynde mig at sige, for det er der flere der har gjort i dag, at når man siger I og jer, er det også direkte tiltale, og det må man ikke.

Så er det ordføreren.

Kl. 12:19

Henrik Frandsen (M):

Jeg skal se, om jeg kan undgå direkte tiltale. Jeg vil jo selvfølgelig ikke kritisere fru Signe Munk – det var vist, som det skulle være – for, at hun ikke har sat sig ordentligt ind i Moderaternes valgprogram. Der er faktisk lavet et rigtig spændende udspil omkring klima og omkring miljø, der hedder »Grøn konsekvens«, som faktisk er ret vidtgående, og som også indeholder en hensigt om at lave en CO₂-afgift på landbruget. Så det har været med. Men det er korrekt, at vi er et nyt parti, og vi er jo stadig væk også politikudviklende, men når det kommer til den grønne dagsorden, er vi klart progressive på den dagsorden. Det fylder rigtig meget i vores indre dna.

Omkring landbruget og en CO₂-afgift er jeg nødt til at sige, som mine to regeringskollegaer også siger, at der jo er et Svarerudvalg, som kommer med en rapport her i uge 6, tror jeg det er, den er sat til lige nu, og jeg vil ikke begynde at diskutere niveauer med fru Signe Munk på nuværende tidspunkt. Jeg vil afvente og se, hvad Svarerudvalget kommer med af svar dér.

Kl. 12:20

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 12:21

Signe Munk (SF):

Noget andet, som regeringen har opfundet, er, at der skal laves en grøn trepart, efter Svarerkommissionen er kommet med deres modeller, bliver det jo nok, til måder at lave CO₂-regulering for landbruget. Hvis hr. Henrik Frandsen helt selv kunne bestemme, bare i det her lukkede rum, ville hr. Henrik Frandsen så have nedsat sådan en grøn trepart, som jo kommer til at træne tiden endnu mere, hvilket jo derved også betyder, at klimaet kommer til at tabe?

Kl. 12:21

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:21

Henrik Frandsen (M):

Så vil jeg lige vende tilbage til Moderaternes valgprogram en gang til. Der stod nemlig også, at der skulle nedsættes en grøn trepart. Vi havde så godt nok regnet med, at den kom noget før, for vi havde også regnet med, at vi havde haft et svar på, hvordan det skulle udmøntes, noget før, men jeg bakker fuldt ud op om den grønne trepart. Den grønne trepart må bare ikke forsinke processen på en måde, så vi ikke har en aftale klar. Jeg så allerhelst, vi havde en aftale klar inden sommerferien omkring, hvordan vi skal udmønte de anbefalinger, der kommer fra Svarerudvalget. Jeg synes, det er god stil at inddrage et erhverv og også interessenter.

Kl. 12:22

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak. Der er ikke flere korte bemærkninger. Så er den næste ordfører fru Lise Bech fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 12:22

(Ordfører)

Lise Bech (DD):

Tak for det, formand. Og tak til ministeren for redegørelsen, som jo forsøger at svare på klimaordførernes forespørgsel om regeringens fremtidige klimapolitiske initiativer.

Redegørelsen starter med at stille spørgsmålet: Hvor langt er vi nået i forhold til at indfri Danmarks klimamål i 2025 og 2030? Det er et simpelt spørgsmål – det står der også – der kræver et komplekst

svar. Og det er jo sandt, at det kræver et komplekst svar; så vi skal ikke til at starte ved ruder konge igen. Så jeg kan bare sige, at det jo har været debatteret en hel del her i dag, og man er ikke helt enige, men konklusionen ifølge ministerens redegørelse er, at vi når klimamålene i 2025 og 2030. Så jeg vil gå en helt anden vej end at begynde forfra med det hele.

Ifølge ministeren skal målene nås ved bl.a. at hæve dieselaftgiften med 50 øre eksklusive moms fra 2025, og den resterende manko for 2030 skal nås ved at indfri de bindende reduktionsmål, som blev aftalt i landbrugsaftalen, og ved en CO₂-afgift på dansk landbrug.

Jeg forstår godt behovet for, at man skal handle på klimafronten, men vi skal også bare lige forsøge at bevare lidt fornuft i alt det her. Jeg forstår også, at det her med at trumfe drastiske tiltag igennem kan være tiltalende, hvis man synes, tingene går for langsomt. Men vi skal også huske på, at alt, hvad vi beslutter herinde, har konsekvenser for befolkningen, for virksomhederne og for Danmark.

Vi er f.eks. bekymrede for den byrde, man lægger på sektoren for tung vejgodstransport ved at hæve dieselaftgiften. Det kan godt være, at det ikke er en branche, vi taler om hver dag ved middagsbordet, men den er da meget medvirkende til, at der overhovedet kan stå mad på bordet. Det samme gælder for landbruget, som man også vil lægge yderligere afgifter på. Derfor er det afgørende for os at forstå, hvordan de her afgifter påvirker brancherne, herunder hvordan den ekstra dieselaftgift vil påvirke transportbranchen, og om det kan føre til lempelser på andre områder som eksempelvis kilometerafgiften. Branchen selv har jo faktisk efterlyst en dieselaftgift, som kunne være et effektivt værktøj til at reducere transportsektorens CO₂-udledning. Det her koncept fokuserer jo på at lægge afgifter på de specifikke elementer, der forårsager forurening, og det er en betragtning, vi må tage seriøst. Men samtidig er det altså vigtigt at bemærke, at branchens forslag om dieselaftgiften er et alternativ til kilometerafgiften.

Jeg startede med at nævne, at det også fremgår af regeringsgrundlaget og redegørelsen, at den resterende del af reduktionsmankoen for 2030 bl.a. skal komme ved at realisere reduktionsmål for landbrugssektoren. Jeg tror ikke, det er nogen hemmelighed, at i Danmarksdemokraterne bakker vi ikke op om en CO₂-afgift på landbruget. Vi mener ikke, at en afgift på en af de mest klimateffektive landbrugsproduktioner i verden lyder som en god idé. Det er desuden en afgift, som ifølge Klimarådet vil afvikle en stor del af dansk landbrug. Vi ser hellere, at man udvikler frem for at afvikle danske landbrug og sørger for, at produktionen og udledningen ikke bare flytter til udlandet. Vi deler dog den opfattelse, at landbruget skal spille en rolle i den grønne omstilling, og det gør det jo allerede. Landmændene vil gerne reducere deres udledning, og de er i fuld gang med at realisere reduktionen af drivhusgasser med 55-65 pct. frem mod 2030, sådan som det blev aftalt i landbrugsaftalen i 2021.

Der er altså ingen grund til, at vi skal nedlægge gode danske landbrug. Det vil også være tosset, for så nedlægger vi jo tusindvis af arbejdspladser i landbruget og sender dem til udlandet. Vi er simpelt hen nødt til at være forsigtige med at lægge masser af afgifter og regulativer ned over et enkelt erhverv for at nå vores klimamål. For vi kan også risikere at kvæle et erhverv, som faktisk forsøger at møde os politikere på halvvejen.

På den bredere front ser vi i Danmarksdemokraterne et behov for at udforske andre metoder til at nå vores reduktionsmål. Vi bør investere mere i grøn teknologi og støtte innovation, der kan fremme miljøvenlige løsninger. Vi har allerede mange af de teknologiske løsninger og kendte virkemidler. Tak for ordet.

Kl. 12:27

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er et par korte bemærkninger. Den første er til hr. Henrik Frandsen.

Kl. 12:27

Kl. 12:30

Henrik Frandsen (M):

Tak for en god ordførelse. Jeg kan forstå på ordføreren, at Danmarksdemokraterne sådan lidt opfatter sig selv som landbrugets stemme og landbrugets forkæmpere i miljødebatten. Når jeg lytter til landbruget, er landbruget jo godt klar over, at der kommer en CO₂-afgift. Landbruget er meget optaget af, hvordan den CO₂-afgift skal gennemføres og implementeres, og opfordrer faktisk alle partier, som vil landbruget det godt, til at deltage i at udforme og gennemføre den CO₂-afgift. Det, jeg kan forstå på den tale, der er holdt her, er, at Danmarksdemokraterne sådan set har meldt sig ud af den kamp ved på forhånd at sige: Vi vil ikke have en CO₂-afgift på landbrugets produktion. Hvordan hænger det sammen med, at man vil være landbrugets fortalere?

Kl. 12:28

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.**Lise Bech (DD):**

Det hænger jo sammen på den måde, at landbruget har fået sat pistolen for panden. Vi har en flertalsregering, så når de godt kan se, at de ikke kan undgå det her, er de selvfølgelig nødt til at spille med, og de har jo rent faktisk selv fremlagt en plan for, hvordan de når de reduktioner, de skal, inden 2030 – og uden afgiften.

Kl. 12:28

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så er det hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 12:28

Søren Egge Rasmussen (EL):

Når nu Danmarksdemokraterne ikke går ind for, at der skal være en CO₂-afgift på landbruget, så er det jo andre dele af samfundet, hvad Klimarådet og Det Miljøøkonomiske Råd også siger, som skal lave de her reduktioner. Men det er jo kun gældende, hvis man går ind for klimaloven og går ind for, at der skal være en 70-procentsreduktion i 2030. Så jeg kunne egentlig godt tænke mig at høre, om Danmarksdemokraterne går ind for, at vi skal nå klimalovens mål om 70 pct. reduktion af CO₂-udledningen i 2030.

Kl. 12:29

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 12:29

Lise Bech (DD):

Det gør vi. Det kan jeg rolig sige. Vi går ind for den grønne omstilling og for, at vi når målet. Men om det så lige bliver i 2030 eller i 2031, er måske ikke så afgørende. Det gør nok ikke den kæmpe forskel. Landbruget er jo rent faktisk kommet med et forslag til, hvordan de uden en afgift når målet. Og det er jo bl.a. – hvad der også har været oppe i dag – lavbundsgrønt, fodererstatning og kvælstofreduktioner. Altså, de har en masse forslag til, hvordan vi når dertil. Det handler i høj grad også om teknologi. Det koster selvfølgelig penge, men sådan er det jo med alt, hvad vi foretager os, og hvad vi beslutter der skal gøres for den grønne omstilling.

Kl. 12:30

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.**Søren Egge Rasmussen (EL):**

En ting er, hvad landbrugets organisationer har lavet af pamfletter. Jeg kunne godt tænke mig at høre, om Danmarksdemokraterne har en politik, som angiver, hvordan man kommer i mål med en 70-procentsreduktion i 2030. Nu nævnte ordføreren, at det ikke var så vigtigt, om det lige blev i 2030. Men har man en defineret politik, som kan bringe Danmark hen til at nå målet?

Kl. 12:30

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 12:30

Lise Bech (DD):

Vi lytter jo meget til, hvad SEGES har sagt, og det kan godt være, at ordføreren siger, at det er landbrugets stemme. Men SEGES er faktisk ret forskningsbaseret, så derfor er vi jo også nødt til at stole på det. Lige såvel som ordføreren har nogle ngo'er, som ordføreren stoler på, må vi også stole på, at SEGES ved, hvad de taler om.

Kl. 12:31

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ikke yderligere ... Jo, der kom en mere der. Det når vi sørne også. Det er fru Lea Wermelin.

Kl. 12:31

Lea Wermelin (S):

Jeg vil egentlig gerne følge lidt op på det, Enhedslistens ordfører spurgte til. Skal det forstås sådan, at Danmarksdemokraternes klimapolitik for landbruget en til en er det samme, som landbruget selv har fremlagt?

Kl. 12:31

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 12:31

Lise Bech (DD):

Nej. Vi har den holdning, at der skal være sund fornuft i vores klimapolitik, og det kan ordføreren gå ind og se på Danmarksdemokraternes hjemmeside, hvor vores klimapolitik står.

Kl. 12:31

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 12:31

Lea Wermelin (S):

Jeg er altid nysgerrig på at bruge tid på hjemmesider, men jeg vil egentlig gerne have ordføreren til at svare her i salen: Hvad er Danmarksdemokraternes klimapolitik for landbruget? For hvis det ikke en til en er det fra SEGES side, som man er meget inspireret af, hvordan adskiller man sig så? Har man et eget forslag? Det ville da være dejligt at høre i dag, tænker jeg, også for de andre ordførere.

Kl. 12:32

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 12:32

Lise Bech (DD):

Det er jo pudsigt, at vi er et parti, der ikke er blevet inviteret ind i ret mange aftaler på klimaområdet, og så skal jeg stå her og fremlægge,

hvad det er. Ja, vi er meget inspireret af, hvad SEGES er kommet med. Det er rigtigt.

Kl. 12:32

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ikke yderligere korte bemærkninger. Og så er den næste hr. Steffen W. Frølund fra Liberal Alliance. Velkommen.

Kl. 12:32

(Ordfører)

Steffen W. Frølund (LA):

Tak for det, formand. Tak til mine kolleger for nogle gode ordførertaler. Jeg skal prøve at se, om jeg kan levere en på samme niveau. I Liberal Alliance ønsker vi, at vi når klimamålene. Det vil jeg gerne cementere. Vi skal gøre det effektivt, og derfor vil jeg bruge lidt af min taletid på at opfordre regeringen og mine kollegaer til at forsøge at adskille rød omfordelingspolitik fra grønne tiltag. For det er min observation, at det sløver den parlamentariske proces helt unødigt, og så sløver det også omstillingen ude i erhvervene og på de områder, vi pålægger ekstraordinære byrder, som er større, end de burde være i forhold til den klimateffekt, vi gerne vil opnå. Og jeg kunne nævne i flæng: tung vejtransport, flyafgifter og i øvrigt også aftalen, hvor der skal en masse penge i kommunekasserne på baggrund af at opstille sol- og vindenergi på land. Det var én ting.

Så er jeg bekymret for omkostningerne i det hele taget for opstilling af VE. Jeg kan forstå, at det er omkostningsniveauer, som er mangedoblet, og her taler jeg ikke om de effekter, som kommer fra renteniveauet og inflationen generelt, men simpelt hen pålagte reguleringsmæssige byrder, som jeg ikke kan se andet end vil sætte sig i, at vi får mindre op, end vi ellers ville have kunnet. Så det vil jeg synes vi skal kigge meget, meget nærmere på om vi kan hjælpe med at reducere. Ned ad det spor har Liberal Alliance – det kommer på et tidspunkt efter nytår, når vi starter op igen – et par beslutningsforslag, som vi har fremsat her i Folketinget, og som kommer til behandling.

Det ene er, at vi gerne vil have, at eltilslutning i forbindelse med opstilling af VE skal kunne ske meget, meget hurtigere og meget, meget nemmere. Det er vores observation efter dialog med branchen, at der er en meget, meget stor flaskehalsproblematik med, at der simpelt hen ikke er kapacitet til at få eltilsluttet alt det, som der bliver sat op, og som der ønskes at der bliver sat op. Så vi har et forslag om at sætte det i udbud, hvis ikke det via alle de gængse metoder kan ordnes inden for halvandet år. Så det synes vi er meget rimeligt. Derudover har vi også et beslutningsforslag om at omdanne varmepumpepuljen, som har en uheldig stop and go-effekt, som bremser, at danske husstande kan omstille sig til varmepumper. Så i stedet for rent faktisk at hjælpe varmepumpebranchen i omstillingen er det sådan noget, der bremser det.

Vi er også rigtig glade for, at vi havde et lille aftryk med i finansloven om billigere elbiler, og så synes vi, at vi skal fremme ccs mest muligt. Og jeg er faktisk glad for det, og jeg vil gerne anerkende regeringen for, der sker nogle ting på det område specifikt, og der synes jeg, vi skal løbe, så hurtigt vi overhovedet kan.

Så ville jeg da være et skarn, hvis ikke jeg lige nævnte, at atomkraft på COP28 har fået en plads i virkemiddelsopfordringen i den færdige aftale. Det er sådan i grønne, grønne Danmark, at vi altså har et forbud mod et virkemiddel, som COP28, IPCC, IEA og UNECE peger på. Det kunne jo være, det var værd at regne lidt på. Vi hjælper i det hele taget gerne regeringen med at accelerere den grønne omstilling, herunder ved at gentage min appel om ikke at blande en masse rødt ind i det grønne, for det sløver omstillingen, det sløver farten, og så skaber det en masse unødigt friktion på ting, som vi ellers var fuldstændig enige om. Liberal Alliance kunne sagtens se sig selv i en afgift på flytransport, men hvorfor i alverden

skal der være en kobling til en ældrecheck inde i det? Man må gerne gå ind for en ældrecheck, men det har da ikke noget med det at gøre. Det kunne vi være blevet enige om meget, meget hurtigere, hvis ikke det behøvede at være sådan, og så kunne man blive enige med de partier, der ønsker en ældrecheck, på en anden måde, hvis der var et flertal for det. Så med den opfordring vil jeg afslutte min taletid her. Tak.

Kl. 12:36

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er indtil videre en enkelt kort bemærkning til fru Lea Wermelin.

Kl. 12:36

Lea Wermelin (S):

Tak for det. Jeg har fået at vide af SF's ordfører, at jeg helst skal vurdere andre. Men nej, jeg vil ikke vurdere ordførerens tale. Det må stå for egen regning. Men det, jeg gerne vil spørge til, er det her med, at nu siger ordføreren, at man gerne vil være med til at nå klimamålene. Da vi vedtog klimaloven, var Liberal Alliance imod, så jeg kunne godt tænke mig at spørge, hvad det egentlig var, der gjorde partiet klogere.

Det andet er i forhold til nogle af de ting, der bliver sagt her, og jeg vil også gerne kvittere for et godt samarbejde generelt. Vi kommer fra forskellige steder, så man kan jo se forskelligt på tingene, men det, jeg egentlig godt kunne tænke mig at høre om, ud over nogle af de beslutningsforslag, vi så kommer til at debattere, er: Når vi taler reduktioner i 2025 og 2030 – vi kan gemme atomkraftdiskussionen; det er jo slet ikke relevant, uanset om man så synes det ene eller det andet – hvad er det så for nogle reduktioner, som Liberal Alliance ser for sig på den korte bane? Tak.

Kl. 12:37

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:37

Steffen W. Frølund (LA):

Tak for det. Og tak for samarbejdet generelt, også herfra. Det er jo før min tid, at klimaloven blev behandlet, og Liberal Alliance var et meget, meget lille og vingeskudt parti i de år, hvor det blev vedtaget. Så hvad der internt er lagt til grund for de debatter, der har været der, ved jeg simpelt hen ikke.

Men det, jeg ved, er, at vi på intet tidspunkt har været imod at have et reduktionsmål på 70 pct. i 2030. Jeg tror, det handlede om nogle af de andre elementer i aftalen, om det her med at snige nogle røde ting ind og nogle andre krav, som vi måske stillede dengang. Det er sådan, jeg har forstået den historik.

I forhold til det konkrete med 2025-målene deltager vi da aktivt i de forhandlinger, der kører nu her, og jeg har noteret mig det med de her 1-årige ting med iblandingskrav, som jeg mener er kommet ud. Det synes jeg da er meget fornuftigt, og vi er da meget mere fortalere for at kigge på dieselafgift, som i øvrigt også var det, vi foreslog i stedet for det, som er blevet sat ind i forbindelse med tung vejtransport, altså kørselsafgifterne i forhold til den måde, man transporterer det på. Så det er noget ovre i den bane, vi gerne vil kigge på, og vi er da med i forhandlingerne endnu.

Kl. 12:38

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 12:38

Lea Wermelin (S):

Tak. Det er jo heller ikke, fordi jeg vil have ordføreren til at referere fra alle mulige gruppemødediskussioner. Det er mere et andet spørgsmål. Noget af det, vi har manglet, synes jeg, fra Liberal Alliances side, er jo, at man er stemplet fuldt og helt ind i klimadebatten og rent faktisk er med til at presse på for, også i Danmark, at vi skal gå foran, og som jeg husker debatten, var det jo sådan, at det var fint, hvis man bare gjorde noget i andre lande.

Så skal vi forstå det sådan – netop med det, der bliver sagt – at det i hvert fald er Liberal Alliances linje nu, at Danmark netop også skal levere, fordi det er vigtigt, hvad der foregår i Danmark? Og det bringer mig så frem til 2025 og i det hele taget klimapolitikken: Har Liberal Alliance egne klimaforslag i forhold til reduktioner?

Kl. 12:39

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:39

Steffen W. Frølund (LA):

Jamen vi har jo en samlet klimaplan, som i vores øjne vil leve op til det. Faktisk tror jeg endda, vi går lidt videre end så mange andre i klimaplanen, fordi vi også virkelig koncentrerer os om det internationale perspektiv, der skal ligge *ud over* det danske, ikke i stedet for det danske, og det kan jeg forstå også er rigtig vigtigt.

I forhold til 2025-målene specifikt er det et rigtig, rigtig dårligt katalog, man har, for det er simpelt hen så sent, man er kommet i gang med det. Så der ville jeg da ønske, at jeg ikke havde været med til at arve en opgave fra tidligere tiders regeringer, hvor vi har så travlt med lige at skulle nå det til allerallersidst. Så tror jeg, vi kunne have fundet nogle bedre veje.

Kl. 12:39

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er det fru Linea Søgaard-Lidell.

Kl. 12:39

Linea Søgaard-Lidell (V):

Tak for det. Og tak for ordførerens tale. Nu valgte ordførerens parti jo at forlade aftalen om energiparker på land bl.a., som ordføreren også nævner, på grund af omkostningsniveauet for udviklerne. Men ordføreren ikke, at det er helt fair, at de danskere, som tilfældigvis bor ved siden af områder, som er egnede til energiproduktion og til at være energiparker, får en reel og bedre kompensation for netop at skulle være nabo til en energipark?

Kl. 12:40

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:40

Steffen W. Frølund (LA):

Jo, helt generelt har Liberal Alliance og jeg ikke noget som helst problem med, at der, når der bliver opført noget i et nabolag, der tager ens udsyn eller noget af værdien i ens ejendom, så er en eller anden form for kompensation i det. Det synes vi er rigtig fint. Nabokompensationsdelen er jeg ikke helt sikker på behøver at være så skemalagt, som der er lagt op til; jeg har en forståelse af, at der allerede har været en fin måde at kunne få løst de her ting på derude – faktisk så mange ting, at der er en hel pipeline af VE-projekter, der ikke kan få lov til at komme i gang, selv om man er enige i forhold til lokalplansgodkendelser og med naboer osv.

Så lige den del tror jeg ikke vi er så uenige om, men det med naturhensyn og det med, at der skal findes en masse penge til kommunekasserne derude, er måske der, vi er lidt mere uenige.

Kl. 12:41

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 12:41

Linea Søgaard-Lidell (V):

At der skal findes penge til kommunekasserne, betyder jo også, at de kommuner og de mennesker, der bor i de kommuner, som tager ansvar for vores alle sammens grønne omstilling og stiller arealer til rådighed for, at vi kan få en helt nødvendig grøn energiproduktion, får en reel gevinst ved det. Når nu Liberal Alliance ikke ønsker at være med i den her aftale, hvordan ønsker partiet så i stedet at få vedvarende energi-anlæg på land, som vi jo ved er en både billig og hurtig vej til at få noget mere grøn energi til danskerne?

Kl. 12:41

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:41

Steffen W. Frølund (LA):

Jeg synes slet ikke, vi skal acceptere præmissen om, at det skal være noget, der skal gå ekstraordinært til en kommunekasse, bare fordi det er en solcellepark. Altså, hvis man stiller et erhvervsareal til rådighed og lægger en fabrik der, er der selvfølgelig også en lokalplansgodkendelse, og der er også høringer, og der er måske også nogle naboer, der bliver generet. Men det er da ikke noget, der ekstraordinært skal gå til kommunekassen; det er da bare selskabsskatterne, og hvad der nu ellers er af afgifter, der kunne ligge på det. Det er da den samme måde, vi skal betragte den grønne omstilling på; der er der ingen grund til at gøre det til et ekstraordinært dyrt skatteobjekt, bare fordi man er grøn.

Kl. 12:42

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så siger vi tak til ordføreren. Der er ikke yderligere korte bemærkninger, og så er det fru Mona Juul fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 12:42

(Ordfører)

Mona Juul (KF):

Tak for ordet. Det er nu, vi skal holde begejstringen oppe. Det er omkring frokosttid; jeg er helt med på det. Det her er måske den vigtigste debat lige inden jul, vi er i fuld gang med.

Tak til alle, der arbejdede for en aftale på COP 28. Det kunne have været skarpere formuleret, men det lykkedes dog i et eller andet omfang. Tak til alle, der generelt arbejder for en grøn omstilling. Det oplever jeg også de fleste partier gør her i Folketinget. Og tak til alle, der lægger pres på, for at vi når vores klimamål; det er ret afgørende. Jeg kan også godt afsløre, at jeg helt klart mener, at der fortsat er brug for, at alle mand stadig væk er på broen, for det begynder ærlig talt at se lidt skidt ud i forhold til vores mål. Vi har ikke en aftale for at nå 2025-klimamålet, og vi kan ikke blive enige om, hvordan vi skal opføre os.

Vi har også en regering, der konsekvent siger, at vi har nået tre fjerdedele af målet frem mod 2030-målet, vel vidende at det kun er på papiret. Det er kun i regnearket, og det er uden en buffer. Vi har ikke lavet nogen aftale om, hvad der skal ske, hvis der nu er et teknologispor, der rent faktisk ikke kan lade sig gøre. Vi har ikke lavet en buffer, hvis det nu er, at vi ikke har de lavbundsjordter at

udtage, vi troede vi havde. En buffer er ret afgørende. Det mener jeg er noget af det næste, regeringen skal gå i gang med.

Vi har også en regering, der helt sikkert gerne vil, men som bare ikke altid formår at levere på aftalerne og måske ikke altid formår at implementere tidligere aftaler og måske også har lidt svært ved at komme med nogle udspil og indgå nogle nye aftaler. Til gengæld går det desværre lidt bedre med at sætte aftaler i bakgear, og jeg tillader mig igen igen at nævne vores åben dør-sag på havvind. Det er beskæmmende.

Det værste er, at der er mange, der simpelt hen mister gnisten i den omstilling, vi er i gang med, særlig når tingene ikke giver mening, f.eks., som vi også har talt om i dag, en flyafgift, hvor mere end halvdelen af indtjeningen til staten skal bruges på at forhøje en ældrecheck. Det er så skørt, at selv Ældre Sagen synes, at det er en meget, meget mærkelig finansieringsform. Og så kan regeringen og regeringens ordførere jo godt her fra talerstolen hver evig eneste gang sige: Vi er jo vant til at gøre det; vi putter pengene ind der, og så bruger vi dem her.

Ja, men ved I hvad, venner? Lige nu er vi i gang med en grøn omstilling, og den eneste grund til, at vi skal lægge en passagerafgift på, er, at vi gerne vil en grøn omstilling og vi vil væk fra de fossile brændstoffer, og så skal vi da gøre alt, hvad vi kan, på den konto. Det mener jeg ikke man gør her. Det er nogle sølle og forkølede forklaringer. Det var det også, da regeringen præsenterede det. Det var sådan noget med, at det er to gode sager. Helt ærligt! Det er ikke at tage den grønne omstilling alvorligt.

Jeg synes, det er et svigt, og jeg synes, man mister tilliden, og det gør både virksomheder og borgere. Der sker også det, at investorer finder nogle andre græsgange, og opbakningen til den her nødvendige klimaomstilling risikerer simpelt hen at dale, når vi ikke kan forklare, hvad det er, vi laver herinde. Man tager det simpelt hen ikke alvorligt.

Jeg har brugt ordet tillid, men tillid er faktisk vigtigt. Det er vigtigt, at der er tillid til det politiske arbejde, tillid til de aftaler, vi laver. Jeg oplever faktisk, at rigtig mange ønsker den grønne omstilling. Jeg oplever, at borgere ønsker det, jeg oplever, at virksomheder ønsker det. Men det, man ikke kan leve med, er, når der f.eks. er nogle benspænd, som man kan se ikke bliver fjernet, og så kan man som erhvervsliv og som borger ikke blive ved med at have tillid. Eller det kan være, at man oplever, at der er nogle ting, der ikke bliver reduceret eller gøres forståeligt i forhold til at komme videre.

Man kan heller ikke bakke op om forslag eller aftaler, hvor der ikke er nogen reelle reduktioner, og hvor der ikke er nogen, der kan forklare, at det faktisk er en reel reduktion, eller hvor indsatsen gøres dyrere end højest nødvendigt. Det er da nogle vigtige præmisser. Man kan heller ikke leve med, at der fortsat snakkes mere, end der handles.

Når regeringen gentagne gange her – det gør ordførerne også – nævner vores havvindsaftale, tror jeg, at man simpelt hen bare skal huske på, at det jo er en aftale fra tidligere, som vi så udmønter nu. Er udmøntningen vigtig? Er implementeringen vigtig? Ja, det er absolut det vigtigste i de her år, men jeg tror også, det er vigtigt, at man er ærlig og siger, at det er en udmøntning af en aftale. Det er ikke noget nyt; der er ikke kommet noget nyt til. Så det bliver svært, hvis det er, at man ikke kan se, at vi handler mere, end vi taler. Det er jo alvorligt. Generationskontrakten er på spil.

Jeg vil sige det sådan, at hvis det nu bare var mig, der syntes, at det hele var sådan her, var det noget andet, men det er det jo bare ikke. Det er jo partier på begge sider af regeringen, der er borgere, og det er erhvervsliv. Og ja, de sidste, erhvervslivet, husker selvfølgelig også at rose regeringen en gang imellem. Det skal man helst, for ellers bliver man jo heller ikke inviteret til de samarbejder, der er, og jeg tror også, man skal huske på, at sådan fungerer tingene også.

Men der er heldigvis jævnligt nogle, der ikke lægger fingre imellem, og senest Danfoss' topchef, Kim Fausning, i Børsen. Han tog i hvert fald af bladet fra munden, skal jeg hilse og sige. Hans tålmodighed var sluppet op, og han kalder faktisk dansk politik, og nu citerer jeg, »et bevidst valg om ikke at nå vores klimamål«. Han siger, at dansk klimapolitik er gået i stå, og den indsats, der er tilbage, fokuserer ensidigt på vindmøller. Han mener ikke, at nogen i dag kan argumentere for, at Danmark når sit klimamål, og han siger:

»Den grønne omstilling har ikke det momentum, den burde have, og som den kunne have. Jeg synes, at den er gået i stå, og jeg kan ikke forstå hvorfor«.

Kl. 12:48

Manden har jo ret. Det værste er, at han jo har ret, og måske er det derfor, regeringen har lavet et nyt grønt udvalg under Finansministeriet. Det vil jeg da sådan set sige at jeg håber. Det har jeg også hørt forklaringen på. Ligesom jeg håber, at klimaministeren vil genoverveje sit svar på samrådet for kort tid siden på, hvem der i regeringen har ansvaret for at nå vores mål, håber jeg også, at ministeren vil genoverveje det, for ministeren siger jo, at det er et kollektivt ansvar. Det mener jeg ikke det kan være. Der kan kun være én samlende minister, som har ansvaret for regeringens klimapolitik i sidste ende – på tværs af de ministerier, der selvfølgelig har mulighed for at præge eller også kan køre nogle lovforslag igennem. Ellers ser vi bare gang på gang ministre, der ikke kan svare på noget eller henviser og kaster bolden videre, og det duer ikke.

Så ja, der er blevet talt meget om tempo. Jeg tror også, at regeringen gerne vil have mere tempo på. Det håber jeg også vi får, men det kræver også, at vi har klare retningslinjer og en klar ansvarsfordeling i det politiske arbejde. Jeg tror også, det kræver nogle principper. Man kan sige det sådan, at i bagklogskabens lys er der i forhold til det, Det Konservative Folkeparti har været med til i forhold til både klimalov og det fortsatte arbejde, ligesom nogle principper herfra, som man jo i hvert fald lige kan notere sig, hvis man manglede nogen.

Der kan jeg da nævne, at det første er, at vi skal have reelle klimareduktioner. Ellers giver det ikke nogen mening at indgå politiske aftaler. Det var der f.eks. ikke på affaldsforbrændingen, dengang vi så lovforslaget. Det er meget afgørende. Der skal være reelle klimareduktioner. Om det giver noget eller ikke giver noget, skal ikke være noget, vi sådan skal sidde og debattere. Det skal der være.

Det andet er, at det dæleme også skal give mening, og der er jeg bare nødt til at sige, at for mig giver det ikke mening med en flyafgift, hvor der er en meget stor del af provenuet, der går til noget helt andet. Det giver ikke mening i forhold til den grønne omstilling. Jeg tror heller ikke, at det gør det for ret mange andre.

Og det tredje er, at vi selvfølgelig skal have så meget klima som muligt for pengene. Vi skal ikke miste vores økonomiske sans, og det er derfor, at f.eks. et fortrængningskrav i ét år ikke giver nogen mening, og det er en rigtig dårlig økonomisk ting. Dieselaftigten er halvt så dyr i skyggepris som fortrængningskravet. Det perspektiv skal vi altid have med.

Når det er sagt, håber og tror jeg på, at regeringen og andre partier vil sige til os i Det Konservative Folkeparti, hvad vi kan hjælpe med, hvad vi skal gøre bedre, hvad der vil være nyttigt for regeringen at vi kommer med. For på et tidspunkt har vi behov for, at regeringen bliver enig med sig selv, om man ønsker at have modstand eller medspil, for jeg kan læse én ting i pressen og opleve noget andet i forhandlingslokalerne, og nogle gange omvendt. Det har vi behov for klare meldinger på, for herfra er vi klar til den grønne omstilling, og vi er klar til at indgå de aftaler, hvor de principper hænger sammen, for vi er selvfølgelig stadig og altid borgerlige stemmer, der arbejder, både konstruktivt og kritisk, og det synes jeg er vigtigt. Vi ser frem til, at vi kan lave flere aftaler, at vi kan få mere handling og et endnu bedre samarbejde.

Signe Munk var så frisk at snakke om det der med karaktergivning, og jeg vil selvfølgelig også sige tillykke til regeringen med det første år, men jeg vil undlade at give karakterer, for det kræver, at man afleverer en opgave, og det synes jeg ikke man har gjort endnu. Tak for ordet.

Kl. 12:53

Kl. 12:51

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er en række spørgsmål, og den første er hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 12:51

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jamen der er jo nogle, der kan gå, når de bliver et år, og der er andre, der kun kan kravle. Jeg vil også undlade at give karakterer. Jeg synes, at Konservative har ret i det her med den manglende buffer, for hvis der er nogle af vores store satsninger, der slår fejl, så er vi lidt på den. Der er bl.a. det her med, at der er kommet nye tal frem for lavbundsarealerne, og at de sådan set er blevet brændt af derude – altså der er færre lavbundsarealer. Det var jo dem, som vi havde planlagt at tage ud. Så det er en god pointe.

Jeg synes, at det er vigtigt, at vi når noget mere inden jul, og jeg har nogle gange sagt inden nytår. Men jeg synes, vi skal sige inden jul, og vi har jo to møder i næste uge, og jeg kunne godt tænke mig at høre De Konservative, om man tror, vi lige kan fikse det her med, at overskudsvarmen skal ind i fjernvarmen, og om vi kan fjerne de barrierer, som vi bør fjerne. For ellers står vi sådan set over for, at nogle allerede foretagne investeringer i overskudsvarmen medfører, at fjernvarmen fra nytår bliver dyrere, og det er ærlig talt ikke til at bære. Det er overhovedet ikke til at bære, og jeg mener det alvorligt. Så jeg vil godt høre, om De Konservative er enige i, at det er noget, vi lige kan fikse her inden jul.

Kl. 12:52

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:52

Mona Juul (KF):

Jeg er født optimist, og jeg håber virkelig, at der er meget, vi kan nå at fikse inden jul. Der er rigtig mange ting på agendaen, men det bliver lidt svært, ikke? Jeg ville også ønske, at vi var kommet videre. Nu havde jo en rigtig god høring her for nylig, og jeg oplevede sådan set ikke, at der var nogen partier, der var imod. Jeg oplevede, at der var en meget stor konsensus om, at vi nemlig skal få fikset det her. Så det vil være ønskeligt, at det kunne lade sig gøre, og jeg tror, at der er mange, der sidder her i salen som klimaordførere, der er klar til at møde ind til mere end to møder for at få det her ordnet.

Kl. 12:53

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 12:53

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jamen det lyder da godt og optimistisk, og der er jo en del andre, der har hørt, hvad der er blevet sagt, og som har hørt den høring, og man kan, hvis ikke man har hørt den, gå ind på hjemmesiden og finde den. Og det vil altså sige, at der ligesom er leveret noget viden, som vi kan bruge, at vi kan fjerne nogle barrierer, og at vi kan få mere overskudsvarme ind i fjernvarmesystemet. Er det sådan, det skal forstås, altså at det faktisk er noget enkelt? Er det bare lige en bekendtgørelse, der skal ud i høring mellem jul og nytår, og så er det fikset?

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:53

Mona Juul (KF):

Altså, jeg synes jo, at jeg i de år, jeg har været her i Folketinget, altså siden 2019, har oplevet, at vi har talt rigtig meget om, at vi nu skal sænke tempoet, og den her regering kom også til at sige et eller andet om det i sit regeringsgrundlag og alt det der, men det ender altid sådan her. Er det ikke rigtigt? Det ender altid med, at vi står her inden jul eller inden sommer, og at der så mangler virkelig meget. Men jeg er klar til at tage fat på den opgave, der ligger der, og jeg er meget enig i, at den skal løses.

Kl. 12:53

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er det hr. Henrik Frandsen.

Kl. 12:53

Henrik Frandsen (M):

Tak for ordet, og tak for ordførertalen, hvor ordføreren jo kom langt omkring, og hvor der navnlig var ét emne, som jeg sådan sad og lyttede ekstra meget efter, og det var omkring en opfyldelse af 2025-målsætningerne. Og der synes jeg nok, at ordføreren bevægede sig meget perifert rundt om det, altså måske lidt ligesom katten om den varme grød, hvilket jeg jo også godt kan forstå. For ordføreren er jo slet ikke enig med dem, som man i den sammenhæng normalt snakker med, om, hvad det er for nogle redskaber der skal på banen.

Et af de redskaber, der jo har været bragt meget frem, og som virkelig har været highlightet, er hastigheden på motorveje, og jeg forsøgte, da SF's ordfører var på talerstolen, at få et svar på, hvor langt den skulle ned. Det fik jeg ikke et svar på, men det blev i hvert fald ikke benægtet, at 100 km/t. var inden for det realistiske. Der vil jeg egentlig bare spørge fru Signe Munk, om man i Det Konservative Folkeparti er enige i, at nu skal jeg, der bor i Sønderjylland, til kun at måtte køre 100 km/t. på motorvejene, hvis I får lov at bestemme.

Kl. 12:55

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:55

Mona Juul (KF):

Nu er Signe Munk og jeg jo begge to blondiner, men jeg hedder jo Mona Juul. Men det er helt okay. Vi kommer som udgangspunkt ikke til at sige, at man nu maks. skal køre 100 km/t. på motorvejene. Det kan jeg da godt sige herfra, men jeg er samtidig også nødt til at sige, at der sagtens kan være upopulære løsninger i forhold til at nå sine mål, og at jeg tror, at vi er villige til at kigge mere på de upopulære løsninger end det, som regeringen rent faktisk går rundt og bilder sig selv ind at de er villige til. For jeg tror ikke på, at vi når de her mål, og jeg må bare sige, at vi, hvis det her havde været en virksomhed, var blevet fyret, hele bundtet. For vi leverer ikke på det mål, som vi er blevet bedt om, og som vi selv har aftalt.

Kl. 12:55

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 12:55

Henrik Frandsen (M):

Nu mener jeg jo generelt, at den grønne omstilling er en populær sag. Det er i hvert fald populært der, hvor jeg kommer fra, og i mit

bagland, at man får gennemført de rigtige løsninger. Dieselaftagten har jo også været bragt på bane af regeringen i det udspil, vi er kommet med, og vi siger 50 øre i dieselaftagte. Jeg har også hørt fru Mona Juul sige, at man var for en højere dieselaftagte, hvis det ellers kunne laves på en ordentlig måde. Det kan man jo altid sige, for alt, hvad der er ordentligt, kan man jo altid gennemføre, og det er jeg også for, men hvad forestiller fru Mona Juul sig egentlig at niveauet skal op på?

Kl. 12:56

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 12:56

Mona Juul (KF):

Jeg synes ikke, at den grønne omstilling er populær, men at den er en nødvendighed. Det er et nødvendigt vilkår, vi har i de her år, vi lever i, og så er det selvfølgelig vigtigt, at vi sørger for opbakning, og jeg håber også, det er det, ordføreren mener. Vi har ikke lagt os fast på, hvad vi synes at dieselaftagten bør ligge på, vi har ikke engang været dem, der foreslog det, hvor vi ligesom sagde, at man så kunne gøre det og det osv., men vi vil gerne træde ind i det, hvis vi kan gøre det på en måde, hvor vi ikke bare sørger for, at man økonomisk kommer til at stå med hatten i hånden, hverken som borger eller i erhvervslivet. For det drejer sig om at have økonomien med.

Kl. 12:57

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Tak. Så er det fru Lea Wermelin.

Kl. 12:57

Lea Wermelin (S):

Tak for det. Ordføreren startede med at sige, at der her omkring frokosttid var grund til at holde begejstringen oppe, og det vil jeg så prøve at gøre, og jeg vil i øvrigt også kvittere for det gode daglige samarbejde, som vi har. Så blev der talt meget om karaktergivning og det ene og det andet, og det, der jo i hvert fald er en dansk værdi, også når vi taler om skolesystemet, er selvstændighed, og jeg er også med på den diskussion, der her har været, og at det selvfølgelig er regeringens ansvar at sikre, at vi når målene. Det er jeg nu også overbevist om at vi gør.

Men det, jeg gerne vil gerne spørge ordføreren til, er, hvad der så er de konkrete forslag fra Det Konservative Folkepartis side i forhold til at sikre reduktioner. For man må selvfølgelig vente på, at vi andre lægger nogle ting frem, og det er jo helt fair. Jeg har det bare selv sådan, at vi som partier kæmper for at få den politik, som vi gerne vil have, igennem, og at der kan være flere veje til målet. Så hvad er Konservatives vej?

Kl. 12:58

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 12:58

Mona Juul (KF):

Tak for spørgsmålet, og lige over. Jeg synes, at ordføreren skulle prøve at spørge ministeren. For det er jo faktisk ministeren, vi har forsøgt at give alle de input, vi kunne, omkring 2025-målet. Vi startede jo allerede i forsommeren ud med at forhandle bilateralt, og vi stillede det ene forslag efter det andet, også om lavbundsjorderne. Det kan alle sige, tænker ordføreren sikkert. Men vi har faktisk et forslag om en jordfond med, der rent faktisk skal være med til at sikre, at det her kan gå hurtigere. Vi har kigget på de offentlige indkøb, og om vi der skulle gøre nogle flere ting. Kan vi gøre noget i forhold til energieffektiviseringer? Vi har stillet mange forslag. Men

jeg vil faktisk også sige – og det tror jeg også er det, der lige nu er regeringens udfordring – at der er fem minutter til, og at det nu tæller, og at der så begynder at være meget, meget få ting, der kan lade sig gøre for at nå målet. Så det bliver sværere og sværere.

Kl. 12:58

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 12:58

Lea Wermelin (S):

Det er, tænker jeg jo, også rigtig dejligt at dele det i den åbne politiske debat. Lavbundsjorderne har vi jo i forvejen taget beslutning om, og vi gør i forvejen alt, hvad vi kan, for at tage dem alle ud. Så det er jo nødvendigvis svært at se det som et nyt tiltag, hvad jeg kunne forstå at ordføreren var meget optaget af.

Så jeg vil måske bare omformulere det og spørge, hvad det så er for en reduktionsmanko, som man, hvis man tæller de forslag, som er kommet fra Det Konservative Folkepartis side, sammen, kan lukke.

Kl. 12:59

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 12:59

Mona Juul (KF):

Det vil jeg sige at jeg selv har haft svært ved at kunne regne ud, og eftersom regeringen har hældt nogle af forslagene ned ad brættet, har jeg ikke fået beregningerne. Vi foreslog også, at vi skulle kigge på fodersammensætningen, og det gjorde regeringen jo også efterfølgende. Jeg synes så, at der er nogle udfordringer med det forslag, der er der, men det var jo en af de ting, som man så regnede igennem, og hvor man så valgte at sige, at okay, det har man lyttet til, og det spiller man nu på banen.

Men jeg må jo også bare sige, at det ikke er sådan, at De Konservative holder sig tilbage med deres gode forslag, og at det ikke kun foregår i forhandlingsrummet. Det er jeg nødt til at sige, og helt tilbage fra dengang, vi sammen lavede en landbrugsaftale, foreslog vi også en jordfond i forhold til lavbundsjorderne.

Kl. 13:00

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Så er det fru Linea Søgaard-Lidell fra Venstre.

Kl. 13:00

Linea Søgaard-Lidell (V):

Tak for ordet, og tak til ordføreren for talen. Ordføreren siger, at den grønne omstilling er upopulær, og at Det Konservative Folkeparti er klar til at tage upopulære tiltag, som kan give reelle reduktioner. Hvilke tiltag er det? Og mener ordføreren ikke, at der er masser af positive muligheder at finde i den grønne omstilling?

Kl. 13:00

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 13:00

Mona Juul (KF):

Nej, jeg har helt klart udtrykt mig forkert, hvis jeg skulle have sagt, at den grønne omstilling er upopulær. Jeg tillod mig bare at reagere i forhold til en tidligere ordfører, der sagde, at den grønne omstilling var populær, og der tillader jeg mig bare at sige, at det ikke er alle tiltag, der er populære. Nu er fru Lea Wermelin jo også her i salen, og jeg kan da godt hilse og sige, at min mailboks, dengang der skulle laves en aftale om affaldssortering, bestemt heller ikke var så

populær, og det tror jeg da også at andre har oplevet, i forbindelse med at vi har lavet nogle aftaler.

Så jeg vil sige til ordføreren, at der er masser af eksempler på, at vi en gang imellem kan være nødt til at træffe nogle beslutninger omkring nogle tiltag, som måske på den korte bane kan virke lidt irriterende, men som mange kommer til at vænne sig til. Så lad os da først og fremmest finde de fornuftige løsninger, og jeg har ridset tre principper op, og det er det, vi skal gå efter.

Kl. 13:01

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Kl. 13:01

Linea Søgaard-Lidell (V):

Tak for det. Blandt de ikkepopulære beslutninger kunne være det med at hæve en dieselaftag, og jeg kan forstå, at Det Konservative Folkeparti gerne vil gøre yderligere end det, som regeringen har foreslået. Hvor højt et niveau mener Det Konservative Folkeparti vi skal op på?

Ordføreren siger også, at man ikke har været ærlige om, at det, man gør klimapolitisk, er en udmøntning af aftaler. Kan ordføreren ikke bekræfte, at klimaministeren gang på gang har sagt, at vedkommende er implementeringsminister? Og mener ordføreren ikke, at det bør være en prioritet at få udført de eksisterende aftaler, få dem ført ud i livet, frem for at sætte nye ord på papir?

Kl. 13:01

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 13:01

Mona Juul (KF):

Jeg syntes, det var så skønt, at hr. Lars Aagaard blev klimaminister. Jeg syntes, det var fantastisk, fordi klimaministeren netop startede ud med at sige, at han er implementeringsminister. Det er da præcis det, der er behov for. Vi har lavet rigtig mange aftaler, og der er nu simpelt hen behov for, at der bliver sat skub i de aftaler, så vi rent faktisk kan komme videre, så vi får lavet reelle reduktioner og det ikke bare er papirovælseser.

Kl. 13:02

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Dermed tak til ordføreren for Det Konservative Folkeparti. Næste ordfører i talerrækken er hr. Søren Egge Rasmussen fra Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 13:02

(Ordfører)

Søren Egge Rasmussen (EL):

Regeringen er jo dumpet af Klimarådet for tredje år i træk – det var så også den tidligere regering, der nåede at dumpe – og jeg tror da sådan set, der bliver en mulighed for at dumpe for fjerde år i træk næste år i februar. Det er ikke sandsynliggjort, at 2025- eller 2030-CO₂-målet nås med de vedtagelser, som regeringen og Folketinget har lavet, lyder kritikken fra Klimarådet. Derfor skal regeringen sikre, at klimalovens handlepligt aktiveres. En flertalsregering skal vel også overholde klimaloven? Regeringen skriver i redegørelsen, at regeringen sætter de mest ambitiøse klimamål nogen sinde. Det er nemt at skrive, at man i 2045 vil være klimaneutrale, men samtidig har regeringen på den korte bane meget svært ved at nå målet for 2025, samtidig med at 2030-målet egentlig burde sættes op fra 70 pct. til 80 pct. for 2030. Det var jo sådan set de 80 pct., som der under folketingsvalgkampen var opbakning til blandt det tidligere parlamentariske grundlag, men Socialdemokratiet har

fået nye venner, som ikke prioriterer klimainsatsen så højt, som det parlamentariske grundlag for den tidligere regering gjorde.

Forhandlingerne om 2025-mål er gået i stå, fordi regeringen ikke lytter til Klimarådet, som skriver, at mankoen er over 2 mio. t. 2025-målet er et gennemsnit af 2024, 2025 og 2026. Forhandlingerne startede i juni og er gået i stå. Det er ren klimanøl fra regeringens side. Danmark kom på fjerdepladsen bedømt på klimahandling under klimatopmødet. Danmark mangler at indføre klimaafgift på landbruget og afgifter på biomasse for at rykke op på listen. Klimanøl skal erstattes af klimahandling. Er Danmark en fodslæbende klimanøler i at nå reduktionsmankoen i forhold til krav fra EU? I klimaredegørelsen kan man jo se, at der er en klimagæld i den opgørelse, der er, og at hvis ikke vi finder på yderligere tiltag, vil der sådan set i 2030 være 11,3 mio. t, som skal indhentes. Og ser man på i den her klimaredegørelse, hvad der mangler i 2025, er der jo sådan set 0,8 mio. t, som man mangler at komme i mål med, selv når man ligesom tager regeringens udspil for 2025 med og den ændring af kvotesystemet.

Landbrugets klimabelastning skal sættes ned. Men regeringen har bestilt flere analyser, så beslutningerne om indsatsen er jo så udskudt et halvt år mere. Trepartinregeringen er så kommet frem til at ville forlænge denne syltning af handling ved en såkaldt trepartsforhandling, hvor Landbrug & Fødevarer har mulighed for at få maksimal indflydelse. Regeringen vil køre en liberalisering af affaldssektoren; det er vedtaget. Det er gennemført på en måde, som medfører øget affaldsimpport og stigende CO₂-belastning, uden at investeringer i CO₂-fangst de bedste steder er sikret. Regeringen har stoppet åben dør-projekter for havvind, genåbnet døren for nogle få og ladet udenrigsministeren blande sig i energipolitikken. Regeringen vil ikke vedtage en ambitiøs strategi for energieffektiviseringer, som ellers efterspørges af erhvervslivet. Det er en strategi, som bør udnytte det fulde potentiale for energieffektiviseringer og ikke kun leve op til minimumskravene fra EU. Regeringen støtter, at der bygges en fossil gasledning på Lolland-Falster, og regeringen støtter, at der åbnes nye olie- og gasfelter i Nordsøen. Heldigvis sprang det selskab, der var i spil, fra.

Regeringen vil ikke have det folkelige engagement i klimaomstillingen. Det kan stadig ikke betale sig for kommuner at sætte solceller op på kommunens egne tage. Lovforslaget om borgerenergifællesskaber blev en samling af snubletråde og benspænd i stedet for at sikre, at lokale investeringer i mere vedvarende energi kunne blive udbredt i boligforeninger, i andelsboligforeninger, i fællesskaber og i landsbyer eller i forbindelse med helt nyetablerede løsninger alle de steder, hvor mere vedvarende energi kan placeres, uden at elnettet skal belastes og udbygges. Det ville have været en rigtig god løsning at lave et lovforslag, som kunne imødekomme det. Enhedslisten mener, at det folkelige engagement skal have langt bedre muligheder i klimakampen.

Folketinget har i sidste periode vedtaget, at der skulle udarbejdes en solcellestrategi, og det er bekræftet i den aftale om en firedobling af vedvarende energi på land, som blev indgået i juni sidste år. I sidste klimaredegørelse stod der så, at der omsider sker noget inden sommerferien i år, og så kan man så konstatere, at i tirsdags skete det. Der blev der landet en delaftale for energiparker på land. Det er langt fra at nå målet og sikre, at der kommer en firedobling af vedvarende energi på land inden 2030. Det er altså en delaftale. Jeg vil gerne sige tak til Enhedslisten, som har sikret, at solcellestrategien skal fremlægges i første kvartal af 2024, og tak til Enhedslisten for at sikre, at der er 178 mio. kr. til flere solceller i byerne. Regeringen stjal kun halvdelen af det gamle beløb.

Kl. 13:07

Hvad skal vi politikere nå inden nytår? Man kan også være rimelig over for os og sige, at det skal ske inden jul. Det har jeg spurgt til. Jeg har ikke fået svar fra klimaministeren. Enhedslistens mål er, at vi

fjerner barriererne for anvendelse af overskudsvarme, for at det kan komme ind i vores fjernvarme, og at det sker inden jul. Det synes jeg er en vigtig prioritet. Vi har to møder i næste uge. Det kan godt nås.

Der, hvor Danmark mangler mest i klimainsatsen, er i forhold til omstillingen af landbruget, og det er jo ikke, fordi det er nemt. Vi har en politik om en halvering af den animalske produktion. Det er et godt bud på at nå de første skridt. Det kan sådan set også nås ved at omlægge til økologisk landbrug. Så ville man reducere antallet af husdyr. Det er vigtigt, at vi får udtaget lavbundsarealer. Det er et af de mest effektive virkemidler. Der er brug for, at udtagningen sker i langt højere grad og i et højere tempo, der er brug for en statslig jordfond, og der er brug for, at frivillige ordninger suppleres med muligheden for at kunne ekspropriere lavbundsarealer. På den korte bane skal vi altså også have en CO₂-afgift på dyrkning af lavbundsarealer. Samlet set skal vi reducere landbrugsarealet. Der skal være plads til mere skov, natur og vedvarende energi, og der skal være mindre plads til svinefoder. Og ja, vi skal have den CO₂-afgift, og den skal følge de anbefalinger, som Klimarådet og Det Miljøøkonomiske Råd har givet os, nemlig en ensartet CO₂-afgift på alle sektorer i Danmark.

Der er i klimaloven defineret en handlepligt. Vi oplever, at klimaforandringerne sker hurtigere og mere voldsomt, og eksperterne dokumenterer, at også ved en global temperaturstigning på under 1,5 grader er konsekvenserne voldsomme. I Danmark lever vi livet, som om der var fire jordkloder. Der er grund til mere klimahandling og ikke til regeringens klimasvigt. Er vi et grønt foregangsland? Vi er dygtige til at producere vindmøller, vi har et velfungerende energisystem med meget vedvarende energi, og vi har en velfungerende fjernvarme, men bagsiden er ikkebæredygtig import af biomasse, en landbrugsproduktion med alt for mange dyr, planer om at køre den gale vej med flere motorveje og en Kattegatbro samt et materielt forbrug, som er helt ude af trit med vores eneste klodes ressourcer. Vi har som politikere og mennesker en handlepligt – en handlepligt over for den næste generation og en handlepligt i forhold til den internationale solidaritet, hvor Danmark er massivt bagud med klimabistand til de fattigste dele af verden.

Energi- og forsyningspolitikken er flyttet op på den politiske dagsorden efter Ruslands angrebskrig mod Ukraine. Vi skal hurtigst muligt gøre Europa uafhængigt af russisk gas. Det er også en del af opgaverne. Mange danskere har været hårdt ramt af høje energipriser, og mange har sparet mere, end der var godt for helbredet, indeklimaet i boligen og for boligen. Det er vigtigt, at vi politisk prioriterer omstillingen af energiforsyningen væk fra fossilt kul, gas og olie. Klimaredegørelsen oplister en lang række indsatser. Det er indsatser, som er defineret i de klima- og energiaftaler, som blev indgået under den tidligere regering – ja, Enhedslisten, Radikale og SF opnåede meget under den tidligere regering, og klimaloven fra dengang er stadig en del af fundamentet.

Der prioriteres store satsninger på CO₂-lagring i undergrunden, brintinfrastruktur, to kæmpe vindmølleparker på havet og pyrolyse som en del af løsningen for landbruget, men mens milliarderne prioriteres til de store projekter, fejles der på de nære løsninger tæt på borgerne. Kommuner og boligforeninger vil gerne have solceller på tagene, Bornholms Havvind kan ikke komme videre, fordi de ikke er venner med den rigtige minister, udskiftning af vindmøller på Middelgrunden forsinkes unødigt, fjernvarmepuljen fyldes kun halvt op med næste års finanslov, og hovedparten af de nye områder for energiparker på land er ikke funderet i ønsker fra kommuner og borgere, men fra store energiselskaber. Kunne det være anderledes? Ja, det kunne det. Jeg synes, det er beskæmmende at opleve, at når vi f.eks. har en lovbehandling, som kunne sikre, at borgerenergifællesskaber kunne komme videre, bliver det ikke imødekommet. Vi skal have befolkningen med på at løse klimakrisen, og det synes jeg ikke fremgår af regeringens handlinger og i klimaredegørelsen.

I Enhedslisten er vi klar til at indgå flere aftaler. Vi ser frem til statsligt medejerskab af den kommende havvindmøllepark, og vi er hundrede procent klar til forhandlinger om mere handling, også CO₂-reduktioner i 2025.

Hvis man ser på den nyeste klimarapport fra IPCC, viser den, at konsekvenserne af den globale opvarmning er værre end hidtil antaget, så vi står i en situation, hvor fokus burde være at nå 2025-målet og hæve vores målsætning til 80 pct. i 2030. Vi kan ikke bare snakke om, hvad der skal ske i 2055. Der skal handling til, og det skal være nu.

Kl. 13:12

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Der er en enkelt kort bemærkning fra fru Lea Wermelin fra Socialdemokratiet.

Kl. 13:12

Lea Wermelin (S):

Det var landbruget, som jeg ved at ordføreren også går meget op i, som fik mig til lige at stille et spørgsmål. Der blev nævnt det her med en særlig skat på lavbundsjord. Noget af det, som vi arbejder for fra regeringspartiernes side, er jo, at vi får en ensartet CO₂-afgift på landbruget. Så jeg vil sådan set bare spørge Enhedslisten: Når nu anbefalingen fra eksperterne er, at der skal være én CO₂-afgift – også i forhold til at sikre den bedst mulige omstilling af landbruget – hvordan forholder man sig så til, at man vil lægge en ekstra afgift på, som jeg forstår det? Det hænger vel sådan set ikke rigtig sammen, også med den svada, der i øvrigt var fra Enhedslisten, i forhold til nogle af de eksperter, som man ellers læner sig op ad.

Kl. 13:13

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 13:13

Søren Egge Rasmussen (EL):

Nåh, jeg hørte ikke nogen svada mod nogle eksperter, men vi skal have en ensartet CO₂-afgift, og inden den bliver indført, kunne vi sådan set godt indføre en særlig afgift, hvis det var sådan, at man pløjede lavbundsarealer. Det kan jeg sådan set godt se kunne være løsningen. Og så bliver der jo en spændende situation, at vi får nogle CO₂-afgifter ind. Der er vores tilgang, at de skal gå til omstilling. Så jeg kan egentlig godt forestille mig, at hvis der er nogle udgifter i forbindelse med at vådgøre nogle lavbundsarealer, kunne man få et tilskud til at sikre, at det sker.

Vi ender tit i, at det er noget så forfærdeligt for landbruget at få en CO₂-afgift, men det er rigtig godt, at der kommer nogle penge ind, som vi kan bruge til omstilling, så vi kan få mere skov, vi kan få sikret vores drikkevand, vi kan få vådlagt nogle lavbundsarealer. Jeg kan ikke se, hvor meget tid jeg har tilbage, men jeg kan jo tale i det uendelige, hvis det skulle være, om det her emne. Jeg synes sådan set, at vi står over for nogle positive muligheder – og nu er der desværre kun 7 sekunder tilbage – så jeg synes egentlig, vi skal trille videre med det her og få mest muligt ud af de CO₂-afgifter, der kommer ind, som vi politikere så kan fordele. Tak.

Kl. 13:14

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Det uendelige ophører jo altid. Spørgeren.

Kl. 13:14

Lea Wermelin (S):

I hvert fald stressede du it-systemet så meget, at det begyndte at virke igen ved tanken om, at vi skulle være her i det uendelige. Det er jo meget godt at vide, at man på den måde kan få it til at virke.

Bare lige som en opfølgning vil jeg sige, at det så vil sige, at den særlige afgift på lavbundsarealer, der bliver talt om, altså er en midlertidig afgift. Det er ikke, fordi Enhedslisten sådan set forestiller sig, at der skal være en afgift ved siden af CO₂-afgiften, for der bliver jo sparket en åben dør ind. Vi er enige i, at der skal være en CO₂-afgift på landbruget, og vi mener også, at pengene skal gå tilbage lige præcis af den årsag, nemlig for at hjælpe de landmænd, som står med en rigtig stor opgave i forhold til at omstille til at nå de grønne mål, vi har.

Kl. 13:15

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Og så er der er uendelig kort tid til svar.

Kl. 13:15

Søren Egge Rasmussen (EL):

Tak. Vi går ind for, at der skal være en jordfond, som kan opkøbe nogle arealer og være med til at muliggøre, at vi får de her lavbundsarealer taget hurtigere ude. Vi mener sådan set også, at frivillige ordninger skal suppleres med en ekspropriationsmulighed. Det er sådan set på listen over de anbefalinger, vi allerede har fået. Jeg bliver lidt bekymret over, at der nu både skal være et Sværudvalg og bagefter en trepartsforhandling, hvor nogle siger, at det ikke forsinker noget. Det er vel ikke et enkelt møde. Er det bare et enkelt møde, regeringen har forestillet sig at den der trepartsforhandling skal munde ud i? For så kan det jo nok hurtigt afklares.

Kl. 13:16

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak til Enhedslistens ordfører. Næste ordfører på talerstolen er fru Samira Nawa fra Radikale Venstre.

Kl. 13:16

(Ordfører)

Samira Nawa (RV):

Mange tak. Der skal ske helt fundamentale ændringer i samfundet, hvis vi skal kunne adressere den omfattende klimakrise, som vi ser ind i. Og der er efterhånden ikke nogen, der kan være i tvivl om, at det er en omfattende klimakrise, der er tale om. Hvis man mangler minder om, hvor slemt det står til, tror jeg ikke, vi skal længere tilbage end til i sommer, hvor man mærkede det på egen krop og ved at kigge ud af vinduet eller oplevede det på de feriedestinationer, man besøgte. Vi så et ekstremt vejr – tørke og nedbør også i nabolandene og inden for Europas grænser. Så handling må der til. Og jeg må ærligt tilstå, at jeg ikke synes, regeringen handler hurtigt nok eller ambitiøst nok. Der er jo flere ting at tage fat i, og det har ordførerkollegaer før mig fremhævet, men jeg gør det gerne en ekstra gang, fordi det er vigtigt, og fordi det er vigtigt, at regeringen hører presset fra flere partier.

Først og fremmest vil jeg gerne slå ned på flyafgiften, som ministeren også fremhævede i sin tale her fra talerstolen. Når vi i Radikale Venstre rigtig gerne vil have en flyafgift, handler det om, at den skal være høj nok til at sikre en egentlig adfærdsændring, så vi flyver mindre og måske flyver nogle kortere distancer end de lange distancer, man flyver. Men det handler jo også om, at der kommer et provenu ind med sådan en flyafgift – et provenu, som kan omstille branchen i en grønnere retning; et provenu, der kunne afsættes til f.eks. en luftfartsfond, hvorfra branchen kunne få økonomisk hjælp til netop at gøre brug af grønne brændstoffer i stedet for at fortsætte, som det er nu. Men det, der er lagt op til, er, at en stor del af provenuet vil blive brugt på at forhøje en ældrecheck. Er det, fordi Radikale Venstre er imod de ældre? Nej, det er det ikke, men det er, fordi det haster med klimaet og det haster med den grønne omstilling.

Vi har ligeledes et 2025-mål, og hvis man kigger i bemærkningerne til klimaloven, skal vi jo i gang med at tælle reduktioner om et par uger, for hvis man kigger i klimaloven, skal det opgøres som et gennemsnit over årene 2024, 2025 og 2026. Og 2024 starter som bekendt den 1. januar, og det er lige rundt om hjørnet.

De initiativer, regeringen har lagt frem for at nå 2025-målet, er heller ikke ambitiøse nok, og de er i øvrigt blevet lagt frem alt for sent. Vi har forhandlet siden juni måned, og det er korrekt, at det lykkedes nogle partier, herunder Radikale Venstre, at få skubbet regeringen i en grønnere retning, og det har bl.a. ført til, at regeringen har fremlagt en ambition om at indføre en dieselaftagift, men vi er stadig ikke i mål, og derfor halter det også på det område.

I forhold til en CO₂-afgift på landbruget – noget, som er bydende nødvendigt – er det også en sag, der bliver trukket i langdrag. Det seneste påfund er en grøn trepartsforhandling. Altså, vi politikere skal åbenbart ikke alene have anbefalinger fra en ekspertgruppe, men vi skal også lige sende ekspertgruppens anbefalinger over i en grøn trepartsforhandling, og så kan vi først komme i gang med at handle derefter. Jeg forstår ikke, hvorfor det skal tage så lang tid, før vi som politikere og Folketing kan komme på banen og træffe de beslutninger, som den ene ordfører efter den anden, inklusive regeringspartiernes ordførere, her fra talerstolen siger er en beslutning, der skal træffes. Så min bekymring er bundærsligt, at vi får et folketingsvalg, før vi får en afgift på landbruget. Jeg håber ikke, det kommer til at gå den vej, men den bekymring kan man godt have, når man ser den her afgift blive trukket i langdrag.

Vi har nogle åben dør-projekter, som der er blevet lukket ned for – en ordning, der viste sig at være i strid med EU's statsstøtteregele. Det kan man ikke sige så meget imod; sådan må det være. Men jeg forstår ikke, hvorfor regeringen ikke lytter, når embedsværket og i øvrigt partier på Christiansborg siger: Så lad os få de arealer, der er tale om, i et lynudbud, så vi får opstillet de havvindmøller alligevel. Men i stedet for at lytte til det er opgaven blevet udliciteret og placeret hos udenrigsministeren, og jeg tænker, at han har rigeligt andet at se til end også at fikse den grønne omstilling.

Kl. 13:21

Endelig vil jeg også nævne vores forbrug, for vores forbrug her i Danmark resulterer i et voldsomt klimaaftryk uden for landets grænser. Men vi taler tit om klimaloven og dens 70-procentsmålsætning uden at tænke over, at den 70-procentsmålsætning jo alene relaterer sig til de indenlandske udledninger og ikke har noget at skulle have sagt i forhold til alle de udledninger, der følger af vores forbrug uden for landets grænser. Så mon ikke det var på tide at få genåbnet klimaloven og få indskrevet et reduktionsmål for de udledninger, der følger af vores forbrug. Det synes vi i hvert fald i Radikale Venstre. Og der står også et par ord om det i regeringsgrundlaget. Jeg har adskillige omgange spurgt ministeren ind til det på samråd, og der er tilsyneladende et arbejde om det, men jeg har ikke set noget blive fremlagt helt konkret. Sådan et forbrugsmål vil være en krog til, at vi kunne indføre nogle ambitiøse klimaafgifter på kød, på tekstil, på cement og på en række andre varegrupper med et højt klimaaftryk.

Men det skal ikke alt sammen være kritik, for vi har da også lavet *nogle* aftaler. Vi har lavet en havvindsaftale – dog på ryggen af en tidligere havvindsaftale. Vi har lavet en aftale om vedvarende energi på land – dog ikke en, der helt når i mål med den firedobling, som vi gerne vil have. Og så har vi jo også gang på gang fået fyldt fjernvarmepuljen op – noget, som ikke alene har en gavnlig klimaeffekt, men også sikrer en uafhængighed af russisk gas.

Men de der fundamentale ændringer, som jeg efterlyste i starten af min tale, lader vente på sig. Og jeg er utålmodig. I Radikale Venstre vil vi gerne give et bedre Danmark videre. Vi har absolut ingen ambition om, at vi skulle være den første generation, der giver en dårligere klode videre til de kommende generationer. Men det skal ikke slutte på en sort og trist note, for det positive er jo, at vi har

muligheden, og det håb har jeg i hvert fald stadig væk, altså at vi, hvis vi samles og har den fælles ambition om at få løst klimakrisen, og hvis Danmark gør sit, har muligheden for at komme tilbage i den grønne førertrøje. Tak for ordet.

Kl. 13:24

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak for det. Der er en kort bemærkning fra hr. Henrik Frandsen, Moderaterne.

Kl. 13:24

Henrik Frandsen (M):

Tak for ordførertalen. Jeg ved jo, at fru Samira Nawa er stor fortaler for, at vi skal nå vores klimamål, både for 2025 og 2030, og det er jo netop for at nedbringe belastningen fra f.eks. den produktion i landbruget, som vi har i Danmark. Så hørte jeg også i talen, at nu skulle vi også til at indregne de ting, vi importerer, i vores klimabelastning, altså lægge det oven i den klimabelastning, vi har ved at producere i Danmark. Er det ikke – hvad skal man sige – at indføre dobbelt reduktion? For vi skal vel ikke til at modregne de ting, vi så sender ud af landet. Det går jeg ikke ud fra vi skal, for så får vi jo ikke lavet den reduktion af vores klimabelastning her i landet. Er det ikke en form for dobbeltregulering, som fru Samira Nawa egentlig foreslår der?

Kl. 13:25

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 13:25

Samira Nawa (RV):

Hvis alle verdens lande var med på at have en 70-procentsmålsætning eller en indenlandsk målsætning for reduktion, var der måske ikke så stort et problem. Men nu er vi jo her i Danmark ikke herre over udledningen i f.eks. Bangladesh. Vi kan ikke lave lovgivning for et andet land, men der sker en udledning i de lande som følge af vores forbrug, og derfor synes jeg, at vi skal have en målsætning for at nedbringe det. Hvis resten af verden overforbrugte, som vi gør i Danmark, så skulle vi have fire jordkloder at leve på. Det synes jeg ikke er godt nok, og jeg synes ikke, det er et grønt foregangsland værdigt.

Kl. 13:25

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Kl. 13:25

Henrik Frandsen (M):

Okay, det er så klimaaftryk, vi her taler om, når det kommer til stykket. Jeg vil lige vende tilbage til noget, jeg har spurgt et par tidligere ordførere om, nemlig hastigheden på motorveje, hvor jeg kunne forstå, at fru Mona Juul ikke var fortaler for, at vi skulle nedsætte hastigheden på motorvejene. Jeg vil også sige, at jeg selv har et problem med det, når jeg bor i Sønderjylland og nogle gange skal køre rigtig langt. Der vil jeg egentlig gerne høre, om fru Samira Nawa er enig med fru Mona Juul i, at hastigheden på motorvejene ikke skal være et redskab til at nedbringe vores CO₂-belastning?

Kl. 13:26

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 13:26

Samira Nawa (RV):

Før vi når til hastighedsbegrænsninger på motorvejene, har jeg en række andre forslag. Det er fint, at regeringen har introduceret en

dieselafgift, men den kunne også have været dobbelt så høj, og så kunne vi være nået dobbelt så langt. Vi kunne også kigge på kvælstofudledningen. Vi kunne kigge på en kul- og biomasseafgift. Vi kunne kigge på tilskud til reelle nulemissionslastbiler og -tungtransport. Så der er en række andre tiltag, og jeg må bare sige, at den måde, som ordføreren bliver ved med at give en opposition ansvaret for at nå 2025-målet på, altså ikke er en flertalsregering værdig.

Kl. 13:27

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Hr. Søren Egge Rasmussen, Enhedslisten.

Kl. 13:27

Søren Egge Rasmussen (EL):

Nu lyder det næsten, som om de der forhandlinger om 2025-målet foregår for åbne døre her i Folketingssalen, og det kan vi også godt gøre. Det kan være, at ministeren stadig væk lytter med et eller andet sted. Jeg synes, det kunne være interessant, hvis vi var nogle partier, der kunne gå sammen og prøve at tælle sammen og se, om det er de samme ting, vi har på listen. For jeg har selv en liste, hvor det tilsammen ryger op over 2 mio. t, og jeg har så sagt til min rådgiver: Tag nu den der motorvejsting fra, og nå over 2 mio. t alligevel, for regeringens regnemaskine er helt umulig på det punkt. Det er i deres optik så dyrt, at det ikke kan lade sig gøre. Sådan siger jeg, selv om jeg egentlig synes, det skulle være op til kommunerne at sænke hastigheden der, hvor der er meget støj.

Så er ordføreren med på, at vi prøver at sætte os sammen, inden den forhandling om 2025-målet bliver genoptaget, og så prøver at se, hvor højt vi kan komme op, og om vi er enige om at bruge de samme virkemidler? For jeg kan jo høre på regeringens repræsentanter, at der er en vis interesse for at vide, hvad det egentlig er, vi kan samles om.

Kl. 13:28

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 13:28

Samira Nawa (RV):

Jeg synes, det er en fremragende idé, som hr. Søren Egge Rasmussen præsenterer, for hvis vi kan blive enige om 2025-målet her inden for den næste time, vil det da være helt fantastisk. Og jeg tror, at hvis hr. Søren Egge Rasmussen og jeg sammenligner noter, i forhold til hvad vi har indleveret til ministeren, så vil der være en række overlap, men det er jo regeringens, flertalsregeringens, opgave at komme i mål med 2025-målet.

Kl. 13:28

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Kl. 13:28

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jamen det er rigtigt, og nogle gange samler man noget sammen og tænker: Hov, det her kan også give noget. Jeg var f.eks. lidt overrasket over, at det at genindføre randzoner ud over at have en kvælstofeffekt faktisk også har en CO₂-effekt, som man bør tage med. På den måde tror jeg egentlig godt at vi kunne samle noget sammen, der kunne komme op over 200 mio. t, så det ser jeg frem til. Jeg ser også frem til, at ministeren kommer med en dato for næste møde, for der er jo ingen grund til, at vi pisker os selv inden jul, hvis det er sådan, at forhandlingerne først kører næste år.

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Samira Nawa (RV):

Nej, det er rigtigt. Jeg blev også lidt overrasket over, at det var her fra talerstolen, ministeren gav os en invitation til – sådan hørte jeg det i hvert fald – at fortsætte forhandlingerne om 2025-målet. Jeg har heller ikke hverken dato eller tidspunkt endnu.

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Så kan Radikale Venstre gå ned og sammenligne noter. Derefter er det hr. Peter Kofod fra Dansk Folkeparti.

(Ordfører)

Peter Kofod (DF):

Tak for det, formand. Jeg kan konstatere, at jeg har fået en anden tale med end den, som de fleste andre ordførere før mig har holdt – det kan jeg godt allerede nu annoncere – for jeg er bekymret for den nuværende klimapolitik. Det er, som om regeringen og de fleste andre partier herinde gør det meste for at gøre livet som dansker sværest og surest muligt.

Tag bare den kommende flyafgift. Her hæves prisen i en tid, hvor vi allerede har set store prisstigninger. Har man penge, kan man få ferie, men har man ingen, så må man gå hjemme, fristes man til at sige. Det synes jeg er en farlig og træls tendens, nemlig at vi har en regering, der mener, at det næsten altid skal være ulighedsskabende, når vi skal investere i grøn omstilling. Hvorfor må familier, hvor pengene er små, ikke få lov til at tage på ferie? Jeg tror godt, vi alle ved, at bankdirektørerne og djøfjerne også i fremtiden vil have råd til at komme på ferie. Er regeringen virkelig ikke bekymret over den udvikling? Og effekten er lille, mildest talt, for ikke at tale om, hvordan vi formår at skabe ulighed på tværs af samfundet, når det kommer til den grønne omstilling.

For hvorfor er det ofte landområderne, der skal betale prisen, f.eks. den snarlige CO₂-afgift på landbruget? Det er velkendt, at afgiften kommer til at forøge fødevarerpriserne, og det er velkendt, at landbruget formentlig vil miste arbejdspladser, at gårde, der er gået i arv igennem generationer, vil lukke, at lokalsamfund vil affolkes yderligere, at grøfterne i vores samfund vil blive dybere. Der er også diskussionen om højere dieselpriiser, som flere ordførere har bragt op før mig. Alt det her ved vi. Jeg forstår bare ikke, hvordan det kan være regeringens politik.

Jeg tror også, at alle, der har set solcellemarker, vil være enige i, at det virkelig ikke er noget særlig kønt syn i vores omgivelser i den natur, som vi jo i Dansk Folkeparti har meget kær. Solcellerne ødelægger naturen. Det kan virke som en gold sort glasørken, hvor der tidligere har været lærkesang. Hvorfor vælger vi den plan, hvor vi ødelægger naturen, når det havde været langt mere oplagt at opsætte solceller på offentlige tage eller tage på private virksomheder, som har lyst, eller andre steder? Hvorfor bruger vi så meget tid og så mange penge på at opsætte kæmpevindmøller på land? Det er, som om der er meget langt fra land til by, og hver evig eneste dag den her regering sidder for bordenden, øges afstanden.

Men som jeg sagde i starten af min tale, er vi i Dansk Folkeparti klar til at tage ansvar, for vi har jo et behov for, at der er nogle, der sætter ganske almindelige danskere først. For vores ønske er ikke, at danske borgere skal lide under politikernes opsatte mål. Lad os i stedet investere i teknologi, og lad os være kreative med løsninger, der ikke går ud over danskerne. Det kan være med ny udvikling inden for kernekraft, der virkelig har et helt enormt stort potentiale. Mange

Kl. 13:28 teknologier og udviklingspotentialer ligger lige for vores fødder, så lad os droppe det med at gøre livet surt for de mange og ikke lade klimapolitikken være dikteret af ting, der ser godt ud på et papirark, for vi har behov for at samtænke løsninger til virkeligheden, hvor virkelige mennesker ikke trampes på.

Kl. 13:28 I virkeligheden er jeg bange for, at man risikerer at sætte rigtig meget politisk goodwill over styr i de her år, hvor befolkningens villighed til handling er stor, og hvor mange oplever, at den åbenhed bliver misbrugt til at plante vores land til med solcelleørkener og kæmpevindmøller. Det går ikke.

Kl. 13:29 Der er jo også et hensyn til de mennesker, der skal bo i områderne, og der er et hensyn til naturen. Tænk f.eks. på den igangværende diskussion om kæmpevindmøller i Vadehavet, hvor 15 millioner trækfugle årligt flyver igennem. Forestil jer møller dobbelt så høje som pylonerne på Storebæltsbroen i det flade marsklandskab. Det er tragisk, det er trist, og jeg vil gå så langt som til at kalde det decideret naturhadende. Det går ikke.

Kl. 13:29 Venstrefløjen er blevet så klimatosset, at den har sat sin kærlighed til den smukke danske natur over styr, og er samtidig så teknologiforskrækket og gammeldags, at den er mere bange for ny sikker kernekraft end for påståede konsekvenser af klimaforandringer. Vores nationalsang starter med, at der er et yndigt land, men når jeg tænker på, hvad der er ved at ske med vores land, vil det snart, på et tidspunkt blive: Der var et yndigt land engang.

I DF er vi glade for vores natur, vi er optimister, hvad angår ny teknologi, og vi er realister, hvad angår klimaet. Tak for ordet.

Kl. 13:34

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Selv tak. Der er kommet en enkelt kommentar i sidste øjeblik fra fru Signe Munk, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 13:34

Signe Munk (SF):

Det at levere en klimapolitik, som begrænser de klimaforandringer, der raser over hovedet på os, er jo et spørgsmål om tryghed; tryghed for vores generation, tryghed for de næste generationer. Og jeg troede jo egentlig, at Dansk Folkeparti var et parti, der gik op i den tryghed, men jo mere af ordførerens tale, der kom frem, desto tydeligere blev det jo bare, at Dansk Folkeparti ikke vil være med til at sikre den tryghed for de næste generationer.

Dansk Folkeparti skrev jo under på den danske klimaaftale om et mål på 70 pct.s CO₂-reduktion i 2030, og så måtte man jo forvente, at der i ordførerens tale også kom nogle forslag på bordet, som vil bringe os derhen. Ordføreren er vel bekendt med, at det at bygge atomkraft i dag vil tage rundt regnet 15 år og ville ikke give en pind til 70-procentsmålsætningen i 2030. Så er der virkelig ikke andet i forslagsskuffen end fantasiprojekter? Eller sig det bare rent ud: I vil ikke tage et ansvar for trygheden for de næste generationer, når det kommer til klimaområdet.

Kl. 13:35

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 13:35

Peter Kofod (DF):

Jeg vil sige til fru Signe Munk: Man kan jo løse klimaproblemer, og man kan jo løse miljøproblemer – det kræver politisk handling. Men jeg vil ikke underkaste mig den, jeg vil kalde det klimareligion, som store dele af medlemmerne i det her hus er ved at underkaste danskerne, for det er en kontrol af, hvad vi spiser, og det er en kontrol af, hvordan vi transporterer os. Det er en lang liste over dybest set jo begrænsninger i, hvordan vi lever vores liv. Vi kommer ikke til at underkaste danskerne den form for tyranni, for vi kan

løse klimaproblemer og miljøproblemer meget mere effektivt end al den teknologi, der gør, at Danmark stadig væk ikke – jo, inden for nogle teknologiske områder – er i front. Hvis man ser på vores udledninger eksempelvis, vil man jo se, at der er lande i Europa, der pr. indbygger udleder langt mindre, end vi gør, fordi man har valgt nogle bedre teknologier, end vi har valgt herhjemme.

Kl. 13:36

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Kl. 13:36

Signe Munk (SF):

Jeg vil sige til hr. Peter Kofod: Det er jo intet mindre end politisk spin og talepinde at kalde klimapolitikken her i Danmark for klimareligion. Klimaforandringerne hviler jo på det helt videnskabeligt dokumenterede forhold, at der kommer for meget CO₂ op i atmosfæren og det hæver de globale temperaturer. Det betyder jo, at de klimaforandringer, vi i højere og højere grad mærker, også herhjemme i Danmark, lige præcis hænger sammen med det. De klimatiltag, som seriøse klimapartier diskuterer i det her Folketing, sker jo på baggrund af videnskaben. Men vil ordføreren ikke bare lige redegøre for, hvor mange CO₂-reduktioner de kernekraftplaner, som ordføreren taler for, kan levere i 2030, og hvem der kan underbygge det?

Kl. 13:37

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 13:37

Peter Kofod (DF):

Jeg tror fuldstændig på videnskaben, når det kommer til klimaforandringer – hundrede procent. Det er også derfor, at jeg ikke, når man ser på, hvor meget klimaforandringer kommer til at påvirke min og spørgerens generation, kan forstå, at man kommer frem til de samme dårlige løsninger som dem, venstrefløjen altid vælger, for der vælger man noget, der er dyrt, og som er dårligt, og som måske en eller anden gang ude i fremtiden virker. Det er det, jeg ikke forstår. Hvis klimaforandringerne er så forfærdelige, som venstrefløjen påstår, og det er jeg faktisk enig i, så skulle vi vælge nogle helt andre greb.

Kl. 13:37

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Så er det fru Linea Søgaard-Lidell fra Venstre.

Kl. 13:38

Linea Søgaard-Lidell (V):

Tak for det, og tak til ordføreren for en interessant tale. Ordføreren taler jo meget imod opsætning af vedvarende energiproduktion i Danmark. Er ordføreren ikke optaget af, at vi i Danmark og i Europa bliver selvforsynende med grøn energi, med energiformer, som kan konkurrere på pris, og som er tilgængelig, og som vi kan producere selv, i stedet for at vi skal være afhængig af at importere energi fra Rusland og fra ørkenstaterne?

Kl. 13:38

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 13:38

Peter Kofod (DF):

Jo. Og vi har to kriterier for at gøre det. For det første skal det være noget, der kan klare sig nogenlunde på markedsvilkår, altså det må ikke være markant fordyrende for danskerne. For det andet skal det gøre verden, herunder Danmark, til et bedre sted. Det er ligesom de to kriterier, vi har lagt ind over, hvad det er, vi vil gå med til.

Så fremhæver jeg i min ordførertale, at der også er nødt til at være en balance. Jeg synes, at ordføreren skulle tage ud at se dér, hvor man eksempelvis vil sætte de her meget store vindmøller op. Altså, det er jo helt vildt, hvad det vil betyde for sådan et område. Og det er bare der, hvor jeg siger, at der må være en balance og en respekt for, at der er nogle mennesker, der skal bo og leve i de områder. Der er noget natur og nogle dyr og alt muligt andet, der helt generelt også har en enorm, synes jeg, betydning. Der må bare findes en anden og en bedre balance, for ellers mister man al den opbakning, der er ude i befolkningen til, at der skal ske noget på det her område – den vil gå fløjten.

Kl. 13:39

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Kl. 13:39

Linea Søgaard-Lidell (V):

Jeg er sådan set uenig i, hvor opbakningen ligger. Jeg synes, det er ærgerligt, at Dansk Folkeparti ikke kan se sig selv i at opsætte den energiform, altså vedvarende energi, på land, som er både billigst og hurtigst, når nu ordføreren taler om pris.

Ordføreren refererer til atomkraft og moderne atomkraft. Kan ordføreren bekræfte, at det, ordføreren refererer til, endnu ikke er på markedet, og at det, selv hvis vi ville og havde muligheden for det i Danmark, ikke var noget, som vi kunne trække ned fra hylderne?

Kl. 13:40

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 13:40

Peter Kofod (DF):

Der er to spørgsmål eller to kommentarer, og jeg skal nok svare på dem begge. Den første er, om vi ville kunne se os selv i noget af det, og det ville vi godt kunne. Altså, vi ville godt kunne se os selv i, at der f.eks. står møller ude på havet. Det er jo ret fornuftigt, det er der i øvrigt også økonomi i, og der er også et eksporteventyr for Danmark i det. Så selvfølgelig ville vi kunne se os selv i det.

Vi opfordrer bare til en bedre balance. Jeg tror jo også, at hvis spørgeren gik ud og snakkede med sit bagland i dele af Jylland eksempelvis, så ville der være en enorm modstand mod de her ting. Der må være noget bedre balance i de her ting – det er bare det, jeg siger.

Kl. 13:40

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Det er så det sidste, ordføreren siger. Tak til Dansk Folkeparti. Næste ordfører er hr. Kim Edberg Andersen fra Nye Borgerlige.

Kl. 13:40

(Ordfører)

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak for det, formand. Hvis man ikke vidste bedre, ville man tro, at den sidste ordfører heller ikke var en del af kredsen bag klimaloven, men det er de i Dansk Folkeparti. De har også bundet sig til klimamasten og sidder og gummistempler tossede ting igennem Folketinget ligesom alle de andre. Men samtidig står det samme parti og kalder de andre for klimafanatikere og -tusser, og det gavner altså ikke noget. Jeg kan heldigvis rette mig op i mine fulde 191 cm og sige, at vi heldigvis ikke har bundet os til masten, men derfor har jeg nu ikke tænkt mig at kalde de andre klimatosser af den grund, for jeg tror ikke, at vi kommer længst på den måde.

Men jeg tror, at dem, der har bundet sig til klimaloven, også en gang imellem lige skal rejse sig fra partiet og komme op i heli-

kopterperspektiv. For jeg køber ikke præmissen med, at regeringen ikke når i mål med 2025-målet, for det tror jeg faktisk de gør, for landmændenes brug af lavbundsjordene har jo allerede betydet, at de er afgasset, så vi får 1,7 mio. t allerede der. Vent nu bare og se, og så er vi i mål. Tillykke til ministeren. Jeg håber selvfølgelig, at de der 750 kr. pr. ton for de 1,7 mio. t bliver ført tilbage til landbruget igen, for det er dem, der har hjulpet, det er dem, der er kommet i mål. Jeg kunne ellers høre, det var en præmis, at dem, der leverede på den grønne omstilling, skulle få tilbageført til videre grøn omstilling, og så kunne vi måske slippe for det her pjatværk med at sige, at landbruget skal straffes med endnu mere CO₂-afgift. Og så kan det være, at Moderaterne og Venstre igen kan få stemmer i Udkantsdanmark, for det er bare virkeligheden, at det er derude, vi lægger ryg til.

Vi er ikke modstandere af 500 m høje møller, men vi er modstandere af, at de dybest set altid bliver placeret, sådan at der er nogle, der skal miste deres hjem, eller så der er nogle, der ikke får del i det. Nu kunne jeg så se, at sønderjyderne sikkert har vundet, for de får dem ikke i Vadehavet, men så får jeg dem i Nordjylland, og så er jeg blevet udkantsudkant. Det er ligesom med toptopskatten: Vi skal altid bare sige det to gange, så bliver det endnu vigtigere. Men vi er jo ikke imod høje vindmøller, vi er heller ikke imod testcentre, men vi er imod, at man ikke løfter sig fra excelarkene ovre i ministerierne og tager ud og finder en ordentlig løsning med de mennesker, som skal kigge på de her vindmøller. For det, der er ved at snige sig ind i Danmark, er, at der er begyndt at komme en snert af udskamning af dem, som bare siger: Pyt med PFAS fra solcellerne, vi laver en mark med dem her ved mig; jeg er ligeglad med, at vindmøllen larmer lidt, for den grønne omstilling kommer frem for alt. Der er reklamer, der viser, at det faktisk slet ikke er så slemt at bo ved siden af en vindmølle. Det siger dem, der lever af at sætte vindmøller op, selv. Vi skal passe på med at udskamme danskerne, for vi har brug for et Danmark, der er klimaneutralt, også efter 2030.

Vi skal lige huske på, at det er, som at efter 2030 er alle døde. Men hvorfor ikke lave atomkraft? Vi skal også bruge strøm i 2035 og 2050, vil jeg sige til Venstres ordfører. Vi begynder bare at bygge atomkraftværker nu. Hvis man er for atomkraft, så lad os da bygge dem nu. Det kan godt være, at jeg ikke er her efter 2030, selv om jeg da håber det, men den generation, der sidder på lægterne herinde, er her forhåbentlig, og de skal også bruge grøn energi og skal forhåbentlig også bruge endnu mere energi end det, vi har nu. For virkeligheden er også, at jo mere økonomi, vi ønsker, jo mere energi skal vi bruge, og så lad os da gøre den grøn, og der er atomkraft bare en del af den. Det siger alle andre. Der er socialdemokrater, som er kede af, at de engang har gået rundt med badges med en stor sol på, og derfra kan man ikke komme videre. Stop nu! Vi kan også kun snakke om ideologi, og så er det det, og så siger venstrefløjen, at alle kørerne skal dø, og at vi kun skal leve af bønespirer og gulerødder, for det er simpelt hen så fredsgivende. Det er kun vindmøller, der virker, og vi kan hverken se tv eller vaske tøj, hvis vinden ikke blæser. Stop nu! Lad os nu løfte os op og finde nogle gode løsninger for os alle sammen.

Jeg køber ikke præmissen, for jeg tror faktisk, at regeringen kommer i mål med 2025-målet. Jeg tror, at vi får et problem med at komme i mål med 2030-målene; det tror jeg vi gør. Det, der i Nye Borgerlige er vores helt store bekymring, er den blodrus, man kan begynde at ane nu, i forhold til ikke at nå 2025-målet. Så er der noget, der skal dø. Vi har lige stemt noget igennem, der kostede 30.000 kr. pr. ton – til opvarmning og transport. Det drejer sig om 30.000-35.000 kr. pr. ton for 13 mia. kr., og det er for 0,39 t. Det kan vi ikke leve med som danskere. En dansker udleder 12 t som året, og det skal vi alle sammen som personer være med til at nedsætte. Men det vil sige, at hver eneste person skal betale en halv million kroner mere i afgifter til staten. Der bliver jeg bare nødt til at sige,

at der er rigtig, rigtig mange familier med to, tre, fire børn, som skal hen i banken *nogle* gange for at få lån til det her. Det er fakta! Det, jeg siger, er: Lad os nu gøre det her med hovedet, lad os lade være med at gøre det dyrere end nødvendigt. Det er heller ikke det, jeg ser i redegørelsen; det er ikke det, jeg ser. Jeg ser en regering, der forsøger at arbejde sig i mål, og som – nok helt o.k. – også har fået noget kritik fra venstrefløjen, for de har ikke helt leveret på det, de har sagt i medierne. Men så skal man lade være med at stå og lave skåltalerne i medierne, før man har midlerne til at implementere det med.

Jeg ser et Folketing herinde, hvor I alle sammen har bundet jer til klimamasten, og så har I sat snuden i papirerne. Jeg anerkender fuldstændig, at I brænder for det, men jeg tror, I nogle gange skal løfte jer op i helikopterperspektiv og så håbe på, at der er et Danmark efter 2030 også. For det skal ikke være sådan, at vi har gjort det så dyrt at være dansker, at vi alle sammen kun må køre 12 km/t. i eldrevne biler på motorvejen, fordi det var løsningen i 2025, eller at vi har gjort det for dyrt for dem, der bor uden for de store byer, hvor elbiler måske ikke er løsningen til at pendle rundt i. For vi ved, at der kommer 50 øre ovenpå hver liter diesel nu på grund af en dum regel om, at det var dyrt at være dansker for 2 år siden, og vi ved, at der kommer ca. 1 kr. på den afgift, jeg talte om før, og nu snakker vi om at lægge 50 øre ovenpå igen. Jamen så har vi så 2,50 kr. pr. liter diesel.

Kl. 13:46

Jeg vil bare gerne se det, når I finder en løsning med en traktor, der ikke kører på diesel. Der er nogle, der skal betale, og i sidste ende ender regningen altså nede hos kunderne, og det er os selv. Det fortjener dem, der sidder herinde og hører på, at vide: Når vi snakker om, at forurenere skal betale, er det i sidste ende danskerne, for der er ikke et menneske i verden, der producerer noget bare for at producere det. Det er alt sammen noget, der bliver solgt til forbrugere, og så er der en, der betaler regningen, og det er os selv nede ved køledisken. Det er virkeligheden!

Så når vi begynder at få blodrus – og jeg tror, at det bliver endnu værre i 2027, 2028 og 2029 – så tænk lige på, at når vi stemmer ting igennem herinde, som lyder fordelagtige, f.eks. 30.000 for 1 t CO₂, ja, så er der nogle, der skal betale i sidste ende. Er det os? Vi bruger alle sammen 12 t, og så kan I gange det ud. Vi kan jo egentlig bare sende en check til regeringen, så kan alle danskerne komme i mål. 12 t gange 750 kr., var det sådan, jeg hørte prisen var? Jeg synes da, at klima- og energiministeren næste år i skatteforhandlingerne skal komme og sige: Vi hæver skatten med 9.000 kr. pr. hoved, og så er vi i mål. Det er jo det, vi siger; det er det, vi påstår. Men det er vores vælgere, der skal betale.

Sådan lyder det, når nogle, der ikke har bundet sig til klimamasten, får lov til at tale frit fra leveren. Jeg synes, at der er nogle gode og værdige partier herinde, der virkelig kæmper for det rigtige. Jeg synes, vi skal hæve os op en gang imellem og så lade være med at gøre det her kun med følelser i maven, for ellers giver jeg hr. Peter Kofod ret: Så bliver det klimareligion i stedet for -fornuft, og vi skal i mål med fornuft og hjerne, for det er nu engang det, vi altid har kunnet i Danmark. Vi har ingen råvarer andet end vores hjerner, så lad os da lade være med at smide dem på gaden, bare fordi vi snakker om klima. Tak for ordet.

Kl. 13:48

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Der er ingen korte bemærkninger. Tak til ordføreren for Nye Borgerlige. Til slut er det klima-, energi- og forsyningsministeren.

Kl. 13:48

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Tak til partierne for at bidrage til debatten. Vi skal have gennemført en øgning af dieselaftgiften som foreslået af regeringen, og jeg vil

gerne slå fast, at forhandlingerne fortsætter i Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet om 2025-målet. Det giver dog mening, som jeg nævnte i min indledende tale, at vi skal kende konsekvenserne af de nye data om lavbundsjord og deres effekt for 2025-målet. Lige nu kender vi kun antallet af lavbundsjord; vi skal også kende klimaeffekten. Det indblik har vi først senere i december, når tallene fra Aarhus Universitet kommer. Vi skal inden jul holde møde i Finansministeriet om en grøn fond, der skal bidrage til ambitiøse investeringer i en række forskellige grønne tiltag inden for både miljø, natur og klima. Regeringens udspil til at indfri 2025-målet er jo, som det er bekendt, finansieret med midler fra den grønne fond, og det står vi selv sagt ved.

Vi skal, når vi kigger fremad, have fulgt op på Svarerudvalgets anbefalinger, og jeg ser meget frem til at modtage dem, når regeringen modtager dem, og til at drøfte det med erhvervet, miljø-ngo'er og Folketingets partier. Vi skal arbejde videre med at fjerne barrierer for vedvarende energi på land, vi skal som noget fantastisk vigtigt arbejde på at få et ambitiøst 2040-mål i EU, og vi skal presse på for klimahandling globalt.

Enhedslistens ordfører valgte i sin tale at takke Enhedslisten for Enhedslistens meritter. Jeg vil begrænse mig til at takke partierne for det løbende samarbejde og for debatten i dag.

Kl. 13:50

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Så er det hr. Søren Egge Rasmussen, Enhedslisten.

Kl. 13:50

Søren Egge Rasmussen (EL):

Vi har vintersolhverv i næste uge, og så er der jo mulighed for, at vi går mod lysere tider. Det vil jeg da gerne gøre sammen med klima-, energi- og forsyningsministeren. Vi har to møder i kalenderen inden da, og jeg er meget spændt på, hvad vi kan nå på 4½ times forhandling i næste uge. Jeg synes ærlig talt, at vi skal i mål med at sikre, at overskudsvarme kan komme ind i vores fjernvarmeforsyning, og jeg kunne ikke sådan helt klart høre på den liste, ministeren gav her, at det var på to do-listen på den korte bane.

Vi har jo i Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget holdt en høring. Der er blevet svaret på nogle spørgsmål, og udvalget forholder sig til det om en halv time, efter den her forhandling. Så der er jo noget, der er i proces. Vi forsøger at opsamle noget viden, og jeg tror egentlig, at løsningerne er lige for. Kan ministeren ikke se, at det er ét emne, hvor vi burde kunne komme i mål inden juleferien?

Kl. 13:51

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ministeren.

Kl. 13:51

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Tak for spørgsmålet. Overskudsvarmereguleringen er vedtaget i en bred politisk aftale. Den træder i kraft den 1. januar. Som det er spørgeren bekendt, har vi i den forligskreds aftalt, at Energistyrelsen skal komme og præsentere en analyse af erfaringerne med, hvordan overskudsvarmereguleringen virker. Det er vigtigt, at den effektive overskudsvarme bliver udnyttet. Vi skal huske, at den regulering også handler om at beskytte forbrugerne imod at blive fanget i alt for dyre overskudsvarmeprojekter, og den balance skal vi fastholde. Men jeg ser frem til at drøfte det emne, som lovet, med partierne.

Kl. 13:51

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Kl. 13:51

Søren Egge Rasmussen (EL):

Det lytter jeg mig til var noget, der kunne ske i næste uge, at så kommer Energistyrelsen og giver os en eller anden information, og at så kunne vi sådan set nå at konkludere på det.

Jeg lytter mig til, at der er nogle af de eksisterende fjernvarmeselskaber, som har problemer med nogle af deres allerede gennemførte investeringer i at anvende overskudsvarme, hvilket gør det dyrere for forbrugerne, hvis ikke vi finder en løsning inden nytår. Er ministeren enig i det?

Kl. 13:52

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ministeren.

Kl. 13:52

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Jeg er enig i, at vi skal drøfte overskudsvarme, men jeg opfatter det som rimelig useriøst at forestille sig, at den drøftelse fører til, at man på en eftermiddag så skaber en helt ny regulering på overskudsvarmeområdet. Den overskudsvarmeregulering, vi har nu, er jo et resultat af en rimelig ny politisk aftale, der træder i kraft nu. Hvis man vil lave om på det, skal det selvfølgelig laves om, hvis der er politisk opbakning til det, men det skal analyseres, og det skal gøres grundigt.

Kl. 13:52

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Der er ikke flere korte bemærkninger til ministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet. Forhandlingen er sluttet.

Afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse vil som nævnt finde sted tirsdag den 19. december 2023.

Det næste punkt på dagsordenen er:

34) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 20:

Forslag til folketingsbeslutning om at iværksætte en forundersøgelse med henblik på udflytning af 10.000 statslige arbejdspladser over de kommende år.

Af Susie Jessen (DD) m.fl.

(Fremsættelse 24.10.2023).

Kl. 13:55

Forhandling

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Susie Jessen ønsker at give en begrundelse for forslaget. Værsgo.

Kl. 13:56

Begrundelse

Susie Jessen (DD):

Tak. Jeg har lyst til at starte et lidt overraskende sted. for jeg elsker København: Christian IV's bygninger, der knejser, når man kommer rundt om et hjørne, Rundetårn og Børsen, og som sommeren, når folk hænger ud nede i Nyhavn med benene ud over kanten og drikker en dåseøl – det er altså rigtig hyggeligt – og cyklerne, der drøner over Dronning Louises Bro. Jeg elsker København, og hver gang man kører ind i København, kommer man jo også ud for at se, at der

er nye bygninger, der tårner sig op rundt omkring. København bliver hele tiden større og større, og hvor er det dog bare dejligt.

I efteråret 2023 kunne Arbejderbevægelsens Erhvervsråd fortælle, at fire ud af fem nye job de seneste 15 år er opstået i og omkring København og Aarhus. Det kunne jo godt være en god solstrålehistorie for vores hovedstad, hvis det så bare også samtidig gik godt i resten af vores land, men det er desværre ikke altid tilfældet. For samme analyse kunne fortælle, at på Bornholm og i Vestjylland er beskæftigelsen faldet de seneste 15 år, mens Vest- og Sydsjælland blot har fået 0,7 pct. af de skabte jobs i perioden. Samtidig kan vi se, at der siden 2015 er blevet oprettet – hold nu fast – 10.000 statslige arbejdspladser i København.

Så vi mener, at det er ved at være på tide, at vi gør noget, og i dag lægger vi et løsningsforslag på bordet. Vi ved, hvor meget arbejdspladser betyder uden for de større byer, så lad os nu komme videre med den her forundersøgelse af, hvordan vi kan få udflyttet 10.000 statslige arbejdspladser over de kommende år. Jeg glæder mig rigtig meget til debatten og forhåbentlig – man kan jo ønske – nogle positive tilkendegivelser. Tak for ordet.

Kl. 13:57

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak for begrundelsen, og der er jo ingen korte bemærkninger til begrundelser, så vi går i gang med forhandlingen, der nu er åbnet. Den første, der får ordet, er ministeren for byer og landdistrikter. Værsgo.

Kl. 13:58

Forhandling

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Tak for ordet, og tak for forslaget. Lad mig starte med at slå fast, at det for mig og for regeringen er enormt vigtigt, at der skal være muligheder for et godt liv i hele Danmark. Derfor deler jeg forslagsstillernes synspunkt om, at staten naturligvis skal være til for hele landet, og det skal også afspejles, når der etableres arbejdspladser. For regeringen ønsker et Danmark i geografisk balance, og vi har som erklæret målsætning at modvirke centralisering og sikre et sammenhængende Danmark. Det er en vigtig opgave, og jeg er glad for, at der er mange partier, der ønsker at tage del i den.

Jeg er dog ikke enig i, at vi skal bruge 150 mio. kr. på en forundersøgelse. Det er virkelig mange af skatteborgernes penge til en undersøgelse. 150 mio. kr. svarer til det, vi med finanslovsaftalen for 2024 samlet set afsætter til landsbypuljen og bredbåndpuljen til næste år.

Hvis jeg lyder lidt stakåndet, er det, fordi jeg løb herover for at nå det, da den anden debat blev afsluttet lidt før, så det er min dårlige form, der blev afsløret der.

150 mio. kr. er dobbelt så meget, som der årligt er blevet ekstra afsat i den netop indgåede finanslovsaftale til at styrke de regionale akutberedskaber – en vigtig sundhedsindsats.

Jeg mener, vi skal prioritere midler til reelt at gøre en forskel i landdistrikterne. F.eks. oplever landdistrikterne nogle steder, at dagligvarebutikkerne lukker, at der er færre busafgange, færre uddannelsesmuligheder. Vi kender også de andre udfordringer. Jeg og regeringen tager dem meget alvorligt, og vi forsøger også at gøre noget ved det – heldigvis med Folketingets hjælp.

Hvis vi tager de færre busafgange, så har vi med aftalen om finansloven for 2024 afsat 100 mio. kr. årligt frem til 2027 for at styrke den kollektive trafik. Der er også blevet nedsat et udvalg af nogle helt ufattelig kloge mennesker, der skal se på mobilitetsbehovet i bl.a. vores yderområder. De har som bunden opgave at se på, hvordan kollektive transportløsninger kan fremme mobiliteten i hele landet. Så har vi også afsat penge til at indføre et fuldt landeveysprin-

cip, så transporten til vores småøer kan foregå på lige fod med den i resten af landet. Det er noget, der er blevet snakket om i årevis; nu gør vi faktisk noget ved det. Det er jeg glad for og stolt af.

Også når det kommer til uddannelsesmuligheder, synes jeg faktisk at vi i fællesskab gør en hel del. Vi ved alle sammen, at uddannelsesinstitutioner udgør kernen i mange lokalsamfund, og vi ønsker at holde hånden under de lokale uddannelsesinstitutioner, som kan understøtte, at nogle kan flytte til et område, eller at nogle kan blive boende i et område. Derfor er der afsat mere end 110 mio. kr. frem til 2027 til tilskud til gymnasier i tyndt befolkede områder samt vuc'er med økonomisk udfordrede afdelinger. Jeg vil gerne sige tak til de partier, der foreslog det i finanslovsforhandlingerne. Det synes jeg var nogle gode forslag.

Når man kigger på det, jeg også nævnte, med dagligvarebutikkerne, har vi sat penge af til borgerdrevne købmænd. Det er en pulje, der er meget populær, hvor lokalsamfundet går sammen og siger, at det er vigtigt, at man kan gå ned og købe en liter mælk. Det understøtter vi også gerne, og vi forøger i øvrigt også landsbypuljen. Og så har vi – og det glæder jeg mig enormt meget til – sat 100 mio. kr. af årligt frem til 2027 til regeringens nye landdistriktsudspil.

Så jeg mener, at vi tager udfordringerne i vores landdistrikter alvorligt. Det gør vi også, når det handler om dagens emne, nemlig arbejdspladser i landdistrikterne. Vi kan jo starte med dem, der træffer et aktivt valg om at bosætte sig i et landdistrikt og stadig væk have et job i nærheden af en større by. Dem er der mange af, også her i Folketinget. Vi har med aftalen for finansloven hævet befordringsfradraget med 100 mio. kr. årligt, altså en målrettet skattelettelse til pendlere i yderkommuner. Jeg synes, det er fornuftigt. Det fremmer, at man kan leve et liv på landet og stadig væk arbejde i nærheden af en stor by, hvor der, som forslagsstilleren også redegjorde for, er en stor del af de danske arbejdspladser.

Kl. 14:03

Også når det kommer til de statslige arbejdspladser, ønsker vi faktisk at gøre noget. Derfor fremgår det af regeringsgrundlaget, at de nye statslige institutioner, og også hvis man laver væsentlige udvidelser af eksisterende institutioner, som udgangspunkt skal placeres uden for de største byer, medmindre der er nogle helt særlige grunde, der taler imod. I forbindelse med udmøntningen af forsvarsforliget er det aftalt, og det er jo bredt forankret, at der skal fokus på, at investeringer i arbejdspladser ikke kun bliver placeret i de største byer, men gør det i hele landet.

Som jeg også nævnte før, arbejder vi på et landdistriktsudspil. Her har vi mulighed for og fokus på at skabe rammer og forudsætninger for, at der kommer flere arbejdspladser i hele Danmark. Jeg glæder mig til at fremlægge udspillet. Jeg glæder mig til efterfølgende at drøfte det med Folketingets partier og også lytte til de forslag, der måtte være fra Folketingets partier, og jeg har en idé om, at det emne, vi diskuterer i dag, måske også kunne blive bragt op i den sammenhæng.

Så vi har uden tvivl landdistrikterne som en vigtig politisk prioritet i regeringen, men vi støtter ikke det her beslutningsforslag, da vi allerede arbejder for, at nye statslige institutioner og også de væsentlige udvidelser, der måtte være af de eksisterende, placeres uden for de største byer, og også fordi vi synes, at 150 mio. kr. kan bruges på noget bedre, som reelt bliver til gavn for landdistrikterne. Men jeg glæder mig til debatten. Tak for ordet.

Kl. 14:04

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Så er det fru Susie Jessen.

Kl. 14:04

Susie Jessen (DD):

Tak for talen. Vi havde også nogle gode debatter her i forbindelse med landdistriktsredegørelsen, hvor vi kom godt rundt om hele land-

distriktsområdet. Men lige i dag kunne jeg rigtig godt tænke mig, at vi kun koncentrerede os om det her med udflytning af statslige arbejdspladser, for det er jo det, forslaget handler om. Ministeren siger, at de 150 mio. kr. er for mange penge. Jeg kunne godt tænke mig at høre ministeren: Hvordan skal vi komme i gang med endnu en ny runde af udflytning af statslige arbejdspladser, hvis vi ikke prioriterer penge til det? Og hvis ministeren er interesseret i at komme i gang med en ny runde af udflytning af statslige arbejdspladser, hvor mange penge er ministeren så klar til at smide efter den her forundersøgelse? For vi vil da gerne være med til at kigge på, hvor langt vi kan komme for et mindre beløb.

Kl. 14:05

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ministeren.

Kl. 14:05

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Jeg er i virkeligheden nok mere interesseret i at levere på det, der står i regeringsgrundlaget, nemlig at når der bliver oprettet nye arbejdspladser, eller når vi udvider noget allerede eksisterende, så skal det placeres uden for de store byer. Det tror jeg vil have en større betydning for landdistrikterne, end at vi sidder herinde og bruger en masse penge på at lave en forundersøgelse. Så jeg synes måske i virkeligheden, at man har grebet det lidt forkert an.

Altså, jeg er meget sympatisk indstillet over for idéen, der, som jeg læser det, jo handler om et ønske om, at man skal kunne arbejde og dermed også bosætte sig i hele landet. Det synes jeg er en sympatisk ambition, og den deler jeg. Det er derfor, vi har skrevet, som vi har gjort, i regeringsgrundlaget. Jeg har læst de samme statistikker, som spørgeren har, om, hvor jobvæksten sker, både den offentlige og den private, og har set med bekymring på de tal. Vi er nået frem til, at den balance, vi har fundet i regeringsgrundlaget, er den rigtige, bl.a. fordi vi synes, at de penge, vi sætter af herinde, som er skatteborgernes penge, reelt skal gå til noget, der virker, og det er jeg ikke sikker på at sådan en forundersøgelse vil gøre.

Kl. 14:06

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Kl. 14:06

Susie Jessen (DD):

Nej, men det vil en udflytning af statslige arbejdspladser jo gøre. Det vil bidrage rigtig meget til vores landdistrikter. Vi er enige om, at det er noget rigtig skidt, at 10.000 statslige arbejdspladser er blevet oprettet i Københavnsområdet siden 2015. Vi er enige om, at de som udgangspunkt skal være uden for de større byer fremover. Men vil det her sige, at regeringen og dvs. også Venstre, som jo egentlig har haft det som mål før tiden, ikke har en politisk målsætning om udflytning af flere statslige arbejdspladser? Lige før valget sagde man, at man havde en ambition om at udflytte statslige arbejdspladser. Er det endnu et valglofte, der nu ryger i skraldespanden?

Kl. 14:07

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ministeren.

Kl. 14:07

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Regerings politik er, at når der skal oprettes nye statslige arbejdspladser eller man laver nogle ændringer i nogle institutioner, der allerede er der, så placerer vi dem som udgangspunkt uden for de største byer. Og i forbindelse med en af de største offentlige investeringer, der er lavet i årevis, altså løftet af forsvarsbudgettet til op til 2

pct. af bnp, skal der være et knivskarpt fokus på, at de investeringer ikke bare bliver lagt i de største byer, men også i landdistrikterne, rundtom i hele landet, og det er sådan set, uanset om det er oprettelse af nye statslige job, eller om det er investeringer i eksempelvis ammunitionsfabrikker i Nordjylland.

Kl. 14:07

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Så er det fru Karina Lorentzen Dehnhardt, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 14:08

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Tak for ordet. Jeg er en lille smule nysgerrig på noget. For jeg synes måske, det lyder en lille smule uambitiøst, at man siger, at det bare skal gælde for nye styrelser. Jeg kunne godt tænke mig at høre, om ministeren har et overblik over, hvor mange nye styrelser der rent faktisk er lavet over de senere år. Det er bare mere for at få en fornemmelse af, hvad omfanget af det egentlig er. For den eneste nye styrelse, jeg husker, er Styrelsen for Forsyningsikkerhed, og her var der rent faktisk en kommune uden for hovedstadsområdet, som bød ind, men som ikke fik den. Den gik til den tidligere justitsministers valgkreds. Om det er tilfældigt, ved jeg simpelt hen ikke. Men det er faktisk den eneste styrelse, jeg har hørt om her, og det kan være, jeg har overset, hvor mange andre nye styrelser der er poppet op rundt omkring. Så hvor ambitiøst er det, som ministeren står her og foreslår?

Kl. 14:08

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ministeren.

Kl. 14:08

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Hvis spørgeren stiller spørgsmålet om, hvor mange styrelser der er blevet oprettet de seneste x antal år, skriftligt, så skal vi nok vende tilbage med et skriftligt svar. Jeg har ikke overblikket over det her. Men jeg mener ikke, at jeg sagde, at det kun var nye styrelser, for det behøver ikke at dreje sig om en ny styrelse, før man skal overveje, om den kan placeres et andet sted. Der er jo – og heldigvis for det, i hvert fald for os, der gerne vil passe på skatteborgernes penge – andre måder at lave nye offentlige ansættelser og nye offentlige institutioner på end at lave en hel styrelse. Derfor synes jeg, at man skal kigge bredere end det. Da man havde sidste runde af udflytningen, handlede det jo heller ikke nødvendigvis kun om hele styrelser. Der kunne også være dele, der blev flyttet til andre steder.

Så jeg synes, at vi skal kigge bredere end på styrelser, og jeg skal nok vende tilbage skriftligt på spørgsmålet om, hvor mange styrelser der de seneste x antal år er blevet oprettet, for jeg kan ikke huske tallet. Jeg tror ikke engang, jeg nogen sinde har fået tallet at vide, men vi skal selvfølgelig nok vende tilbage, hvis spørgsmålet bliver stillet skriftligt.

Kl. 14:09

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Kl. 14:09

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Det må jeg selvfølgelig gøre, men det er da en lille smule pudsigt at møde op og sige, at det så er det, man gerne vil udflytte, uden at have et overblik over, hvad det egentlig er, man foreslår.

Så vil jeg spørge om noget andet, og det vil jeg, fordi jeg egentlig synes, vi mangler en evaluering af den udflytning, der allerede er sket. Statsrevisorerne har godt nok kigget på noget, men jeg er mere optaget af, hvordan det egentlig er gået de steder, det er flyttet hen.

Hvad har det givet til lokalsamfundet? Har der været problemer med rekruttering af arbejdskraft osv. osv.? Så kunne ministeren forestille sig, at man lavede en evaluering af det?

Kl. 14:10

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ministeren.

Kl. 14:10

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Nu var det jo spørgeren, der sagde, at det eneste, jeg havde talt om, var styrelser. Det var ikke det, jeg selv sagde. Hvis jeg var kommet med et budskab i dag om, at det kun gjaldt, hvis man lavede en ny helt ny styrelse, så er jeg enig i, at jeg nok skulle have undersøgt, hvor mange styrelser der var. Men det var ikke det, jeg sagde.

I forhold til det andet synes jeg, det er værd at overveje, om man skulle få lavet en evaluering, både af selve processen og af, om det efterfølgende har medført et kvalitetsløft eller et kvalitetstab, og om det har medført nogle rekrutteringsudfordringer. Det synes jeg er en spændende idé, så det vil jeg gerne overveje.

Kl. 14:11

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Hr. Kim Edberg Andersen, Nye Borgerlige.

Kl. 14:11

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak for det. Ministeren startede med at beklage sin dårlige form. Jeg synes jo, ministeren som udgangspunkt er i noget bedre form end resten af regeringen, så det skal ministeren bestemt ikke beklage. Der er nogle af regeringens forslag, som er kommet noget mere forpustet i gang end dem, ministeren har. Det er jo nemt at sige, at vi skal have en ammunitionsfabrik i Nordjylland, og så skal jeg sidde og nikke glad til det. Jeg så da gerne, at vi lagde den i Kongens Have, men der er jeg da helt sikker på, at der ville være nogle vælgergrupper herinde, der ville synes, at det var en fantastisk dum idé. Det er jo, fordi landet uden for byerne har nogle ting, hvor vi som politikere ofte tager de her beslutninger og siger: Det er fint. Vi kunne sagtens lave en landingsbane til F-35'eren lige nord for København, men det ville jo kræve, at vi eksproprierede ret store dele af København, og så vælger vi igen at lægge det ude på landet, fordi der er plads, og det er fint.

Når Danmarksdemokraterne så kommer med et forslag som det her, er det jo, fordi der er en reel bekymring. Tingene går stærkt, og ministeren siger selv, at der er noget med landbrug, og der er fiskeri, og der er nogle ting, som måske risikerer at lukke, og så er der jo en bekymring for, hvor vi så får jobs henne. Så er der også en problemstilling med, at højtuddannede ofte flytter til byerne, og så – især fordi pigerne er mere veluddannede end mændene – mangler der lige pludselig nogle at blive gift med ude på landet også. Det er jo den bekymring, det kommer fra.

Er ministeren og Venstre imod at lave en forundersøgelse af det med et tal på, f.eks. 10.000 statslige arbejdspladser, som en garanti til os, der bor uden for byerne?

Kl. 14:12

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ministeren.

Kl. 14:12

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Jeg går ikke ind for at lave en forundersøgelse, der koster 150 mio. kr., så det vil jeg ikke give spørgeren nogen garanti for. Jeg synes, det ville være en dårlig idé at lave den ammunitionsfabrik midt i København. Jeg synes, det er fornuftigt, den ligger i Nordjylland.

Jeg oplever sådan set også, at der er ret stor lokal opbakning til den. Så hvorfor ikke placere den der?

Jeg forstår spørgeren sådan, at spørgeren støtter det her forslag. Det kunne være spændende at høre Nye Borgerlige, hvor mange statslige job de egentlig synes der generelt skal være. Nye Borgerlige har jo en ret offensiv dagsorden om at skære den offentlige sektor ret kraftigt ned. Men det er så ikke i landdistrikterne og kun i København, eller hvordan? Så nej, jeg har ikke lyst til at give den garanti om, at vi støtter det her forslag, for det gør vi ikke. Vi synes, 150 mio. kr. kan bringes i anvendelse på måder, hvor man støtter landdistrikterne bedre end ved at lave sådan en forundersøgelse.

Kl. 14:13

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Kl. 14:13

Kim Edberg Andersen (NB):

Vi går jo ind for at gøre det lige, så vi tager det bare procentvis, og ja, så kommer langt de fleste statslige arbejdspladser, vi skærer væk, til at være i København, og qua at der er kommet 10.000 nye bare i hovedstadsregionen, bliver jeg nødt til at sige, at i min kommune er der kommet lige nøjagtig ingen. Så ja, det kommer til at ramme København noget mere, og ja, Nye Borgerlige går stadig væk ind for at skære ned, men vi går også ind for et udflytte. For det kan jo ikke passe, at Udkantsdanmark altid skal lægge ryg til ikke at kunne få del i det. Og jeg synes faktisk, det er lidt svagt af en Venstreminister at stå og sige, at han ikke stadig væk vil garantere, at der sker en udflytning. Det er 150 mio. kr. Brug nogle af de sidste 10.000 ansatte, der er blevet ansat i staten. Så er det gratis.

Kl. 14:14

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ministeren.

Kl. 14:14

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Jamen der er ikke noget, der er gratis. Og vi skal huske, at det er skatteborgerne, der betaler. Og hvis der falder 150 mio. kr. ned fra pengetræet, som jeg desværre ikke har stående i baghaven, mener jeg, man kan bruge de 150 mio. kr. på bedre måder til at understøtte udviklingen i landdistrikterne end ved at lave en forundersøgelse. Men jeg vil gerne garantere, at der kommer en masse statslige investeringer også uden for de største byer, eksempelvis i forbindelse med infrastrukturprojekter, eksempelvis i forbindelse med det forsvarsforlig, som er et historisk løft af budgetterne. Der vil en stor del af de investeringer, der falder, falde uden for de største byer til gavn for landdistrikterne. Det synes jeg selv er en fornuftig idé.

Kl. 14:14

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Fru Jette Gottlieb, Enhedslisten.

Kl. 14:14

Jette Gottlieb (EL):

Jeg vil spørge, om ministeren er vidende om, hvad processerne har været i forbindelse med den sådan ret massive og bevidste udflytning, der fandt sted især i perioden fra 2007 til 2010, for der foregik jo en meget massiv udflytning af statslige arbejdspladser.

Jeg vil gerne høre, om ministeren har viden om, om der har været nogen – hvad skal vi sige – innovationsresultater af den udflytning, eller om det i stedet har ført til en mere diffus statsadministration.

Kl. 14:15

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ministeren.

Kl. 14:15

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Det fører lidt ind i det spørgsmål, som jeg også fik før fra fru Karina Lorentzen Dehnhardt, om en evaluering. Det vil jeg gerne tage med hjem og overveje. Altså, jeg har jo gjort mig nogle personlige erfaringer ved at tale med dem i nogle af de områder. Jeg ved eksempelvis, at man i Næstved Kommune, hvor man fik en del af de ansatte inde fra udlændingeministerens område, har oplevet, at det har skabt et større akademisk miljø, og at der sådan set var flere, der f.eks. søgte juriststillinger i kommunen. Så der er i hvert fald et lokalsamfund, der har gjort sig nogle positive erfaringer. Så ved jeg også fra en anden del af Danmark, at der er nogle steder, hvor det har været svært at komme på plads i lokalerne, altså hvor sådan nogle rent logistiske ting har gjort det lidt besværligt.

Men jeg vil som sagt gerne overveje, om det er en god idé at lave en mere struktureret evaluering af det her – for så også at kunne træffe en beslutning om, hvordan vi griber det an fremadrettet. Det skal jeg nok gå hjem og overveje.

Kl. 14:16

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Kl. 14:16

Jette Gottlieb (EL):

Men er ministeren enig i, at der rent faktisk foregår en centraliseringsproces, hvis man ikke gør noget aktivt for, at der ikke sker en centraliseringsproces?

Kl. 14:16

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ministeren.

Kl. 14:16

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Ja, det synes jeg der er en fare for, og det er også derfor, at vi i regeringsgrundlaget skriver, som vi skriver, nemlig at når der sker noget nyt i forhold til statslige institutioner eller nogle væsentlige udvidelser af noget eksisterende, så skal det som udgangspunkt ske uden for de store byer – netop for at imødegå den tendens med, at det hele knopskyder omkring de bælter, der hedder det østlige Jylland og Storkøbenhavn.

Kl. 14:16

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Dermed siger vi tak til ministeren. Den første ordfører på talerstolen er hr. Kasper Roug fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 14:16

(Ordfører)

Kasper Roug (S):

Tak for ordet, formand. Og tak til Danmarksdemokraterne for igen at sætte fokus på udviklingen i landdistrikterne. Det er vi rigtig glade for. Det er rigtig positivt, at man med det her forslag gerne vil pålægge regeringen at undersøge, hvilke 10.000 statslige arbejdspladser i hovedstadsområdet der i de kommende år kan flyttes til landdistrikterne.

Lad mig starte med at slå fast, at Socialdemokratiet er helt enig i, at statslige arbejdspladser skal placeres rundt om i landet. Det skal de, fordi det giver værdi til hele landet, at vi har statslige arbejdspladser placeret både i vores hovedstad og i provinsen. Det styrker sammenhængskraften på tværs af landet, at statslige arbejdspladser findes både i og uden for de største byer. Der skabes nogle attraktive arbejdspladser, og det kan være med til at tiltrække nye typer af beboere. Statslige arbejdspladser skal derfor være med til at øge

bosætningen i landdistrikterne og dermed understøtte vores ambition om, at man skal kunne bo og arbejde i hele Danmark.

Der er jo ingen tvivl om, at bosætningen er alfa og omega for, at kommunerne i landdistrikterne får en større og bedre befolknings-sammensætning. Samtidig giver det nogle gange ganske enkelt bedre mening, at arbejdspladser ligger placeret ude i landet frem for inde i København. Derfor har vi i Socialdemokratiet også bakket op om, at man tidligere har flyttet statslige arbejdspladser fra hovedstaden til provinsen, og jeg tror, der er et potentiale i også i fremtiden at placere statslige arbejdspladser rundt om i landet. Vi er derfor også glade for, at det af regeringsgrundlaget fremgår, at udgangspunktet skal være, at nye statslige institutioner eller væsentlige udvidelser af eksisterende statslige institutioner placeres uden for de største byer, medmindre helt særlige grunde taler imod det, som ministeren også har nævnt flere gange.

Der er ingen tvivl om, at udflytning af statslige arbejdspladser er et fint redskab. Det er jo et redskab, der er blevet brugt før. Vi har også brugt redskabet i 2015, da man udflyttede næsten 4.000 statslige arbejdspladser, og vi brugte også redskabet i 2018, da man også udflyttede ca. 4.000 statslige arbejdspladser – det var jo bl.a. Miljøstyrelsen i Odense og Sikkerhedsstyrelsen i Esbjerg, og Nota i min egen hjemby, Nakskov, i Lolland Kommune er også et godt eksempel på det. Vi skal med andre ord have en løbende vurdering af, hvor vi bedst placerer statslige institutioner og statslige arbejdspladser, særlig når vi skal gennemføre ny politik.

Et konkret eksempel på, hvor det kan være til gavn for landdistrikterne, er jo forsvarsforliget. De kommende år skal vi udmønte et forlig på omkring 143 mia. kr. Der har vi forpligtet os til, at investeringer og arbejdspladser skal placeres i hele landet. Forsvaret er et godt eksempel på, at det giver god mening at placere arbejdspladserne rundt om i landet – ikke kun af rent praktiske årsager, men også fordi det giver en vigtig følelse af samhørighed på tværs af landet, at vores forsvar selvfølgelig er til stede i hele landet. Det giver stor værdi for os alle, og det har vi set på skatteområdet, hvor vi har placeret otte nye skattecentre på tværs af landet i de seneste år. Det giver rigtig god mening.

Det er også vigtigt at sige, at udflytning af statslige arbejdspladser er ét blandt mange værktøjer, vi kan bruge for at understøtte vækst og udvikling i landdistrikterne, så det bliver mere attraktivt at bo, arbejde og uddanne sig i hele landet. Socialdemokratiet og regeringen har i de seneste år gjort rigtig meget for at understøtte denne udvikling. Lad os bare tage den netop indgåede finanslovsaf-tale. Her har vi, som ministeren også nævnte, bl.a. afsat penge til at hæve kørselsfradraget for en række yderkommuner og øget tilskudet til færger til småøerne, som også er vigtigt for at få det fulde landevejsprincip, og sat penge af til en landsbypulje, som bl.a. skal bruges til nedrivning og istandsættelse af dårligt vedligeholdte boliger i landdistrikterne. Vi har også afsat penge, som holder hånden under uddannelsesinstitutioner i yderområderne, penge til at styrke de regionale akutberedskaber og penge til et nyt landdistriktsudspil, som skal præsenteres på et senere tidspunkt, hvilket vi selvfølgelig glæder os rigtig meget til. Det er alt sammen noget, som vil gøre det mere attraktivt at bo, arbejde og uddanne sig i det Danmark, der ligger uden for de største byer.

Vi kommer ikke til at støtte det konkrete beslutningsforslag om en undersøgelse af de 10.000 arbejdspladser, men vi kommer til i de kommende år at have fokus på placering af de statslige arbejdspladser rundt om i landet som en del af vores ambition om et Danmark i balance – om, at vi bedre skal kunne bo og arbejde og uddanne os i hele landet. Det er også derfor, vi er glade for, at Danmarksdemokraterne har været med til, som i det her tilfælde, at åbne en debat, som vi altid gerne tager, og som vi synes er fantastisk spændende. Det er en relevant debat. Tak for ordet.

Kl. 14:21

Kl. 14:24

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Fru Susie Jessen.

Kl. 14:22

Kl. 14:24

Susie Jessen (DD):

Tak. Ordføreren er jo fra Lolland, og når vi kigger i den her landdistriktsredegørelse, som vi behandlede tidligere, er det jo et af de områder i landet, der halter efter på rigtig mange områder, desværre – det er et område, jeg holder rigtig meget af – fordi der er faldende fødselstal og befolkningstilbagegang. I forhold til arbejdspladser går det bare heller ikke særlig godt, på trods af at Lolland jo er et område, som også har fået statslige arbejdspladser før.

Ordføreren siger, at der skal være fokus på placeringen af de statslige arbejdspladser i det kommende år. Ja, det er jo det, vi lægger op til med det her beslutningsforslag, altså at fokusere på, hvor vi kan lægge de statslige arbejdspladser i løbet af de kommende år. Hvorfor i alverden bakker man så ikke op om det her forslag, når man selv står og siger, at man gerne vil have fokus på, hvor de statslige arbejdspladser kommer til at ligge? Det giver ikke mening her hos mig – det er måske sådan en SVM-logik.

Kl. 14:23

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 14:23

Kasper Roug (S):

Tak til fru Susie Jessen for spørgsmålet. Det er rigtigt, at Lolland har mange udfordringer på mange områder. Men jeg vil også lige gøre opmærksom på, at Lolland, min hjemstavn, jo altså har et infrastrukturbudget på noget, der ligner 60 mia. kr., som løber igennem. Der sker rigtig mange positive ting på Lolland, vil jeg også gerne lige understrege. Det er jo altså ikke i mol alt sammen.

Jeg vil også lige igen sige, i forhold til at vi ikke bakker op, at når vi laver politik på et område, specielt også i landdistriktspolitik, så er det jo altså vigtigt, at det er gennemtænkt. Det er ganske enkelt god forvaltningsskik, at man også gennemtænker sådan nogle store projekter, som det her er. Hvis vi skal lave udflytninger, er det noget, der skal bruges tid på, og det er derfor, vi selvfølgelig også gerne vil diskutere alle de muligheder, der nu engang ligger i forhold til det landdistriktsudspil, der kommer. Der kunne man vel godt forestille sig, at noget a la det, som forslagsstillerne kommer med, kunne være et redskab på en eller anden måde.

Kl. 14:24

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Kl. 14:24

Susie Jessen (DD):

Men vi lægger jo netop op til, at det skal være gennearbejdet, og at vi skal sætte os ned og få hjælp til at finde ud af, hvilke områder det vil være allerbedst at udflytte i vores land. Det er jo det, vi lægger op til med det her forslag. Det er jo netop gennemtænkt, at vi tager fat i en mulighed for at få bredt det her ud og få kigget ned i, hvad det er, der er godt at flytte ud. Jeg kan godt bare stå her og sige, at jeg synes, det er underligt, at Fiskeristyrelsen har så mange medarbejdere her i København. Det kunne jeg sagtens stå og sige og så selv lave en liste, men det ville jo ikke være seriøst. Det, der ville være seriøst, er at lave en forundersøgelse af, hvordan vi kommer i mål med det her. Hvorfor vil Socialdemokratiet ikke bakke op om det?

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kasper Roug (S):

Det er det jo lige præcis ikke. Altså, hvorfor er det lige præcis 10.000 arbejdspladser? Hvorfor ikke 15.000, 20.000, 25.000, 50.000 eller 100.000 arbejdspladser? Hvorfor lige præcis det tal? Hvor kommer det fra? Det er jo vigtigt, at vi laver nogle gennemtænkte udviklinger, i forhold til hvad vi nu engang har i landdistrikterne, og det er selvfølgelig også vigtigt, at vi gør det, inden vi kan gå med på et beslutningsforslag. Nu kommer der på et tidspunkt et udspil, og det glæder Socialdemokratiet sig selvfølgelig også til.

Kl. 14:25

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Hr. Kim Edberg Andersen, Nye Borgerlige.

Kl. 14:25

Kim Edberg Andersen (NB):

Ordføreren er jo fra et sted, hvor man er vant til at handle, og jeg hørte ordføreren tilbyde 100.000. Jeg tænkte, at det så ud til, at vi startede med 10.000, og så kan vi mødes på 50.000, og så har vi en aftale.

Det er sådan lidt dumt at køre den retorik, for det er jo et ret seriøst emne for dem, der bor uden for byerne. Det er ikke af ondskab, regeringen gør det, men virkeligheden er, at vi mister arbejdspladser med de beslutninger, vi tager nu. Os på landet tænker: Hvad skal vi leve af i morgen? Der kunne det jo være rart, hvis der var nogle statslige arbejdspladser i det.

Jeg er forsvarsordfører, og nu er forsvaret selvfølgelig blevet nævnt nogle gange med alle de her arbejdspladser. Jeg vil gerne vide, hvad det er for nogle arbejdspladser. Jeg ved godt, der er investeringer i bygninger, og vi skal sikkert også købe både nogle kanoner og en flyver eller en båd eller et eller andet, men det er ikke det, vi snakker om. Det er arbejdspladser.

Så vidt jeg ved, kan jeg ikke handle med, at der ligger en båd nede i havnen, når jeg er nede i Brugsen. Der skal jeg gå på arbejde og få en løn og så betale, ikke? Det bliver jeg nødt til. Vil ordføreren ikke lige forklare, hvorfor det er, man bruger Forsvaret og de 140 mia. kr. til opbygning af det som forklaring på, at der kommer en masse arbejdspladser? Hvad er det for nogle arbejdspladser?

Kl. 14:26

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 14:26

Kasper Roug (S):

Tak for spørgsmålet. Der er ingen tvivl om, at det er vigtigt lige at pointere, at det her er en ret vigtig debat. Det er jo ikke noget, hvor jeg står og gør grin med, at man vil udflytte arbejdspladser. Jeg synes bare, det er ret vigtigt, at man laver nogle gennemtænkte tiltag.

I forhold til forsvarsforliget er der jo ingen tvivl om, at 142 mia. kr. altså er noget. Der peger ordføreren jo også selv på, at det bl.a. er kaserner og renoveringer af dem, og at det er ansatte på kasernerne. Nu er der nu engang plads ude i landdistrikterne til at have kasernerne, og det er jo også der, de ligger. Det skal vi selvfølgelig honorere, og det vil 142 mia. kr. selvfølgelig også honorere.

Jeg har et spørgsmål, for jeg synes det alligevel lyder lidt hult fra ordføreren, der kommer fra et parti, der gerne vil have en absolut mindre offentlig sektor, og som har talt om 180.000 færre arbejdspladser frem mod 2035. Det har jeg da hørt at partiets ordførere har

stået hernede og underholdt med, og det er alligevel noget. Hvordan kan man så stå og plædere for, at vi skal have flere statslige arbejdspladser ude i landdistrikterne. Det hænger slet ikke sammen.

Kl. 14:27

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Kl. 14:27

Kim Edberg Andersen (NB):

Jeg forstår ikke, hvordan man ikke kan se, det hænger sammen, andet end hvis man er socialist og tænker, at staten er lyksaliggørende i sig selv, for selvfølgelig hænger det sammen.

Ordføreren kan være helt sikker på, at jeg stadig væk mener, vi skal skære voldsomt i antallet af offentligt ansatte. Hvis vi tager Fiskeristyrelsen igen, er det jo kommet dertil, at der er flere ansatte i Fiskeristyrelsen, end der er aktive fiskere. Så det vil jeg garantere ordføreren: Nye Borgerlige går stadig væk ind for, at vi skal skære i alle de der tossede arbejdspladser, men det gør da ikke, at vi så siger, at dem, der er tilbage, så alle sammen skal ligge i København. Det giver da ingen mening. Står ordføreren helt ærligt og siger, at offentlige arbejdspladser skal være i København, og at de ikke kan være andre steder, så hvis man kommer til at sige, at man vil skære et sted, skal det være uden for København? Er det det, ordføreren står og siger?

Kl. 14:28

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 14:28

Kasper Roug (S):

Tak for det, og også tak for spørgsmålet. Jeg holder utrolig meget af at debattere med ordføreren, men det er alligevel noget at sige, at 180.000 offentlige arbejdspladser skal nedlægges frem mod 2035. Det er jo langt over 1.000 offentlige arbejdspladser i Lolland Kommune, vil jeg da bare lige gøre opmærksom på. Det er da alligevel en hel del, når der nu er 40.000 mennesker, der bor i den kommune. Nu kender jeg den jo tilfældigvis rigtig godt. Så jeg synes, at det da alligevel lyder utroligt, at man kan få både i pose og i sæk, når man stemmer på Nye Borgerlige.

Kl. 14:28

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Dermed tak til Socialdemokratiet. Den næste ordfører på talerstolen er hr. Hans Christian Schmidt fra Venstre.

Kl. 14:28

(Ordfører)

Hans Christian Schmidt (V):

Tak for ordet, og tak til Danmarksdemokraterne for at fremsætte forslaget. Jeg vil jo gerne erkende, at jeg er gået meget op i at flytte statslige arbejdspladser ud af København. Det var det, jeg kaldte det, dengang jeg selv fremsatte forslag om det, og jeg glæder mig også over, at jeg fik lov til at være den første minister, der flyttede en styrelse ud.

Det er meget sundt at gøre, og der er meget fornuft i det. Og at sikre bedre vilkår for og et fokus på vores landdistrikter er også en dagsorden, som vi i Venstre sætter pris på, og som vi synes at vi alle skal være med til at holde fokus på. Vi deler også opfattelsen af behovet for fortsat at prioritere landdistrikterne, og derfor glæder det mig også, at regeringen med sit kommende landdistriktpolitiske udspil vil have fokus på at skabe gode forudsætninger for at skabe flere arbejdspladser i hele landet.

I Venstre har vi jo, som jeg sagde lige før, i mange år kæmpet for et Danmark i bedre balance. Vi har gennem mange år været med til at skabe gode forudsætninger for os, som lever og bor i landdistrikterne, og derfor er vi stolte af, at vi med regeringsgrundlaget har sat fokus på landdistrikterne og på at sikre, at regeringen arbejder for et Danmark i geografisk balance og at sikre et sammenhængende Danmark.

Det sker jo på mange forskellige måder, må man huske på. Et skridt på vejen sker eksempelvis i forbindelse med den løbende udmøntning af forsvarsforliget. Også her har vi jo for øje, at vi skal have et Danmark i balance, og vi bruger det som en oplagt mulighed for at kombinere bedre forhold for både forsvaret og landdistrikterne. Det er sådan nogle løsninger, der for os i Venstre giver mening, og på samme måde synes vi jo, det giver mening, at vi i forbindelse med nye statslige institutioner og væsentlige udvidelser af statslige institutioner placerer dem uden for de større byer eller i hvert fald overvejer, om de kan placeres uden for de større byer i det omfang, det giver mening.

Hele pointen med at udflytte statslige arbejdspladser er, at det skal give god mening, samtidig med at der skabes fornyet energi og flere muligheder i vores landdistrikter. Og lige præcis spørgsmålet om, hvordan vi sikrer flere muligheder i landdistrikterne, tror jeg desværre ikke nødvendigvis at vi løser, blot ved at vi udflytter yderligere 10.000 statslige arbejdspladser. Vi så det, dengang vi skulle udflytte dem, at det er et kæmpe arbejde. Og selv om man havde lavet et godt materiale, synes jeg, og undersøgt det osv., viste det sig bare, at modstanden var kolossal. Det har den været flere gange.

Jeg kunne godt hive historier frem om, hvordan man har forsøgt at fjerne, eller skal vi sige at flytte, nogle af de store statslige institutioner, og det har man måttet opgive igen og igen. Det lykkedes dog dengang at flytte nogle statslige arbejdspladser ud, så det er absolut fornuftigt, at man arbejder med det.

Hvis nu det er sådan, at man virkelig skal have det til at gå op i en løsning, så tror jeg, det handler om, at vi skal give det god mening, ved at det skaber fornyet energi. I forbindelse med at man flytter statslige arbejdspladser ud, flyttes der også noget kultur med ud. Så det giver energi, men det giver også en helt anden kultur, og det er meget, meget fornuftigt set af Danmarksdemokraterne, at det skal vi prøve på at underbygge.

Lige præcis i forhold til spørgsmålet om, hvordan vi sikrer flere muligheder i landdistrikterne, tror jeg, som jeg sagde, at det ikke nødvendigvis sker ved, at vi flytter 10.000 arbejdspladser, men tallet kunne jo også være et andet. Altså, det er jo ikke det, der er så afgørende.

Vi har, som jeg har sagt, arbejdet for, at der allerede er flyttet tusinder af statslige arbejdspladser ud, og jeg må bare sige, at hvis man kigger lidt på, hvad der har været af erfaringer med det, så har det i hvert fald været med til at skabe bedre balance og sikre en overvejelse af, hvilke statslige arbejdspladser der eksempelvis er bundet tæt op på centraladministrationen og derfor ikke så godt og hensigtsmæssigt kan flyttes, og hvad for nogle der nemt kan flyttes. Så der er stor forskel på dem, og det skal man huske at undersøge og have for øje.

Vi, både Venstre og regeringen, arbejder jo for at skabe de bedste vilkår for at drive virksomhed og skabe arbejdspladser i hele landet, og vi skal fortsat sikre, at det overvejes at placere arbejdspladser ude i landet, når der eksempelvis oprettes en ny styrelse. For vi vil fortsætte arbejdet med at sikre et mere sammenhængende Danmark, og det kræver en vedholdende indsats, som efter vores opfattelse nok ikke bliver løst ved at udstikke nogle ambitioner. Det kræver, at vi fortsat holder fokus på at handle, og det agter vi at gøre.

Når nu jeg siger til forslagsstillerne, at vi ikke kan støtte forslaget, har det ikke noget at gøre med indholdet; det er mere det, at vi tror, at vi er derhenne, hvor vi i grunden allerede nu alle sammen er

forpligtet til, hver gang der kommer en styrelse, eller hver gang der skal udvides, at sætte fokus på, om det kan placeres ude i landet. Så det er ikke noget, man skal til at gøre, men en proces, vi allerede er i gang med, og ingen kan undsige det og sige, at de ikke vil være med; det er man forpligtet til.

Kl. 14:33

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak til ordføreren. Der er et par korte bemærkninger. Den første er fra fru Susie Jessen, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 14:34

Susie Jessen (DD):

Tak til ordføreren for Venstre for talen. Vi er helt enige med hinanden i, at det er et kæmpestort arbejde at udflytte statslige arbejdspladser, og det skal også gøres på en ordentlig måde, sådan at man får det undersøgt grundigt. Vi kan jo godt kigge på hinanden og sige, at der er nogle underlige placeringer i København i dag. Der er mange medarbejdere i Landbrugsstyrelsen og Fiskeristyrelsen og sådan nogle ting, og det kan vi godt sidde og synes godt nok er mærkeligt.

Men formålet med det her forslag er jo netop også at få en rigtig grundig undersøgelse af, hvilke arbejdspladser vi kan udflytte fremover, og de 10.000 statslige arbejdspladser handler jo om, at det er det antal, der er blevet oprettet siden 2015.

Jeg hører jo egentlig positive tilkendegivelser fra Venstre, og derfor er jeg bare helt konkret interesseret i at høre, om Venstre stadig har en ambition om sammen med os i Danmarksdemokraterne at udflytte flere statslige arbejdspladser, eller om man kun vil kigge på de nyoprettede statslige arbejdspladser fra nu af.

Kl. 14:35

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Ordføreren.

Kl. 14:35

Hans Christian Schmidt (V):

Jeg er bestemt ikke bundet, hverken af det ene eller det andet, så jeg vil gerne være med til at se på det. Jeg har bare en lang erfaring med det. Jeg kan huske, at jeg som transportminister selv fik lov til at flytte den første styrelse ud, nemlig Færdselsstyrelsen, som kom til Ribe, og jeg er bare nødt til at sige, at når man tænker på, at man også skulle flytte noget til Viborg, så havde man næsten til sidst en opfattelse af, at der sad folk, der troede, at der ikke var et juridisk miljø i Viborg. Og det må man sandelig håbe, når man tænker på, hvor mange der er blevet dømt deroppe. Men det var næsten sådan, at man kunne forstå, at det ikke kunne lade sig gøre udeomkring.

En af de fejl, der blev lavet, var, at man flyttede ting væk, som var bundet meget tæt op på centraladministrationen, og så giver det selvfølgelig en dårlig løsning. Det, man skal tage, er ting, som sagtens kan ligge for sig selv, og hvis ellers man kan det, mener jeg sagtens, man også kan gøre det den dag i dag. Jeg tror bare ikke, der kommer flere, der bliver flyttet ud. Jeg tror, vi skal bruge kræfterne på at holde øje med dem, som er nye, og som bliver etableret; dem skal vi flytte ud.

Kl. 14:36

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Spørgeren.

Kl. 14:36

Susie Jessen (DD):

Netop derfor er vores beslutningsforslag i al ydmyghed jo ret godt, fordi det lægger op til en forundersøgelse af, hvordan vi kan få udflyttet statslige arbejdspladser. Der står ministeren jo og siger, at

det vil han ikke prioritere at sætte penge af til, altså at få den her forundersøgelse i gang. Derfor undrer det mig bare, for uden en forundersøgelse kan vi jo ikke udflytte flere statslige arbejdspladser. Så hvad er det, Venstre egentlig vil?

Kl. 14:36

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Ordføreren.

Kl. 14:36

Hans Christian Schmidt (V):

Jeg er nødt til at sige til fru Susie Jessen, at jeg er fuldstændig enig med ministeren. Altså, vi behøver ikke flere undersøgelser – tro mig. Vi ved godt, at der skal flyttes arbejdspladser ud. Vi ved også godt, at de nye arbejdspladser sagtens kunne flyttes ud.

Jeg er nødt til at sige det måske lidt for populært for nogle, men det, der mangler, er bare, at vi har politisk mod til at gøre det. Altså, vi ved det godt; vi behøver ikke at undersøge mere. Det kunne godt være, det ville være dejligt at undersøge noget, og at vi så ville komme frem til det samme resultat, nemlig at det godt kan lade sig gøre, og at det er en fornuftig ting. Men der er ingen grund til at lave flere undersøgelser.

Kl. 14:37

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak. Så er det hr. Kim Edberg Andersen, Nye Borgerlige. Værsgo.

Kl. 14:37

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak til ordføreren, for hvor er det forfriskende at høre, at der stadig er liberale mennesker tilbage i Venstre, som også har modet til at sige det. Så forstår jeg så ikke, hvorfor man ikke bare gør det, for man er jo i en flertalsregering hen over midten; man kan gøre, hvad man har lyst til, så det er bare at sætte i gang.

Enten er det, fordi hr. Hans Christian Schmidt er den eneste med modet, eller også er det, fordi der sidder nogen i regeringen, muligvis en ordfører fra Lolland, som tænker, at offentlige arbejdspladser kun skal være i København. Det er jo meget naturligt, at der er modstand, når man har et godt og hyggeligt job i København og godt kan lide at gå i Operaen og det job så flytter til Viborg; så vil der selvfølgelig være modstand.

Men er virkeligheden ikke også – og det er et spørgsmål til ordføreren – at det gik ret godt, og at man både kunne læse og skrive i Jylland også, og at de styrelser, der flyttede ud, faktisk kører o.k.? Personligt er jeg meget imod, at skattevæsenet skulle flyttes til Nordjylland, men det kan være, at der har været en skjult agenda med det. Er virkeligheden ikke, at det faktisk kørte ret godt, efter at de første bølger havde lagt sig, og så viste det sig, at man godt kunne have offentlige styrelser uden for storbyområdet her?

Kl. 14:38

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Ordføreren.

Kl. 14:38

Hans Christian Schmidt (V):

Jo, det må jeg give ordføreren ret i, altså at det faktisk virkede rigtig godt. Jeg var selv til stede, da vi åbnede Færdselsstyrelsen i Ribe, og der fik jeg så mulighed for at gå rundt sammen med den daværende statsminister og spørge om, hvordan det så havde været. Jamen de skulle bruge sådan 15-17-18 jurister, sagde de, og de havde selvfølgelig været lidt nervøse for, om de kunne få 15-17-18 jurister.

Jeg spurgte, hvordan det så gik. De fik 85 ansøgninger fra velkvalificerede folk. Så jo, det har spørgeren fuldstændig ret i – de findes nemt, også derude. Det har jeg nu heller aldrig været i tvivl

om, vil jeg sige, men man kan godt somme tider føle, at der kan sidde nogle andre steder i landet og føle, at det vist ikke er noget, man har noget af dér – men det har man.

Kl. 14:38

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):
Spørgeren for anden korte bemærkning.

Kl. 14:38

Kim Edberg Andersen (NB):

Jeg kan bekræfte, at vi i Nordjylland også har folk, der går ud fra universitetet med en videregående uddannelse hvert år, så mon ikke vi kan lave en styrelse eller to deroppe også.

Det er selvfølgelig, fordi jeg er ny i Folketinget, men ministeren stod og belærte mig om, at han ikke kunne lave en forundersøgelse, for det ville koste penge, men at han godt vil lave en evaluering.

Er det sådan, at når ting bliver lavet internt i et ministerium, er det gratis, altså at en evaluering som udgangspunkt er gratis, men at en forundersøgelse koster penge? Altså at jeg som nyt folketingsmedlem bare skal forstå, at man kun bruger penge på forundersøgelser, men at evalueringer naturligvis er gratis og ikke koster skattepenge.

Kl. 14:39

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):
Ordføreren.

Kl. 14:39

Hans Christian Schmidt (V):

Jeg kan kun svare for de evalueringer, jeg selv har lavet som minister, og de har, må jeg sige, alle sammen kostet penge. Altså, sådan er det jo nu engang. Men jeg vil så også sige, at jeg håber og tror på, at vi i Folketinget kan finde hinanden her, for nu får vi også en behandling i udvalget. Jeg ved jo ikke, hvad det ender med, men det er en fornuftig dagsorden; det er en lidt problematisk dagsorden, fordi der vil være mange, der er imod det. Vi så jo også, at der var nogle enkelte institutioner, der blev flyttet ud, hvor det kun var meget få, der flyttede med, men alligevel er det jo gået godt.

Kl. 14:39

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):
Så er det fru Karina Lorentzen Dehnhardt, SF. Værsgo.

Kl. 14:40

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Tak. Jeg synes, jeg kan registrere sådan lidt nuanceforskelle mellem det, ministeren siger, og det, ordføreren siger, i forhold til lysten til at udflytte statslige arbejdspladser. Det kan jeg forstå at ordføreren rigtig gerne vil. Så jeg bliver bare sådan lidt nysgerrig på, hvad det så er for kriterier, der skal til, når man ikke vil lave en forundersøgelse af, hvad det rent faktisk er, man kan flytte ud. Hvordan vil ordføreren så gribe det an? Slår man med en terning, eller hvordan finder man ud af, hvad man kan flytte ud?

Kl. 14:40

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):
Er det en sekser, hr. ordfører?

Kl. 14:40

Hans Christian Schmidt (V):

Nu er jeg ikke så god til terningespil, så det ved jeg ikke. Men jeg ved så meget, at man jo bare kan bruge de erfaringer, man høstede ved den seneste udflytning, for der høstede man mange erfaringer. F.eks. høstede man den erfaring, at det er meget, meget vigtigt at have medarbejderne med sig, og at det er meget, meget vigtigt at

have fagforeningerne med sig, så man får talt med dem om, hvordan man gør det, så alle føler, at det er en god proces.

For langt de fleste ting kan sådan set godt flyttes. Det kan man selv finde ud af. Hvis man spørger et ministerium, ved ministeriet ganske klart, hvilke ting de kan flytte ud. Det var også derfor, de ret hurtigt kunne svare på det. Men det er mere processen i at få det gjort. Der tror jeg, man skal tage ved lære af, hvad man lærte sidste gang.

Kl. 14:41

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):
Spørgeren for anden korte bemærkning. Værsgo.

Kl. 14:41

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Det er jeg sådan set enig i. For jeg tror, der var noget i processen, som ikke var helt godt, og vi så også, at der i hvert fald var nogle af udflytningerne, som overhovedet ikke gav mening.

Men kunne ordføreren ikke løfte sløret lidt for, hvordan man så rent faktisk vil sætte gang i det her? Altså, hvordan kan sådan en udvælgelse ske, ud over at man selvfølgelig skal være opmærksom på processen? Det må man jo tage op med de berørte medarbejdere og med fagforeningerne osv. Men hvordan vil man konkret finde ud af, at det er den her, men ikke den her, der skal flytte?

Kl. 14:41

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):
Ordføreren.

Kl. 14:41

Hans Christian Schmidt (V):

Da vi sidst skulle flytte ud, var det jo sådan, at ministerierne, altså ministrene, skulle melde ind, hvad de kunne tænke sig. Ved den anledning blev det så besluttet, at det var det antal, man ville flytte, og det gjorde man så.

Så har man jo efterfølgende sagt, at man vil gøre det på den måde, at hvis man har nye styrelser, nye institutioner eller store tilbygninger, så vil man overveje, om de også kan flyttes med ud, og jeg tror, det er det, man skal gøre. Så må man bare iagttage gennem den erfaring, man gjorde sig, at det skal være noget, der kan flyttes ud. Det er også derfor, vi siger, at det ikke må være alt for meget hængt op på en centraladministration. Det så vi nogle gange, og det gav nogle problemer. Det kan vi jo lige så godt sige. Det var nyt land, men vi fandt ud af det.

Kl. 14:42

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):
Tak. Så er der ikke flere korte bemærkninger. Tak til Venstres ordfører. Vi går videre i ordførerrækken til fru Karina Lorentzen Dehnhardt, Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:42

(Ordfører)

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Tak for ordet, og tak også til Danmarksdemokraterne og fru Susie Jessen for at fremsætte det her forslag om udflytning af statslige arbejdspladser og få rejst den her meget vigtige diskussion om balancen mellem land og by.

I SF deler vi intentionen om, at statslige arbejdspladser ikke nødvendigvis bør placeres i København. Vi er enige i, at udflytning af arbejdspladser kan være et middel til at skabe arbejdspladser i landdistrikterne og skabe interessante job. Men vi mener også, at det skal gøres klogt, og det skal helst også være klogere, end det blev gjort sidst.

Jeg skal starte med at sige, at jeg ikke ved, om 10.000 er det rigtige tal, men det er i hvert fald et bud, og det var jo derfor, jeg syntes, det var klogt at lave en form for forundersøgelse, som forslagsstillerne egentlig også foreslår her.

Vi kender jo eksemplerne på udflytninger, som ikke rigtig har givet mening. Der er Sprognævnet, som jo kom til Bogen, og i al ære og respekt for Bogen tror jeg ikke, man kan sige, at der var et fagligt miljø for den udflytning, og jeg tror sådan set heller ikke, at det gav meget værdi til Bogen, at man lige præcis fik de arbejdspladser. Jeg tænker, at hvis man bor i Bogen, var der sikkert mange andre arbejdspladser, man kunne have peget på man hellere ville have haft flyttet ud.

Jeg har også hørt rygter om, at udflytningen af Svanemærket til Løgstør har betydet, at medarbejderne reelt sidder og arbejder andre steder end i Løgstør, og det er jo ærgerligt. Så giver det jo ikke noget til lokalområdet.

Det siger sig selv, at der er steder, hvor de statslige arbejdspladser har givet mening, og der kan også være det modsatte, altså steder, hvor det ikke har styrket lokalsamfundet, og hvor det i virkeligheden har skabt udfordringer for styrelsen. Vi kan i hvert fald se i den afrapportering fra Statsrevisorerne i 2018, at mange styrelser har lidt af et meget stort produktionstab i forbindelse med udflytningen. Men der er jo helt sikkert også udflytninger, som har givet mening.

Nu bor jeg jo til dagligt i Sydjylland, som f.eks. har fået Færdselsstyrelsen i Ribe og Sikkerhedsstyrelsen i Esbjerg, og de virker til at være meget velfungerende. Problemet var for dem, at de har manglet, at der også var en lokal jurauddannelse, som understøttede dem, fordi de styrelser netop er kendetegnet ved, at de producerer udkast til lovforslag.

Jurauddannelsen fiktede vi jo senere, og sådan en er der kommet til området, men situationen har reelt betydet, at anklagemyndigheden og styrelserne kæmpede om den samme medarbejdergruppe her, og det har ikke været hensigtsmæssigt. Så i SF synes vi, at vi skal flytte de arbejdspladser ud der, hvor det giver mening, og hvor det styrker landdistrikterne.

Så kan man jo overveje at gøre det gradvis. Jeg tror, at udflytningen også – det må man jo sige – har berørt rigtig mange familier og rigtig mange ansatte. Der har været medarbejdere, som har sagt op og ikke er flyttet med. Jeg tror, det ligger lige i underkanten af 40 pct., som er flyttet med. Det er jo selvfølgelig sikkert ud fra en overvejelse af, at man har familie og forpligtelser det sted, hvor man kommer fra. Det er bare ikke nemt at rykke en familie op med rode, og det har selvfølgelig givet lidt startvanskeligheder, også når man skulle have nye i oplæring. Så en gradvis udflytning ved naturlig afgang kunne måske have været en bedre og mere skånsom måde at lykkes med det her på, som ikke kaster så meget grus i maskineriet.

Så har vi jo i SF syntes, at vi især skal tænke os om, når vi opretter nye styrelser. Jeg har nævnt eksemplet med Styrelsen for Forsyningsikkerhed, som i coronatiden blev placeret i en by tæt på hovedstaden. Det kunne man jo godt have flyttet ud til nogle af de jyske kommuner, der rent faktisk også bød ind på det.

Så summa summarum støtter vi intentionen i forslaget, men vi kommer ikke til at stemme for, og det skyldes især finansieringen, som jo ikke lige er noget, der står i vores finanslovsforslag. Til gengæld kunne jeg godt tænke mig, at vi samlede udvalget om en fælles beretning for at få en evaluering, som giver en status sådan for nærværende på, hvordan det går med udflytning. Er der steder, hvor medarbejderne faktisk sidder i København alligevel, og hvor det ikke har styrket lokalsamfundet? Og så synes jeg måske også, at vi skal undgå de her pseudoudflytninger, men sikre, at landdistrikterne reelt støttes. Så vi støtter hensigten, men desværre ikke forslaget.

Kl. 14:47

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning til fru Susie Jessen, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 14:47

Susie Jessen (DD):

Tak for talen, hvor jeg langt hen ad vejen sad og tænkte: Gad vide, om de støtter det? Det ville godt nok være dejligt, men til sidst blev jeg jo lige lidt skuffet. For ja, finansieringen er i vores finanslovsudspil, og der er jo ikke nogen tvivl om, at SF's og Danmarksdemokraternes finanslovsudspil er forskellige, og at vores finansieringsforslag er forskellige.

Men det lyder, som om SF er klar på at finde en mulighed for, at vi kan lave en forundersøgelse for udflytningen af statslige arbejdspladser. Så vil SF være med på at sætte gang i den her forundersøgelse, hvis regeringen også var med på det? Så kan vi jo altid snakke om finansieringen. Det kan vi finde ud af hen ad vejen, hvis det er, at der er nogle ting, der står i vejen i forhold til det her forslag.

Kl. 14:48

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Ordføreren.

Kl. 14:48

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg håber egentlig, at jeg gjorde det tydeligt i min tale, at vi sådan set er for udflytningen af statslige arbejdspladser. Så vi vil gerne være med til at sætte noget i gang, men vi peger også på, at vi synes, det skal være klogere end sidste gang. En forundersøgelse og en evaluering kan jo være med til at afdække, hvordan vi kan gøre det mere hensigtsmæssigt, og jeg synes, at især det her med den gradvise udflytning, f.eks. ved naturlig afgang, kunne give rigtig god mening, så man ikke får det her meget massive tab af medarbejdere på en gang, hvad der jo resulterede i et kæmpestort produktionstab sidst.

Så kan vi gøre det på en bedre måde, er vi helt klart indstillet på, at vi skal gøre det. Vi synes ikke, det er nogen naturlov, at langt de fleste statslige arbejdspladser ligger i hovedstadsområdet.

Kl. 14:49

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Spørgeren for sin anden korte bemærkning.

Kl. 14:49

Susie Jessen (DD):

Tak. Egentlig er jeg meget glad for, at der jo helt grundlæggende i dag indtil videre også er folk, der siger, at det her er en rigtig god idé og de deler intentionen, for sidste gang jeg stod i sådan en debat her i salen, var det på ligestillingsområdet, hvor vi skulle ligestille mænd og kvinder i forhold til hjælp til krisecentre. Der var det det samme, og så gik der ikke så lang tid, og så fremlagde regeringen deres eget lovforslag om præcis det samme. Så det kan være, at det også sker her. Det kan vi jo håbe, hvis de ellers hører efter derovre.

Kl. 14:49

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Ordføreren.

Kl. 14:50

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Ja, det vil tiden jo vise, og så kan man sige, at alt godt, der trækker i den rigtige retning, trods alt er et fremskridt. Så er det jo så nogle gange, at man som ordfører må sande, at man måske lige var lidt

forud for, hvad regeringen sådan gik og planlagde. Men det vigtigste er jo trods alt, at vi gør noget, der rykker det i den rigtige retning for landdistrikterne.

Kl. 14:50

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi går videre i ordførerrækken til hr. Henrik Frandsen fra Moderaterne. Værsgo.

Kl. 14:50

(Ordfører)

Henrik Frandsen (M):

Tak for ordet, formand. Beslutningsforslaget, som vi her behandler, søger at iværksætte en forundersøgelse af, hvordan 10.000 statslige arbejdspladser kan flyttes fra hovedstadsområdet ud i vores landdistrikter i de kommende år. Baggrunden for dette forslag er et ønske om bedre balance mellem land og by i Danmark samt et ønske om at styrke jobskabelsen i hele landet gennem udflytning af statslige arbejdspladser. Det har jeg rigtig stor forståelse for, og jeg synes, det er en rigtig sympatisk tanke.

Når det er sagt, har regeringen gentagne gange adresseret behovet for en geografisk balance og ønsket om at skabe optimale vilkår for virksomheder og arbejdspladser i hele Danmark. Dette indbefatter også en målsætning om at placere nye statslige institutioner og større udbygninger uden for større byer, medmindre helt særlige årsager taler imod det, og altså kigger vi ind i en gylden fremtid for statslige arbejdspladser i landdistrikterne.

I januar 2023 blev dette understreget, da ministeren for landdistrikter redegjorde for regeringens fokus på at fordele arbejdspladser jævnt ud i hele landet. Samtidig er der i forsvarsforliget lagt vægt på at styrke nuværende lokationer uden for hovedstadsområdet og sikre, at nye investeringer og arbejdspladser skabes med geografisk balance for øje. Der venter jo nogle massive investeringer inden for forsvarsområdet; 150 mia. kr. skal der investeres yderligere i forsvaret frem til 2033, og rigtig mange af de arbejdspladser, der bliver skabt der, bliver også skabt i landområder; gode statslige arbejdspladser.

Set i lyset af dette kan Moderaterne ikke støtte det aktuelle beslutningsforslag. Det skyldes ikke mangel på engagement i at skabe balance i vores samfund, men snarere en erkendelse af de allerede igangsatte initiativer samt behovet for en mere omfattende strategi, der kan omfatte udflytning af arbejdspladser, men også adressere infrastruktur, uddannelse og andre vigtige faktorer.

Regeringen vil fortsat arbejde på at skabe gode betingelser for jobskabelse i hele Danmark gennem kommende landdistriktspolitiske udspil og initiativer, der tager højde for både land og by.

Jeg tænker også, at vi kigger ind i en grøn omstilling. Det er sådan i dag, at rigtig mange af de grønne arbejdspladser i forvejen ligger i landdistrikterne. 80 pct. af vindmølleindustriens arbejdspladser ligger uden for de store byer, og rigtig meget af den udbygning, der vil være på det grønne område i fremtiden, kommer også til at foregå i landdistrikterne.

Jeg ved godt, at det ikke er statslige arbejdspladser, men det er dog arbejdspladser, gode arbejdspladser, hvor folk står op om morgenen, smører madpakke og går på arbejde. Så der sker meget derude.

Moderaterne kan på baggrund af det her sulte ikke støtte beslutningsforslag B 20. Tak for ordet.

Kl. 14:53

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning til fru Susie Jessen, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Susie Jessen (DD):

Tak for talen. Jeg kan forstå på ordføreren, at der er en masse grønne arbejdspladser i gang, men det kunne også være en del af den her undersøgelse, altså at man lader det indgå, at selvfølgelig skal de styrelser, der beskæftiger sig med grøn energi, jo ligge derude, hvor den grønne energi bliver produceret. Det kunne være en del af det – bare sådan til almindelig inspiration herfra.

Moderaternes ordfører har jo tidligere været borgmester i Tønder og har også været ude at sige i forbindelse med de her udflytningsrunder: Vi bliver nødt til at få hjælp fra Christiansborg på visse områder, og et af disse områder er udflytningen af statslige arbejdspladser. Det har ordføreren sagt.

Det første, regeringen gjorde, da de lavede deres regeringsgrundlag, var at annullere udflytningen af velfærdsuddannelser. Det vedrører i øvrigt et andet beslutningsforslag, vi har haft her i salen, som blev nedstemt. Og så er der jo det her med udflytningen af statslige arbejdspladser. Så det flugter jo ikke med det, som hr. Henrik Frandsen har ment tidligere. Har hr. Henrik Frandsen ændret holdning til det her, efter at han er kommet i regering?

Kl. 14:54

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Hr. Henrik Frandsen.

Kl. 14:54

Henrik Frandsen (M):

Tak. Altså, nu er der tale om statslige arbejdspladser; det har ikke som sådan noget med uddannelsespladser at gøre. Det er også korrekt, at i den sidste eller forrige udflytningsrunde, i hvert fald tilbage i 2018, blev der flyttet 110 statslige arbejdspladser til den kommune, jeg var borgmester i på det tidspunkt, nemlig Tønder Kommune. Det er en udflytning, som faktisk i mine øjne har været en succes. Det gjorde godt nok, at vi i en periode manglede medarbejdere på rådhuset, fordi de valgte at flytte over til de statslige arbejdspladser. Det hul er blevet dækket.

Dengang var det en rigtig god idé. Man tog udgangspunkt i nogle arbejdspladser, eller man bad ministerierne spille ind med arbejdspladser, som det gav god mening at udflytte. De arbejdspladser, der blev udflyttet til Tønder Kommune, gav det mening at flytte til Tønder Kommune, fordi der var et statsligt skatteceter i forvejen; så det var skattearbejdspladser, man flyttede ud.

Så jeg har ikke ændret mening. Jeg syntes dengang, det var en god idé at flytte arbejdspladserne til Tønder, og det mener jeg sådan set stadig væk det var.

Kl. 14:55

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Spørgeren for den anden korte bemærkning.

Kl. 14:55

Susie Jessen (DD):

Men udflytningen af statslige arbejdspladser kan jo sagtens give mening nu, hvis man laver en god forundersøgelse og finder ud af, hvortil det kunne give mening at udflytte de her statslige arbejdspladser. Det var en succes i Tønder, og jeg ved også nede fra Næstvedområdet, hvor jeg kommer fra, at Udlændingestyrelsen der er en rigtig god succes. Der er mange gode succeshistorier derude, selv om mange af københavnerraviserne havde en tendens til måske at fokusere på de områder, hvor det ikke gik så godt.

Vi foreslår netop en forundersøgelse for at finde ud af, hvordan vi får udflyttet nogle gode statslige arbejdspladser til gavn for vores land. Hvorfor bakker man ikke op om det?

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):
Ordføreren.

Kl. 14:56

Henrik Frandsen (M):

Der er jo allerede i regeringsgrundlaget adresseret behovet for statslige arbejdspladser i hele landet sådan at forstå, at når man etablerer nye arbejdspladser, nye styrelser, nye institutioner, store udbygninger osv., så skal der være tungtvejende grunde til *ikke* at placere dem ude i landdistrikterne.

Det er også klart, at hvis man sidder med en offentlig institution og den egentlig er bedre placeret et andet sted, så kan man jo af egen drift finde ud af, om man vil flytte den ud, tænker jeg. Men jeg mener faktisk, at regeringsgrundlaget allerede adresserer det.

Kl. 14:56

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi går videre i ordførerrækken til hr. Jens Meilvang, Liberal Alliance.

Kl. 14:57

(Ordfører)

Jens Meilvang (LA):

Mange tak for ordet, og tak til Danmarksdemokraterne for at fremsætte det her forslag. Liberal Alliance deler sådan set ambitionen om, at dér, hvor det giver mening, kan statslige arbejdspladser lige så godt være placeret i et landdistrikt eller rundtomkring i Danmark som inde i Københavns centrum.

Siden 2015 er der, som der står i forslaget, kommet ca. 10.000 ekstra statslige arbejdspladser i hovedstaden. Det skyldes i høj grad, at der har været en djøf-ansættelsesfest, hvor man bare under Mette Frederiksen har ansat 9.000 ekstra bureaukrater i staten. Løsningen på djøf-festen i den offentlige sektor er ikke at sende djøf'erne ud i landdistrikterne, men i stedet at sende dem ud i private jobs.

Vi kan ikke støtte forslaget og ser langt hellere en plan for, at det voksende antal statslige arbejdspladser bliver reduceret væsentligt. Tak.

Kl. 14:58

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak for det. Det gik stærkt. (*Jens Meilvang (LA):* Ja, jeg er hurtig). Tak til ordføreren. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Vi går videre i ordførerrækken til hr. Niels Flemming Hansen fra Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:58

(Ordfører)

Niels Flemming Hansen (KF):

Mange tak for det, formand. Og mange tak til Danmarksdemokraterne for at fremsætte dette beslutningsforslag. Vi var som bekendt med til at udflytte arbejdspladserne, tilbage da vi startede på det, og sagde jo også dengang, at vi gerne så, at vi fik en undersøgelse af, hvordan det så var gået med at flytte mere end de her små 4.000 arbejdspladser, som vi gjorde dengang. Den undersøgelse har vi ikke set endnu.

Derfor sad jeg og kikkede rundt i vores systemer herinde og finder så Rigsrevisionens rapport omkring det her med udflytning af statslige arbejdspladser. Den konkluderede og vurderede, efter at cirka halvdelen af institutionerne var udflyttet, at opgavevaretagelsen var påvirket negativt med hensyn til produktivitet, kvalitet og sagsbehandling, og at omkring en fjerdedel af medarbejderne i de udflyttede institutioner var fulgt med – altså kun en fjerdedel.

Cirka halvdelen af institutionerne oplevede, at de efter udflytningen havde vanskeligere ved at rekruttere medarbejdere med relevante kompetencer end før udflytningen, og at sygefraværet var steget hos knap halvdelen af institutionerne. Det er jo sådan ikke de bedste sundhedstegn.

Så vi kunne egentlig godt tænke os stadig væk at få den her undersøgelse af, hvordan det egentlig er gået, for det synes vi er væsentligt, inden vi lige sætter os ned og tager beslutning om 10.000 – 10.000 – arbejdspladser, man skal flytte. Det er dælmange.

Jeg vil til gengæld foreslå, at man i stedet for, når man planlægger nye statslige arbejdspladser, kigger vest for Valby Bakke, måske meget vest for Valby Bakke og måske syd for Valby Bakke og nord for Valby Bakke. Det tror jeg er en langt bedre vej at gå. Og med disse ord bliver det et pænt, men forsigtigt nej tak til Danmarksdemokraternes forslag.

Kl. 15:00

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning til fru Susie Jessen, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 15:00

Susie Jessen (DD):

Tak til ordføreren for talen. Det er bare lige en tanke. Der var ingen, der loftede et øjenbryn i forhold til de her 10.000 statslige arbejdspladser, der er blevet oprettet her i København siden 2015. Altså, ordføreren får det til at lyde, som om 10.000 er rigtig mange, men der har jo bare ikke været nogen sådan særlig diskussion af de tusindvis af arbejdspladser, der er blevet oprettet i Københavnsområdet siden 2015.

Jeg har også set en rapport fra SDU, som ganske rigtigt siger, at der har været nogle udfordringer, men det har også noget at gøre med antallet af de statslige arbejdspladser, der er blevet udflyttet. Man har ikke kunnet se en ordentlig effekt. Men der har faktisk været lidt af en effekt i forhold til de unge, altså at de vælger at bosætte sig i de områder. Så jeg har set nogle andre rapporter.

Jeg deler ordførerens konklusion om, at det kunne være godt med en undersøgelse af, hvordan det er gået, men kunne vi ikke også godt bruge en forundersøgelse af, hvad vi skal gøre for at få endnu flere statslige arbejdspladser ud?

Kl. 15:01

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Ordføreren.

Kl. 15:01

Niels Flemming Hansen (KF):

Jeg synes jo bare ikke, at man, når man nu har skabt en arbejdsplads for medarbejdere et sted i landet, i det her tilfælde København, skal begynde at flytte folk bagefter eller flytte arbejdspladsen. Jeg synes egentlig, det giver meget, meget bedre mening, at når vi skaber nye, skaber vi dem derude.

Fru Susie Jessen har ret. Altså, der er flyttet 5.750 statslige arbejdspladser siden 2015, og der er kommet en nettotilvækst af statslige arbejdspladser i København på 4.200. Så det er fuldstændig rigtigt: Der er kommet en massiv tilgang til Københavnsområdet. Det ændrer jo ikke ved, at det, vi skal, er fremadrettet at kigge på, hvor vi opretter de nye arbejdspladser. Det er vi meget enige i.

Kl. 15:01

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Spørgeren.

Kl. 15:01

Kl. 15:04

Susie Jessen (DD):

Jeg vil egentlig bare sige tak til ordføreren for den klare tale, altså at Konservative ikke synes, det er en god idé at flytte statslige arbejdspladser ud i landet, for den klarhed savner jeg lidt i den her debat. Jeg synes, der er alt for mange, der siger, at de deler intentionen, men så vil de ikke være med til at gøre noget.

Så jeg vil egentlig bare sige tak til Konservative for den klare tale. Man vil ikke udflytte flere statslige arbejdspladser. Er det rigtigt forstået?

Kl. 15:02

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):
Ordføreren.

Kl. 15:02

Niels Flemming Hansen (KF):

Tak, fordi jeg fik lov at svare. Altså, hvis vi taler om at udflytte noget, taler vi i min verden om at flytte eksisterende arbejdspladser ud. Det synes jeg er problematisk, medmindre der er nogle enkelte steder, hvor det kan give mening. Jeg synes til gengæld, det er meget, meget bedre, at når vi opretter arbejdspladser, opretter vi dem ude i landet. Der synes jeg, det giver markant bedre mening.

Kl. 15:02

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Tak. Så er det hr. Kim Edberg Andersen, Nye Borgerlige. Værsgo.

Kl. 15:02

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak for det, og tak til ordføreren. Jeg hørte det faktisk på samme måde som Danmarksdemokraterne, nemlig sådan, at konklusionen fra Konservatives side var, at det faktisk var en fiasko at udflytte, og at vi derfor ikke skal udflytte allerede eksisterende arbejdspladser. Det bliver jo så til, at de eksisterende arbejdspladser, hvis de skal være der, skal være i København, og såfremt vi finder på nye ting og på at oprette endnu flere statslige arbejdspladser, kan de så komme syd for Valby Bakke, for det kan godt bruges til de nye.

Der bliver jeg bare nødt til at sige, at man kan vælge at læse tingene på to måder. Man kan sige, at der var nogle, der var utilfredse, og at der ikke var ret mange, der flyttede med, men arbejdsløsheden steg jo ikke samtidig i København, for de personer blev så bare ansat i de der 10.000 job, man lavede herovre. For man har vel en ven i nøden et eller andet sted, der kan lave en styrelse til en, hvis man mangler et job.

Problemstillingen her er jo dybest set, at man ser bort fra det der med, at de nyuddannede fra de uddannelsessteder, vi har uden for København, var enormt glade for de her udflytninger. De havde en mulighed for at få deres første job uden for København, og derfor flytter de ikke. Vil Konservative anerkende, at der er en anden reaktion end bare utilfredse mennesker, der mister deres arbejde, ved at man flytter arbejdspladser ud?

Kl. 15:03

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):
Ordføreren.

Kl. 15:03

Niels Flemming Hansen (KF):

Ja, det vil jeg, og jeg tror ikke, at jeg fuldstændig afviste, at vi kunne flytte nogle statslige arbejdspladser ud. Det, jeg sagde, var, at vi gerne ville have en undersøgelse af, hvordan det egentlig er gået med de arbejdspladser, for vi tager beslutning om, hvad vi gør næste gang. Det er jo meget rart at vide, hvordan pengene skal bruges, og der skal man jo kigge på, hvad der har været sket.

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):
Spørgeren.

Kl. 15:04

Kim Edberg Andersen (NB):

Der kan jeg forstå, at evalueringer ingen penge koster. Det har ministeren sagt, så vi kan godt sætte gang i en evaluering af, hvad succesen har været for dem, der er blevet flyttet. Jeg tror faktisk, at vi vil kunne se steder, hvor det ser ud til at gå ret godt. Efter en indkøringsperiode går det ret godt mange steder, og så er der selvfølgelig nogle steder, hvor det ikke går ret godt.

Men jeg bider lige mærke i, at ordføreren siger, at det ville give mening nogle steder. Ville det f.eks. give mening at flytte Fiskeristyrrelsen fra København, hvor man ikke fanger mange fisk, til f.eks. Nordjylland, hvor vi stadig væk får lov til at fange en enkelt fisk en gang imellem?

Kl. 15:04

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):
Ordføreren.

Kl. 15:04

Niels Flemming Hansen (KF):

Uden at gå fuldstændig i detaljer, med hensyn til hvad det vil indebære, for det ville være voldsomt at gøre her fra talerstolen, så lyder det jo som et meget sympatisk forslag.

Kl. 15:04

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi går videre i ordførerrækken til fru Jette Gottlieb, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 15:05

(Ordfører)

Jette Gottlieb (EL):

Tak for det. I Enhedslisten er vi meget enige i intentionerne om et Danmark i balance, og det kan man jo skabe på mange måder, også ved hjælp af statslige udflytninger. Men jeg må indrømme, at vi har nogle spor, der skræmmer, fra de forrige processer, og der kunne jeg godt forestille mig, at det ville være rigtig godt, hvis det var en integreret del af de processer, at man evaluerede, hvordan det var gået. Så tror jeg, at man ville få ret forskelligartede svar, alt efter hvor det var.

Derudover vil jeg sige, at noget af det her jo handler om, at centraliseringsprocessen er en slags samfundsmæssig naturlov. Det vil sige, at den måde, vores samfund er indrettet på, af sig selv medvirker til, at der sker en centralisering. Det handler meget om, at det er en standardløsning, hvor man hele tiden taler om stordriftsfordele, og hvor hovedreglen er, at stort er godt, mens man aldrig nogen sinde beregner, hvad stordriftulempene kommer til at koste de steder, der bliver efterladt.

Det har især været tydeligt på f.eks. uddannelsesområdet, og jeg mener også, at uddannelsessektoren er et af de steder, hvor det er meget tydeligt, hvad der foregår. Man laver større og større institutioner, som er mere og mere centraliserede, med det resultat, at de kun bliver søgt de steder, hvor man nemt kan komme til, og det betyder selvfølgelig en centralisering i byerne.

Så synes jeg også, at man skal være opmærksom på, at der sker en centraliseringsproces inden for de siden 2007 nydannede kommuner. For der var tidligere en del flere kommuner, men i forbindelse med kommunalreformen skete der en voldsom centralisering inden for de nye kommuner med det resultat, at der også der er sket en afvandring fra forskellige landdistrikter og fra mindre byer.

Så vi går altså ind for, at man skal modvirke hele processen. Man skal både tage initiativer, der sikrer standsningen af en fortsat centralisering, og at en egentlig udflytning af statslige arbejdspladser er en mulighed, men vi går ikke ind for at give 150 mio. kr. til en undersøgelse. Jeg tror, det ligger integreret i de hidtidige processer, at de bliver evalueret. Måske kunne man afsætte to årsværk til projektet, dvs. et beløb i størrelsesordenen 3 mio. kr. Det ville jeg godt være med til; det ville være fint.

Men når det alt sammen er sagt, tror jeg, at det, vi kan komme længst med i den fælles hensigt, som jeg hører der bliver givet udtryk for overalt i salen, vil være, at vi prøver at lave en fælles beretning om det her forslag.

Kl. 15:07

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning til fru Susie Jessen, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 15:07

Susie Jessen (DD):

Tak for talen og for at give et paraplyoverblik, i forhold til at det er nogle omfattende problemer, der i årevis har været med centralisering. Det er jo noget, vi skal have gjort op med. Men spørgsmålet er, om den her udflytning af statslige arbejdspladser ikke også kan være en modpol til centraliseringen, altså at man insisterer på, at hele Danmark skal have gavn af statslige arbejdspladser, i stedet for at de bare ligger her i hovedstaden. 150 mio. kr., og vi overfinansierer jo som regel vores udspil, men vil ordføreren ikke også være interesseret i, at vi fik sat en forundersøgelse i gang her for at finde ud af, hvordan alle kan få del i statslige arbejdspladser i vores land, og at det ikke kun sker i hovedstaden?

Kl. 15:08

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Ordføreren.

Kl. 15:08

Jette Gottlieb (EL):

Mit udgangspunkt er, at en sådan undersøgelse bør ligge helt implicit i hele statsadministrationen. Uanset om man taler om knopskydninger og nye projekter og alt muligt, skal det ligge som en integreret del. Man skal spørge: Giver det her en mulighed for at udflytte noget af det til andre steder, eller giver det en mulighed for at placere noget af det her andre steder?

Det bør være en hel integreret del, navnlig med det regeringsgrundlag, vi har fået manifesteret flere gange, og som nu ligger der for en regering, der ønsker et Danmark i balance.

Kl. 15:09

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Spørgeren.

Kl. 15:09

Susie Jessen (DD):

Tak. Jeg vil også bare lige, også i forhold til hvad SF sagde, sige, at det ville være en rigtig god idé at lave en fælles beretning her i udvalget.

Kl. 15:09

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Ordføreren.

Kl. 15:09

Jette Gottlieb (EL):

Det bliver spændende.

Kl. 15:09

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Tak. Vi går videre i ordførerrækken til fru Zenia Stampe, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 15:09

(Ordfører)

Zenia Stampe (RV):

Tak for det, og tak til mine kolleger for en meget spændende debat. Jeg har undervejs siddet og tænkt på, om vi kunne overveje at lave en fælles beretning i stedet, for jeg synes egentlig, det er en rigtig interessant diskussion, vi har.

Jeg kan også nu tilkendegive, at vi ikke kan støtte beslutningsforslaget. Men på baggrund af den drøftelse, vi har haft her i dag, synes jeg, at det ville give god mening at arbejde videre med en undersøgelse af, både hvad der sker derude, når vi konstaterer, at centraliseringen fortsætter, og af de erfaringer, vi har med udflytning, men også af de erfaringer, vi har med tab af statslige arbejdspladser. Altså sådan en lidt mere overordnet analyse end det, som ligger i forslagsstillernes forslag, som jo handler om at forberede en udflytning.

Men jeg kunne måske godt tænke mig, at vi lige tog skridtet før det og prøvede at lave en analyse af de her strømme. Noget af det, vi er optaget af, og som vi har været optaget af i mange år, er jo ikke bare at flytte ting ud af de store byer. Jeg vil så sige, at jeg synes, det har givet mening at sprede magten mere rundt i landet.

Omvendt vil jeg sige, at der, hvor vi haft succes med at sprede magten ud i landet og samtidig fastholde en høj faglig bæredygtighed, jo har været, hvor vi typisk har sendt styrelser ud til nogle lidt større byer. Der må man så spørge sig selv, om det så var noget af det, vi også godt kunne undersøge, altså hvad det betyder for de områder.

F.eks. har Fyn oplevet en udvikling, hvor Odense og Middelfart har fået flere statslige arbejdspladser, bl.a. fordi vi har rykket Miljøstyrelsen og Socialstyrelsen til Odense, så der er sket en vækst i antallet af statslige arbejdspladser. Men der er samtidig sket et fald i de otte øvrige fynske kommuner. Så der er nogle bevægelser der, som er interessant at sætte fokus på. Og man kan sige, at der i hvert fald er et problem med nogle gange at slå flere fluer med ét smæk. For man kan godt sprede magten ud i landet, og det giver god mening, men det er ikke altid det, der løser de mellemstore byers problemer med centralisering.

Det er ikke nødvendigvis svaret på Faaborgs problemer, hvis der er problemer i Faaborg, at man placerer en statslig styrelse i Odense. Omvendt kunne man måske også godt få ud af en analyse, at det alligevel har en positiv effekt for Faaborg, for så er der også flere arbejdspladser, man kan pendle til. Men det er sådan noget, der kunne være interessant at belyse i en analyse.

Jeg vil uden at foregribe sådan en analyse og konklusion sige, at vores perspektiv på den her debat hele tiden har været, at vi hellere vil investere i de statslige arbejdspladser, der ligger ude i landet, end flytte nye arbejdspladser ud. For det, vi har set parallelt med den her debat om udflytning af statslige arbejdspladser, ikke mindst statslige styrelser, er, at der er sket voldsomme besparelser på hele uddannelsesområdet.

Så vidt jeg husker, førte omprioriteringsbidraget til et fald i antallet af statslige arbejdspladser, bare på uddannelsesområdet, på 2.100 uden for hovedstaden. Og det er jo sådan et paradoks, at man så flytter statslige arbejdspladser ud med alt det besvær, der er. Vi kender jo alle historierne om, hvor lang tid det tog, før man, f.eks. i forbindelse med Landbrugsstyrelsen, helt fik skabt det fagligt bæredygtige miljø, og før man kunne sagsbehandle rimelig hurtigt, så landmændene ikke sad derude og skulle vente alt for lang tid på at få deres landbrugsstøtte osv. Der har været lignende historier, f.eks. da man flyttede Ankestyrelsen osv. Der er nogle kæmpestore

transaktionsomkostninger forbundet med de her udflytninger, og det skal man være sig bevidst. Derfor kan det alligevel give mening.

Kl. 15:16

Men det, vi egentlig synes er et vigtigere perspektiv, er ikke at rykke en eller flere styrelser ud, men at se på, hvor vi har sparet på staten ude i landet, altså der, hvor staten i forvejen er ude i landet, og hvor det giver mening at staten er.

Det kunne være uddannelse, det kunne være politi, kriminalforsorgen osv. Den del af den statslige sektor er vi i virkeligheden nok mere interesserede i at se på hvordan vi kan udbygge og måske også udbygge noget administration omkring de der driftsinstitutioner, udbygge noget administration, altså hvis der er noget administration forbundet med kriminalforsorgen osv. osv., som man har i de store byer, og så kunne det måske give mening at flytte noget af det tættere ud på driften.

Den tilgang tror vi mere på, men omvendt vil jeg også sige, at det er sådan noget, sådan en analyse måske kunne gøre os klogere på, så vi ikke gør noget, som kan have stor symbolsk betydning, men som hurtigt bliver ædt op af, at man mister statslige arbejdspladser i nogle andre sektorer samtidig.

Kl. 15:14

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning til fru Susie Jessen, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 15:14

Susie Jessen (DD):

Tak for talen, og også tak for de mange gode idéer, der kom fra talerstolen. Jeg synes faktisk, det var ret fedt at høre.

Med hensyn til en forundersøgelse ville jeg synes, hvis jeg skulle lave sådan en – og det er nok meget godt, at det ikke er mig – at det ville være implicit, at man undersøger, hvad det er, der er sket indtil videre, hvad vi kan drage erfaringer fra, og hvad vi kan lade os inspirere af af ting, der er sket før i tiden, for at kunne lave en ordentlig udflytning i næste runde.

Så jeg vil egentlig høre ordføreren om noget, som der er mange der har sagt noget om, nemlig det her med, at man gerne vil have en analyse af, hvordan det er gået indtil videre.

Kunne det give mening at lave det her beslutningsforslag sådan, at man i beslutningsforslaget også har det med, at man selvfølgelig også kigger på erfaringerne? I mit hoved er det jo helt naturligt, at man kigger på erfaringerne, inden man går videre, altså at man har det med også. Ville det så give mening for De Radikale at bakke op om det?

Kl. 15:15

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Ordføreren.

Kl. 15:15

Zenia Stampe (RV):

Nej, for forudsætningen her er jo udflytning af 10.000 arbejdspladser, hvor vi – og det er måske ikke så underligt for et parti, der gerne vil investere mange penge i uddannelse – da langt hellere vil oprette de stillinger ude på landets uddannelsesinstitutioner, end vi vil flytte en, to, tre statslige styrelser ud til tre byer.

Der tror vi jo, at det vil have en langt større effekt for hele landet, at vi investerer i de mange statslige arbejdspladser, ikke mindst uddannelsesarbejdspladser, der i forvejen er, end at vi rykker få styrelser, som der så måske er tre lokalsamfund der kan få gavn af.

Så nej, vi vil ikke være med til at lave en forundersøgelse af de 10.000 arbejdspladser, netop fordi forudsætningen er, at de skal flyttes ud, hvor vores indstilling er, at de hellere skal opstå derude fra start, så at sige.

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):
Spørgeren.

Kl. 15:16

Susie Jessen (DD):

Tak for opklaringen. Det er også et af de problemer, der er her, for de opstår jo helt naturligt inde i København. Det har vi jo kunnet se med de 10.000 statslige arbejdspladser, der er blevet oprettet i Københavnsområdet siden 2015.

Men det sker bare ikke naturligt andre steder, uden at vi gør noget aktivt herindefra, og det er derfor, vi mener, at det er vigtigt at få udflyttet statslige arbejdspladser, altså at vi gør noget aktivt, fordi vi kan se, at de statslige arbejdspladser ligger inde i de store byer. Men jeg kan så forstå, at De Radikale som udgangspunkt ikke vil flytte statslige arbejdspladser.

Kl. 15:16

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):
Ordføreren.

Kl. 15:16

Zenia Stampe (RV):

Jo, det kan sagtens være, at det kan give mening; det vil jeg bestemt ikke afvise. Jeg startede også med at sige, at vi også synes, det giver mening ud fra sådan et magtperspektiv, at magten er spredt i landet; at de arbejdspladser ikke kun ligger i hovedstaden. Det synes vi giver god mening. Det er symbolsk, men det er et vigtigt symbol.

Men det, vi ikke vil være med til, er på forhånd at bestemme, at der er 10.000 statslige arbejdspladser, der skal flyttes ud; dels fordi vi ikke vil lægge os fast på det tal, dels fordi vi sådan set også synes, det giver bedre mening at ansætte måske 2.000 flere undervisere rundt på landets professionshøjskoler og andre statslige uddannelsessteder.

Kl. 15:17

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi går videre i ordførerrækken til hr. Mikkel Bjørn fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 15:17

(Ordfører)

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Tak til forslagsstillerne for at fremsætte det her forslag, der handler om en forundersøgelse med henblik på udflytning af 10.000 statslige arbejdspladser. Det er et forslag, der handler om at undersøge noget, og ikke et konkret forslag til udflytning af specifikke arbejdspladser. Det er vel også, hvad man egentlig kan drive det til som oppositionsparti. Det er grundlæggende svært i første omgang at blive mere konkret end det.

Da Dansk Folkeparti havde indflydelse i perioden 2015-2019, blev der iværksat udflytning af en række statslige institutioner. Det var fru Inger Støjberg også med til, da det var hende, der var minister i de daværende V- og VLAK-regeringer. Alligevel er antallet af statslige arbejdspladser i yder- og landkommunerne faldet i perioden 2008-2020, og det viser jo med al tydelighed, hvilken nærmest naturkraft, vi arbejder imod, når vi forsøger at flytte statslige arbejdspladser ud af hovedstadsområdet.

Hovedstadsområdet nærmest suger arbejdspladser til sig. I 2020 var knap halvdelen af alle statslige arbejdspladser beliggende i København. Det betyder også, at hvis vi virkelig vil noget med bl.a. det her forslag, så er det en alvorlig opstramning, der skal til, og også

en klar forpligtelse til at holde fast i ambitionen, også når det bliver svært.

I Dansk Folkeparti er vi grundlæggende meget skeptiske over for den udvikling, der er sket i staten med ansættelse af stadig flere djøfere. Det kan ikke forsvares, og det skal stoppes, for det, vi har brug for, er først og fremmest at prioritere de varme hænder og de borgernære funktioner.

Bare for at komme med et enkelt eksempel vil jeg nævne, at der i Udviklings- og Forenklingsstyrelsen, som jo egentlig er dem, der skal arbejde på at forenkle, hvad skal man sige, bureaukratiet i det offentlige, er 1.700 statsligt ansatte, altså alene i den styrelse.

Det er jo grundlæggende et vidnesbyrd om, at fokus er helt skævt i forhold til det, der virkelig burde være fokus på, nemlig kernevelefærd for borgerne. Og hvis det er det, vi taler om, synes vi, det er en rigtig god idé at lave statslig udflytning. Men vi synes også, at der grundlæggende skal skæres ned på laget af offentlige djøfere, som ikke bidrager til grundlæggende kernevelefærd.

Det er også afgørende for os at understrege, at udflytning af statslige arbejdspladser ikke gør det i sig selv i forhold til at skabe vækst og udvikling i landdistrikterne. Vi er nødt til at se bredere på, hvordan vi kan skabe flere private arbejdspladser i de landdistrikter, som synger hen, gennem bl.a. særlige låneordninger, vækstkapital, en større landdistriktspulje på finansloven, fordele til personer, der bosætter sig i landdistrikterne osv. osv.

Men som sagt bakker vi grundlæggende op om det her forslag. Det er et skridt i den rigtige retning, men det kan selvfølgelig ikke stå alene, når vi skal skabe vækst og udvikling i de dele af vores landdistrikter, særlig langt fra de store byer, som er udfordrede. Tak for ordet.

Kl. 15:20

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning til fru Susie Jessen, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 15:20

Susie Jessen (DD):

Jeg ville også bare lige sige tak for opbakningen. Jeg ved, hvor vigtig en rolle Dansk Folkeparti spillede dengang i 2015, da der var de første udflytningsrunder. Jeg ved det, fordi jeg selv arbejdede for Dansk Folkeparti dengang. Jeg er også enig med ordføreren i, at det jo er det samlede billede, man skal kigge på. Der er jo ikke én ting, der står alene. Derfor er det også en underlig argumentation, vi i dag hører fra flere i regeringspartierne, om, at de da har gjort et par ting. De har lavet et landejeprincip, og så er den jo lige klappet af.

Altså, er ordføreren ikke også enig i, at der er noget cirkulært her, der skal i gang? Man er nødt til at kigge på det store billede, og der er det jo arbejdspladser, infrastruktur og alle mulige ting, der skal hænge sammen, for at man kan få et godt og ordentligt liv at leve uden for de større byer. Det virker ikke, som om regeringen helt har forstået, at man skal kigge på det store billede.

Kl. 15:21

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Ordføreren.

Kl. 15:21

Mikkel Bjørn (DF):

Jeg er fuldstændig enig med spørgeren. Balancen er tippet fuldstændig, og vi er nødt til at have det brede perspektiv på, hvis vi ønsker at løse det her problem. Og så vil jeg godt takke spørgeren for at anerkende Dansk Folkepartis store kamp for landdistrikterne. For det er virkelig en dagsorden, der ligger os meget på sinde, og noget, som vi har kæmpet for gennem mange år, også før Danmarksdemokraterne kom frem, så det er jeg meget glad for. Men jo, de brede brillen

skal helt afgjort på, og jeg synes også, regeringen nøler på det her område.

Kl. 15:22

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Ønskes en anden kort bemærkning? Nej. Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken. Jeg skal lige høre, om der er en ordfører fra Alternativet til stede. Nej. Så går vi videre til hr. Kim Edberg Andersen, Nye Borgerlige. Værsgo.

Kl. 15:22

(Ordfører)

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak, formand. Jeg kunne da godt have nappet den ordførertale for Alternativet også. (Fjerde næstformand (Karina Adsbøl): Det er jeg slet ikke i tvivl om). Der skulle ikke have været noget.

Jeg ville rigtig gerne støtte det, men som fru Susie Jessen også selv siger, er tallet jo taget sådan lidt ud fra, at det er det, det er vokset med. Danmarksdemokraterne kommer ikke til at stå alene; så sympatistøtter jeg dem om ikke andet. Men jeg går faktisk ind for, at vi laver en beretning på det her. For jeg tror faktisk, der er en ret bred enighed om, at der er en problematik her, som vi skal have kigget på.

Sådan som jeg læser det, kommer det ud af det, som jeg også selv kender. Vi hører meget om alle de her ting, der skal ændres og flyttes, og at vi skal regne med at miste nogle arbejdspladser. Når de snakker om, at 25 pct. af landbruget nedlægges, siger de, at der ikke må mistes arbejdspladser i Danmark, og når man så er politiker, ved man godt, at det ikke er ude ved os. Så må landmændene dø, og så laver vi en offentligt ansat herinde i København. Det skaber en bekymring.

Jeg hører faktisk også, at ministeren siger, at vi skal lave noget nogle nye steder. Ja, men der må regeringen også bare huske på, at det er svært at være sådan helt tryk i maven over det, når vi kunne se, at der i løbet af de sidste år er udflyttet 5.700 arbejdspladser, men oprettet 10.000 nye i København. Så vi, der ikke er så heldige at have adresse herinde i København, har nok en idé om, at man har en tendens til at lave sådan lidt ananas i egen juice, når man laver statslige arbejdspladser. Så laver man dem altid i København, for det er nemmest, og man kender sådan lidt hinanden, og man kan finde en, der bor lige henne om hjørnet.

Men virkeligheden er, at hvis man kigger ind i fakta og tal, er der over 70 statslige arbejdspladser pr. 1.000 indbyggere i København, og i min kommune er der et sted mellem 1 og 10. Det vil sige, at hvis man gik ind for millimeterdemokrati, mangler jeg 180 statslige arbejdspladser i Rebild Kommune. Det er ikke, fordi jeg ønsker det, for jeg er borgerlig. Jeg vil faktisk rigtig gerne have, at vi får 180.000 færre, så dem kan vi godt finde i samme hug. Så finder vi 190.000, og de 10.000 flytter vi til Udkantsdanmark. Det er bare sagt, i tilfælde af at Socialdemokraternes ordfører er bekymret for, at jeg ikke går ind for en god borgerlig politik med færre ansatte i det offentlige, for det gør jeg stadig væk.

Men det er en reel problematik. Som vi hørte hr. Hans Christian Schmidt sige, bliver folk selvfølgelig sure, hvis vi tager deres arbejdspladser og flytter til Sønderjylland. Selvfølgelig gør de det. Det ville jeg også blive, hvis de tog min arbejdsplads, selvfølgelig ville jeg det. Men det betyder jo ikke, at arbejdet ikke kan laves, for det har et langt liv på arbejdsmarkedet lært mig: Der er ingen, der er uundværlige – ingen. Man kan altid finde en, der kan lave det samme, som man selv kan, og ofte kan de det lidt bedre, så derfor skal vi alle sammen stramme os lidt an hver dag.

Derfor er det jo også træls at høre en regering, som er hoppet fra at sige, at de vil udflytte, til at sige, at det kun er de nye. Jeg tror, det er Moderaternes dårlige indflydelse på dem. Ordføreren startede jo selv ud på talerstolen med at sige, at alt, hvad der er sket for

mere end 3 måneder siden, kan vi ikke huske længere. Det husker jeg jo stadig væk, og det er mere end 3 måneder siden, det blev sagt. Det er nok Moderaternes politik, og derfor tror jeg, de har en dårlig indflydelse på regeringen.

Så jeg håber, at fru Susie Jessen går med til, at vi laver en rigtig god beretning sammen, og så lægger vi et mildt pres på en minister, som jeg faktisk tror vil det rigtige. Jeg tror faktisk godt, han vil have flere statslige arbejdspladser udflyttet, og jeg tror, der er nogle problemstillinger. Han siger det med de 150 mio. kr. Der kan vi jo så gå over til Nye Borgerlige og lige finde nogle af de offentligt ansatte, så tror jeg, vi frigør 100 mia. kr. Så vi kan godt finde de 150 mio. kr.

Men hvorom alting er, sagde ministeren også, at han kunne lave en evaluering, og dem har jeg som nyt folketingsmedlem fundet ud af er gratis. Så vi laver en evaluering af området og finder ud af det, og så finder vi en god løsning, som faktisk om nogle ganske få år viser, at vi mener det her, og at vi rent faktisk begynder at flytte noget ud, ikke til Odense og Aarhus, men jeg snakker Lemvig, Støvring og Karup – ud, hvor det her betyder noget. For det kan godt være, at vi snakker lidt sjovt, og det ved jeg I synes jeg gør nogle gange, men nogle af os har faktisk både læst en bog og taget en uddannelse.

Det kan godt lade sig gøre, som hr. Hans Christian Schmidt sagde, at have en statslig arbejdsplads uden for de store byer. Hvem ved, det kan være, der er en kultur, som rent faktisk går ind for noget andet, end at det, man har lavet i den statslige administration, er at aktivere hinanden i stedet for at løse problemerne. Tak for ordet.

Kl. 15:26

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak til ordføreren. Der er et par korte bemærkninger. Den første er til fru Susie Jessen, Danmarksdemokraterne.

Kl. 15:26

Susie Jessen (DD):

Tak for talen. Man skal jo altid høre godt efter, når hr. Kim Edberg Andersen er på talerstolen, for det er altid spændende. Jeg vil bare lige have opklaret, om Nye Borgerlige egentlig stemmer for det her. Det er ikke sikkert, jeg lige fangede det. Eller deler man bare kun intentionen ligesom mange andre partier?

Kl. 15:27

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Ordføreren.

Kl. 15:27

Kim Edberg Andersen (NB):

Nu har jeg været herinde så længe, at når der er nogen, der siger, at jeg har holdt en spændende tale, så begynder jeg sådan lige at rulle tilbage og se, om der var noget, jeg glemte at sige, som jeg syntes også havde indhold.

Men som jeg sagde til fru Susie Jessen, kommer fru Susie Jessen ikke til at stå alene. Vi stemmer for. For hvis der er noget, Danmarksdemokraterne ikke skal, så er det at stå alene med et godt forslag. Det er et godt forslag. Det har jeg sagt tit: at hvis det er gode forslag, stemmer jeg for, og det er et godt forslag. Jeg tror bare, beretningen er den rigtige vej for også at få det i mål. Det var mere sådan, jeg tænkte det. Men naturligvis stemmer jeg for, hvis fru Susie Jessen har brug for det. Så trykker jeg på knappen, det lover jeg.

Kl. 15:27

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak. Spørgeren for sin anden korte bemærkning.

Susie Jessen (DD):

Tusind tak. Det er jeg rigtig glad for, og jeg er også glad for, at der er sådan en forholdsvis god opbakning til en beretning. Det tror jeg vi kan komme rigtig langt med, så det vil være godt. Tusind tak.

Kl. 15:27

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Ordføreren.

Kl. 15:27

Kim Edberg Andersen (NB):

Er det mig? Jeg vil sige, at jeg har haft to beslutningsforslag, og at jeg har fået beretninger ud af begge to. Så to for to. Beretninger er en god ting, kan jeg sige til Danmarksdemokraterne. Så det gør vi, og så får vi det her i mål sammen med Venstre, for de har nemlig en rigtig dygtig ordfører på området.

Kl. 15:28

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Så er det hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti.

Kl. 15:28

Mikkel Bjørn (DF):

Ja, det skulle måske have været rettet til ministeren, men nu får Kim Edberg Andersen det i stedet for. Det er bare sådan et ydmygt forslag herfra, for man kunne jo godt blive mere konkret, i forhold til hvad for nogle konkrete arbejdspladser der skulle udflyttes. Vi fik i Dansk Folkeparti her til morgen den tanke, at man eventuelt kunne udflytte Nationalbanken. Altså, der blev fra Knud den Stores tid, fra omkring 1330, tror jeg det er, slået mønt i Viborg. Så man kunne jo eventuelt overveje, om Nationalbanken ikke skulle flyttes til Jylland. Det synes vi da i Dansk Folkeparti var et godt forslag.

Kl. 15:28

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Ordføreren.

Kl. 15:28

Kim Edberg Andersen (NB):

Jeg bliver jo nødt til at sige til Dansk Folkeparti, at regeringen går ind for at afskaffe kontanter. Så det med at slå mønt er de jo allerede begyndt på skridt for skridt at afskaffe. Så det tror jeg ikke er måden, men jeg er fuldstændig enig. Der er jo masser af ting. Med hensyn til Fiskeristyrelsen giver det jo heller ingen mening, at den er i København. Vi fanger ingen fisk, der ikke er forurenede, i København, så lad os da flytte det hen til et sted, hvor vi har frisk vand. Der er masser af steder, hvor det også i forhold til eksisterende arbejdspladser kunne give rigtig god mening.

Men det giver, som De Konservative også selv siger, også god mening at se på den kultur, vi har med, at alt som udgangspunkt skal placeres i København. For vi er ved at ryste posen på rigtig mange områder, og når vi så ryster posen, er logikken jo altid, at der i hvert fald som minimum bliver ansat et par hundrede i staten. Så lad os gøre det uden for København og helst helt uden for de store byer, hvis det stod til Nye Borgerlige.

Kl. 15:29

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Spørgeren for den anden korte bemærkning.

Kl. 15:29

Mikkel Bjørn (DF):

Hvis Dansk Folkeparti får noget at skulle have sagt, får ministeren og regeringen ikke lov at afskaffe kontanterne. Så er det sagt. Men

det håber vi selvfølgelig ikke kommer til at ske. Men jeg er glad for at høre, at Nye Borgerlige også er positive over for den her idé. Tak.

Kl. 15:29

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Ordføreren.

Kl. 15:29

Kim Edberg Andersen (NB):

Det her er ikke sagt som en fra Nye Borgerlige, men som nordjyde, altså at jeg da også ville være slemt træt af det, hvis kontanterne blev afskaffet, nemlig ud fra den sådan helt personlige observation, at virkeligheden, selv om MobilePay er lækkert, jo så også er den, at de, hvis man ikke lige får reageret på det, når de vil have, at man ringer til dem og siger, hvem man er, så lukker den, og at man så står uden noget. Det gør man altså ikke, hvis man har en 500-kroneseddel i tegnebogen. Det vil jeg bare sige. For den kan altid bruges alle steder, hvis Moderaterne naturligvis ikke får deres vilje.

Kl. 15:30

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Tak til ordføreren, som ikke længere er et helt nyt folketingsmedlem. Tak for talen. Så går vi videre til ordføreren for forslagsstillerne, fru Susie Jessen fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 15:30

(Ordfører for forslagsstillerne)

Susie Jessen (DD):

Jeg vil gerne starte med at sige tak for den gode debat, som vi har haft her i dag, og tak for de mange gode input og kommentarer, der er kommet i løbet af debatten, og også en særlig tak til Dansk Folkeparti og Nye Borgerlige for at bakke op om det her vigtige beslutningsforslag. Jeg har hørt utrolig mange partier her i dag sige, at man bakker op om intentionen i forslaget, og det kan man jo sige er et lys for enden af tunnelen. For jeg ved, at det er helt ekstremt vigtigt, at vi får en bedre fordeling af vores statslige arbejdspladser ude i det ganske danske land. Det her med, at der er 10.000 statslige arbejdspladser, der er blevet oprettet i København siden 2015, uden at der er nogen, der har løftet så meget som øjenbryn over det, viser jo faktisk bare, hvor skævt det lige nu er i forhold til fordelingen af statslige arbejdspladser i vores land.

Jeg har noteret nogle af de ting, som jeg har hørt i løbet af debatten. Ministeren nævnte faktisk også en masse gode ting om landdistriktspolitik generelt, som jeg også gerne vil takke for, men der er også det med, at man deler ambitionen, men at man ikke vil være med til at undersøge, hvordan det kommer i gang, altså at man ikke vil være med til at sætte de her penge af i forhold til at undersøge, hvordan man kommer i gang. For os at se er det her jo en vej derhen, altså at man laver en forundersøgelse af, hvordan man kommer i gang med at få udflyttet de statslige arbejdspladser, hvilke statslige arbejdspladser det giver mening at udflytte, og at man i forbindelse med det selvfølgelig også får kigget på erfaringerne fra tidligere, og hvad man så derfra kan drage nytte af. Jeg hørte også Socialdemokratiet sige, at man vil have gennemtænkte tiltag, og det er jo præcis også det, som vi med det her beslutningsforslag lægger op til, altså netop nogle gennemtænkte tiltag i forhold til at få udflyttet statslige arbejdspladser. Så det forstod jeg heller ikke helt.

Konservative sagde, at det i deres øjne som udgangspunkt ikke gav mening at udflytte statslige arbejdspladser, og Liberal Alliance vil vist helt generelt ikke have statslige arbejdspladser. Sådan lød det lidt, men der er vi jo så også langt hen ad vejen uenige. Enhedslisten kom ind på, at den her centraliseringsproces jo efterhånden er blevet en naturlov, og det er fuldstændig rigtigt. Det ligger jo som en integreret del i meget af vores samfund, og det er jo også det, som er

det grundlæggende problem. Derfor er jeg faktisk også glad for, at vi lige om lidt skal behandle et beslutningsforslag, der tager hensyn til netop det i lovgivningsprocessen, og som jeg også håber der bliver bakket op om. Jeg hører også helt generelt og især fra regeringen, at der allerede er initiativer i gang, og at man derfor ikke vil gå i gang med det her, altså at man har skrevet ind i regeringsgrundlaget, at de nyoprettede statslige arbejdspladser som udgangspunkt skal lægges uden for de større byer. Men jeg synes bare, at der, når man kigger på, hvor mange statslige arbejdspladser der lige nu ligger i Københavnsområdet, så er behov for, at vi tager fat i det her. For der er en helt vildt stor skævhed i fordelingen af statslige arbejdspladser i vores land.

»Bedre Balance I« og »Bedre Balance II« kan jeg huske skabte en del palaver herinde i Københavnsområdet og især i mange af københavneraviserne, hvor man jo tog fat i nogle af de her områder, hvor det måske ikke fungerede så godt. Jeg er uenig i, at det ikke har været en succes at udflytte statslige arbejdspladser. Jeg kan se, hvordan Udlændingestyrelsen nede i mit eget område, i Næstved, har bidraget rigtig meget til det område, og der er jo netop også det her med, at man placerer de her statslige arbejdspladser i de lidt mindre byer, altså i de byer, som ligger ude i vores land, og at der så er nogle fra oplandet, der søger ind til de statslige arbejdspladser, og det skaber en rigtig god dynamik.

Jeg synes, det er vigtigt, fordi vi i øjeblikket ser, at det er en landdistriktsskadelig politik, der finder sted her på Christiansborg. Vi har set, at de store lastbilafgifter har været meget skævvridende i forhold til vores land. Sønderjylland bliver hårdt ramt af lastbilafgifterne, og København bliver modsat ikke særlig hårdt ramt af det. Der er også CO₂-afgifter på vej i vores landbrug, som jeg er ekstremt bekymret for kommer til at betyde, at der i vores landdistrikter er arbejdspladser, der ryger ind til storbyen. Samtidig med det er der jo altså også de her store energiparker med solceller og vindmøller i vores land, som måske ikke ligefrem opfordrer til, at man har lyst til at bo derude, og der er jo også udfordringer med bosætningen, altså at man, hvis man f.eks. ikke har lyst til at bo omgivet af solceller og vindmøller, så ikke kan få omplaceret sin bolig, og det er også et kæmpestort problem. Så alt imens der er al den her politik, der i mine øjne er landdistriktsskadelig, så synes jeg, det er vigtigt, at vi får skabt noget god lovgivning, og det her beslutningsforslag er vitterlig et godt skridt på vejen til at skabe flere arbejdspladser uden for de større byer. Enhver må jo bare kunne se urimeligheden i, at der siden 2015 er blevet oprettet 10.000 statslige arbejdspladser i hovedstaden – 10.000 statslige arbejdspladser.

Kl. 15:36

Hvis man læste Børsen den 23. november, kunne man også se, at de i 19 kommuner har en faldende beskæftigelse fra andet kvartal 2022 til andet kvartal 2023. Samtidig med det holder Københavns omegn jobfest, og i Nordjylland og Vestjylland er diskoteket bare blevet lukket. Det siger jeg ikke for at snakke nogen landdistrikter ned – det hører jeg tit at der er nogle der siger at der er nogle der gør – men det siger jeg egentlig bare for at påtale, at der er et problem og en udfordring, som vi herindefra er nødt til at tage hånd om.

Venstre sidder nu i regering, og man har virkelig en god mulighed for at komme i mål med nogle af de her ting, og vi ved også, at Venstre tidligere har sagt, at de gerne ville udflytte flere statslige arbejdspladser. Vi har hørt det her tal med 5.000 statslige arbejdspladser, som blev nævnt i valgkampen, og det vil vi bare virkelig gerne holde Venstre op på. For vi synes, det er ærgerligt, hvis der ikke sker meget mere på det område. Vi vil også gerne være med til at kigge på andre finansieringsmuligheder. Det vigtigste for os er, at det her kommer i gang, så vi sammen her på Christiansborg kan bidrage til, at skævvridningen af vores land stopper. Det kan vi klare med flere arbejdspladser uden for de store byer.

Vi vil kæmpe videre med den her sag, og jeg er glad for, at der generelt er opbakning til, at vi får lavet en beretning i udvalget. Det har jeg ikke prøvet før, så det giver vi den lige gas med, og så ser vi, hvad det munder ud i, men det er jeg rigtig glad for, og så kæmper vi videre. Lige om lidt skal vi behandle endnu et beslutningsforslag om et obligatorisk landdistriktsfilter, som vi har fremsat sammen med SF, og det glæder jeg mig rigtig meget til. Så håber jeg også bare, at man generelt vil se, at vi ikke skal være færdige med at skabe et Danmark, der hænger bedre sammen, og at vi herindefra kan klare rigtig meget af det med sådan en lovgivning, som vi her i dag lægger op til. Tak for ordet.

Kl. 15:37

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Tak til ordføreren. Der er lige en enkelt kort bemærkning fra hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti.

Kl. 15:37

Mikkel Bjørn (DF):

Jeg vil i lighed med mit spørgsmål til hr. Kim Edberg Andersen bare spørge Danmarksdemokraterne, hvad de egentlig synes om den konkrete idé at udflytte Nationalbanken. Det var da et reelt, substantielt forslag.

Kl. 15:38

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Ordføreren.

Kl. 15:38

Susie Jessen (DD):

Det har jeg godt nok ikke lige tænkt over, det vil jeg sige. Jeg synes, der er ting, hvor det giver mening, altså Fiskeristyrelsen og Landbrugsstyrelsen. Hvorfor har de arbejdspladser herinde? Men idéen med det her beslutningsforslag er jo også, at vi tager de her beslutninger på et sagligt grundlag, og derfor synes vi, det er vigtigt med en forundersøgelse, for at man netop får dykket ned i, hvilke styrelser osv. det giver mening at udflytte. Så det har jeg overhovedet ikke grundlag for at kunne svare på. Jeg vil rigtig gerne have en forundersøgelse af det.

Kl. 15:38

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Tak til ordføreren.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udvalget for Landdistrikter og Øer. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

35) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 30:

Forslag til folketingsbeslutning om obligatorisk brug af landdistriktsfilteret ved ny lovgivning.

Af Susie Jessen (DD) og Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).
(Fremsættelse 03.11.2023).

Kl. 15:38

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Jeg kan forstå, at ordføreren for forslagsstillerne ønsker at give en begrundelse for forslaget. Fru Susie Jessen. Det var lige før, ordføreren bare kunne være blevet stående heroppe. Værsgo.

Kl. 15:39

Begrundelse

(Ordfører for forslagsstillerne)

Susie Jessen (DD):

Nu skal vi til noget, som næsten er lidt af det samme; det er lidt ned ad samme vej. Det er helt åbenlyst, at der her fra Christiansborgs side ikke altid er blik for, hvordan lovgivningen, som vi foretager herinde, påvirker balancen mellem land og by.

Når vi ser, hvordan den nuværende regering ikke som udgangspunkt har blik for landdistrikterne og de store udfordringer, som vi ser, med faldende fødselstal, færre i beskæftigelse, skævhed i velfærd, dårligere infrastruktur og meget mere, er det virkelig afgørende, at vi i endnu højere grad er oplyste om, hvilke effekter lovgivningen har på balancen mellem land og by.

Det er vi heldigvis flere der er enige om, og selv om vi er partier, der i det daglige er ret forskellige, fremsætter vi sammen med SF det her beslutningsforslag om en obligatorisk brug af landdistriktsfilteret ved ny lovgivning, så vi her på Borgen i fremtiden i endnu højere grad kan tage beslutninger i fuld bevidsthed om, hvilke konsekvenser lovforslagene har.

I dag er det nemlig sådan, at lovforslagene kun bør vurderes. De skal ikke vurderes. En evaluering fra Indenrigs- og Boligministeriet fra 2021 viste, at filteret er blevet brugt alt for lidt. Kun på 22 ud af 698 fremsatte lovforslag blev det brugt. Det vil vi gerne lave om på. Vi håber virkelig, at I øvrige partier i Folketinget vil være med til det her. Vi ser frem til debatten.

Kl. 15:40

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Tak til ordføreren for forslagsstillerne. Forhandlingen er åbnet. Den første, der får ordet, er ministeren for byer og landdistrikter. Værsgo.

Kl. 15:41

Forhandling

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Tak, formand. Jeg vil gerne starte med at sige, at jeg er glad for at se, at der er mange partier, der deler regeringens høje ambitionsniveau på landdistriktsområdet. Det opfatter jeg udelukkende som noget positivt, og jeg anser det for en bunden opgave for mig selv som minister for byer og landdistrikter at gøre det endnu bedre at bo, leve og arbejde i hele landet. Derfor hilser jeg også gode idéer og gode initiativer velkommen, så vi sammen kan komme i mål med den ambition.

SF og Danmarksdemokraterne foreslår her i dag, at det skal være obligatorisk at bruge landdistriktsfilteret ved ny lovgivning, og det kan man jo mene er ganske sympatisk. Man kan også mene, det er klogt. Det er faktisk så klogt, at det allerede i dag er obligatorisk. Lige siden landdistriktsfilteret blev indført i 2017, har det nemlig

været pålagt alle ressortministerier at foretage en konsekvensanalyse af, hvilken indvirkning en ny lov har på regioner og landdistrikter.

Så landdistriktsfilteret indgår allerede i ministeriernes lovgivningsarbejde, og det betyder sådan set også, at beslutningsforslaget fra Danmarksdemokraterne og SF ingen betydning vil få for landdistrikterne, i hvert fald ikke nogen positiv betydning. For hvis det her bliver stemt igennem, vil det vel egentlig bare have den effekt, at vi skal ansætte nogle flere administratorer i ministerierne i København til at sidde og skrive noget ind i et lovforslag, og det er vel lidt kontraproduktivt i forhold til den debat, vi netop har haft, hvor vi har ønsket mindre bureaukrati i København.

Hvorfor ikke bare holde os til den struktur, vi har i dag, hvor det er obligatorisk at skrive det i lovforslaget, når ministeriet vurderer, at det har noget væsentligt at notere ned? Det synes jeg er fornuftigt, for den eneste reelle konsekvens af det her beslutningsforslag vil være, at vi gør noget af det, som vi som regering er sat i verden for at bekæmpe, nemlig skaber noget unødigt bureaukrati, i øvrigt noget unødigt bureaukrati i København.

Jeg skal ikke afgøre, hvordan andre partier ser på sagen, men jeg er selv ret afklaret med, at jeg langt hellere vil bruge midler og prioritere at bruge penge på at udvikle vores landsbyer, på at rulle bredbånd ud i landdistrikterne og på at sikre god lægedækning, også der, hvor der er længere mellem husene, frem for at ansætte embedsmænd, der blot skal sidde og skrive noter om konsekvenser, som de i øvrigt vurderer ikke er væsentlige.

Det står i øvrigt også i regeringsgrundlaget, at vi ønsker at tage et opgør med både unødvendige regler og bureaukrati, og det her forslag vil gøre det modsatte. Jeg deler forslagsstillernes intention om at gøre noget godt for landdistrikterne, men jeg mener sådan set, at det her forslag ikke opfylder den målsætning, nærmere tværtimod, og derfor kan vi fra regeringens side ikke støtte forslaget.

Kl. 15:44

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak til ministeren. Der er en række korte bemærkninger, og den første er til fru Susie Jessen, Danmarksdemokraterne.

Kl. 15:44

Susie Jessen (DD):

Tak for talen. Det er jo simpelt hen ikke rigtigt, at det er obligatorisk nu. Når man vurderer, at der er noget væsentligt at notere ned, så bruger man et landdistriktsfilter, ja, men det gør man jo ikke, for der har været en analyse af, at mellem 2017 og 2020 er det kun blevet brugt i 22 ud af i alt 698 fremsatte lovforslag. Så det bliver jo ikke brugt. Det er det, der er problemet, og det er det, vi gerne vil gøre op med.

For mit vedkommende ville det da have været virkelig, virkelig rart, f.eks. da vi diskuterede lastbilafgifter, at få en vurdering af, hvilke konsekvenser det ville have for landdistrikterne. Jeg er også helt overbevist om, at det vil give rigtig god mening, når vi skal diskutere CO₂-afgifter lige om lidt. Så det er jo ikke rigtigt, at det allerede er obligatorisk, for det bliver ikke brugt, fordi man vurderer, at man ikke behøver at bruge det, i alt for mange tilfælde.

Det undrer mig også, at ministeren har den her holdning, for da vi havde den her landdistriktsredegørelsesdebat og fru Jette Gottlieb spurgte til netop det her, var ministeren åben for at indføre et landdistriktsfilter. Så hvad er det, der er sket i løbet af de – hvad er det – 2 uger, der er gået, siden vi snakkede om det her sidst i Folketingssalen?

Kl. 15:45

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):
Ministeren.

Kl. 15:45

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Så vidt jeg husker, og jeg kan huske forkert, diskutererede fru Jette Gottlieb og jeg ved redegørelsen mest lige præcis det forslag, fru Jette Gottlieb også var på talerstolen i dag og tordne imod. Men jeg kan jo huske forkert.

Altså, det er obligatorisk for ressortministerierne at foretage en konsekvensanalyse af, hvilken indvirkning lovgivning vil have på regioner og landdistrikter. Det er sådan, reglerne er i dag. Det, SF og Danmarksdemokraterne foreslår her i dag, er så, at hvis det så ikke har nogen indvirkning, skal vi bruge tid og penge på, at det bliver skrevet ind i loven. Det kan jeg bare ikke se vil medføre andet end bureaukrati og ekstra spild af skatteborgernes penge.

Det her er jo en af årsagerne til, at vi ser de der knopskydninger i den offentlige sektor, som vi alle sammen står og harcelerer imod, hvor der bliver ansat en masse administrativt ansatte, hvis arbejde ikke giver skatteborgerne værdi for pengene. Det er, fordi sådan nogle forslag her bliver fremsat, formentlig for at lave en eller anden symbolsk markering af, at man gerne vil noget for landdistrikterne, men jeg frygter, at det fører til spild af skatteborgernes penge, og det er min opgave at stå vagt om dem.

Kl. 15:46

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):
Spørgeren.

Kl. 15:46

Susie Jessen (DD):

Det er jo netop ikke symbolik, når det er, at vi har set, at der er lovgivning, der er blevet foretaget herinde på Christiansborg, uden at der har været en ordentlig vurdering af, hvilke konsekvenser det har for landdistrikterne. Vi så det med postloven. Der kunne det have været rigtig rart med en vurdering i lovgivningen; det blev ikke brugt her. Vi så det med lastbilafgifterne, som jeg nævnte før.

Vi havde det godt nok med L 62 – tak for det. Men problemet er jo, at det ikke bliver brugt, og vi får ikke nogen mulighed for gennemsigtighed, i forhold til hvilke påvirkninger der er af landdistrikterne i det lovgivningsarbejde, som vi sidder og foretager her, og det er dybt problematisk, og det undrer mig, at ministeren ikke kan se det.

Kl. 15:47

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):
Ministeren.

Kl. 15:47

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Selv tak, altså for det med L 62. Jeg bliver nødt til at holde fast i, at hvis man gerne vil hæmme statens bureaukrati og man gerne vil have nedbragt antallet af administratorer i den offentlige sektor, og der er nærmest ikke nogen partier, der ikke siger, at de vil det, så er det jo sådan nogle forslag her, man skal begrænse.

For det er jo ikke omkostningsfrit at sige, at nu skal vi pålægge ekstra administrativt arbejde for noget, der i øvrigt allerede bliver gjort i dag. Det vil føre til, tror jeg, mere spild af skatteborgernes penge, flere administrativt ansatte i København, og det er jeg ikke tilhænger af.

Kl. 15:47

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak. Så er det fru Karina Lorentzen Dehnhardt, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 15:48

Kl. 15:50

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

I forvejen laver man jo økonomiske vurderinger, EU-vurderinger, klimavurderinger og miljøvurderinger af forslagene. Betyder det så, at ministeren synes, at dem skal man så også ophæve? For der laver man det jo stort set altid; jeg har siddet og slået efter i nogle forslag.

Jeg synes jo, det f.eks. ville være utrolig relevant, at når man laver en postlov, som i øvrigt skaber ret stor furor på øerne, fordi man selvfølgelig er bange for postforsyningen dér, laver man en landdistriktsvurdering, men det har man ikke gjort. Mener ministeren ikke, at det kunne have været relevant at få en vurdering i det tilfælde, og giver det så ikke mening at have en obligatorisk vurdering? Hvis der ikke er nogen påvirkning, er det jo bare det, man kan skrive. Det kræver vel ikke så meget. Pointen er bare, at det stort set ikke bliver brugt, og der er jo mange forslag, som risikerer at påvirke landdistrikterne. Det er vel også derfor, vi har set, at vi har fået en centralisering, der er gået amok. Det var jo, fordi vi ikke havde blik for, hvad det var, vi rent faktisk gjorde.

Kl. 15:49

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):
Ministeren.

Kl. 15:49

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Først vil jeg nævne det faktuelle. Siden 2017 har alle ministerier været pålagt at lave en konsekvensanalyse af, hvordan deres lovgivning påvirker regioner og landdistrikter, så det sker allerede i dag.

Så siger man, at det jo ikke er så meget, men det er sådan, det her bureaukrati er opstået. Det er mange bække små og et lille forslag her og der, hvor man siger, at man ikke påfører særlig meget ekstra bureaukrati. Det er et lille forslag her og der og en lille smule ekstra bureaukrati, jo ofte med nogle intentioner om at vise politisk, at man går op i et emne. Det kan være økonomi, klima eller landdistrikter. Men i sidste ende fører det jo bare til, at skatteborgerne skal betale for det her, og det fører til flere administrativt ansatte. Derfor bliver der også nødt til en gang imellem at være nogen, der siger, at selv om det i den enkelte sag kan virke opportunt bare at sige, at det er jeg med på, er vi også nødt til at have helhedsblikket for, hvordan vi sikrer, at vi ikke bare påfører mere unødvendigt bureaukrati og flere byrder til de i forvejen højt plagede skatteborgere. Det er så den rolle, jeg og regeringen påtager os i dag.

Kl. 15:50

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):
Spørgeren.

Kl. 15:50

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg har stor respekt for ministerens rolle, og at han har gjort sig til en slags afbureaukratiseringspatriot, eller hvad man kan sige. Men en af udfordringerne er jo, at vi har fået ganske meget centralisering. Det har vi set, og det påvirker landdistrikterne rigtig meget.

Hvis nu vi havde fået landdistriktsvurderinger af de ting, som vi rent faktisk foretog os, og som førte til den her meget voldsomme centralisering, kan man vel ikke afvise, at vi af og til ville have stoppet op og sagt: Hov, det gav måske ikke mening at gennemføre det her, eller måske skulle vi gennemføre det på en anden måde. Det er jo egentlig bare det, vi siger. Her vil vi kunne få en vurdering, og så kan vi i det mindste med åbne øjne se, hvad det er, vi gør, når vi gennemfører lovgivning.

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):
Ministeren.

Kl. 15:51

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Jeg er imod den tendens, vi har oplevet, med en stigende centralisering, og hvis der lå et forslag foran mig, som jeg vurderede ville imødegå det, ville jeg støtte det. Men det her forslag imødegår ikke centralisering. Det her forslag skaber bare unødvendigt bureaukrati. Selv om det selvfølgelig kan virke opportunt at sige, at det støtter man bare, så kommer alting jo med en pris. Derfor kan vi ikke støtte det her forslag, for jeg er ret overbevist om, at det ikke vil hjælpe på den udfordring, som jeg faktisk tror SF og regeringen ser ret ens på i det her tilfælde.

Kl. 15:51

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):

Tak. Så er det hr. Kim Edberg Andersen, Nye Borgerlige. Værsgo.

Kl. 15:51

Kim Edberg Andersen (NB):

Det, ministeren siger, giver bare ikke mening, ud over hvis det er, fordi ministeren mener det djøf-filter, der ligesom skal være, inden folketingsmedlemmerne må se en allerede udført analyse, for det er det, ministeren siger. Ministeren siger, at der sidder folk allerede nu og laver analysen, hvorefter en af dem vurderer, om folketingsmedlemmerne skal se den. Det kan ikke være kæmpemæssigt bureaukratisk at tage en allerede lavet analyse og vedhæfte den lovforslaget. For bekymringen herfra kommer jo af, at det stadig væk for det meste er Folketinget, der skal lave lovene, ikke? Man skulle synes, at alle havde en interesse i, at vi var mest muligt oplyste herinde.

Der er sket en centralisering; det kunne vi se ved behandlingen af det sidste forslag. Der er kommet 10.000 flere statslige arbejdspladser i København, og 5.000 er blevet udflyttet. Så der sker en centralisering, og den tror jeg faktisk helt ærligt ministeren gerne ville være med til at ændre på. Vi skal ikke have mere bureaukrati; det er jeg også enig med ministeren i. Men det er en analyse, der er lavet, og så er der et djøf-filter på, hvor det vurderes, om folketingsmedlemmerne må se den. Er det ikke korrekt?

Kl. 15:52

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):
Ministeren.

Kl. 15:52

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Jeg mener ikke, at man kan indtage begge synspunkter. Jeg mener ikke, at man kan have det synspunkt, som Nye Borgerlige giver udtryk for her, og sige, at man gerne vil bekæmpe bureaukrati og unødvendigt papirarbejde, og i øvrigt også sige det meget højtlydt på sociale medier og i kampagner, altså at man går til kamp mod bøvellet, og at man går til kamp mod administratorene, og samtidig støtte et forslag som det her, for det kommer jo med en pris.

Nu skal jeg jo ikke lave mere bureaukrati ved at gå hjem at bede embedsmændene om at lave en økonomisk vurdering af, hvor mange ekstra mennesker det her vil kræve. Altså, min helt klare vurdering, og det er snusfornuft, og det kan man godt have, selv om man er født øst for Storebælt, er, at det her vil medføre mere bureaukrati. Det tror jeg også dem, der sidder derhjemme og lytter med nu, egentlig godt kan gennemskue. Derfor støtter vi det ikke.

Kl. 15:53

Fjerde næstformand (Karina Adsøl):
Spørgeren.

Kim Edberg Andersen (NB):

Det ville vel måske kræve nogle ekstra sider af os, der printer det ud, for analysen er lavet; det har ministeren selv sagt. Venstre skal stadig væk passe på med at irttesætte Nye Borgerlige for at sige noget. Venstre var ikke helt vilde med statsministeren og sidder jo i ministerbiler nu. Så skal vi ikke bare lige slå helt fast, at i Nye Borgerlige siger vi stadig væk, hvad vi tænker, og gør, hvad vi siger, og vi skal nok finde de 180.000 kr. derudover, for det er ikke der, vores bureaukratiproblem er. Problemet er dem, der sidder og laver et djøf-filter nu for ministeren. Ministeren har tilsyneladende informationen, ministerens ministerie har informationen, og Folketinget må ikke få den. Det er et djøf-filter, det er lukkethed, og det tjener ikke et folkestyre.

Kl. 15:53

mig at lave om på, men jeg har heller ikke tænkt mig at indføre et nyt bureaukratisk led, som *vil* koste skatteborgerne flere penge, og som *vil* føre mere bureaukrati med sig. For jeg synes, det er den forkerte vej at gå, og jeg synes nogle gange, at vi i det her samfund bliver nødt til at have en diskussion om, om alle udfordringer, vi oplever i vores samfund, kan løses, ved at vi laver en ny regel, en ny lov eller et nyt stykke bureaukrati. For jeg tror bare, det i sidste ende medfører, at flere og flere af skatteborgernes penge går til noget, som de egentlig ikke oprindelig ønskede de skulle gå til. Derfor støtter vi heller ikke det her forslag. Jeg tror ikke, det vil hjælpe landdistrikterne. Jeg tror ikke, det vil hjælpe skatteborgerne.

Kl. 15:56

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Ministeren.

Kl. 15:54

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):
Spørgeren.

Kl. 15:56

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Jeg hørte ikke noget spørgsmål i det, andet end at vi gik fra en diskussion om ekstra bureaukrati, til at nu bedriver den her regering og alle tidligere regeringer, hvor det her forslag ikke har været vedtaget, åbenbart en ekstrem lukkethed i forhold til det her djøf-filter. Jeg er ikke sikker på, der var et spørgsmål.

Kl. 15:54

Jette Gottlieb (EL):

Så vil jeg sige, at min snusfornuftige diagnose er, at det ikke er det, der er problemet, overhovedet. For det er jo ikke velbegrundet, hvad ministeren siger. Det kan han også godt selv høre. Men det, der er tale om, er, at en regering ikke ynder at stemme for et beslutningsforslag, der er fremsat af oppositionen. Det kan jeg sådan set godt forstå. Det er ikke rart at gøre, men nogle gange er det praktisk og snusfornuftigt.

Kl. 15:57

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Så er det fru Jette Gottlieb, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 15:54

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):
Ministeren.

Kl. 15:57

Jette Gottlieb (EL):

Tak for det. Jeg tænker meget snusfornuftigt, og når nu, ministeren siger, at det her foregår – det skal foregå; det er aftalt, at det foregår – så bliver jeg lidt underligt til mode, når jeg så hører, at det ikke må skrives ned. For vi ved godt, at det, der foregår, er noget, der tager tid. Men hvis det skal skrives ned og der skal skrives to linjer om det her i bemærkningerne til lovteksten, kan det godt være, at det måske tager 30 sekunder og kræver noget trykssvæerte. Det, der er forskellen, er jo, at det er forpligtende, hvis det står i lovforslaget, at der ikke er nogen konsekvenser. Derfor kan jeg se, hvis jeg tænker snusfornuftigt, at der kan være et problem for en regering i, at der står, at det ingen konsekvenser har, og man så året efter opdager, at det havde rigtig, rigtig mange konsekvenser og man derfor var nødt til måske at lave om på det efterfølgende. Og hvis der er noget, der kræver ekstra indsats, så er det jo det.

Kl. 15:54

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Jeg har ikke noget imod at stemme for gode forslag fra oppositionen. Jeg synes bare ikke, at det her er et godt forslag. Altså, det her er et forslag, som ikke kommer landdistrikterne til gavn, men som vil sikre, at skattekronerne fra de skatteborgere, der bor i landdistrikterne, kommer til at tilgå statskassen, og efterfølgende skal man så bruge dem på at ansætte administratorer i København. Det synes jeg er det modsatte af landdistriktsudvikling, og jeg har et ansvar, synes jeg selv, for at prøve at hæmme og nedbringe væksten i bureaukrati i den statslige administration. Det er derfor, at vi står, som vi gør, i forhold til det her forslag.

Kl. 15:57

Så det, jeg spørger ministeren om, er: Vil der nu udgå en ministeriel befaling om, at den slags vurderinger ikke skal ske mere, så det derfor forsvinder helt? Eller vil det være muligt at støtte, at man skriver dét ned, man har vurderet?

Kl. 15:55

Formanden (Søren Gade):

Fru Karina Adsbøl, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 15:57

Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):

Ministeren.

Kl. 15:55

Karina Adsbøl (DD):

Tak for det. Jeg bliver bare sådan meget forvirret over ministeren. For ministeren starter med at sige, at det her skal man sådan set i forvejen. Men det tyder jo på, at man ikke gennemfører det, man skal, i forhold til at vi får det på skrift og det står i lovforslaget. Så hvad er det, der kommer til at koste ekstra, når der i dag jo er ansatte i ministeriet, som skal foretage den her vurdering? Det er det, jeg ikke helt forstår, når ministeren står på talerstolen og siger de ting, som ministeren siger om, at det vil skabe mere bureaukrati, og samtidig siger, at det skal man i dag. Så det er altså lidt forvirrende.

Kl. 15:58

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Nej og nej. Først og fremmest kan jeg ikke give de her slags befalinger. Det kunne være sjovt. Jeg kunne sikkert finde på en masse spændende ting at gøre det med, og fru Jette Gottlieb kunne sikkert også komme med en vis inspiration.

Jeg har ikke tænkt mig at lave om på den regel, der blev indført i 2017 om, at der skal laves en konsekvensanalyse af, hvilken indvirkning en lov har på regioner og landdistrikter. Det har jeg ikke tænkt

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 15:58

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Jeg er ked af det, hvis jeg gør spørgeren forvirret. Det er ikke min intention. Siden 2017 har der skullet laves en konsekvensanalyse af, hvilken indvirkning en ny lov har på regioner og på landdistrikter. Det var det, jeg sagde. Så foreslår man så fra forslagsstillernes side at lægge et ekstra lag oven på det. Jeg bliver bare nødt til at sige – og nu kan jeg så sige det lidt hårdere – at det er naivt at tro, at man kan komme med sådan nogle forslag her, uden at det vil have en indvirkning. Hvem skal lave det? Skal der ansættes flere offentligt ansatte? Skal der allokeres flere skattekroner til det her, eller skal der ikke?

Når man kommer med sådan nogle forslag, har det selvfølgelig en effekt, og i det her tilfælde vil effekten jo være, at der skal bruges flere skattekroner på at ansætte nogle mennesker til at foretage et bureaukratisk og administrativt arbejde i ministerierne i København. Det synes jeg er en forkert udvikling, og jeg er ret overbevist om, at vi kan bruge skattekronerne på en bedre måde, hvis vi gerne vil udvikle vores landdistrikter.

Kl. 15:59

Formanden (Søren Gade):

Fru Karina Adsbøl.

Kl. 15:59

Karina Adsbøl (DD):

Skal jeg så forstå på ministeren, at man heller ikke vil udvikle det, der er i dag? Er det, som debatten i dag har vist i forhold til kilometerafgiften, i forhold til postloven og alle de ting, der nu er, ikke noget, som ministeren tager alvorligt, sådan at man, når man fremsætter lovforslag, ligesom kigger på, hvad det egentlig får af betydning for vores landdistrikter? Altså, jeg tænker, at ministeren som ny minister jo vil være interesseret i netop at være minister for landdistrikterne og gøre det så godt som muligt i forhold til landdistrikterne.

Kl. 16:00

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 16:00

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):

Det er jeg. Det, landdistrikterne har brug for, er konkret lovgivning, der forbedrer deres muligheder for at udvikle sig og vækste og have gode sundhedstilbud og velfærdstilbud og private og offentlige arbejdspladser, så man kan leve gode liv i hele Danmark. Der er ikke et eneste landdistrikt, der får det bedre, hvis vi stemmer for det her beslutningsforslag – ikke et eneste. Men det er rigtigt, at der ville blive ansat nogle flere bureaukrater i ministerierne i København. Det synes jeg er en forkert udvikling, og derfor støtter regeringen ikke det her forslag.

Kl. 16:00

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Nu er der ikke flere korte bemærkninger til ministeren, så vi siger foreløbig tak til ministeren, og vi starter ordførerrækken. Jeg byder velkommen til hr. Kasper Roug fra Socialdemokratiet.

Kl. 16:00

(Ordfører)**Kasper Roug (S):**

Tak for det, formand. Tak for ordet, og endnu en gang tak for at rejse debatten omkring landdistrikter. Denne gang skal vi så diskutere, om det skal være obligatorisk at anvende landdistriktsfilteret, når der fremsættes et nyt lovforslag. Når der laves nye lovforslag, er

der altid mange balancer, som skal overvejes, og spørgsmålet om et Danmark i balance er selvfølgelig utrolig vigtigt, og det synes Socialdemokratiet selvfølgelig også. Derfor giver det rigtig god mening, at man vurderer, hvad nye lovforslag nu engang har af effekt i forhold til landdistrikterne.

Der kan være forslag, som rammer landdistrikterne, selv om det egentlig ikke var meningen med forslaget, og derfor giver sådan en vurdering også ganske god mening, så vi bliver opmærksomme på problemet og kan tage højde for det. For landdistriktspolitik er det jo bare det, at det bliver fremlagt af ministeren for landdistrikter. Der er også uddannelsespolitik. Der er også erhvervs politik, sundhedspolitik, kulturpolitik, miljøpolitik og alt muligt andet politik, selvfølgelig. Landdistrikter har grene inde i rigtig mange ressortministerier, og derfor giver det selvfølgelig også rigtig god mening, at vi laver en vurdering af konsekvenserne for landdistrikterne.

Som jeg forstår det, og som jeg kan høre at ministeren jo altså nu engang siger ret tydeligt, laver man allerede i dag en vurdering i det enkelte ministerium, og det gør man, forud for at man fremsætter lovforslagene. Sådan har det været siden 2017, hvor man indførte det, som man også omtaler som landdistriktsfilteret, og det synes vi sådan set som nævnt er rigtig fint. Vi er også derfor tvivlende over for, hvad det reelt vil ændre ude i den virkelige verden, som ministeren jo sådan set også lige har pointeret, hvis beslutningsforslaget, vi behandler her i dag, bliver til virkelighed. Som jeg læser det, lægger det op til, at man gerne vil ændre den måde, ministerierne benytter landdistriktsfilteret på. Det vil kun blive ændret på den måde, at det fremover eksplicit skal fremgå af bemærkningerne til lovforslaget.

Den reelle konsekvens af det her forslag vil altså være, at der fremover kommer til at stå i rigtig mange lovforslag, at det ikke vurderes at have konsekvenser for landdistrikterne. Det vil det jo være. Det giver også noget ekstra arbejde for nogle djøfere, som en anden ordfører i dag jo også nævnte, inde i ministerierne. Jeg tror måske endda, som jeg lige husker det, at det blev kaldt et djøf-filter. Men giver det nu også udvikling i landdistrikterne? er spørgsmålet så. Det er jeg mere i tvivl om, og jeg savner en forklaring på, hvad det helt konkret skal betyde for de mennesker, som bor i landdistrikterne, at man gør det her obligatorisk ved at bruge landdistriktsfilteret. Er det den måde, vi bedst bruger kræfterne på til gavn for landdistrikterne? Det er jeg langt fra overbevist om.

Hvis forslagsstillerne støder på lovforslag, som de mener ikke har været igennem et tilstrækkelig grundigt landdistriktsfilter, så håber jeg selvfølgelig, at de vil gøre opmærksom på det, så vi kan få en debat om konsekvenserne herinde i Folketinget – eller i det hele taget bare gøre opmærksom på det. Jeg kan også forstå på forslagsstillerne, at de mener, at regeringen gør for lidt for landdistrikterne. Vi har lige behandlet B 20, hvor jeg nævnte en lang række tiltag, som vi jo allerede har taget i forbindelse med finansloven for at styrke landdistrikterne. Jeg skal ikke gentage dem nu i debatten her, men det er blot for at fremhæve, at regeringen har tiltag over en bred kam, der skal gøre det mere attraktivt at bo, arbejde og uddanne sig i landdistrikterne.

Vi er bestemt ikke færdige. Der er mere på vej. Vi har lang vej endnu. Landdistrikterne og landdistriktspolitikken skal selvfølgelig også udvikles. Socialdemokratiet kan derfor ikke støtte forslaget, sådan som det er fremsat i dag. Men jeg er som sagt helt enig i intentionen om, at man selvfølgelig bør kunne vurdere konsekvenserne for landdistrikterne ved nye lovforslag.

Kl. 16:04

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er foreløbig tre korte bemærkninger. Først er det fru Karina Lorentzen Dehnhardt, Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 16:04

Kl. 16:07

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Det er jo ikke kun Danmarksdemokraterne og SF, som synes, at det her er et godt og relevant forslag. Det gør faktisk også Landdistrikternes Fællesråd. Og jeg tænker, at det gør de jo, fordi de også synes, at der er behov for at åbne vores øjne for virkningerne af de forskellige lovforslag, som vi vedtager her i Folketinget, og hvor nogle af dem jo har en u hensigtsmæssig virkning for landdistrikterne.

Så kunne det ikke give anledning til at genoverveje, om det faktisk ikke godt kan få en betydning for landdistrikterne, hvis der sidder politikere, der får klare anvisninger om, at det her lovforslag vil skabe store problemer for landdistrikterne? Kunne man ikke forestille sig, at der så faktisk var nogle politikere, som sagde: Måske skulle vi lige kigge på det her igen?

Kl. 16:05

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 16:05

Kasper Roug (S):

Tak for spørgsmålet fra spørgeren. Pointen er jo lige præcis, at det skal et ministerium gøre allerede i dag. Hvis der er et lovforslag, der bliver fremsat, som har store konsekvenser for landdistrikterne, skal de selvfølgelig gøre opmærksom på det. Så det virker jo, som om man sparker en åben dør ind.

Kl. 16:05

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 16:05

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Mener ordføreren virkelig, at det så sker med alle relevante lovforslag i dag? Kan ordføreren give en garanti for, at alle relevante lovforslag i dag får en landdistriktsvurdering? Og mener ordføreren ikke, at det havde været relevant at lave sådan en på basis af f.eks. postloven, hvor vi jo i hvert fald i udvalget har fået henvendelser fra Sammenslutningen af Danske Småøer med store bekymringer? Alligevel laver man ikke en landdistriktsvurdering. Tyder det så ikke på, at der er relevante lovforslag, hvor det ikke indgår?

Kl. 16:06

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 16:06

Kasper Roug (S):

Der er ingen tvivl om, at det ligger os på sinde, at vi selvfølgelig skal passe på landdistrikterne så godt, som vi overhovedet kan. Jeg har ikke kigget alle 698 lovforslag igennem, og jeg kender dem ikke alle sammen, så det kan jeg ikke vurdere. Men hvis forslagsstillerne har nogle rigtig gode eksempler, så må de selvfølgelig bringe dem frem, og så må man begynde at kigge nogle af lovforslagene igennem der, hvor man måske kunne blive bedre til det i de enkelte ressortministerier. Men besluttet at lægge nye filtre og nyt bureaukati og nye arbejdsgange ind tror jeg ikke er til gavn for landdistrikterne.

Kl. 16:06

Formanden (Søren Gade):

Fru Susie Jessen, Danmarksdemokraterne.

Susie Jessen (DD):

Det, som ordføreren siger, er jo simpelt hen ikke rigtigt, altså at det bliver brugt. Der er eksempler på – fru Karina Lorentzen Dehnhardt nævner postloven, og lastbilafgifterne er et andet eksempel – at vi måtte have fat i tal udefra for at se, hvilke konsekvenser det her havde for vores landdistrikter. Og der var rigtig store konsekvenser for landdistrikterne og for de små vognmænd, der ligger ude på landet, og som bliver meget hårdere ramt af lastbilafgifterne, end man gør inde i storbyen. Så jo, der er lovgivning, hvor det her ikke bliver brugt, og det er et reelt problem, især når regeringen så f.eks. kommer med et lovforslag som L 62, som er på over 400 sider. Det er jo totalt uigennemskueligt for os. Så det her er jo et godt forslag.

Landdistrikternes Fællesråd har dumpet det, fordi det ikke bliver brugt nok. Imellem 2017 og 2020 blev det brugt i 22 ud af 698 lovforslag. Det her landdistriktsfilter bliver ikke brugt, og det gør, at vi ikke har gennemsigtighed i lovgivningsarbejdet, fordi der er så store udfordringer ude i landdistrikterne. Vi ved, at forskellene fra land til by er store. Hvorfor i alverden bakker man ikke op?

Kl. 16:08

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 16:08

Kasper Roug (S):

Tak for spørgsmålet. Der er ingen tvivl om, at der er store forskelle på land og by, og det er også noget af det, vi skal arbejde på at gøre mindre hele tiden. Det er jo derfor, vi også i Landdistriktsudvalget selvfølgelig arbejder sammen med landdistriktsministeren for at gøre det bedre hele tiden. Men det at tro, at flere vurderinger og mere bureaukati skulle gøre en forskel i Danmark mellem land og by, er jeg meget, meget tvivlende over for. Jeg kan stadig væk ikke helt rigtig forstå, hvad logikken bag det er.

Kl. 16:08

Formanden (Søren Gade):

Fru Susie Jessen.

Kl. 16:08

Susie Jessen (DD):

Bureaukati er for mig lig med langsommelige arbejdsprocesser, hvor ting bliver trukket i langdrag. Det handler ikke om, at man skaber noget mere gennemsigtighed for lovgivere i vores arbejde herinde. Ordføreren ved også godt, at der er flere lovforslag, der ligger i andre udvalg, som vi har problemer med at have overblik over i Landdistriktsudvalget, fordi de ligger i andre udvalg, hvor man måske ikke har det samme blik for landdistriktspolitikken, som vi har i Landdistriktsudvalget. Så der er jo et reelt problem her. Det undrer mig bare, at regeringen ikke vil være med til at løse det, for I må da også have en interesse i, at der er en bedre balance mellem land og by og vi skaber noget god lovgivning herindefra.

Kl. 16:09

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 16:09

Kasper Roug (S):

Altså, uha da, vi vil jo meget gerne have god lovgivning her, og det arbejder jeg da hver eneste dag for at vi får på Christiansborg. Det er klart, at Folketinget kun skal levere god lovgivning, men landdistrikterne har jo ikke brug for flere djøf-filtre – ja, jeg kan faktisk godt lide den anden ordførers betegnelse, det må jeg ærligt indrømme. Det har vi jo ikke brug for mere af. Landdistrikterne har jo brug for

konkrete politiske aftaler og ikke flere og flere vurderinger og flere og flere filtre. Længere er den jo sådan set ikke.

Kl. 16:11

Kl. 16:09

Formanden (Søren Gade):

Hr. Kim Edberg Andersen, Nye Borgerlige. Værsgo.

Kl. 16:09

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak for det. Nu siger ordføreren, at han ikke forstår det, og jeg ved ikke, om formanden vil give mig længere taletid, hvis jeg skal forklare en socialdemokrat noget, han ikke forstår, for det er ofte lidt op ad bakke.

Det er jo ikke et ekstra filter, vi vil have på. Vi vil fjerne djøf-filteret, for ordførers regering siger, at det er lavet, at tingene er lavet, og så sætter vi lige et filter ind, og så filtrerer vi, om Folketingets medlemmer må se det, inden de behandler et lovforslag. Det kan jeg godt se er svært at forstå, men jeg hjælper jo ordføreren. Ordføreren siger, at der skal færre filtre, så lad os fjerne djøf-filteret, og lad os sætte tingene ind i teksten. Tingene er jo lavet.

Nu røg tiden jo, men det er kort tid at gøre en socialdemokrat klogere på. Det er det, men jeg prøvede. Kan ordføreren ikke bekræfte, at hvis man fjerner den filtrering, regeringen laver, i forhold til om vi må se tingene eller ej, så fjerner man rent faktisk et filter, ergo fjerner man bureaukrati?

Kl. 16:10

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 16:10

Kasper Roug (S):

Tak for spørgsmålet. Jeg er faktisk lidt, nu siger jeg nedslået – det er måske lige voldsomt nok – over, at ordføreren ikke har højere tanker om mig, end at han åbenbart skal bruge i hvert fald 2 minutter for at kunne forklare mig noget, som han mener jeg ikke forstår.

Jeg forstår godt forslaget, og jeg siger tak for spørgsmålet. Det er jo, ligesom om man bare råber på mere og mere kontrol. Altså, der er jo rigtig mange instanser her i Folketinget til at undersøge det. Det er jo derfor, vi har udvalgs spørgsmål. Det er derfor, vi har første- og andenbehandlinger af lovgivning. Der kan man jo også stille nogle spørgsmål til emnet her. Det er jo ikke sådan, at det fuldstændig er taget ud af den blå luft, og at vi ikke har mulighed for at gennemskue, hvad forskellige typer af lovgivning har af konsekvenser.

Kl. 16:11

Formanden (Søren Gade):

Hr. Kim Edberg Andersen.

Kl. 16:11

Kim Edberg Andersen (NB):

Det har jeg i hvert fald lært i Folketinget: at Socialdemokraterne ikke er meget for at få tingene kontrolleret i bund. Det har jeg lært i de år, jeg har været her. Det krævede ikke mange sekunder, før jeg vidste det.

Jeg bliver bare nødt til at sige det en gang til, fordi Socialdemokratiet åbenbart alligevel ikke har forstået det. Tingene bliver lavet. De er lavet i ministeriet. Ministeren siger: Vi følger loven; de er lavet. Det eneste, der så ikke sker, er, at det kommer med ud, når man så viser det til folketingsmedlemmerne. Vi fjerner et filter. Vi får mindre bureaukrati. Det må selv en ordfører for Socialdemokraterne kunne se.

Kl. 16:11

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kasper Roug (S):

Jeg fornemmer jo en frustration hos min kollega, og det er jeg selvfølgelig rigtig ked af. Jeg er måske bare helt gammeldags uenig. Det er jo en del af det at være i Folketinget.

Jeg synes egentlig, at begrebet djøf-filter faktisk er rigtig, rigtig fint. Hvorfor i alverden skulle vi skrive i lovforslag, at det ingen konsekvenser har for landdistrikterne, når det nu engang er åbenlyst for alle, at det ikke har det? Der er jo tydeligvis nogle sager, hvor det har haft det, og hvor man jo også har gjort opmærksom på det. Hvis det er, at man har konkrete eksempler på det, så kom da endelig frem med det. Så må man arbejde med det derfra.

Kl. 16:12

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke flere korte bemærkninger til ordføreren, så vi siger tak til hr. Kasper Roug fra Socialdemokratiet. Jeg byder nu velkommen til hr. Hans Christian Schmidt fra Venstre.

Kl. 16:12

(Ordfører)

Hans Christian Schmidt (V):

Tak for ordet, og tak til Danmarksdemokraterne og Socialistisk Folkeparti for at fremsætte beslutningsforslaget. Med beslutningsforslaget foreslår Danmarksdemokraterne og Socialistisk Folkeparti, at det fremover skal være obligatorisk for alle ministre uanset ministerområde og for alle ministerier, at der ved ny lovgivning skal noteres i bemærkningerne, hvilke konsekvenser forslaget potentielt vil have for landdistrikterne, altså et såkaldt landdistriktsfilter. Idéen er god. For det er vigtigt, at vi, når vi vedtager ny lovgivning, ser på, hvilke konsekvenser lovgivningen vil have for bl.a. dansk erhvervsliv, administrationen, samfundsøkonomien og landdistrikterne.

Landdistriktsfilteret har Venstre jo sammen med Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti indført tilbage i 2017. Her indførte vi det nuværende landdistriktsfilter for at sikre, at der i forbindelse med ny lovgivning tages hensyn til landdistrikterne, men med en model, hvorved landdistriktsfilteret kun skal benyttes, hvis det er relevant. Det var det, vi besluttede. Den nuværende model sikrer jo altså, at når det er relevant, tager det konkrete ministerium sine forholdsregler og sikrer, at der tages forbehold med en konsekvensanalyse af den pågældende lov.

Jeg vil sige det nu på dette tidspunkt, så det er sagt: Venstre kan ikke støtte beslutningsforslaget. Og det kan vi ikke, fordi vi synes, at man allerede i dag benytter landdistriktsfilteret som en del af ministeriernes lovgivningsarbejde. Med en vedtagelse af det her beslutningsforslag vil det fortsat være op til de enkelte ressortministerier at vurdere et lovforslags konsekvenser for landdistrikterne, men med den forskel, at ministerierne skal bruge mere tid, flere ressourcer og skal igennem flere bureaukratiske arbejdsgange, også selv om et lovforslag ikke er relevant eller har betydning for landdistrikterne.

I Venstre ønsker vi at tage et opgør med regler og bureaukrati. En obligatorisk udvidelse af anvendelsen af landdistriktsfilteret til lovforslag, der ikke vurderes relevante, tror vi også blot vil give mere bureaukrati – det var også det, som ministeren var inde på. Venstre kan derfor ikke støtte beslutningsforslaget. Tak for ordet.

Kl. 16:15

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er foreløbig tre korte bemærkninger. Først er det fra fru Susie Jessen, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Susie Jessen (DD):

Tak til ordføreren for talen. Det er nemlig helt rigtigt, at landdistriktsfilteret i dag kun bliver benyttet, hvis det er relevant, altså hvis man vurderer, at det er relevant i et lovforslag. Jeg kunne godt tænke mig at høre ordføreren, om ordføreren så mener, at det er blevet brugt på den rigtige måde, når vi kunne se, at det mellem 2017 og 2020 kun var i 22 ud af 698 lovforslag, at landdistriktsfilteret blev brugt.

Jeg har godt nok kun været her et år, men jeg har da kunnet se mange lovforslag, som har haft en eller anden form for påvirkning på landdistrikterne, som man måske kun er ekstra opmærksom på, fordi man sidder med det som ordfører. Så mener ordføreren ikke, at det tal lyder utrolig lavt, og er der ikke et problem, hvis vurderingen er forkert, så man simpelt hen ikke bruger det efter det, der var hensigten, dengang man indførte det tilbage i 2017?

Kl. 16:15

vi har. Jeg hører også, at ordføreren siger, at 3 pct. nok er lige i underkanten. Men hvordan kommer vi så derhen, hvor der bliver foretaget relevante vurderinger, hvis vi ikke gør det obligatorisk?

Jeg er bange for, at der er lovforslag, der simpelt hen smutter under radaren i dag, og postloven er igen et godt eksempel. Vi har jo fået breve i udvalget, hvor Sammenslutningen af Danske Småøer skriver og er frustrerede over, at de nu nok får en ringere betjening postmæssigt på øerne. Jeg tænker, at det da havde været et oplagt relevant forslag at lave en vurdering af. Den findes så ikke.

Hvad er så ordførerens idéer til, hvordan vi kommer i hus med at få lavet det af de relevante forslag? For jeg kunne jo forstå, at man bakker op om, at der skal være en, men man synes ikke, at den skal være obligatorisk. Men hvad gør vi så?

Kl. 16:18

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 16:15

Kl. 16:18

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 16:15

Hans Christian Schmidt (V):

Jeg vil sige, at da vi indførte landdistriktsfilteret, gjorde jeg mig ikke den overvejelse, at det kun ville skulle dreje sig om 3 pct. af alle lovforslag. Det må jeg erkende.

Kl. 16:16

Formanden (Søren Gade):

Fru Susie Jessen.

Kl. 16:16

Susie Jessen (DD):

Netop derfor giver det jo god mening at få lavet et obligatorisk landdistriktsfilter, hvor det simpelt hen bliver skrevet ind i lovgivningen. Jeg kan ikke se, hvordan det skulle være et djøf-filter, som man siger. Nu har man jo også lige indført toptopskatten. Vi er jo med i aftalen. Det er mere Liberal Alliance, der er sure over det. Det er jo også en værre omgang bureaukrati, kunne jeg godt forestille mig. Men det har man jo gjort alligevel. Så jeg synes, det er et lidt ærgerligt argument, man bruger her, altså at det er et djøf-filter, for jeg tror faktisk, det betyder meget for landdistrikterne, at man har et overblik over, hvordan lovgivningen påvirker helt generelt.

Kl. 16:16

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 16:16

Hans Christian Schmidt (V):

Jeg tror bare ikke, at vi kommer meget videre, ved at man skal tvinges til at gøre det, for allerede i dag skal man jo gøre det. Så jeg tror, at man er nødt til at se sig om efter nogle andre værktøjer, for ellers skulle det jo være blevet gjort. Men jeg indrømmer gerne, at jeg er overrasket over, at det kun er 3 pct. Jeg havde troet, det var noget mere.

Kl. 16:17

Formanden (Søren Gade):

Fru Karina Lorentzen Dehnhardt, Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 16:17

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg kan jo forstå, at Venstre er tilfreds med den nuværende ordning. Jeg hørte i hvert fald, at ministeren heller ikke vil afskaffe den,

Hans Christian Schmidt (V):

Vi indførte jo landdistriktsfilteret i 2017, fordi vi var af den opfattelse, at det ville ministerierne kunne vurdere. Det ved jeg stadig væk ikke om de kan eller ikke kan, men jeg synes, at 3 pct. er meget lavt, og jeg erindrer ikke, at det var det tal, vi nævnte for hinanden, dengang vi diskuterede, om det her skulle vedtages; der erindrer jeg ikke at vi var nede på 3 pct. Altså, det virker meget lavt.

Men jeg tror, at hvad angår det spørgsmål, som spørgeren stiller her, er svaret, at vi jo nu kommer til at behandle beslutningsforslaget i Landdistriktsudvalget, og jeg skal nok tage imod det med åbent sind. Jeg tror, det er der, vi skal tage en drøftelse af, hvad man kan gøre. Er der erfaringer, man har fra tidligere?

Jeg tror bare ikke på, at fordi vi gør det til noget obligatorisk, som alle skal gøre, så virker det bedre end det her, hvor alle jo i grunden også skulle gøre det, men åbenbart – sådan kan jeg i hvert fald forstå forslagsstillerne – ikke gør det.

Kl. 16:19

Formanden (Søren Gade):

Fru Susie Jessen. Nej, undskyld, fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 16:19

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Ja, jeg havde vist lige et ekstra spørgsmål. Jeg kan i hvert fald bare konstatere, at man er langt bedre til at lave de økonomiske vurderinger og i forhold til EU-retten, end man lige er til at lave vurderingerne på landdistriktsområdet. Så en indskærpelse her synes jeg måske egentlig nok kunne være en god idé.

Jeg kunne godt tænke mig at høre, hvad fordelene er, ud over mindre bureaukrati, forstår jeg, ved ikke at indføre en obligatorisk ordning. Altså, man kunne jo godt forestille sig, at det var meget bekvemt ikke at indføre en obligatorisk ordning, for det kunne også være, at man fik nogle sandheder at høre, som man ikke havde lyst til. Men er der andre fordele ved ikke at gøre som i forslaget her end lige bureaukratiet?

Kl. 16:20

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 16:20

Hans Christian Schmidt (V):

Hvis vi nu forestiller os den ideelle verden, hvor alle husker, at ministerier og ministre er tjenere for folket og altså skal stå til rådighed for folket, så burde alle jo sige: Ups, her er lige noget, der er til ugavn for landdistrikterne, og eftersom vi har en regel liggende, der

siger, at så skal vi lige skrive om det, så skriver vi om det, for vi skal jo ikke sidde og føre politik, vi er jo embedsfolk, der får vores løn for det, vi laver, så selvfølgelig skal vi leve op til det, der ligger. Altså, det er jo den ideelle verden, og hvis ikke det virker, tror jeg heller ikke, det virker, hvis det bliver obligatorisk.

Kl. 16:20

Formanden (Søren Gade):

Hr. Kim Edborg Andersen, Nye Borgerlige. Værsgo.

Kl. 16:20

Kim Edborg Andersen (NB):

Tak for det. Ordføreren er jo tidligere minister, og hvis vi nu siger, at regeringen fremturer med det her og vi får de 3 pct., er det så ikke korrekt, at jeg som folketingsmedlem så bare inden andenbehandlingen af hvert eneste lovforslag kan sige: Kan jeg ikke lige få tilsendt den analyse, der er lavet af, hvorvidt det har indflydelse? Det ville jeg kunne sætte på samleband og sende af sted.

Er vi ikke enige om, at det her så ville være nemmere og mindre bureaukratisk, i stedet for at jeg gjorde det ved hvert eneste lovforslag? Og hvis jeg på et tidspunkt ikke bliver valgt ind, kan jeg sige til den næste: Nu skal du huske at spørge om det ved hvert eneste lovforslag. Det er bare, fordi jeg måske har en følelse af, at det også bliver brugt som et politisk styringsinstrument. Det er jo der, min bekymring er.

Jeg tror nok, at ordføreren er enig, for det er jo ikke kun 3 pct. af den lovgivning, vi laver, og som vi laver for storbyerne; der er mere end 3 pct. af det, der også har noget med landdistrikterne at gøre. Der burde jo foretages en vurdering af den lovgivning. Jeg mener, at Folketinget skal lave lovgivning for hele Danmark – det fungerer ikke ligesom ude i den kommune, jeg kommer fra. Er det ikke korrekt?

Kl. 16:21

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 16:21

Hans Christian Schmidt (V):

Da spørgeren ikke var i Folketinget på det tidspunkt, hvor det blev indført, at man skulle gøre det på miljøområdet, vil jeg oplyse spørgeren om, at spørgeren rammer meget plet, for det var nogle af de argumenter, som miljøordførerne for de forskellige partier brugte, altså at hvis ikke man kunne få vurderet miljøspørgsmålene, var man jo nødt til at bede om det ved alle lovforslag. Jeg kan jo ikke sige andet, end at det kan man jo slå op, og så kan man se, at det var det, folk sagde.

Kl. 16:22

Formanden (Søren Gade):

Hr. Kim Edborg Andersen.

Kl. 16:22

Kim Edborg Andersen (NB):

Det var også sådan noget, jeg tænkte på. Jeg tænkte nok, at hvis man nu var minister og stod her og fik sådan et ret rimeligt spørgsmål og fik dokumentation for, at vi i hvert fald bruger det for lidt, når det kun er 3 pct., så kunne det være af interesse for hans ministerium, også bare rent ressourcemæssigt, at se meget positivt på det her f.eks. i et udvalg, og at der måske kom et forslag fra udvalget om, at man ønskede at bruge det oftere. Alternativt kunne det jo være, at dem i udvalget så kunne blive enige om at lave en turnusordning, så vi huskede at stille spørgsmålet ved hvert eneste lovforslag.

Kl. 16:22

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 16:22

Hans Christian Schmidt (V):

Jeg forstår godt det, spørgeren siger, og jeg må også indrømme, at jeg har det som fru Susie Jessen: Jeg lytter også godt efter, når spørgeren er på talerstolen, for jeg synes, der kommer mange gode sandheder, og dem tager jeg med mig.

Jeg hører ikke noget forkert i det, der er blevet sagt lige nu, og jeg synes, vi skal drøfte det, når vi kommer i Udvalget for Landdistrikter og Øer.

Kl. 16:23

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger til ordføreren, så vi siger tak til hr. Hans Christian Schmidt fra Venstre. Jeg byder nu velkommen til hr. Henrik Frandsen fra Moderaterne.

Kl. 16:23

(Ordfører)

Henrik Frandsen (M):

Tak for ordet, hr. formand. Skal landdistriktsfilteret gøres obligatorisk ved vedtagelsen af ny lovgivning? Det er det spørgsmål, vi behandler i dag med beslutningsforslaget, hvis formål er at sikre en bedre vurdering af lovforslagenes konsekvenser for vores landdistrikter. Som en, der selv bor på landet – jeg har altid boet på landet, måske minus et enkelt år – synes jeg, at det er et sympatisk forslag, men der er andre overvejelser omkring det, der gør, at Moderaterne ikke kan støtte beslutningsforslaget. Jeg kan lige så godt sige det med det samme.

Forslagsstillerne peger på, at en evaluering af brugen af landdistriktsfilteret, som Indenrigs- og Boligministeriet foretog i 2021, viser, at landdistriktsfilteret ikke bliver brugt i tilstrækkelig grad i lovgivningsprocessen. Det er der gjort rede for. Men det, som evalueringen i virkeligheden viser, er, at der kun i få tilfælde kan indskrives bemærkninger om de regionale landdistriktsrelaterede konsekvenser ved et lovforslag. Af den grund skal det gøres obligatorisk at bruge filteret, hver gang der udarbejdes ny lovgivning.

Jeg er den pragmatiske type, så jeg har en klar forventning om, at når der ikke er skrevet flere bemærkninger, er det, fordi der ikke har været behov for det. Vi skal også være meget påpasselige med at indføre mere unødvendigt bureaukrati, og det er i hvert fald et af de meget, meget vægtige argumenter, jeg har hørt i dag, og noget, som jeg også selv er meget optaget af. Bureaukrati vokser simpelt hen nedefra og kommer af sig selv, og vi behøver ikke at lægge endnu flere frø til at få endnu mere bureaukrati ved at gøre det obligatorisk. Landdistriktsfilteret er allerede en del af ministrenes vurdering i lovgivningsarbejdet. At gøre det obligatorisk at inkludere bemærkninger om landdistriktskonsekvenser i alle lovforslag vil formentlig bare indebære en notering om fravær af konsekvenser.

Så mens ambitionen om at styrke landdistrikterne ved at indføre en obligatorisk brug af landdistriktsfilteret absolut er hæderværdig, er vi nødt til at overveje, hvilken effekt dette beslutningsforslag vil have i den virkelige verden. Jeg tror ikke, det vil have en effekt. Vi ønsker alle at sikre, at vores lovgivning har positive virkninger for hele Danmark, men det skal gøres uden at skabe unødige byrder, bureaukrati eller bremse den effektive beslutningsproces. Som jeg sagde tidligere i mit indlæg: Moderaterne kan ikke støtte beslutningsforslaget.

Kl. 16:26

Kl. 16:28

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er foreløbig tre korte bemærkninger. Først fru Susie Jessen, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 16:26

Susie Jessen (DD):

Tak for talen. Jeg kan forstå, ordføreren sætter sin lid til, at det her bliver brugt rigtigt. Nu er ordføreren jo selv fra Sønderjylland, og kilometrafgiften, eller lastbilafgiften, som den også bliver kaldt, koster Sydjylland omkring 800 mio. kr. i afgifter. Til sammenligning koster den kun København omkring 88 mio. kr. Mener ordføreren, at landdistriktsfilteret ikke burde være brugt på den her lovgivning, hvis det er sådan, at det fungerer, som ordføreren siger det skal?

Kl. 16:26

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 16:26

Henrik Frandsen (M):

Jeg kan jo ikke stå her og afgøre, om man i lovbehandlingen i ministeriet *har* brugt landdistriktsfilteret og vurderet, at det ikke havde en konsekvens for det konkrete landdistrikt, så det kan jeg jo ikke svare på alene af den grund. Men jeg kan da godt se, at jo flere kilometer, man kører, jo mere kilometerbaseret vejafgift kommer man også til at betale.

Kl. 16:27

Formanden (Søren Gade):

Fru Susie Jessen.

Kl. 16:27

Susie Jessen (DD):

Men problemet med lige præcis det her lovforslag er, at der ikke har været den her vurdering i lovforslaget, så vidt jeg i hvert fald kan se. Og så sætter vi jo vores lid til de her tal, som jeg har her. Det er nogle, vi har fået udefra. Det er Dansk Industri, der bl.a. har siddet og regnet på det her, så der har ikke været nogen konsekvensvurdering af det.

Jeg kan huske, at da debatten var i salen, spurgte jeg ind til konsekvenserne for landdistrikterne, og det kunne skatteministeren ikke svare ordentligt på. Han sagde, at det må vi jo se, og vi er da opmærksomme osv. Men når det har så store konsekvenser for landdistrikterne, at det ikke bliver brugt, ville det så ikke have været rart med et filter på lige præcis sådan noget som det her?

Kl. 16:27

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 16:27

Henrik Frandsen (M):

Jeg er ikke spor i tvivl om, at de tal, fru Susie Jessen bruger, er korrekte, ellers ville hun selvfølgelig ikke bruge dem. Men jeg kan jo ikke stå og vurdere, om man i ministeriet har været inde og bruge landdistriktsfilteret. Det kan jeg jo ikke, for jeg sidder ikke i ministeriet og ser, hvad de laver. Jeg går ud fra, at man bruger landdistriktsfilteret, når der i 2017 blev vedtaget en lov om det. Det går jeg selvfølgelig ud fra man gør. Men jeg kan jo ikke se, om de reelt har gjort det.

Kl. 16:28

Formanden (Søren Gade):

Hr. Kim Edberg Andersen, Nye Borgerlige.

Kim Edberg Andersen (NB):

Jeg bliver nødt til at ændre mit spørgsmål, for det, ordføreren stod og sagde, var egentlig ret vildt. Ordføreren står og siger, at hvis man bliver pålagt at gøre det her, er det eneste, det vil føre til, at der bare kommer til at stå i flere lovforslag, at det ikke har nogen indflydelse. Står ordføreren og siger, at de bevidst vil bruge det forkert i et ministerie?

Mit næste spørgsmål går på, at ordføreren nu står og dybest set bliver sat til vægs af fru Susie Jessen, når hun siger, at det jo har haft indflydelse i Sønderjylland, og hun nævner et beløb. Så siger ordføreren, at han faktisk ikke kan vide det, for han er ikke blevet informeret. Det er hele pointen med det her. Kunne det ikke have været rart som ordfører for Moderaterne for en gangs skyld at have stået på talerstolen og sagt: Jeg vidste det, for jeg var blevet informeret; jeg havde fakta på plads? Eller er Moderaterne helt tilfredse med, at ordføreren nu skal stå deroppe og sige: Jeg kan ikke svare på spørgsmålet, for jeg er faktisk ikke blevet informeret?

Kl. 16:29

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 16:29

Henrik Frandsen (M):

Jeg er en af de politikere, som mener, at jo mere bureaukrati vi kan undvære, jo bedre er det, og en af måderne at undgå mere bureaukrati på er at undgå at indføre ekstra krav til bureaukrati. Det forslag, som ligger her, vil give ekstra bureaukrati. Det er et ekstra krav om bureaukrati, og det er en af grundene til, at vi i Moderaterne ikke kan støtte forslaget.

Kl. 16:29

Formanden (Søren Gade):

Hr. Kim Edberg Andersen.

Kl. 16:29

Kim Edberg Andersen (NB):

Men det er jo faktisk forkert. Det er faktisk forkert. Ministeren har selv sagt, at det skal laves. Det er faktisk forkert, at der er mere bureaukrati i det her. Ministeren siger, at det her er lavet, så der er ikke mere bureaukrati i det. Det eneste, der ikke er i det nuværende, er en åbenhed over for Folketinget. Tingene er lavet. Jeg fik at vide af den tidligere ordfører, at jeg bare kunne skrive over og bede om dem, hvilket jeg så åbenbart må til at lave sådan en turnusordning for at gøre, i stedet for at man bare følger loven. Ministeren siger, at loven allerede er sådan her. Det eneste, vi bare beder om, er, at det bliver skrevet ind i bemærkningerne, i stedet for at der er et djøf-filter på.

Kl. 16:30

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 16:30

Henrik Frandsen (M):

Jeg må bare minde om en gang til, at i 2017 indførte man en regel om, at man skulle forholde sig til indvirkningerne på landdistrikterne, og det har været et krav lige siden. Det er stadig væk et krav, og jeg har selvfølgelig den formodning, for jeg har stor tillid til vores statsadministration og kommunale administration, at man også gør det, fordi det jo netop er et krav, der er vedtaget i Folketinget.

Kl. 16:30

Kl. 16:33

Formanden (Søren Gade):

Fru Karina Lorentzen Dehnhardt fra Socialistisk Folkeparti. Værsgo.
Kl. 16:31

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Undskyld, at jeg er så fikseret på postloven, men det er jo, fordi vi lige præcis dér ved, at det har en konsekvens for landdistrikterne og især for øerne. Det har vi modtaget henvendelser om i udvalget. Alligevel er der ikke en vurdering. Der er lavet i alt ni andre vurderinger – ni andre vurderinger! – som handler om, at man har kigget på erhvervsrettet lovgivning, på EU-retten, på klima, på miljø, på økonomiske konsekvenser for kommunerne og erhvervslivet osv. osv., men der er ikke lavet en landdistriktsvurdering.

Hvordan kan ordføreren så stå på talerstolen og sige, at når der er lavet nogle regler om det, må man også gå ud fra, at de bliver brugt? Synes ordføreren selv, at det er godt nok?

Kl. 16:31

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 16:31

Henrik Frandsen (M):

Nu kan jeg jo ikke se, om man har lavet en konkret vurdering af betydningen for landdistrikterne i den ovennævnte lov. Jeg kan konstatere, at Sammenslutningen af Danske Småøer har gjort opmærksom på noget, men jeg kan jo ikke se, om man har været inde at lave en vurdering af landdistrikterne. Det går jeg så ud fra man har, fordi det netop er et krav og det er besluttet i 2017, at det skal man. Men jeg kan jo ikke som almindeligt folketingsmedlem kigge folkene i ministeriet over skulderen og se, om de har forholdt sig til det.

Kl. 16:32

Formanden (Søren Gade):

Fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 16:32

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Nej, men det kunne måske godt forventes af en ordfører fra et regeringsparti, at man vidste, inden man gik på talerstolen, i hvor stort omfang det faktisk bliver brugt, og om det bliver brugt de relevante steder. Men det gør man så ikke, og det skal jeg også nok få stillet et spørgsmål om. Men kunne ordføreren selv finde på at tage initiativ til at finde ud af, om det faktisk bliver brugt i det omfang, det er relevant, og som ordføreren regner med det gør?

Kl. 16:32

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 16:32

Henrik Frandsen (M):

Jeg sidder jo selv i Landdistriktsudvalget, ellers var jeg ikke landdistriktsskudfører, og jeg ser selvfølgelig frem til, at vi skal have en behandling i Landdistriktsudvalget. Der kan vi fortsætte diskussionen, for jeg synes jo også, det er væsentligt, at man bruger landdistriktfilteret. Jeg siger ikke, at jeg ikke tror, at man gør det, men jeg synes jo, det er væsentligt, at man gør det, når det er der, for det er med til at sikre, at man forholder sig til den lovgivning, der bliver fremsat, og som siden hen sandsynligvis bliver vedtaget.

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke flere spørgsmål til ordføreren, så vi siger tak til hr. Henrik Frandsen fra Moderaterne. Jeg byder nu velkommen til fru Susie Jessen fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 16:33

(Ordfører)

Susie Jessen (DD):

Tak for det. Jeg vil lige starte med at sige, at da der var en evaluering af brugen af landdistriktfilteret i 2020, var der jo en melding fra Landdistrikternes Fællesråd om, at de dumpede brugen af det, fordi det simpelt hen ikke blev brugt godt nok. Det var kun på 22 ud af 698 fremsatte lovforslag, landdistriktfilteret blev brugt, og fra Landdistrikternes Fællesråd lød det, at politikere simpelt hen skal have det fulde kendskab til, hvilke konsekvenser et lovforslag har, og at der er behov for det her, når så mange års centralisering har rømmet landdistrikter for både skole, sundhedstilbud og politistationer. Det sagde Steffen Damsgaard, som er formand for Landdistrikternes Fællesråd.

Først og fremmest vil jeg gerne sige tak til Socialistisk Folkeparti for, at vi har fundet fælles fodslag omkring det her vigtige beslutningsforslag. SF har jo før kæmpet den her kamp, og jeg er glad for, at vi nu kan gøre det i fællesskab. Mange af jer, der sidder her i dag, er jo landdistriktsskudførere, og I kender det godt. Man kommer til at beskæftige sig med et hav af politikområder, alt lige fra bopælssætninger, uddannelse, infrastruktur, erhvervspolitik, klimapolitik og faktisk også post; det kan jo også blive koblet til landdistriktspolitik. Så når vi er landdistriktsskudførere, bliver vi måske også i nogen grad lidt ordførere for det hele, og det synes jeg faktisk er meget rart. Men så bliver man også lidt opmærksom på det påfaldende i, hvor store konsekvenser en lov, som vi vedtager her i Folketinget, kan have for folk bosat på landet i forhold til lovens konsekvenser, hvis man bor inde i en større by.

Lastbifafgiften, som jeg har nævnt før her i debatten, er et godt eksempel. Hvor man nede i Sønderjylland vil komme til at få en regning på over 800 mio. kr., vil den kun lyde på omkring 88 mio. kr. i København. Det var en skævvridning. Vi kunne også se, at der var landdistriktspolitik i postaftalen, som blev indgået. Jeg tror, det er fælles for alle Folketingets partier, at når vi laver politik og vi sidder og vurderer et lovforslag, er det altid en afvejning. Altså, hvad er bedst i forhold til den politik, som vi som partier fører herinde? Der kan vi godt have forskellige konklusioner, men jeg synes, at samlet set er det vigtigt, at vi laver vores politik på et oplyst grundlag. Derfor mener jeg, at det her er et rigtig godt forslag.

Det er jo ikke nogen hemmelighed, at der er områder af vores land, der halter efter med hensyn til udviklingen med tab af arbejdspladser, faldende fødselstal, dårligere infrastruktur og lægehuse og landsbyskoler, der lukker. Det har vi desværre set alt for mange tilfælde af i årenes løb. På Christiansborg er det virkelig vigtigt, at vi også har øje for den her udvikling, fordi meget af den politik, vi fører herinde, og det er ikke altid sikkert, det er bevidst, kommer til at have nogle konsekvenser for landdistrikternes udvikling.

Jeg har hørt, man har kaldt det her et djøf-filter i dag, og at man har kaldt det for mere bureaukrati. Det er jeg bare overhovedet ikke enig i, for bureaukrati er jo også lig med langsommelig og usmidig sagsbehandling, og der tror jeg bare, at det her filter vil komme til at skabe noget andet for os som lovgivere. Det vil skabe gennemsigtighed og også en større forståelse for, hvordan vores lovgivning påvirker alle de borgere, som forhåbentlig også i fremtiden har lyst til at bosætte sig uden for de større byer.

Så i Danmarksdemokraterne er vi meget store tilhængere af at få skabt en bedre balance mellem land og by, men i hverdagens mange lovforslag og også med mange puljede lovforslag, som vi desværre

ser for mange af herinde, er det altså bare afgørende, at os, der er bekymrede for balancen mellem land og by, har et større blik for konsekvenserne af lovgivningen. Vi ved også, som jeg sagde før, at mange af de her aftaler bliver indgået i andre udvalg, hvor der ikke nødvendigvis er det samme blik for land-by-balancen, som der er i Udvalget for Landdistrikter og Øer. Det skal vi insistere på at der er, så landdistriktspolitikken i endnu højere grad kommer op på dagsordenen, også i folks bevidsthed, end tilfældet er i dag.

Igen vil jeg sige tak til Socialistisk Folkeparti for at have løftet det her forslag ind i Folketinget flere gange og nu sammen med os. Jeg ved, at fru Karina Lorentzen Dehnhardt har kæmpet den her kamp ad flere omgange, også da hun var formand for Udvalget for Landdistrikter og Øer, og jeg er glad for, at vi nu gør det sammen. Så vil jeg også bare lige hilse fra Radikale Venstre og sige, at de bakker op om forslaget, og jeg håber også på en stærk opbakning fra de øvrige partier. Tak for ordet.

Kl. 16:38

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Susie Jessen fra Danmarksdemokraterne. Jeg byder nu velkommen til hr. Jens Meilvang fra Liberal Alliance.

Kl. 16:38

(Ordfører)

Jens Meilvang (LA):

Mange tak til formanden for ordet, og tak til Danmarksdemokraterne og SF for at fremsætte det her forslag. Jeg vil gerne starte med at slå fast, at jeg i den grad deler SF og Danmarksdemokraternes engagement i landdistrikterne. Liberal Alliance ønsker på ingen måde, at der bliver skabt et A- og B-hold. Alle dele af Danmark er lige vigtige. Jeg har faktisk tit tænkt på, at vi her på Christiansborg kunne se Danmarks byer og landområder, store som små, lidt som familiemedlemmer. Nogle snakker man med hele tiden, andre ser man kun ved særlige lejligheder. Men selv om der ikke er kontakt til daglig, ønsker man dem det bedste. Man vil gerne lytte, hjælpe og være hensynsfuld over for sine familiemedlemmer i forhold til det, der er vigtigt for dem, f.eks. her op til jul, som vi har lige om lidt. Det giver mening at lave en laktosefri risalamande juleaften, hvis ens onkel ikke tåler mælkeprodukter. Det giver også mening at have et alternativ til andesteg, hvis ens niece er vegetar. Men det giver ikke rigtig mening at ringe rundt til samtlige familiemedlemmer og spørge, om de er mest til rødgran eller nordmannsgran. Man kan godt, men det vil være tidskrævende og irrelevant.

På samme måde bør vi lytte til og hjælpe landdistrikterne med det, der er relevant, som f.eks. vores gode tiltag i finansloven om at styrke akutberedskabet med 275 mio. kr. de kommende 4 år. Vi kunne også godt ringe rundt og spørge landdistrikterne om alt muligt andet. F.eks. kunne vi have undersøgt, hvordan det ville være med samtykkelovgivningen. Gad vide, hvad analysen havde sagt – at kvinder i landdistrikterne også ønsker bedre beskyttelse mod voldtægt? Det virker for mig irrelevant og nærmest absurd, og så vil det skabe et kæmpe bureaukratisk system.

For Liberal Alliance giver det derimod bedre mening at lave en landdistriktsanalyse eller et filter, når det er relevant. Selv om det ikke er alle danskere, der tænker, at vi politikere er lige kloge, så mener jeg faktisk, at vi er kloge nok til at regne ud, om et lovforslag har betydning for landdistrikterne eller ej. Nu ligger den seneste valgkamp jo ikke længere tilbage, end at de fleste nok kan huske, at en række partier talte om flere varme hænder og mindre bureaukrati, også Danmarksdemokraterne. Den tanke holder vi fast i i Liberal Alliance, især for landdistrikternes skyld, så vi har ressourcerne til rent faktisk at lytte og hjælpe dem med det, der er vigtigt, ligesom vi gør med alle andre, vi har kær.

Derfor støtter Liberal Alliance ikke forslaget. Tak for ordet.

Kl. 16:40

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Og der er en enkelt kort bemærkning fra fru Susie Jessen, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 16:40

Susie Jessen (DD):

Tak. Nu kom jeg helt til at sidde og glæde mig til juleaften med al den der julesnak om al den gode mad, vi skal have lige om lidt. Tak for metaforene. Men altså, problemet her er jo, at man ikke bruger landdistriktsfilteret, når det er relevant, så det svarer jo til, at jeg siger til min svigerinde, som er vegetar: Du er ikke vegetar. Så siger hun: Jo, jeg er. Så siger jeg: Nej nej, det er du ikke, så nu får du det her stykke flæskkesteg.

Altså, det er jo på den måde, det svarer til, hvordan vi bruger landdistriktsfilteret i dag, hvis vi skal bruge ordførerens julemetafor her. For problemet er jo, at man ikke bruger landdistriktsfilteret, som man skal. Og vil ordføreren ikke også bekræfte, at når det er, vi har set, at det måske ikke er blevet brugt ordentligt, bl.a. på områder som lastbilafgifter, postlov og sådan nogle ting, er der noget galt i forhold til den måde, det bliver administreret på? Og kunne vi ikke gøre noget bedre nu?

Så håber jeg ikke, at vi skal snakke mere om det der halløj med djøf og bureaukrati, for det giver jo ikke nogen mening, hvis det er, at man i forvejen sidder og laver det, at man så ikke lige skriver det ind i teksten.

Kl. 16:41

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 16:41

Jens Meilvang (LA):

Jamen forskellen er jo, at man kun laver det der, hvor det giver mening, i dag, og det er det, vi ligesom gerne vil holde fast i. Og ja, det kan godt være, der er nogle enkelte sager, hvor man burde have lavet en analyse, eller hvor det skulle have været kørt igennem et filter.

Men altså, jeg vil igen sige: Jeg har selv forhandlet postloven, og jeg har også selv forhandlet afgift på lastbiler, kilometerafgift. Altså, jeg kunne godt selv regne ud, at det ville få betydning for virksomheder i Jylland, at det nu blev dyrere at fragte deres gods til – hvad hedder det – København, og at det alt andet lige ville være dyrere at producere i Jylland end i København, og jeg tror også, jeg sagde her på talerstolen, at det var det, der var problematisk. Det behøver jeg altså ikke at have en lang række folk til at sidde og regne på for mig.

Vi taler hele tiden om det her bureaukrati, og jeg synes, det er vigtigt, at vi fastholder det gang på gang, når vi åbner op for nye lovforslag og beslutningsforslag, for det er jo det, der skaber det. Altså, beslutningsforslaget, vi havde på lige før det her punkt, handlede om 10.000 statslige arbejdspladser, der er dukket op af jorden siden 2015, der er opstået her i København, og som man bare vil sende til Jylland og ud i landdistrikterne. Der tænker vi måske, at man skal tænke lidt mere på, at de ikke skal skabes.

Kl. 16:42

Formanden (Søren Gade):

Fru Susie Jessen.

Susie Jessen (DD):

Som lokalt valgt nede på Sjælland vil jeg da også gerne have, at der kommer lidt flere statslige arbejdspladser til Sydsjælland og Lolland-Falster. Det ville da være dejligt.

Men nu nævner ordføreren jo selv lastbilafgifterne. Altså, det kan godt være, ordføreren selv kan regne ud, at der er en skævvridning her, men ville det ikke også gavne debatten, hvis det var, at det blev skrevet i lovforslaget? Og kan ordføreren bekræfte, at landdistriktsfilteret jo ikke bliver brugt ordentligt, siden det ikke er blevet brugt på den lovgivning?

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Jens Meilvang (LA):

Ja, sådan som det lyder, skulle det have været sådan, at man nok også burde have fået det beskrevet i forbindelse med postloven og også med kilometerafgiften. Det vil jeg godt give spørgeren ret i. Men altså, man har jo alle muligheder som folketingsmedlem. Så snart man tænker over det, kan man jo stille spørgsmål til ministeren, man kan stille udvalsspørgsmål osv.

Jeg mener altså ikke, at vi behøver at have nogen til at sidde og arbejde med det. Der burde være en herinde, der tænker over det ved hver eneste lovforslag, og så spørger man ministeren eller igennem udvalget: Får det her betydning for landdistrikterne?

Formanden (Søren Gade):
Hr. Kim Edberg Andersen, Nye Borgerlige.

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak for det. Først vil jeg lige sige til Liberal Alliance om det der med den laktosefri risalamande: Hvis ikke man kan tåle risalamande, så må man jo spise noget andet. Sådan er det.

Men når vi kommer ud i virkeligheden, giver det ikke helt mening. Jeg ved godt, at ordføreren mener det der med færre statsligt ansatte, og der er vi fuldstændig enige. Lige her giver det bare ikke helt mening, at ordføreren kører lidt ind på præmissen med mere bureaukrati. Tingene *er* lavet. Det er jo det, som ministeren siger: Tingene *er* lavet. Jeg er enig i, at der er nogle områder, hvor det ikke giver mening at få en vurdering af det, og så er det jo det nemmeste i verden at skrive, at det ingen indflydelse har – f.eks. med hensyn til overgreb på kvinder osv.

Men det er jo også sådan, som ordføreren selv siger, at det godt kan være, ordføreren sidder og kan regne det ud, hvor han selv er ordfører, men ved ordføreren så f.eks., hvordan den grønne omstilling vil påvirke arbejdspladserne i Udkantsdanmark? Har ordføreren fået et svar på det? For det har jeg ikke. Jeg har bare fået at vide, at på landsplan bliver der ikke. Og der har jeg heller ikke fået sådan en her. Så er ordføreren ikke enig i, at vi ikke får ikke det, som loven allerede foreskriver nu?

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Jens Meilvang (LA):

Det kan godt være, at det, der var intentionen der i 2017, da man lavede det der lightfilter, ikke bliver overholdt. Det skal jeg ikke kunne sige. Jeg har ikke personligt et problem med selv at spørge ind

til det, hvis der er nogle tal, jeg gerne vil have. Så har jeg det også stadig væk sådan lidt, at det også er nogle fiktive tal, vi arbejder med herinde. Så er der en eller anden, der slynger et eller andet ud om, at der er så og så mange grønne arbejdspladser i 2030 i Jylland eller i landdistrikterne, så tager jeg det stadig væk bare sådan med et: Ja, det er godt regnet ud, men det ved man jo ikke.

Sådan vil det også være med sådan et filter her, og hvad det får af betydning. Der er jo reelt ikke nogen, der ved det. Og vi burde være kloge nok til selv at kunne regne ud, hvornår der er noget, der har en betydning, og så spørger man ind til det på det tidspunkt.

Formanden (Søren Gade):
Hr. Kim Edberg Andersen.

Kim Edberg Andersen (NB):

Men er Liberal Alliance ikke bange for, at det her simpelt hen også bruges offensivt af en regering, som nogle gange har nogle sager, som de lægger i salen, men som de faktisk ikke har lyst til at tage den her debat om, og at der bliver taget beslutninger af regeringen nu, hvor det faktisk er belejligt, at det kun er i 3 pct. af sagerne, vi gør det her, og hvor det i nogle af dem er rigtig ubelejligt, at vi gør det?

Hvis vi laver den her turnusordning med at stille spørgsmål, så kommer det da først til at koste penge, for så er det jo lige pludselig en helt anden type svar, vi skal have. Så er ordføreren villig til i udvalgsarbejdet at se på, om vi kan få den lov, der er, bedre implementeret?

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Jens Meilvang (LA):

Jeg er ikke personligt bange for og har ikke selv fornemmet, at regeringen bruger det her aktivt til ligesom at skjule det, hvis det får en betydning for landdistrikterne. Og jeg tænker, at så må vi også bare være skarpe nok i oppositionen.

Jeg vil bare meget gerne fastholde, at hver eneste gang vi laver ny lovgivning med et eller andet, der skal undersøges pr. automatik, er der nogle mennesker, der skal ansættes. Altså, det er ikke for sjov, at der er kommet 10.000 arbejdspladser her på under 10 år. Og det er altså ikke folk, der hjælper de svage og de ældre; det er folk, der sidder på kontor. Og det sker, hver gang der kommer sådan et forslag som det her og det bliver stemt igennem.

Formanden (Søren Gade):

Nu er der ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Jens Meilvang fra Liberal Alliance. Jeg byder nu velkommen til hr. Niels Flemming Hansen fra Det Konservative Folkeparti.

(Ordfører)

Niels Flemming Hansen (KF):

Mange tak for det, formand. Nu har jeg henede fra min stol siddet og fulgt debatten lidt, og det er jo, ud over at jeg tror, det er første gang, jeg fra Folketingets talerstol har hørt ordet laktosefri risalamande omtalt tre gange på så kort tid, også en debat, hvor det sådan har skubbet sig en del. Jeg blev selv forvirret, da jeg læste forslaget, for jeg tænkte, at vi da har et landdistriktsfilter. Så umiddelbart er jeg sådan set det samme sted som den tidligere ordfører, altså at det her jo bare er et fordyrende element, der lægges ind. For det vil jo, ved

at man gør det obligatorisk for alle lovforslag, blive meget, meget dyrt. Så jeg tænker, at vi skal have det tilbage i udvalget, og at vi jo så der må kigge på, hvordan vi kan gøre det endnu bedre, og jeg synes også, jeg skal minde om, at det udvalg, som vi her har med at gøre, er et af Folketingets mest magtfulde udvalg, fordi det også er udvalget for planloven.

Så jeg vil foreslå, at vi i næste runde sætter os ned og kigger lidt på, hvordan vi egentlig kan gøre det her, og hvordan vi kan gøre det bedre, og det vil nok være den holdning, som jeg går herfra med. Så jeg kommer ikke til at sige, at jeg bakker op om forslaget, men jeg kommer i høj grad til at sige, at jeg synes, at der er en vigtighed i, at vi som udvalg ser på, hvad vi kan gøre bedre for at få sagerne ind tidligere, og hvordan det så forholder sig. Det vil jo også tvinge ministerierne til at tænke lidt mere over det her. For det er rigtigt, at 3 pct. lige er lavt nok.

Kl. 16:48

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er en enkelt kort bemærkning fra fru Susie Jessen, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 16:48

Susie Jessen (DD):

Tak for talen, og tak for tilkendegivelsen af, at vi også skal kigge nærmere på det i udvalgsarbejdet, og det glæder jeg mig rigtig meget til. Det kan også være, at vi generelt skal have et lidt bedre overblik over lovforslagene, og ellers må vi jo selv stille spørgsmålene i udvalget hver gang. Det må vi jo se. Vi må se, hvordan vi gør det, og tak for talen, selv om jeg er ked af, at ordføreren ikke vil bakke op om det.

Kl. 16:49

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 16:49

Niels Flemming Hansen (KF):

Selv tak. Jeg synes jo, at man, når man har så magtfuld en post, som fru Susie Jessen netop har, så passende kunne skrive rundt til samtlige ministerier og spørge, hvad de har af lovforslag det næste halve år, og hvordan de påvirker landdistrikterne. Så får man i hvert fald hesten til truet, så at sige.

Kl. 16:49

Formanden (Søren Gade):

Ønsker fru Susie Jessen den anden korte bemærkning? Værsgo.

Kl. 16:49

Susie Jessen (DD):

Tak for inspirationen. Det vil jeg meget gerne gøre. Det kunne også være, at man skulle prøve at spørge til de lovforslag, der har ligget, når vi nu er i gang.

Kl. 16:49

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 16:49

Niels Flemming Hansen (KF):

Det er så fint. Det tager vi i udvalgsarbejdet.

Kl. 16:49

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger. Vi siger tak til hr. Niels Flemming Hansen fra Det Konservative Folkeparti. Jeg byder nu velkommen til fru Jette Gottlieb fra Enhedslisten.

Kl. 16:49

(Ordfører)

Jette Gottlieb (EL):

Mange tak. Det her er vistnok den mest selvmodsigende debat, jeg har hørt i ret lang tid, og jeg vil følge op på det, som den foregående ordfører sagde, altså at det, hvis det er noget, som vi i forvejen har, jo så ikke bliver dyrere, og at det, hvis det er noget, som vi ikke har i forvejen, så er noget, som vi bør have. Så der er altså en selvmodsigelse i den måde, det bliver behandlet på.

Enhedslisten kan støtte forslaget, men vi er også med på at gøre det i form af en fælles beretning, hvis det kan løse nogle af de her mærkelige knuder, der er i de her meget selvmodsigende indlæg, der er kommet fra talerstolen.

Kl. 16:50

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger. Vi siger tak til fru Jette Gottlieb fra Enhedslisten. Jeg byder nu velkommen til hr. Mikkel Bjørn fra Dansk Folkeparti.

Kl. 16:50

(Ordfører)

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det, og tak til forslagsstillerne for at fremsætte dette beslutningsforslag. Jeg kan sige, at der har været en kamp om, hvem der først nåede at fremsætte beslutningsforslaget, og at forslagsstillerne altså der lige nøjagtig kom Dansk Folkeparti i forkøbet.

Når der fremsættes lovforslag i Folketinget, er der en række forhold, der altid belyses, f.eks. de administrative konsekvenser for borgerne, de klimamæssige konsekvenser, forholdet til EU-retten og en lang række andre forhold, og her vil det selvfølgelig også være rigtigt, at man i alle lovforslag, der når frem til Folketinget, belyser konsekvenserne for landdistrikterne, og som forslagsstillerne også gør opmærksom på, har vi en regering, der ikke er tilstrækkelig optaget af at forbedre forholdene i landdistrikterne. Vi havde for nylig også en debat om den landdistriktspolitiske redegørelse, hvor regeringen havde opregnet massevis af eksempler på, hvor godt det går i vores landdistrikter, og det er selvfølgelig ikke helt forkert. For der er faktisk masser af gode historier, men de mange enkeltsager kommer også til at skygge for det generelle billede, som altså er, at vi har problemer med affolkning i særlig de landdistrikter, der ligger langt væk fra de store byer.

Vi oplever, at skolerne lukker, og at butikkerne må dreje nøglen om, og det er en trist udvikling, som vi her på Christiansborg såvel som i kommunerne har en pligt til at tage alvorligt. Den landdistriktspolitiske redegørelse var i øvrigt også fattig på egentlige forslag til, hvordan man kan gøre det bedre for landdistrikterne, og det her er i hvert fald en forholdsvis tilgængelig måde at sørge for at gøre det på, nemlig ved at man, når der kommer nogle lovforslag, selvfølgelig også forholder sig til, hvordan de selv samme forslag påvirker landdistrikterne, og hvis regeringen hver gang tvinges til at tænke over det og de i partierne i Folketinget kan læse det sort på hvidt, tvinger man dem også til at forholde sig til, hvilke konsekvenser initiativerne har. Ja, så vil der selvfølgelig være enkelte sager, som ikke har konsekvenser for landdistrikterne, og så må man selvfølgelig bare skrive det. Det fremgår jo f.eks. også af det lovforslag om anvendelse af gødning, som vi behandler senere i dag, at det ikke har administrative konsekvenser for borgerne, og så har man i hvert fald forholdt sig til den del af det.

Så det er som sagt et glimrende forslag, som forslagsstillerne her er kommet med. Ja, det er faktisk så godt, at vi i Dansk Folkeparti var i færd med at foreslå præcis det samme, og derfor vil vi også fuldt ud kunne tilslutte os forslaget. Tak for ordet.

Kl. 16:53

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger. Vi siger tak til hr. Mikkel Bjørn fra Dansk Folkeparti. Jeg byder nu velkommen til fru Christina Olumeko fra Alternativet.

Kl. 16:53

(Ordfører)

Christina Olumeko (ALT):

Tak for ordet. Alternativet hilser intentionen med det her beslutningsforslag meget velkommen. Vi mener også, at det er vigtigt, at vi skaber de bedst mulige rammer for lige muligheder for velfærd og udvikling i hele landet. Som det allerede er blevet nævnt af andre talere på talerstolen her i dag, har vi allerede i dag indført obligatoriske filtre eller konsekvensvurderinger af vores lovgivning, når det gælder miljø-, natur-, klimamæssige og økonomiske konsekvenser for erhvervslivet og administrative konsekvenser for det offentlige, så det er et virkemiddel, vi allerede kender til. Vi er sådan set også enige med forslagsstillerne i, at det, at der er så lidt lovgivning, der i dag så at sige bliver landdistriktsfilteret, er for lavt.

Når det så er sagt, er vi umiddelbart der, hvor vi hælder til at stemme imod beslutningsforslaget. Vi ser frem til at blive klogere i udvalgsbehandlingen og potentielt skifte mening. Men lige nu er vores fokus mere på at forbedre implementeringen af landdistriktsfilteret, ligesom vi i øvrigt også har den samme holdning til det, der angår konsekvensvurderingerne af, hvordan verdensmålene bliver påvirket af lovforslagene, og det er, fordi vi mener, at det vigtige lige nu er at fokusere på, at embedsværket bliver uddannet til bedre at kunne bruge de her konsekvensvurderinger, og at vi i vores politik i det hele taget får et større fokus på implementeringen.

Så det er lige nu vores indstilling til det her beslutningsforslag, men vi er sådan set også indstillede på at blive overbevist af andre gode argumenter.

Kl. 16:55

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger. Vi siger tak til fru Christina Olumeko fra Alternativet. Jeg byder nu velkommen til hr. Kim Edberg Andersen, Nye Borgerlige.

Kl. 16:55

(Ordfører)

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak for det, formand. Der er jo slet ingen tvivl i Folketingssalen, når man ved, at dem, der argumenterer for noget, har en dårlig sag. For så begynder de at sige noget, og inden de er færdige med at snakke, har de modsagt sig selv. Det præsterede samtlige af regeringspartiernes ordførere i dag, og det er jo skønt, for så ved man, at man har ret. Så tillykke til forslagsstillerne: I har ret, og det håber jeg at udvalgets bearbejdning senere kommer frem til – om det så bliver sådan en til en eller man finder en anden løsning på det. For det giver jo ingen mening, at vi har en minister, der står heroppe og siger, at de i forvejen laver det, og den eneste beslutning, der egentlig bliver taget, er, om folketingspolitikkerne må se det, men at det er meget bureaukratisk at sende det videre ud.

Det giver ingen mening, når vi bliver skudt i skoene, at vi har en lov på området, og at man ikke ser problemet, for loven bliver allerede overholdt, og vi så kan se dokumentationen for, at det kun er i 3 pct. af tilfældene. Jeg sidder i ret mange udvalg, og jeg kan godt gå hjem og lave en procentregning på, at der i hvert fald er mere end 3 pct. af det, jeg forholder mig til i løbet af sådan et år, som har en eller anden form for indflydelse uden for byerne.

Så har Liberal Alliance jo ret: Der er nogle ting, som det ikke giver mening for. Jeg kan da godt finde noget, hvor det er sådan,

at vi er universelt danskere. Men problemstillingen ligger jo lidt i, at det djøf-filter, når jeg siger det, egentlig bare er den der ekstra statsansatte i København, som lige skal vurdere, om det her betyder noget i Lemvig. Når det bliver sat ind over det herovre, kan vi altså godt have en bekymring ude i landdistrikterne for, om de oplever samme verden. For verden er ikke altid ens, selv om vi dybest set hepper på det samme landshold og drikker de samme øl og gør stort set de samme dumheder på tværs af landet i vores ungdom. For vores livsvilkår er forskellige.

Det kan jo godt være, at man sidder herinde i et kontor i København og tænker: Hvor langt kan en lastbil egentlig køre? Hvor langt kan det lade sig gøre der er? På 16 km er jeg tværs igennem byen.

De fleste af dem har jo ikke engang gået den tur eller set København hele vejen igennem. Men ude ved mig er der 16 km til købmanden. Der er nok 100 km til den nærmeste fragtcenral, og så skal den også videre derfra. Ergo ville jeg jo, hvis jeg fik det i Folketingssalen, de facto have en anden refleksion over det her end en, der er født og opvokset på Amager og lige skal forholde sig til, hvordan det her forholder sig ude i Hanstholm. Det er jo egentlig bare det, vi siger.

Hvis tingene er lavet og argumentationen er, at det er alt for voldsomt at lægge det frem for folketingspolitikkerne, så vil jeg sige, at man misforstår, hvad det er, man skal som minister. Der skal man være en tjener for Folketinget og folket, og det glemmer man, hvis man tænker, at man ved bedre. Og det er jo det, som sniger sig ind i det her. Det er selve analysen af, at man har vurderet det; alle de klogeste hoveder i ministeriet har vurderet det her, og de har vurderet, at det behøver Folketingets medlemmer ikke se. Så bliver man lige pludselig noget andet end en embedsmand; så bliver man politiker. Så tager man stilling til noget, man dybest set ikke skal tage stilling til. Embedsmænd skal forholde sig til at fremlægge fakta for os. Så er det ikke altid, vi forstår dem, og så må de godt ryste på hovedet, for de er sikkert klogere end os. Men de er altså ikke valgt til at bestemme; de er valgt til at fremlægge, og det er det, det her går ud på.

Vi skal gøre det så lidt bureaukratisk som muligt, selvfølgelig skal vi det. Jeg håber, udvalget tager godt imod det her og om ikke andet kommer de to forslagsstillere i møde ved at sige: 3 pct. er under al kritik. Det er under al kritik. Vi laver det her, så vi laver et skærpet tilsyn med det fra udvalgets side.

Man kan jo starte med et udvalg, som har landdistrikt i navnet. Der burde det være 100 pct. Det burde ganske enkelt være 100 pct.

Så vi støtter nærmest, hvad I kommer med i udvalget. Jeg er sikker på, at beslutningsforslaget aldrig kommer igennem. Det ved vi jo. Men jeg støtter, hvad I kommer frem til i udvalget. Tak for ordet.

Kl. 16:59

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger. Vi siger tak til hr. Kim Edberg Andersen. Den næste, der får ordet, er ordføreren for forslagsstillerne, fru Karina Lorentzen Dehnhardt, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 16:59

(Ordfører for forslagsstillerne)

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Tak for ordet, og tak for debatten – og en særlig tak til alle de partier, som har valgt at bakke forslaget op. Det er vi i SF og Danmarksdemokraterne rigtig glade for, og det blev jo alligevel til en række partier. Det er ikke sikkert, jeg har styr på dem alle sammen, men det var i hvert fald Radikale Venstre, Enhedslisten, Nye Borgerlige og Dansk Folkeparti. Så man kan sige, at der er partier fra begge fløje, som kan se god fornuft i at gøre et landdistriktsfilter obligatorisk.

Når det er en god idé, er det selvfølgelig, fordi det ikke bliver brugt i tilstrækkeligt omfang i dag. Enhver kan sige sig selv, at når det kun bruges i 22 ud af over 600 forslag, så er det nok ikke et retvisende billede af, hvor mange steder man burde have lavet et landdistriktsfilter.

Jeg plejer tit at sige, at når vi tænker landdistriktspolitisk, er det altid et skridt frem og to tilbage. Når jeg siger det, er det, fordi vi jo hele tiden leder efter forslag, som kan gøre, at vi får mere bosætning og flere arbejdspladser, men samtidig er der også tit en udvikling, som gør, at vi med den anden hånd trækker selv samme muligheder ud af landdistrikterne. Det er jo den udvikling, som det vil være godt at have blik for. Den meget voldsomme centralisering, vi har set over de senere år, og som der nu også er nogle tendenser til at vi prøver at lave en modvægt til, burde vi jo have opdaget. Et landdistriktsfilter kunne have hjulpet os i den situation, er jeg overbevist om. Det ville kunne have oplyst os om konsekvenserne. Og ja, det er da rigtigt, som fru Susie Jessen siger, at man nogle gange kan få nogle brancheorganisationer til at regne på nogle tal for en, men alle ved jo også godt, at med den arbejdsmængde, vi har i Folketinget, er det måske ikke altid muligt at få rakt ud til lige præcis de organisationer, som kan hjælpe en med det. Det burde være en fast bestanddel, at man sådan set bare kan slå det op i lovforslaget.

Men jeg er også godt klar over, at det jo er en ubekvem sandhed at blive mødt af, når man får en landdistriktsvurdering, eller det kan det i hvert fald være. Det kan jo være, at man får at vide, at det er et forslag, som har nogle dårlige konsekvenser for landdistrikterne, og det kan da være vældig irriterende, hvis man gerne vil have en landdistriktsprofil og i hvert fald syne af, at man gerne vil gøre noget for landdistrikterne. Det er jo heller ikke sådan, hvis man får en landdistriktsprofil, at man nødvendigvis skal undlade at gøre det, som lovforslaget siger. Det kan jo godt være, at man nogle gange med åbne øjne må sige, at lige præcis her er forslaget så vigtigt, at man gennemfører det alligevel, og man ved godt, at det har utilsigtede konsekvenser for landdistrikterne. Men ved hele tiden at holde sig lidt i mørket og fedtspile lidt med vurderingerne er der jo en stor risiko for, at vi får vedtaget noget, som har dårlige konsekvenser for landdistrikterne, og det er historien altså fuld af.

For nylig har jeg været med til at forhandle domstolsaftale som retsordfører. I den her domstolsaftale lå der en lille vurdering af alle de der små retsafdelinger, som man har. De hedder bitingssteder, nogle steder hedder det retskontorer. Sådan et har man f.eks. i Haderslev og i Tønder. Landsretten har bitingssteder mange steder. Der stod sådan set – der har siddet et udvalg og kigget på det her – at det var retssikkerhedsmæssigt forsvarligt at nedlægge det hele. Det kunne man godt gøre. Men hvad vil det betyde for de borgere, som pludselig får længere til en retsafdeling? Så havde man sådan et fint forslag om, at man da lige kunne lægge det ind i et strukturudvalg. Men enhver ordfører i Folketinget ved godt, at når det først er et strukturudvalg, der har kigget på alle de her små retsafdelinger, så er det sikkert som amen i kirken, at så får vi også et forslag, som i sidste ende vil lukke måske ikke alle, men nogle bitingssteder.

Det endte vi med at få forpurret. Men jeg tror da også, at det var vigtigt, at der sad nogle landdistriktsordførere i den kreds, som rent faktisk opdagede, hvad det var, der var ved at ske her. Så heldig kan man ikke altid være, og hvis man ikke er så heldig, at der sidder landdistriktsordførere, ville det jo være rart med en landdistriktsvurdering af lige præcis den slags, når det engang bliver fremlagt som lovforslag i Folketinget. På den måde tror jeg altså desværre, at der er rigtig mange ting, som glider lidt under radaren, fordi man ikke har det her landdistriktsfilter som en obligatorisk løsning.

Kl. 17:04

Jeg er ikke enig med ministeren, når han siger, at det bare er symbolsk med den her vurdering. Han vil godt nok ikke afskaffe den ordening, vi har, så det må jo være fint nok i de lovforslag, hvor det

så bliver lavet. Det er derfor, jeg ikke helt kan forstå, at man så ikke synes, at det faktisk skal laves i alle lovforslag.

Det er jo rigtigt, som ordføreren for Liberal Alliance siger, at det ikke er relevant, når man laver en samtykkelev. Den landdistriktsvurdering tror jeg er hurtigt lavet, og så kan man bare skrive: Nul virkning. Så det tror jeg egentlig ikke er så problematisk.

Jeg sad og talte op under postloven, den nye postlov, som vi jo ved har haft udfordringer i forhold til landdistrikter, at der har man lavet ikke færre end ni vurderinger; ni forskellige vurderinger af, hvad det her betyder for økonomien, hvad det betyder for erhvervslivet, hvad det betyder for klima, hvad det betyder for miljø, hvad det betyder for administration, EU-ret og alt mulig andet. Men der er ikke en landdistriktsvurdering, og jeg tror ikke, det kan være forbigået nogens opmærksomhed, at her *er* et problem. Det kunne da have været interessant at høre, hvad ministeriets vurdering af udfordringerne egentlig er. Dem har vi så fået fra Sammenslutningen af Danske Småøer, og det er jo heldigt, at der af og til er nogen, der skriver til os, hvis de opdager, hvad der er på spil i en lovgivning. Men det er jo heller ikke altid, at alle opdager det, og det er derfor, det er så vigtigt.

Jeg vil så også sige, at der er flere ordførere, der heldigvis anerkender, at der nok kan være en udfordring her, inklusive Venstres ordfører, som jo i hvert fald synes, at 3 pct. nok ikke er helt retningsvisende for antallet af landdistriktsvurderinger, der burde blive lavet. Hvad løsningen så kan være, svæver nok lidt mere i det uvisse. Jeg synes jo, at den gode løsning vil være at gøre det obligatorisk. Det ville jo i hvert fald løse udfordringerne med det samme.

Men jeg lytter mig til, at der er partier, som også gerne vil arbejde videre, selv om de ikke direkte støttede, bl.a. f.eks. Det Konservative Folkeparti, og det synes jeg sådan set også er godt. Så måske skal vi prøve at se, om vi i en eller anden udstrækning kunne lande en beretning, i hvert fald som minimum, blandt de partier, som er optaget af det, og man kan jo håbe på, at regeringspartierne også vil gå ind i det arbejde. For det er i hvert fald meget, meget sikkert, at der er lovforslag i dag, som ikke bliver landdistriktsvurderet, men som burde være det.

På den måde bliver det jo meget en gentagelse af de tidligere debatter, jeg selv har haft om det her. Jeg tror, det var i 2015, vi havde det her forslag på, og så blev det jo så til noget i 2017, ikke helt i den form, som vi drømte om, og nu har vi så sammen med Danmarksdemokraterne i fællesskab fremsat forslaget igen. Under alle omstændigheder tænker jeg det er godt at have debatten, fordi debatten nogle gange flytter noget, i hvert fald på sigt, og her er, synes jeg, en god sag.

Det er ikke, sådan som ministeren siger, at det ikke er noget, som vil hjælpe landdistrikterne. Den opfattelse deler jeg ikke, og jeg er sikker på, at i Landdistrikternes Fællesråd, som jo også har talt varmt for det her forslag, ved man godt, at det *er* noget, der vil hjælpe landdistrikterne. I hvert fald vil vi få nogle lidt bredere debatter, tror jeg, om konsekvenserne af forskellige lovforslag, hvis vi havde lidt mere landdistriktsvurdering. Tak for ordet.

Kl. 17:08

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, og så siger vi tak til ordføreren for forslagsstillerne, fru Karina Lorentzen Dehnhardt, Socialistisk Folkeparti.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udvalget for Landdistrikter og Øer. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

36) 1. behandling af lovforslag nr. L 88:

Forslag til lov om ændring af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (Bemyndigelse til at fastsætte regler om teknologier til husdyrproduktion og samlet godkendelse eller tilladelse af husdyrbrug).

Af miljøministeren (Magnus Heunicke).

(Fremsættelse 07.12.2023).

Kl. 17:08

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Forhandlingen er åbnet, og den første ordfører, jeg byder velkommen til, er fru Anne Paulin fra Socialdemokratiet.

Kl. 17:09

(Ordfører)

Anne Paulin (S):

Tak for det. I dag skal vi behandle L 88, som først og fremmest sætter en stopper for den såkaldte matrikelfinte. Den går kort sagt ud på, at der er nogle landmænd, der har kunnet udnytte et hul i lovgivningen, som har givet mulighed for en uforholdsmæssig stor grad af forurening og påvirkning af lokalområdet. Det er sket ved at dele produktionen op på to matrikler og dermed få mulighed for at forurene dobbelt så meget, som hvis produktionen var samlet på den samme matrikel. Der er desværre set flere sager, hvor den her matrikelfinte har været benyttet, med store gener til følge for de omkringliggende naboer. Derfor lukker vi med lovforslaget hullet i lovgivningen og stopper den her mulighed for at lave matrikelfinten.

Fremadrettet skal et husdyrbrug godkendes eller tillades samlet, hvis de forureningsmæssigt eller driftsmæssigt er forbundet. Dansk landbrug producerer til et globalt marked, men miljøeffekterne mærkes lokalt på naturen, i luften, vi indånder, i vores fjorde, i vores søer og vandløb. Landbruget skal som alle andre industrier kun finde sted i Danmark, hvis det sker med respekt for det omkringliggende lokalsamfund og miljøets bæreevne, og matrikelfinten her er altså udtryk for en mangel på respekt for netop de her principper, også selv om de måske mest har været anvendt som en smart fidus. Det slutter med det her lovforslag.

Derudover giver lovforslaget også bemyndigelse til at kunne fastsætte regler om teknologier til husdyrproduktion med en dokumenteret miljøeffekt gennem bekendtgørelser. Vi ved, at vi kommer til at skulle stå over for en del nye teknologier i de kommende år, som kan gøre en positiv forskel for landbrugets grønne omstilling, og derfor er det selvfølgelig også fornuftigt at have en hjemmel på plads, så vi hurtigt kan få de nye teknologier ud og gøre en konkret forskel til gavn for klimaet og miljøet.

Socialdemokratiet bakker op om lovforslaget.

Kl. 17:11

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er foreløbig to korte bemærkninger. Først er det fra hr. Søren Egge Rasmussen fra Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 17:11

Søren Egge Rasmussen (EL):

Tak. Jeg synes, det er positivt, at det ifølge Socialdemokratiets ordfører er hensigten at sætte en stopper for matrikelfinten. Hvis man

kigger på de høringssvar, der er, skriver Kommunernes Landsforening i sit høringssvar, at de vurderer, at der er risiko for, at den foreslåede regulering ikke fuldt ud vil adressere de udfordringer, den sigter på at løse. Det skyldes særlig, at det er vanskeligt for kommunerne at vurdere, om to nærliggende bedrifter med samme ejer er driftsmæssigt eller teknisk forbundne.

Jeg synes, vi skal have fokus på, at hensigten med det her lovforslag jo er at begrænse forurening, og det er luftforurening med ammoniak og med lugt. Så man kunne jo godt nøjes med et lovforslag, der ligesom sikrede, at kommunerne kunne relatere til det problem. For det er jo sådan set det, vi skal løse, uden at man skal ind og vurdere, om det her hænger sammen på andre parametre i forhold til en landmand, der ejer flere gårde. Hensigten med det her forslag er sådan set at sikre vores miljø bedre. Kan ordføreren ikke se, at det måske kunne forenkle det her lovforslag?

Kl. 17:12

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 17:12

Forhandling

Anne Paulin (S):

Det skal jeg da ikke kunne sige om der er nogle potentielle muligheder for. I så fald vil jeg se frem til at høre hr. Søren Egge Rasmussens ordførertale og få nogle idéer til, hvordan det i så fald kunne se ud.

Kl. 17:12

Formanden (Søren Gade):

Hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 17:12

Søren Egge Rasmussen (EL):

I forhold til at kommunerne skal ind og ligesom vurdere på, at en landmand, som måske har flere forskellige chr-numre og ejer flere gårde, vil jeg spørge: Hvorfor skal kommunerne det? Det, der er hensigten, er, at vi skal kigge på, hvad det er for en ammoniakforurening, der kan være ved, at to meget store gårde ligger så tæt på hinanden. Det er det, vi skal forhindre, altså at man kan få den der dobbelte forurening, som der nu er lagt op til. Men det er godt, at ordføreren er åben over for argumenter.

Jeg tror egentlig, vi godt kan stramme det her lovforslag op med nogle ændringsforslag, og jeg ser frem til at kunne overtale ordføreren til at synes, at det er nogle gode ændringsforslag, Enhedslisten kommer med.

Kl. 17:13

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 17:13

Anne Paulin (S):

Det glæder vi os til at snakke videre med Enhedslisten om. Nu handler det her jo primært om at få lukket det her konkrete hul, som vi har kunnet se, og som der har været eksempler på, som også er blevet omtalt i pressen og lignende. Og så er det selvfølgelig klart, at vi i de kommende år kommer til at have mange diskussioner om, hvordan vi sikrer den rigtige balance mellem, at vi skal have et stærkt landbrug i Danmark, og at vi også skal passe på vores natur og vores klima.

Kl. 17:13

Kl. 17:16

Formanden (Søren Gade):

Hr. Kim Edborg Andersen, Nye Borgerlige. Værsgo.

Kl. 17:13

Kim Edborg Andersen (NB):

Tak for det. Da jeg læste det her lovforslag og høringssvarene, lød det lidt, som om man fra Greenpeace til landmænd var enige om, at det her er at skyde måger med kanoner eller fluer med flitsbue.

Så nævner ordføreren, at der har været flere sager. Hvor mange sager? Hvad er det, vi lovgiver imod? Er det 2 sager, eller er det 200 sager? For hvis det er et stort problem og der er mange, der har fundet et hul, så kan man måske se bort fra det, som høringssvarene siger om, at det kan gøres enklere. Hvis det er 2 sager, synes jeg måske, det er lidt vildt at indføre så kompliceret en lov for det. Så vil ordføreren ikke lige svare mig på, hvor mange sager det er, når ordføreren siger flere sager?

Kl. 17:14

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 17:14

Anne Paulin (S):

Jeg har ikke den samme sådan meget negative læsning af høringssvarene, som ordføreren har her. Hvor mange konkrete sager det er, kan jeg ikke sige lige her på stående fod, men ordføreren kan jo stille et spørgsmål under lovbehandlingen.

Kl. 17:14

Formanden (Søren Gade):

Hr. Hans Kristian Skibby fra Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 17:14

Hans Kristian Skibby (DD):

Tak, hr. formand. Jeg undrer mig bare lidt over, at ordføreren lige som begiver sig ud i en argumentation omkring det her lovforslag og siger, at det er et stort favntag og et stort opgør med den her omtalte matrikelfinte, og når så der bliver spurgt ind til, om ordføreren er klar over, om der er 2 sager, eller om der er 200 sager, så kan ordføreren ikke rigtig forklare det.

Der vil jeg bare gerne lige spørge, om ordføreren er bekendt med den del af præmissen omkring de her finter og med, hvor stort et omfang det er, eller hvor lille et omfang det er, og hvor grove de sager overhovedet har været.

Kl. 17:15

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 17:15

Anne Paulin (S):

Jeg er bekendt med, at der har været flere sager, og at det ikke bare er et enkeltstående eksempel, og derfor synes jeg også, det er rigtig godt, at vi så får lukket et hul, der er i lovgivningen. Jeg forstår egentlig ikke helt negativiteten fra Danmarksdemokraterne over for det her, men hvis man ikke synes, det er en god idé at lave det her, som jo åbenlyst er at lukke et hul i lovgivningen, så kan det selvfølgelig stå Danmarksdemokraterne frit for at stemme imod det.

Kl. 17:16

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Hans Kristian Skibby (DD):

Jamen det gør vi også. Så det kan ordføreren tage helt roligt. Men jeg synes, det er lidt morsomt, at ordføreren ikke ved, hvor stort et hul, man vil lukke, er. Altså, er det et stort hul? Er det et lille hul? Er det et omfangsrigt hul? Er det ikke et omfangsrigt hul? Er det et økonomisk tungt hul? Eller er det ikke? Og hvor mange sager har der været? Det ved ordføreren ikke, men ordføreren ved bare, at ordføreren lukker et hul.

Kl. 17:16

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 17:16

Anne Paulin (S):

Jeg ved også, at der har været flere eksempler på, at det her har været benyttet. Det er jo klart, at hullet potentielt kan være stort, når det nu engang er der, og det er jo derfor, at vi som parti og som regering synes, at man skal lukke det hul, så vi ikke i fremtiden får endnu flere sager omkring det her. Hvis man så synes, det er godt, at man bare kan omgå vores miljølovgivning på den måde, så kan man jo selvfølgelig stemme imod, men jeg glæder mig godt nok meget til at høre argumentationen for, hvorfor vi skal blive ved med at have et hul i vores lovgivning.

Kl. 17:17

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke flere korte bemærkninger. Vi siger tak til fru Anne Paulin fra Socialdemokratiet. Jeg byder nu velkommen til hr. Erling Bonnesen fra Venstre.

Kl. 17:17

(Ordfører)

Erling Bonnesen (V):

Tak for det. Lovforslaget her er allerede blevet teknisk gennemgået af den foregående ordfører, så jeg skal ikke gå længere ind i det andet end at sige, at vi også i Venstre støtter det her lovforslag. For så vidt angår de allersidste spørgsmål, der er blevet rejst, kan jeg også se nu, at man er ved at prøve at opklare det, så det ser jeg også frem til kan blive besvaret, om ikke før, så i forbindelse med lovbehandlingen.

Så Venstre støtter lovforslaget. Tak.

Kl. 17:17

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, og vi siger tak til hr. Erling Bonnesen fra Venstre. Jeg byder nu velkommen til hr. Serdal Benli fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 17:18

(Ordfører)

Serdal Benli (SF):

Mange tak for ordet, formand. Det er en fornøjelse at vikariere for hr. Carl Valentin på det her lovforslag, der fortjener ros. For det er ikke mit indtryk, at regeringen generelt fortjener ros, når det kommer til det grønne og miljøbeskyttelse, men ret skal være ret. Det her lovforslag, som er fremsat efter tungt pres fra utilfredse borgere og forskellige partier, herunder også SF, er faktisk et stort skridt fremad mod en grønnere og langt mere fornuftig praksis, for selvfølgelig kan det ikke være rigtigt, at man kan få miljøtilladelse til at holde flere svin, hvis man blot deler sin grund op i to. Det er et åbenlyst hul i lovgivningen, som burde være lukket for længe siden. Miljøgodkendelse af en landbrugsbedrift må og skal afhænge af, hvilken belastning det lokale miljø kan bære, ikke af smarte tricks.

Jeg har lovet hr. Carl Valentin, som desværre ikke kunne være her i dag, at sende en stor tak til de borgere i Rislev, han var oppe at besøge. Det var en gruppe af gode borgere, hvis kamp for ikke at få ødelagt deres ejendomme og lokalmiljø via udvidelse af svineproduktion, nu også kommer borgere og sårbar natur i resten af Danmark til gode. Tak til jer.

Jeg håber, at det her kun er første skridt, for i SF er vi af den overbevisning, at man lokalt bør have langt bedre muligheder for at kunne sige nej til etablering eller udvidelse af store svinebrug. Derfor har vi tidligere selv været ude med et forslag om, at kommunerne skal have mulighed for at nedlægge veto mod en ny svineproduktion ud fra et helhedssyn i den kommunale planlægning. Her tænker jeg eksempelvis på kommunernes erhvervsudvikling, turisme, klimamål, naturbeskyttelse, lugtgener for borgerne osv. Det er alle sammen områder, der kan have væsentlig større betydning for lokal vækst og beskæftigelse end svineproduktion. Derudover mener SF, at der selvfølgelig skal indføres en CO₂-afgift på landbruget, og at der skal være en langt strammere regulering af landbrugets forurening af vores danske natur og vandmiljø. Det er noget, der uløseligt hænger sammen med mindre produktion af svin.

I SF er vi glade for forslaget, og selvfølgelig bakker vi op. Tak for ordet.

Kl. 17:20

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er en enkelt kort bemærkning fra hr. Kim Edberg Andersen, Nye Borgerlige. Værsgo.

Kl. 17:20

Kim Edberg Andersen (NB):

Det kommer ikke voldsomt bag på mig, at SF gerne vil have nedlagt svineproduktionen i Danmark. Det har de vel kæmpet for længe på mere eller mindre obskure måder. Men der bliver en retorik fra talerstolen om, at det her er et kæmpestort problem, så hvor mange sager er det om året? Det må man vide, når man laver et lovforslag.

Vi kan tage bekymringen en anden gang, men det er mere, hvornår vi skal lave lovgivning. Hvor lavt skal vi sætte barren, hvor mange skal udnytte et smuthul? Jeg kan da også være bekymret for, at jeg kommer til at sidde rigtig længe i Folketingssalen, hvis der om et år igen er nogle, der bruger et smuthul og vi så skal lave en ny lov. Vil ordføreren ikke bare lige fortælle mig, hvor mange om året der er tale om, der udnytter det her?

Kl. 17:21

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 17:21

Serdal Benli (SF):

Tak for spørgsmålet. Som det også er blevet sagt, er det her et hul i lovgivningen, vi skal have lukket, fordi vi sådan set skal have en langt mere fornuftig praksis på det her område, og det her er et stort skridt. Det, at der er flere borgere, der igennem tiden også har råbt på det her i forhold til deres lokalområde, i forhold til deres miljø i lokalområdet osv., mener jeg sådan set vi skal adressere, og det her forslag adresserer problemet. Derfor er vi sådan set glade for forslaget og bakker det op.

Kl. 17:21

Formanden (Søren Gade):

Hr. Kim Edberg Andersen.

Kl. 17:21

Kim Edberg Andersen (NB):

Vi har lige stemt om statsborgerskaberne herinde, og der fandt vi søreme ud af, at der var nogle, der havde udnyttet lovgivningen, fordi de vidste, at vi ikke kontrollerede det, da det ikke var digitaliseret. Jeg er jo glad for at høre, at SF er et retskaffent parti, og at det ikke kun er landbruget, man er efter, og så annullerer vi selvfølgelig tildelingen af statsborgerskaber, indtil vi har fået lukket de huller i den lovgivning også. Er det det, jeg hører SF stå og sige?

Kl. 17:22

Serdal Benli (SF):

Nej, det er ikke det, jeg siger. Her taler vi om et konkret hul i lovgivningen, som er blevet misbrugt i forhold til forringelse af vores natur, i forhold til forringelse af vores lokalmiljø, og det har nogle borgere råbt op om, og det står flere politiske partier bag. Derfor synes jeg sådan set, at det er meget fornuftigt, at vi får lukket det hul, således at vi får skabt en fornuftig praksis, der også kan bidrage til et stort skridt frem mod et grønnere Danmark.

Kl. 17:22

Formanden (Søren Gade):

Hr. Hans Kristian Skibby, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 17:22

Hans Kristian Skibby (DD):

Tak. Og velkommen til ordføreren. Nu var ordføreren selv i forhold til det her dagsordenspunkt inde på den her planlagte CO₂-afgift på biologiske processer, som vil ramme danske producenter, men ikke alle mulige andre, som sælger varer på det danske marked.

Derfor vil jeg egentlig gerne sådan bare høre, hvad SF mener om de forslag, der for 14 dage siden kom fra ni af de her miljøorganisationer, altså de grønne bevægelser i Danmark, om at reducere den animalske produktion i Danmark? Er SF enig i de anbefalinger, der kommer derfra, om de meget vidtgående reduktioner i antallet af dyr i Danmark?

Kl. 17:23

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 17:23

Serdal Benli (SF):

Vi mener sådan set, at det er fornuftige forslag, der er kommet, og dem skal vi selvfølgelig se på. Og selvfølgelig handler det sådan set om, hvordan vi kan lave både en udfasning af dyr, men også en indfasning af et bedre og mere bæredygtigt landbrug i Danmark.

Kl. 17:23

Formanden (Søren Gade):

Hr. Hans Kristian Skibby, værsgo.

Kl. 17:23

Hans Kristian Skibby (DD):

Tak. Jamen det var et kort svar på et meget alvorligt spørgsmål. Det, organisationerne foreslår, er jo, at 95 pct. af alle danske grise skal slagtes, og at der ikke skal komme nogen nye; 75 pct. af alt vores fjerkrae skal fjernes, og der skal ikke komme noget nyt; 70 pct. af vores kvæg i Danmark skal fjernes, og der skal ikke komme noget nyt.

Hvad er det, vi skal leve af i Danmark, hvis ikke vi har den animalske produktion? Jeg er helt med på, at vi skal øge den vegetabiliske produktion og alt muligt andet – det er der ikke noget forkert i, og det har jeg ikke nogen som helst problemer med – men jeg synes bare, at ordføreren slipper lidt for let og elegant om ved at

støtte noget, der har så alvorlige konsekvenser, som det her vitterlig har.

Kl. 17:24

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 17:24

Serdal Benli (SF):

Jeg kan blot svare ved at sige, at jeg ikke vil forholde mig til de konkrete tal og sætte procenter på på nuværende tidspunkt. Jeg mener sådan set, at der er brug for, hvis vi skal styrke den grønne omstilling og redde den her klode, men også klimaet og miljøet i Danmark, at vi kommer i gang – hellere i går end i dag – med den grønne omstilling.

Kl. 17:24

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Nu er der ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak til ordføreren. Tak til hr. Serdal Benli fra Socialistisk Folkeparti. Jeg byder nu velkommen til hr. Jan Carlsen fra Moderaterne.

Kl. 17:25

(Ordfører)

Jan Carlsen (M):

Tak for ordet, formand. Jeg er også vikar, men for Charlotte Bagge Hansen, som desværre er blevet syg. Dette lovforslag vil gavne både vores miljø og vores natur samt fungere som beskyttelse af naboer til husdyrproduktion. Lovforslaget repræsenterer derfor et vigtigt skridt mod etablering af en mere bæredygtig og ansvarlig forvaltning af vores husdyrbrug. Vi skal tage ansvar for den måde, vi driver vores landbrug på, og det er præcis det, som lovforslaget søger at opnå. Hovedformålet med lovforslaget er at sætte en stopper for den såkaldte matrikelfinte, som vi har hørt om. Matrikelfinten, hvor et husdyrbrug opdeles i to matrikler for at undgå regler for forureningssanktioner, er en skadelig praksis, som påvirker vores miljø og naboer negativt. Med dette lovforslag sætter vi en stopper for denne finte. Husdyrbrug skal fremover godkendes samlet, hvis det er forureningsmæssigt forbundet, altså enten teknisk eller driftsmæssigt forbundet. Vi skal sikre, at vores husdyrbrug drives forsvarligt, ansvarligt og i overensstemmelse med miljømæssige målsætninger.

Lovforslaget indeholder også en bemyndigelse til at fastsætte regler om teknologier til husdyrproduktion og dokumenteret miljøeffekt. Dette vil have en betydelig økonomisk betydning for både teknologiproducenter og husdyrproducenter. Samtidig åbner vi døren for innovation og bæredygtig praksis, der ikke kun gavner vores miljø, men også vores økonomi.

Kort sagt vil dette lovforslag skabe en positiv udvikling for vores samfund. Det vil styrke vores forvaltning af husdyrbrug, beskytte vores miljø og skabe et grundlag for en mere bæredygtig fremtid. Jeg opfordrer derfor alle til at støtte dette vigtige fremskridt mod en mere ansvarlig og fremtidssikret landbrugssektor. Tak for ordet.

Kl. 17:27

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Jan Carlsen fra Moderaterne. Jeg byder nu velkommen til hr. Hans Kristian Skibby fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 17:27

(Ordfører)

Hans Kristian Skibby (DD):

Tak, hr. formand. Jeg vil nu ikke være helt så positiv, som andre ordførere har været, i forhold til det her lovforslag, som er fremsat til behandling her i Folketinget i dag. Vi er helt med på, at der har været

en lemfældig omgang i forhold til matrikelfinten, og at der har været enkelte sager, som har illustreret, at man kunne skærpe tilsyn, pligter osv. og også de andre ting, der skal til for at sikre, at man overholder lovgivningen her i Danmark. Men derfra og til at mene, at det her er den rette medicin, er der altså et stykke vej endnu, som vi ser det.

Vi kigger også, når vi skal lovbehandle det her lovforslag, på de høringssvar, der kommer fra interessenter på området, og vi har noteret os, at Kommunernes Landsforening og Landbrug & Fødevarer sådan set sætter spørgsmålstegn ved, om der er økonomiske konsekvenser forbundet med det her lovforslag. Det mener de faktisk der er, til trods for at ministeriet siger, at det ikke har økonomiske konsekvenser, hverken for stat eller for erhverv her i Danmark. Det mener kommunerne, og det mener landmændenes brancheorganisation så noget andet om. Det er selvfølgelig, i forhold til hvordan man vil sikre gennemførelsen af de her administrative byrder, som der jo kommer med et sådant forslag som det her. Hvis man læser høringsvarene, står der også, at man vil opleve en udfordring, i forhold til at det opleves og vil være, vurderes det, også fra kommunernes side, særdeles administrativt tungt. Det synes vi man måske skulle vise et større skyldigt hensyn til allerede nu, inden man går i mål med en endelig vedtagelse af lovforslag nr. L 88, som det er.

På den baggrund kan vi ikke støtte lovforslaget.

Kl. 17:29

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Der er en enkelt kort bemærkning fra hr. Søren Egge Rasmussen fra Enhedslisten.

Kl. 17:29

Søren Egge Rasmussen (EL):

Man kunne godt gøre det her mere enkelt, så kommunerne kun skulle forholde sig til de forureningsmæssige forbindelser med nogle, som har til hensigt at omgå reglerne. Og det her er jo sådan set alvorligt. Den måde, det kører på, når matrikelfinten eksisterer, er jo, at en landmand kan planlægge to meget store bedrifter lige ved siden af hinanden, og så kommer der jo en ammoniak- og lugtforurening fra begge anlæg, og den er så dobbelt så stor, frem for hvis der kun var ét anlæg. Det skader vores natur, og det skader folks sundhed. Der er ca. 1.200 mennesker, som dør af ammoniakforurening og som konsekvens af ammoniakforurening fra Danmark, og hovedparten af den ammoniakforurening kommer fra landbruget, og det er så over 1.200 danske mennesker, som dør hvert år på grund af den her ammoniakforurening fra landbruget. Det er sådan set det, som det er hensigten med det her lovforslag at rette op på.

Er ordføreren åben over for, at vi kan forenkle det, så det sådan set bare er de forureningsmæssige forbindelser, som kommunerne skal holde øje med?

Kl. 17:30

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 17:30

Hans Kristian Skibby (DD):

Tak for spørgsmålet. Det er i hvert fald ikke de administrative byrder, som folk dør af, om man så må sige, og det er altså det, der er det grundlæggende, når man læser det her lovforslag. Ja, nogle ville jo kalde det en skærpende omstændighed, og det ville måske også være fair nok at gøre det i det her tilfælde. Jeg deler egentlig ordførerens betragtninger om, at hvis der kunne findes en smidig model, hvor man laver det, der hedder en nålestiksoperation, så ville vi se positivt på det, men det er bare ikke det, der lægges op til med det her lovforslag.

Der er altså lidt en oplevelse af, at man skyder med spredehagl, og at man så bare ender med noget, der er administrativt tungt, og

noget, der fører en masse administrative konsekvenser med sig, som måske egentlig ikke var tiltænkt, da man indgik i opgaven, i forhold til at umuliggøre den her kreative matrikelfinte.

Kl. 17:33

Kl. 17:31

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Kl. 17:31

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jamen det lyder godt, at det er sådan et præcist nålestik, som på enkel vis lukker matrikelfinten, så kommunerne ikke drukner i administration, og så man nemt kan afsløre det, når landmænd og industrilandbruget forsøger at omgå reglerne. Det er jeg glad for at Danmarksdemokraterne er med på at se nøje på.

Kl. 17:31

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 17:31

Hans Kristian Skibby (DD):

Ja, det er noget, vi nok kan blive enige om. Men jeg vil så også sige, at nu brugte ordføreren jo ordet nemt, og det er nok der, hvor det bliver svært.

Kl. 17:31

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Så er det fru Anne Paulin fra Socialdemokratiet.

Kl. 17:31

Anne Paulin (S):

Tak for det, og tak for talen. Jeg skal bare forstå det helt rigtigt: Vi har at gøre med et decideret og konstateret hul i vores lovgivning, som nu – og jo især efter at der er kommet mere og mere bevågenhed omkring det her, i fremtiden – vil kunne benyttes af flere og flere, fordi det er et hul i lovgivningen. Det er sådan set lovligt, men det er på alle måder i uoverensstemmelse med det, som er hensigten med vores miljølovgivning.

Vi har et hul i lovgivningen. Er det rigtigt forstået, at Danmarksdemokraterne ikke vil stemme for det her, fordi det kan have nogle økonomiske konsekvenser for de selv samme mennesker, som kunne have økonomisk interesse i, at vi har det her hul i lovgivningen?

Kl. 17:32

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 17:32

Hans Kristian Skibby (DD):

Jeg synes i hvert fald, at det er vigtigt, inden man kommer til så vidtgående en ting som det her, at man får vurderet, hvor stort det hul er. Jeg kan bare huske, at for ganske få minutter siden var ordføreren ikke selv i stand til at fortælle, hvor stort hullet var. Det synes jeg jo på en måde er sådan lidt morsomt.

Jeg synes, med al respekt, at vi jo ikke skal opfinde nogle nye administrative byrder, også nogle omkostningstunge af slagsen, som kommunerne ovenikøbet kritiserer. Selv om man fra ministeriets side vurderer, at de er økonomisk neutrale, så er det jo påfaldende og underligt, at kommunerne er af en anden overbevisning.

Kl. 17:33

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Anne Paulin (S):

Men så kunne jeg godt tænke mig at høre, hvad ordføreren ville sige til de landsbyer og til de folk, som har valgt at bosætte sig på landet på grund af den herlighedsværdi, der er ved at bo tæt på naturen, men som så lider under de gener, som de her eksempler viser, nemlig at der bygges på en måde, der gør, at man jo får en dobbelt miljøpåvirkning i det pågældende lokalområde.

Hvad er Danmarksdemokraternes budskab til de folk, der bor i de her landsbyer og landområder, og som jo oplever de her gener?

Kl. 17:33

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 17:33

Hans Kristian Skibby (DD):

Altså, nu er det jo svært at svare ud fra de enkelte konkrete tilfælde, for der vil være forskellige bevæggrunde de forskellige steder, hvor der har været eksempler på det. Det opleves nogle steder stærkere end andre, men det ændrer bare ikke på, at svaret jo ikke er at lave endnu mere rigid kontrollovgivning. Det er dér, hvor vandene måske skilles mellem Socialdemokraterne og Danmarksdemokraterne.

Kl. 17:34

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Dermed tak til Danmarksdemokraterne. Næste ordfører på talerstolen er hr. Alexander Ryle fra Liberal Alliance.

Kl. 17:34

(Ordfører)

Alexander Ryle (LA):

Tak for det. Når jeg læser lovforslaget, kan jeg godt blive lidt bekymret for, om ministeren er ved at skyde gråspurve med kanoner. Vi skal selvfølgelig forhindre den omgåelse af reglerne, som vi desværre har set nogle eksempler på, men jeg er ligesom flere andre ordførere her i salen i tvivl om omfanget. Kan de sager, der har været, virkelig retfærdiggøre, at vi ændrer en hel lovgivning? Det er i hvert fald vigtigt, at lovforslaget ikke ender med at spænde ben for udviklingen hos de landmænd, der løbende tilpasser sig i god dialog med naboer og lokalsamfund.

Men det er ikke, fordi det hele er negativt. For den del af lovforslaget, der omhandler optagelse af miljøteknologi, er vi glade for, fordi det sikrer mere tydelige regler. Hvis husdyrproduktionen i Danmark skal blive mere bæredygtig, er der behov for mindre bureaukrati, større klarhed og flere teknologiske løsninger, der kan skubbe på den udvikling, landbruget allerede er i fuld gang med.

Vi kommer til at gå konstruktivt ind i behandlingen af lovforslaget, men vi kommer også til at stille ændringsforslag, som vi mener kan luge ud i de værste tidsler, bl.a. om, hvordan den foreningsmæssige forbundethed udregnes, samt hvordan fælles el-, vand- og varme anlæg indgår i vurderingen af, hvorvidt de to husdyrbrug er forbundet. Som sagt forholder vi os positivt til lovforslaget, men håber også, at der vil blive lyttet til de tilpasninger, som vi gerne ser. Tak for ordet.

Kl. 17:35

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Det var der ingen der havde kommentarer til. Tak til Liberal Alliance. Næste ordfører er hr. Niels Flemming Hansen fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 17:35

Kl. 17:38

(Ordfører)

Niels Flemming Hansen (KF):

Mange tak for det, formand. Jeg kan jo godt se på jer, at I er skuffede, og det må I også gerne være. Jeg er desværre kun vikar for vores dygtige ordfører Mette Abildgaard, som desværre ikke har mulighed for at være til stede her i dag.

Jeg vil tilkendegive, at Det Konservative Folkeparti bakker op om lovforslaget fra regeringen, L 88, som skal gøre op med den såkaldte matrikelfinte, som jo ret beset er et hul i loven, der betyder, at op imod ti landejendomme om året er blevet splittet i to for på den måde at omgå diverse miljøkrav. Vi får sat en stopper for det med dette forslag, og det er på tide, så jeg skulle hilse fra ordføreren og sige tak til ministeren for at tage dette initiativ.

Man har set eksempler på, at husdyrbrug har opnået en lempeligere miljøvurdering og omgivelserne en ringere miljøbeskyttelse som resultat af denne skrivebordsøvelse, hvor man har splittet matriklen op i to. Det er i direkte modstrid med formålet med husdyrbrugloven. Danmark er et af de mest opdyrkede lande i verden, og vi er generelt stolte af den danske landbrugsproduktion. Men det er også hårdt ved den danske natur, til tider også for hårdt, og derfor er det naturligvis helt afgørende, at gældende regler følges og respekteres. Tak for ordet.

Kl. 17:37

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Hr. Kim Edberg Andersen, Nye Borgerlige.

Kl. 17:37

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak for det. Jeg er sikker på, at der er en kommissærpost i vente, for lige pludselig kunne vi få fakta på bordet – der er tale om ca. ti tilfælde. Så tænker jeg, at vi i Nye Borgerlige heller ikke mener, at man skal udnytte huller i lovgivningen, men at det mere handler om det der med, hvor man sætter barren for, hvornår vi så skal til at lave ny lovgivning, for nogle af de her matrikelfinter laver man, fordi man er ved at give det videre til den næste generation. Det er dyrt, og mange unge landmænd har ingen anden mulighed, end at det bliver gjort trinvis. Så udmatrikulerer man til sønnen undervejs, og så har de det jo lidt sammen, og det kan jo også komme under det, man kalder matrikelfinten.

Men mit spørgsmål til Konservative er: Er Konservative lige så offensive over for andre love? Hvis vi nu finder love, hvor reglerne i ti tilfælde bliver udnyttet – det kan eksempelvis være statsborgerskabsloven, hvor vi jo lige har stemt, jeg ved ikke hvor mange igen, og der er reglerne også blevet udnyttet – skal vi så lige sætte dem i bero, indtil vi får lavet ny lovgivning, som lukker de huller, der i dem? Er det Konservatives politik?

Kl. 17:38

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 17:38

Niels Flemming Hansen (KF):

Jeg vil tale på mine egne vegne og sige, at det her jo ikke er et område, jeg er specielt meget inde i, i og med jeg kun er vikar. Men jeg synes da, at når nu der er et hul i loven og vi har mulighed for at stoppe det, er det en god idé at gøre det.

Kl. 17:38

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Kim Edberg Andersen (NB):

Der befinder vi os i Nye Borgerlige nok på samme sted som Liberal Alliance. Vi har nogle ændringsforslag, fordi vi synes, at det er lige skarpkantet nok, og det er nok, fordi det er lavet herinde og ikke ude på et landbrug. Men selvfølgelig skal vi ikke genere folk med ammoniaklugt og fluer – det er jo primært det, vi snakker om – og selvfølgelig skal vi kigge på det. Jeg tror, vi skal have lavet en lempelse, og så vil jeg sætte en stor ære i i løbet af vinterferien selv at finde eksempler på lovgivning, hvor reglerne er blevet udnyttet ti gange, og så komme med en lang række beslutningsforslag i forsommeren, som jeg selvfølgelig forventer bliver stemt igennem.

Kl. 17:39

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 17:39

Niels Flemming Hansen (KF):

Det synes jeg da at ordføreren fra Nye Borgerlige skal gøre. Jeg ved jo, at ordføreren har ualmindelig mange ordførerskaber, så jeg tænker, at ordføreren får travlt hen over foråret.

Kl. 17:39

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak til Det Konservative Folkeparti. Den næste ordfører er hr. Søren Egge Rasmussen fra Enhedslisten.

Kl. 17:39

(Ordfører)

Søren Egge Rasmussen (EL):

Enhedslisten hilser det velkommen, at der nu fremsættes lovforslag om ændring af husdyrbrugloven med det formål at stoppe den såkaldte matrikelfinte. Matrikelfinten er blevet brugt af svineproducenter til at omgå miljøregler i husdyrbrugloven til at få lov til at forurene dobbelt så meget, som loven ellers tillader. Det har betydet, at kommuner, som det er i dag, kan være nødt til at godkende ansøgninger om udvidelse af svinefabrikker, der fører til dobbelt så meget forurening, som loven tillader. Det har ført til store gener for de lokalsamfund, det er gået ud over. Det har samtidig gjort stor skade på beskyttelsen af naturområder, som på denne måde kan komme til at modtage meget mere ammoniakforurening, end naturen kan tåle. Enhedslisten finder det imidlertid enormt ærgerligt, at lovforslaget risikerer ikke at leve op til sit formål om at lukke matrikelfinten og beskytte naboer og natur. Derfor vil Enhedslisten stille ændringsforslag til lovforslaget, for at dette hul i loven reelt kan blive lukket.

Miljøministeren besøgte den 20. september lokale borgere i den lille landsby Rislev ved Næstved, som netop er ramt af matrikelfinten og risikerer at få endnu en svinefabrik på størrelse med en fodboldbane omkring 1 km fra bygrænsen. Over et veldækket kaffebord overrakte ministeren dem den glædelige nyhed, at han nu ville fremsætte et lovforslag, der ville lukke matrikelfinten. Ministeren lagde et billede fra besøget op på sociale medier og skrev:

Den type udnyttelse af huller i loven skal vi have stoppet af hensyn til miljøet og livet i landsbyerne. Derfor sender vi i dag et nyt lovforslag i høring, der lukker matrikelfinten. Det kommer på regeringens lovprogram, når Folketinget åbner.

Det er rigtig fint. Men med det lovforslag, som ministeren har lavet, og som vi førstebehandler i dag, frygter vi i Enhedslisten lige som flere andre af de parter, der har givet høringssvar, herunder KL, Danmarks Naturfredningsforening og Greenpeace, at der desværre er en stor risiko for, at den foreslåede regulering ikke kommer til at stoppe matrikelfinten. De lokale borgere, som i september inviterede

ministeren på kaffe, er dybt skuffede over lovforslaget. De har skrevet til mig i dag. Bl.a. skriver de:

Det var med stor glæde, at vi modtog miljøministerens udmelding om, at han ville lukke hullet i loven og stoppe matrikelfinten. Ministeren besøgte os til formiddagskaffe i Rislev og efterlod os optimistiske og håbefulde på borgerne og miljøets vegne. Desværre synes vi, at der er stor forskel på det, vi er blevet lovet, og det lovforslag, der er blevet udarbejdet. Vi opfordrer derfor ministeren til at ændre lovforslaget, så det effektivt kan hjælpe med at stoppe matrikelfinten og ikke ender med at blive gode hensigter uden reel effekt.

Det var den hilsen, der var i dag til ministeren.

Det er Enhedslistens holdning, at miljøministeren med dette lovforslag lader både sårbar natur og de lokale borgere i Rislev og andre steder i landet alvorligt i stikken. Selv om vi bakker op om den mindste forbedring, som lovforslaget her repræsenterer, så er det med stor ærgrelse, at vi kan se, at det her lovforslag ikke er godt nok. Derfor vil vi stille nogle ændringsforslag, som gerne skal gøre, at det bliver forenklet, og det handler sådan set om, at kommunerne så kun skal forholde sig til, om der er en forureningsmæssig forbindelse mellem de to større husdyrbesætninger, som er i proces. Det, som vi forestiller os at man kan putte ind i et ændringsforslag, er sådan set, at det skal være tilstrækkeligt for kommunerne at bevise, at bedrifterne er forureningsmæssigt forbundne, i forhold til at de skal vurderes samlet. Det vil sige, at kravet om, at det også skal bevises, at de er driftsmæssigt eller teknisk forbundne, skal udgå af lovteksten.

Der kan nemt være nogle forhold, der er lidt komplicerede, f.eks. at en landmand har to forskellige CHR-numre osv. Men det, som er det allervigtigste i det her forslag, er jo at begrænse forureningen med ammoniak og begrænse lugtgener. Er det så alvorligt? Ja, det er det faktisk. Vi står i en situation, hvor der er meget stor ammoniakforurening fra dansk landbrug. Det udgør 95 pct. af forureningen, og man er sådan set kommet frem til, at den forurening gør, at 1.200 mennesker dør for tidligt, heraf er 220 danskere.

Så har vi ammoniakforurening ude i vores natur, som sådan set medfører, at vi kan risikere, at danske heder og klitnatur er noget, som uddør, og noget, som ikke eksisterer, når vi kommer 10-20 år længere frem. Så der er al mulig grund til at være påpasselig og nedbringe ammoniakforureningen, og det er det, der skal være hensigten med det her lovforslag. Så vi skal frem til, at matrikelfinten forhindres med et lovforslag, og derfor vil vi meget gerne arbejde for nogle konkrete ændringsforslag.

Kl. 17:44

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Hr. Kim Edberg Andersen, Nye Borgerlige.

Kl. 17:44

Kim Edberg Andersen (NB):

Jeg ved, at ordføreren er meget vidende. Ordføreren siger, at matrikelfinten fører til mere gødning på markerne, men det forstod jeg ikke. Gødning på markerne er vel i forhold til landareal og de dyreenheder, der er godkendt. Så det er bare for at få en forklaring på, hvordan matrikelfinten fører til mere gødning på markerne. Det er, fordi jeg ikke forstår det. Så er jeg enig i det der med, at det primært er ammoniak. Jeg har selv siddet med det som teknik- og miljøformand engang, men der er nogle problemstillinger, i forhold til hvor tæt de her ting ligger på bebyggelse. Problemstillingen er nok faktisk større, hvis der bliver købt noget ind, der bliver placeret ved en bebyggelse, hvor der i forvejen ligger noget. Er ordføreren enig i, at det er et lidt kluntet lovforslag, og at det kan gøres bedre, så Greenpeace bliver glade? Landbrugets parter har jo også selv været inde at sige, at der er nogle ting her, der kunne gøres mere gelinde.

Kl. 17:45

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 17:45

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg har ikke skrevet lovforslaget selv, så det vil jeg ikke helt stå til ansvar for. Men det, som det her skal måles op imod, er sådan set den luftmæssige og ammoniakmæssige forurening fra landbrug. Og hvis man ikke bruger matrikelfinten, er der begrænsninger for, hvor meget der må være af den type forurening fra et stort landbrug. Hvis man anvender matrikelfinten, kan man finte sig frem til, at man helt officielt kan have et lige så stort landbrug lige ved siden af på en anden matrikel, og hvis de ligger meget tæt på hinanden – og det kan jo være praktisk, hvis man f.eks. vil bruge den samme store gyllebeholder – vil der jo lokalt være en dobbelt så stor luftforurening med ammoniak og lugt, som der ellers er tilladt. Og det er et problem for mennesker, der har valgt at flytte på landet, og som sådan set gerne vil leve livet derude uden at blive generet af en dobbelt grisefarm lige ved siden af.

Kl. 17:46

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Kl. 17:46

Kim Edberg Andersen (NB):

Det er jeg fuldstændig klar over. Men det er jo typisk fra gammel tid, hvor de her landbrug lå i forbindelse med en bebyggelse. Nu bliver de ofte lagt længere væk. Og det er et spørgsmål om, hvor gyllebeholdere og ajebeholdere bliver lagt henne i forhold til det her. Men er ordføreren i forbindelse med matrikelfinten uenig i, at hvis man nu sælger den til naboen, løser det her ingenting? Man vil kunne frasælge den her til naboen, og det er kun, hvis der er tale om samme CHR-nr., at det her lovforslag rammer en. Hvis der ligger to landejendomme i en landsby, skal en kommune jo godkende to bedrifter. Hvis jordstykkerne er så store, at man kan have store svinefarme, vil det jo blive tilladt alligevel.

Kl. 17:47

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ordføreren.

Kl. 17:47

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg tror ikke, at det her lovforslag forholder sig til, om man har nok arealer at bringe gødningen ud på. Det forholder sig til den belastning, der er, lugtmæssigt og ammoniakmæssigt, fra et landbrug. Og det er hensigten med det her lovforslag, at det skal begrænses, så man ikke får dobbelt op på gener lokalt, ammoniakmæssigt og lugtmæssigt. Og det håber jeg vi i samarbejde med ministeren kommer frem til at løse.

Kl. 17:48

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Dermed tak til Enhedslisten. Næste ordfører er fru Katrine Robsøe fra Radikale Venstre.

Kl. 17:48

(Ordfører)

Katrine Robsøe (RV):

Tak for det, og tak til alle mine kollegaer, hvoraf flere allerede har gennemgået, hvad lovforslaget her rent teknisk handler om. Jeg vil derfor primært forholde mig til det her med at sætte en stopper for matrikelfinten. Det er for Radikale Venstre også enormt vigtigt, at

vi rent faktisk får stoppet det, og derfor er jeg også glad for, at ministeren har fremsat et lovforslag her. Vi synes, det er vigtigt, at de mennesker, der har valgt at bosætte sig ude på landet, rent faktisk ikke lige pludselig bliver mødt af en landmand, der lige er lidt for smart og omgår de regler, som vi egentlig er enige om herinde at vi gerne vil have bliver overholdt. Derfor er jeg glad for, at man har fremsat lovforslaget her.

Jeg er også åben over for, at der er kritiske høringsvar, i forhold til om man ikke kunne gøre det her lidt mere simpelt og med lidt mindre administration og ovenikøbet på en måde, hvor vi tog endnu bedre hånd om at løse udfordringen her. Det vil vi fra Radikales side i hvert fald forholde os meget åbent over for i udvalgsarbejdet, hvis vi kan finde nogle bedre løsninger der. Radikale Venstre stemmer ja til lovforslaget.

Kl. 17:49

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Det var der ikke nogen der havde kommentarer til. Tak til Radikale Venstre. Næste ordfører på talerstolen er hr. Peter Kofod fra Dansk Folkeparti.

Kl. 17:49

(Ordfører)

Peter Kofod (DF):

Tak for det. Adskillige ordførere før mig har jo talt om problemet og lovforslagets bud på et svar. Jeg vil sige, at det er ret svært for os at se, hvad størrelsesforholdet på det her problem er, og hvor vidtgående det her problem er. Det er vi simpelt hen nødt til at bore mere ud, og det er også noget af det, vi kommer til at bruge udvalgsarbejdet på.

Jeg kan sige, at vi helt generelt er enormt glade for dansk landbrug. Vi er stolte over vores landbrug. Vi synes, at vi har et af de mest effektive landbrug i verden, så det kan vi godt som danskere være glade for. Men det er klart, at der selvfølgelig også er nogle regler, hvad angår miljø osv., der skal leves op til, og i udvalgsbehandlingen kommer vi til at udforske balancen mellem de to ting med fokus på det her konkrete lovforslag, og så vil vi vende tilbage på et senere tidspunkt med vores endelige svar på, om vi kan støtte forslaget eller ej. Tak.

Kl. 17:50

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Der er en enkelt kommentar fra fru Anne Paulin, Socialdemokratiet.

Kl. 17:50

Anne Paulin (S):

Jeg har fundet ud af, at Miljøministeriet vurderer, at der er omkring fem til ti tilfælde om året, hvor det her hul i lovgivningen benyttes. Muligheden ville jo så fremadrettet, hvis vi ikke gør noget ved det, potentielt kunne vokse i omfang. Nu bliver der fra nogle herinde gjort lidt grin med, at det ikke er særlig mange, og spurgt til, om vi skulle lave loven om hver gang osv., men man skal huske på, at det jo kan være nogle hele lokalsamfund. Det kan være landsbyer. Det kan jo være mange, der bor i et område, som kan være påvirket af det her.

Med de her oplysninger ønsker Dansk Folkeparti så ikke at være med til at lave det om og få lukket det her hul i lovgivningen, som man jo sagtens kan få lukket, og samtidig insistere på, at selvfølgelig skal vi have et stærkt og godt landbrug i Danmark? Det tror jeg sådan set vi alle sammen deler intentionen om.

Kl. 17:51

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 17:51

Peter Kofod (DF):

Jeg tror bare, vi har brug for at få syn for sagen med, hvor vilde de her problemer er. Spørgeren siger, at det er fem til ti sager. Ja, er det så fem til ti lokalsamfund om året, der bliver plaget af det her, så er det pludselig et stort problem. Er det et mindre problem derude? Jeg tror bare, vi lige har brug for at få syn for sagen. Så jeg står ikke her og afviser regeringen fuldstændig. Man kan sagtens have en pointe i det. Jeg skal bare kunne dokumentere over for min folketingsgruppe, hvor stort et problem det her er, og så må vi jo tage den snak.

Kl. 17:52

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Så var der ikke flere kommentarer til Dansk Folkepartis ordfører.

Næste ordfører er hr. Kim Edberg Andersen fra Nye Borgerlige.

Kl. 17:52

(Ordfører)

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak for det, formand. Det var heldigt, at ordføreren for Socialdemokraterne havde fundet ud af, at det var fem til ti, for det var jeg også blevet informeret om. Det er jo ikke det der med størrelsen, og om det er fem eller ti. Det er ikke det. Altså, som udgangspunkt skal man overholde loven. Argumentationsrækken fra Socialdemokraterne med, at vi beklager, og om, om vi ikke skal gøre noget, når man ødelægger livet for en hel landsby, er bare påfaldende. I går snakkede vi om Østerild og 20 huse, som bare bliver fjernet, fordi der skal være en testvindmølle. Så det er sådan lidt, hvordan man lige vægter tingene, og det er egentlig bare det, jeg spørger ind til.

Vi skal ikke have huller i lovgivningen. Nu er det her blevet tydeliggjort, og Nye Borgerlige skal ikke stå i vejen for det, hvis ministeren har lovet over et kaffebord, at det her skal ændres. Så skal det ændres, og det går vi selvfølgelig med til. Vi bliver bare også nødt til at se på høringssvarene og sige, at det her kan gøres lidt mere gelinde og lidt mindre smertefuldt, for der er nogle problemstillinger. Hvis jeg skal tage Enhedslistens retorik og kalde det grisefabrikker, vil jeg sige, at vi ikke skal have grisefabrikker, der forpester en landsby; det skal vi ikke. Men vi skal også lave en lovgivning, der muliggør, at du kan lave et generationsskifte i en branche, hvor det er forholdsvis svært i forvejen at få loven og økonomien til at hænge sammen. Der laver man den her trettrinsrak, hvor man så naturligvis samarbejder. Der kunne et forslag være, at det f.eks. skal være inden for 1.000 m, altså hvis man nu flytter det 1.000 m.

Jeg har selv siddet med en problemstilling. Det var så med fluer fra en kvægbesætning, for jo, der er også brodne kar i landbruget, som udnytter det. Han ville ikke have fluerne derhjemme, så han sørgede for at have dem ved den ejendom, han købte helt nede ved byen, og det var forpestende for hele landsbyen; selvfølgelig er det det. Så der er en problemstilling, men det er en lille problemstilling i Folketinget, når det er fem til ti. Der må man sige, at der har været nogle gode interesseorganisationer på spil, og det må vi håbe gælder for alle lovgivninger, for vi skal have lukket alle huller i lovgivningen. Det skal vi, og det går Nye Borgerlige altid konstruktivt ind til. Jeg håber, at når vi kommer ud på den anden side og kommer til tredjebehandlingen af den her lovgivning, så har vi hørt på hinanden, så vi finder en løsning, der lukker det, som vi er enige om skal lukkes. Hvis man lige pludselig får meget kraftig ammoniakforurening, er det stærkt belastende i et landsamfund.

Jeg vil så også sige til Radikales ordfører, at hvis man vælger at flytte på landet, må man også forvente, at det kan lugte af grise derude. Undskyld, det var måske ikke Radikales ordfører, men der var en eller anden, der sagde det der med at flytte på landet og den landlige idyl. Men der bliver man bare nødt til at sige, at nogle

gange lugter det også af grise på landet, og det skal man også kunne leve med.

Kl. 17:57

Til hr. Søren Egge Rasmussen havde jeg lidt et spørgsmål, men det kan være, han svarer mig efterfølgende. For han startede med 1.200, der var døde, og jeg mener, at det er 200 – nogle og to hundrede – danskere. Var det ikke sådan, der blev sagt? Så vi skal også passe på, hvordan vi vinkler tallene herinde. Det er også 200 for meget, hr. Søren Egge Rasmussen; det er jeg enig i. Man skal ikke dø som følge af ammoniakforurening. En anden ordfører spurgte mig: Kan man det? Ja, det kan man godt, for det er ret farligt, når det kommer i store koncentrationer i luften.

Vi skal have lukket hullet; det er jeg enig i. Vi skal gøre det på en måde, så landbruget også får mulighed for, at de ordentlige landmænd kommer igennem det her og ikke bliver slået i hartkorn med de fem eller ti, som tilsyneladende udnytter systemet lige nu. Det er bare det, jeg siger. Vi skal passe på med, når vi kommer med hammeren, at vi reagerer på for små tilfælde, altså at vi ikke tromler dem, som faktisk bare prøver at gøre det rigtige og gøre det godt, og som vi ofte vil finde ud af er ret vellidte i lokalsamfundet, fordi de selv bor der og ikke ønsker at ødelægge det for nogen. Tak for ordet.

Kl. 17:55

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Fru Anne Paulin, Socialdemokratiet.

Kl. 17:55

Anne Paulin (S):

Tak for det. Jeg er glad for, at ordføreren tilkendegiver, at ordførers parti vil være med til at lukke det hul i lovgivningen. Det er ikke bare fem tilfælde i alt; det er jo fem-ti tilfælde årligt og kan vokse sig større i fremtiden – en fremtid, hvor vi jo ser ind i, at de her bedrifter bliver større og større. Jeg kan da godt forstå, at ordføreren siger det her med, at vi jo skal passe på, at det ikke kommer til at være noget, som skaber sådan et skræmmebillede, eller at vi hænger nogle af dem, som bare overholder lovgivningen, ud. Men jeg vil nu alligevel spørge ordføreren: Har de landmænd, som bare overholder den miljølovgivning, der er, til punkt og prikke, størst interesse i, at vi får lukket det her hul, eller har de en større interesse i, at hullet forbliver åbent?

Kl. 17:56

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 17:56

Kim Edberg Andersen (NB):

De har en stor interesse i, at der er sådan nogle som Nye Borgerlige, der husker, at de ikke bare er til for at forpuste klimaet og ødelægge det med CO₂, så vi alle sammen skal leve af græskar, og som også lige husker, at der findes ordentlige mennesker derude nu. Landmænd ønsker at overholde lovgivningen. Det gør de. Og tidligere har vi sagt: Hvorfor bliver der ikke udtaget mere lavbundsjord? Det er ikke alle landmændenes skyld, for de har budt ind. Der er det os, der har sovet i timen. Nu har de så afdampet sig selv, så problemet er løst.

Men virkeligheden er, at de heller ikke ønsker at være ikke-lovlydige borgere. Det gør de jo ikke. Jeg kunne ønske, at vi havde den samme interesse i at lukke huller i lovgivningen, når vi ser, at bare én person har brudt sin meldepligt på Kærshovedgård 900 gange på 2 år. Det hul har vi lige glemt at lukke, så vi må håbe, at miljøministeren bliver udlændingeminister næste gang, for så får vi lukket det inden for ganske få dage. Jeg lover at give kaffebordet – det lover jeg.

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Kl. 17:57

Anne Paulin (S):

Vi kom vidt omkring dér. Men hvis vi nu har en svineproducent, som overholder gældende miljølovgivning, så er det da alt andet lige i den persons interesse, at der ikke er en konkurrent, der kan lave den her matrikelfinte og udvide lige ved siden af og så have den dobbelte miljøpåvirkning, mens den person samtidig på sin egen jord overholder de regler, der nu engang er. Så kan man ikke også på den måde sige, at det her er med til sådan konkurrencemæssigt at lave et mere lige terræn?

Kl. 17:58

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 17:58

Kim Edberg Andersen (NB):

Jeg tror, at ordføreren ville blive en rigtig dårlig landmand. Det tror jeg. For rigtig mange af de landmænd, der gør det her og laver de her ting, sørger jo for at sikre, at der ikke er nogen udledning af de her lugte. Altså, der er jo nogle ting og noget teknik, man kan bruge. Der er så også de dårlige landmænd, som jeg også har set, der er ligeglade, og som sætter de her store fabrikker ved siden af hinanden, og så bor de ofte ikke selv i nærheden, og det er jo dem, vi skal have lukket ned for, og ikke dem, der egentlig bare gør det rigtig godt og udvikler det. Det er bare dét. Verden er ikke altid så sort-hvid, som vi gerne vil have den til at være på talerstolen. Det er den ikke, men én ting er sikker: Jeg glæder mig til, at miljøministeren bliver udlændingeminister.

Kl. 17:58

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Fru Katrine Robsøe, Radikale Venstre.

Kl. 17:59

Katrine Robsøe (RV):

Tak for det. Nu er jeg vokset op med, at man sagde, at hvis det lugtede af gylle, så lugtede det af penge. Men jeg vil dog godt lige spørge Nye Borgerliges ordfører om noget alligevel. Når man er nabo til de her landbrug, har vi jo egentlig miljøreglerne her, fordi det er meningen, at de skal overholdes, og det skal man vel også kunne regne med, hvis man bosætter sig ude på landet, altså at de landbrug, der er i nærheden, selvfølgelig overholder de regler, der rent faktisk er sat op.

Kl. 17:59

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 17:59

Kim Edberg Andersen (NB):

Det skal man. Man skal også kunne regne med, at kioskerne i København overholder reglerne. Der kan vi da godt lige tage en tur rundt for at se, om de gør det. Der findes brodne kar i alle brancher, men det er altså ikke den gængse landmand. Det er det ikke, og de fleste overholder reglerne. Det er jeg fuldstændig enig i, fru Katrine Robsøe. Men nu er jeg altså også fra en egn, hvor det primært er fisk, der lugter af penge.

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak til Nye Borgerlige. Så er det miljøministeren.

Kl. 17:59

Kl. 18:00

Miljøministeren (Magnus Heunicke):

Jeg skal prøve at lave en konklusion her og selvfølgelig komme med regeringens begrundelse for det her lovforslag. Vi har et hul i den eksisterende lovgivning. Det hul betyder – og det er med forbehold, for det er estimeret, vi kommer med her – at der mellem fem og ti gange om året er svineproducenter, som benytter sig af en finte, der bliver kaldt matrikelfinten. Hvad går den ud på? Den går ganske simpelt ud på, at man har ret til en vis grad af belastning med lugtgener m.m. pr. matrikel, men kan man dele matriklen i to, kan man forurene dobbelt så meget og forpste dobbelt så meget. Det er lovligt i dag, for loven er sådan, at det kan man godt i dag, men det er et åbenlyst hul i loven.

Så har der været debat i dag her til aften i Folketingssalen. For nogle partier er det meget lidt, og nogle har også gjort sig muntre over, i forhold til om fem til ti er meget. Det er jo potentielt fem til ti landsbyer om året, som kan mærke det her i deres nabolag, og som kan lugte det her i deres haver og i deres stuer – altså fem til ti om året. Det vil sige, at det her jo altså handler om dels at få lukket det hul, dels at sikre, at der skal kunne være et liv på landet, og at der skal kunne være et *godt* liv på landet. Og det er svært, hvis dem, man i forvejen er nabo til, får lov til at fordoble generne, selv om de bare har samme drift og samme alt muligt, fordi de altså deler matriklen op i to.

Det her synes jeg er en klar definition på et hul i loven, og hvis vi ikke her i Folketinget skulle kunne finde ud af at lukke de huller, der er i lovgivningen, sådan at man kan leve i hele Danmark uden at blive forpestet, som man kan risikere her, så synes jeg ikke, vi ville være vores opgave voksen. Derfor er jeg meget stolt over og glad for, at vi har det her lovforslag, og jeg synes, at det er helt rigtigt at få det.

Det er helt korrekt, som det også er blevet nævnt her på talerstolen, at jeg har været nede at besøge naboer til en svinefarm, der er i gang med at lave præcis en matrikelfinte. Jeg har talt med dem om, hvilke konsekvenser det vil have, når det her sker. Og netop Rislev er et af de eksempler, der også har været debatteret meget i medierne. Hvis vi da havde haft lukket det her hul, havde det efter al sandsynlighed, og som vi kender sagen – det er selvfølgelig med nogle forbehold, og det ved Folketinget godt, når man udtaler sig om sådanne konkrete sager – været umuligt at lave den kraftige udvidelse, som vil ske i Rislevområdet.

Derfor forstår jeg godt, at folk i Rislev formentlig er tilfredse med, at der sker noget, men ville have ønsket, at det var sket for nogle år siden, sådan at man ikke havde den her udvidelse. Det har jeg stor, stor forståelse for. Men det hul har jo så været her; det er fem til ti om året, og der er Rislev et af dem. Der er andre steder, og der er formentlig også nogle steder, hvor der ikke lige er en landsby tæt på, men der er altså også steder som Rislev, hvor landsbyer kæmper for at leve det gode liv. Det er meget, meget svært, når sådan nogle huller er der. Lad os derfor få lukket det hul, og det ser jeg meget, meget frem til at få gjort.

Så er der flere, der har spurgt, om det her er for kompliceret. Det er ministeriets klare overbevisning, at der her er en klar forsimpelse af den opgave. Tidligere har det været sådan en meget kompliceret skønsopgave, som man skulle have i kommunerne. Det har været vanskeligt, og det har skabt plads til, at det her hul er blevet udnyttet i den grad, det nu er blevet. Fremover kommer der meget, meget klare definitioner med klare metergrænser, som jo vil sætte en stopper for præcis den her finte.

Jeg kan godt forstå, at KL i deres høringssvar, som er blevet nævnt her, beder om at få noget vejledning, og selvfølgelig kommer der noget vejledning. Det er min klare overbevisning, at vi har jurister, som vel har en del erfaring med at vejlede vores kommuner i miljølovgivning, og de ville kunne gøre god brug af den her nye lovgivning. Men det vil vi selvfølgelig gå i dialog med KL om.

Det vil sige, at vi har et hul i lovgivningen. Det er et hul, som gør, at svinebrug kan gøre brug af en matrikelfinte og fordoble deres belastning af de landsbyer, som er nærmeste naboer. Lad os nu få lukket det hul, og derfor er der det lovforslag her. Jeg appellerer til, at vi kan få et forhåbentlig bredt, bredt flertal i Folketinget – måske alle partier, det håber jeg – til at stemme for at få lukket det hul og dermed jo også gøre det, som alle partier siger, når de taler om mennesker, som bor i landdistrikterne, nemlig at det skal være godt at bo i det smukke danske land og i de smukke danske landsbyer, og at de vil give dem bedre forhold. Det her er jo præcis det, det handler om. Det er svært at holde de smukke skåltaler, hvis ikke vi er klar til at sætte handling bag ordene. Det her er et lovforslag, som jo ikke løser alle problemer – det bilder jeg overhovedet ikke nogen ind på nogen måde – men det løser det konkrete problem med det konkrete hul og den konkrete matrikelfinte, som dermed bliver lukket.

Kl. 18:05

Der er en anden lille del af lovforslaget, som jeg lige for god ordens skyld også vil dykke ned i her. Det er altså ikke den store politiske ting, men det er for god ordens skyld. Der er nemlig også en del, hvor vi foreslår en bemyndigelse til at fastsætte regler om teknologier til husdyrproduktion, som har en dokumenteret miljøeffekt. Det er en bemyndigelse til at fastsætte regler om gebyrer for administration af teknologier, som altså har en dokumenteret miljøeffekt. Det vil vi jo, fordi miljøforbedrende teknologier i vores husdyrproduktion bliver et stadig væsentligere og vigtigere element i den regulering, vi har, og derfor er der et stigende behov for, at vi fra centralt hold kan følge med udviklingen og regulere.

Det betyder selvfølgelig også meget økonomisk for dem, der producerer den her teknologi, og selvfølgelig også for husdyrproducenterne, men i sidste ende betyder det meget for vores miljø, at vi gør brug af den seneste teknologi, der har en dokumenteret god miljøeffekt. Det er her, der er en tydeliggørelse af hjemmelsgrundlaget, således at vi kan udstede bekendtgørelser, hvor det i højere grad kan lade sig gøre. Det er et andet og meget mere teknisk element, men det er også godt miljømæssigt og hører hjemme i den her lovgivning.

Jeg vil selvfølgelig meget gerne diskutere det her lovforslag og også svare på alle spørgsmål – det skal vi nok hjælpe med til. Og så kunne jeg håbe på, at vi alle sammen i Folketinget kunne stemme for det, for jeg tror, at det ville være et stærkt signal at sende til alle de mennesker i vores landdistrikter og i vores landsbyer rundtomkring, som er naboer til svinefarme, at matrikelfinten sætter vi en stopper for.

Kl. 18:07

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Hr. Søren Egge Rasmussen, Enhedslisten.

Kl. 18:07

Søren Egge Rasmussen (EL):

Det lyder godt, at ministeren er så entusiastisk omkring at hjælpe folk på landet. Jeg håber, vi kan få en god drøftelse af, om det her lovforslag kan forsimples, så det kun er de forureningsmæssige forbindelser, som kommunerne ligesom skal dokumentere, og så man ikke skal ind i at forholde sig til tekniske forbindelser og driftsmæssige forbindelser, som der er lagt op til i det lovforslag her. Det er jo egentlig en forenkling. Når nu sigtet er at begrænse noget forurening, hvorfor er det så, at man skal ind i at vurdere på nogle ejerforhold og nogle driftsmæssige forbindelser? Udgangspunktet er, at vi skal have reduceret forureningen.

Så synes jeg, det er fint, at ministeren taler så meget for naboerne derude. Men vi skal også huske på, at det her jo også ødelægger naturtyper. Den ammoniakforurening er med til at belaste nogle naturtyper, som ikke kan tåle ret meget forurening. Så det synes jeg også vi skal have med i vores overvejelser. Matrikelfinten skal lukkes, både af hensyn til natur og af hensyn til mennesker, der bor i landdistrikter.

Kl. 18:08

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ministeren.

Kl. 18:08

Miljøministeren (Magnus Heunicke):

Det er jo fuldstændig korrekt, at vores fokus er, og det er også mit fokus – det er nok også, fordi jeg lige for kort tid siden besøgte naboerne i Rislev – at få lukket det hul. Det er helt rigtigt, at når vi kan se, at vores miljø, især vores vandmiljø, i Danmark har det så hårdt, så hænger det jo tæt, tæt sammen med den intensive landbrugsdrift, der er. Derfor, når der er huller, som det her er, skal vi lukke det, og det ser jeg frem til at gøre.

De andre elementer, som hr. Søren Egge Rasmussen nævner, er for mig at se et skridt videre i forhold til at lukke et hul. Det her lovforslag handler om at lukke hullet. Vi kan sagtens tage en drøftelse af konkrete forslag til, hvad vi ellers skal gøre. Men det lovforslag her handler om at få lukket et hul, og det hul er vigtigt at få lukket. Resten af debatten kan man godt have, men det synes jeg vil passe til en anden anledning end lige den her.

Kl. 18:09

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Spørgeren.

Kl. 18:09

Søren Egge Rasmussen (EL):

Det er godt, vi er enige om hensigten med at lukke den her matrikelfinte.

Jeg har nævnt nogle tal for, hvor mange der dør for tidligt på grund af ammoniakforurening. De tal, jeg har nævnt, er fremgået af en artikel i Politiken med en forsker fra Aarhus Universitet. Det er en opgørelse af, at der er 1.200 for tidlige dødsfald om året, og hovedparten af dem er nogle, der bor i udlandet, fordi det er grænseoverskridende forurening, og så er det så opgjort til, at 220 danskere sådan set dør for tidligt hvert år, og hovedparten af ammoniakforureningen kommer fra landbruget. Så vi har et alvorligt sundhedsproblem, som vi kan være med til at løse ved at reducere den her ammoniakforurening.

Kl. 18:10

Anden næstformand (Jeppe Søe):
Ministeren.

Kl. 18:10

Miljøministeren (Magnus Heunicke):

Ja, det har vi, altså et alvorligt sundhedsproblem. Jeg tror ikke, vi ville kunne sige, at det her lovforslag rummer en dramatisk forbedring af folkesundheden. Jeg har i hvert fald ikke selv set beregninger, som er konsolideret, så man kunne sige det. Men der er ingen tvivl om, at hvert skridt i den rigtige retning er vigtigt.

Kl. 18:10

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Der er ikke flere, der har bedt om ordet.

Dermed er forhandlingen sluttet. Tak til ministeren.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Miljø- og Fødevareudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

**37) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 43:
Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod PFAS i pesticider i landbruget.**

Af Søren Egge Rasmussen (EL) m.fl.
(Fremsættelse 09.11.2023).

Kl. 18:11

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren for forslagsstillerne, Søren Egge Rasmussen, ønsker at begrunde forslaget. Værsgo.

Kl. 18:11

Begrundelse

(Ordfører for forslagsstillerne)

Søren Egge Rasmussen (EL):

Tak. Jeg skal kort begrunde, hvorfor Enhedslisten fremsætter forslag til folketingsbeslutning om forbud mod PFAS i pesticider i landbruget.

Det, som forslaget lægger op til, er, at Folketinget pålægger regeringen at arbejde for et forbud mod PFAS i sprøjtegift og pesticider i EU. Regeringen pålægges at fremsætte et lovforslag, der forbyder brugen af pesticider med PFAS i Danmark, indtil sådanne regler indføres i EU.

Hvorfor er PFAS så stort et problem? Det er en gruppe af mere end 12.000 fluorstoffer, der er dukket op flere og flere steder. Vi har bl.a. oplevet et stigende problem med fund af PFAS, herunder PFOS, i vores drikkevand, i havskum, i fødevarer og dyrehold. I 2020 fandt myndighederne PFAS-stoffer i 89 pct. af grundvandsboringerne i hele landet. Det er så ikke alt, der er over grænseværdierne, men det er alvorlige stoffer, som er svært nedbrydelige. Derfor har vi fremsat det her forslag.

Jeg har selv tænkt, om man kan lave noget så restriktivt, eller om det er noget, EU vil sige at vi ikke må. Jeg synes egentlig, det ville være rart at få præcist afklaret, om EU-lande i forhold til noget, der er på vej til at blive forbudt i EU, kan gå foran og lave mere restriktive regler i deres egne lande. Og så kan jeg hilse og sige, at allerede på nuværende tidspunkt har Dansk Folkeparti og Alternativet tilsluttet sig forslaget, og der er plads på listen til, at flere partier kan blive skrevet på som støtter af dette beslutningsforslag.

Kl. 18:13

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak for begrundelsen. Vi går i gang med forhandlingen, der nu er åbnet, og den første, der får ordet, er miljøministeren.

Kl. 18:13

Forhandling

Miljøministeren (Magnus Heunicke):

PFAS-problematikken, som det her forslag handler om, er en problematik, som vi indtil nu kun har set de første konsekvenser af. Vores sundhedseksperter, vores biologer og generelt alle eksperter bliver gradvis klogere og klogere, og derfor er det en problematik, som vi skal have fuldt fokus på. Det er jo et grænseoverskridende problem.

Forureningen med PFAS-stofferne er i den grad grænseoverskridende, og det er ikke kun noget, vi har fokus på i Danmark. Det er også en problemstilling, som mange, mange af vores nabolande og mange lande i verden generelt begynder at få fokus på. De begynder at få øjnene op for den alvorlige problematik, der er omkring PFAS. Derfor må jeg også sige, at jeg som udgangspunkt kan støtte den helt overordnede hensigt med det her forslag om at mindske brugen af PFAS mest muligt. Den er jeg enig i. Vi skal mindske brugen af PFAS mest muligt.

Det er jo sådan, at når det handler om sprøjtemidler, og det er det, beslutningsforslaget her handler om, så er det sådan, at en række aktivstoffer og hjælpestoffer, der kan karakteriseres som PFAS-stoffer, i dag er forbudt at bruge i sprøjtemidler i hele EU, dvs. også i Danmark. Derudover har vi jo fra dansk side introduceret et forslag om et generelt PFAS-forbud i EU. Det er Danmark sammen med fire andre lande, der har stillet det forslag, og det omfatter forbuddet mod øvrige PFAS-hjæpestoffer i sprøjtemidler og emballage med PFAS-stoffer. Så det vil sige, at der er store dele – ikke det hele, men store dele – af det her forslag, vi står med her i dag, der altså er omfattet af forslaget om et generelt PFAS-forbud i EU. Aktivstoffer i sprøjtemidler er så det, der vil være tilbage, men det er dækket af deres egen godkendelsesordning, som jo er og skal være restriktiv, nemlig det, der hedder forordningen om plantebeskyttelsesmidler i EU.

Så lad os komme ind til der, hvor det her forslag adskiller sig fra vores EU-forslag, og det er altså det, der hedder aktivstoffer i sprøjtemidler. For at blive godkendt som aktivstof i sprøjtemidler kræves der – og det er jo helt i modsætning til andre PFAS-stoffer, som er i industrien og alle mulige steder i vores forbrugsvarer – en risikovurdering og en godkendelse i EU, og først derefter må det markedsføres. Risikovurderingen omfatter en meget grundig vurdering af effekter på menneskers sundhed. Herunder bliver det jo bl.a. vurderet, undersøgt og dokumenteret, om aktivstofferne er kræftfremkaldende eller hormonforstyrrende. Det er jo noget af det, vi mistænker nogle PFAS-stoffer for. Derfor er det meget, meget relevant at undersøge dem. Der er jo mere end 10.000 forskellige PFAS-stoffer. Så man skal have undersøgt præcis dét, når det handler om aktivstofferne.

Desuden vurderes aktivstoffernes nedbrydning i miljøet, risiko for udvaskning til grundvand og effekter på vilde dyr og planter. Det er sådan en risikovurdering, som anlægges, og først når aktivstoffet har bestået den risikovurdering og der er vist – og det er jo klart defineret – det, der hedder sikker anvendelse for både sundhed og miljø, herunder grundvand, så vil det kunne godkendes i EU. Og den godkendelse gælder, som Folketinget ved, i en begrænset periode, og så genvurderes det; det vil typisk være hvert 7. år, nogle gange hvert 15. år, men det er et spænd mellem de to ting.

Så lad os komme ind på, hvordan det går med PFAS-stofferne som et aktivstof i sprøjtemidler. I EU er fornyelsen af et PFAS-aktivstof, og det hedder triflursulfuron-metyl, netop blevet afvist. Hvorfor? Fordi det ikke har kunnet leve op til kravene om at kunne vise en sikker anvendelse. Og hvad betyder det? Ja, det betyder, at så bliver stoffet forbudt at anvende fra august 2024. Så er det også sådan, at det er EU-sporet, men hvis de så derefter kommer igennem – det gør det her stof så ikke – EU's nåleøje og bliver godkendt som aktivstof, så skal de konkrete sprøjtemidler, som indeholder aktivstofferne, godkendes af myndighederne i de enkelte medlemslande, altså også af vores danske myndigheder, før de eventuelt så må markedsføres og anvendes.

Kl. 18:18

Det betyder, at et sprøjtemiddel kun må markedsføres i Danmark, hvis Miljøstyrelsen har vurderet, at den konkrete anvendelse er sikker for sundhed og miljø, herunder for vores grundvand. Restindholdet af sprøjtemidler i fødevarer bliver også vurderet, og det er

Fødevarestyrelsen, der står for den del, altså hvad der vil være af restindhold. Og også her gælder det, at hvis et sprøjtemiddel ikke er sikkert at anvende – hvis der er risiko for overskridelser af kravværdier for f.eks. PFAS i fødevarer, grundvand eller vandmiljø – så vil det blive forbudt at markedsføre og dermed forbudt at anvende.

Hvordan ser det så ud? Er vi bare et blåstempel i Danmark? Det er vi langt fra. Det er velkendt, at vi i Danmark har og skal have særlig skrappe krav til godkendelse af sprøjtemidler, bl.a. kan stoffer med en langsom nedbrydningshastighed ikke godkendes, og vi stiller i Danmark – det kan dokumenteres – skrappe krav end resten af EU, når det kommer til at vurdere det, der hedder udvaskningsrisikoen.

I tilgift til det har vi jo i Danmark noget, som er helt unikt, nemlig et pesticidvarslingssystem. Det kendes blandt miljøordførerne som VAP-systemet, hvor udvaskningen fra korrekt anvendelse af konkrete sprøjtemidler testes på marker med forskellige jordbundsforhold, så man er sikker på, om det har noget at sige.

Det betyder altså, at forordningen om plantebeskyttelsesmidler sikrer, at aktivstoffer i sprøjtemidler hverken er meget svært nedbrydelige eller ophober sig i levende organismer. Det er jo noget af det, vi ved er problematisk i forhold til mange PFAS-stoffer, så det er altså præcis det, man undersøger. Det er også væsentligt at fremhæve, at aktivstoffer i sprøjtemidler adskiller sig kemisk fra de kendte problematiske PFAS-stoffer, ved at de fleste kun indeholder det, der tælles op til tre fluoratomer; det kan sammenlignes med PFOS, som vi jo bl.a. kender fra sagerne om brandskum, hvor der er 17 fluoratomer. Det vil sige, at der altså, selv om det er under samme paraply, er væsentlige kemiske forskelle.

Hvis jeg så lige zoomer lidt ind på det arbejde, som Danmark og fire andre lande har stået for i forhold til EU, hvor vi altså udarbejder et forslag om et generelt PFAS-forbud i EU, så lå der endvidere en række overvejelser bag undtagelsen af aktivstofferne i sprøjtemidler. Punkt 1: Et generelt forbud mod PFAS-aktivstoffer, hvor der er gennemført en risikovurdering og fundet en sikker anvendelse, skal afvejes, i forhold til at der så vil være færre aktivstoffer til rådighed til bekæmpelse af skadevoldere, hvilket kan forværre problemer med dannelse af resistens. Punkt 2: Flere PFAS-aktivstoffer vil opfylde kravene til at være såkaldte kandidater til substitution på grund af deres egenskaber, herunder bestandigheden i miljøet, og det vil betyde, at det nationalt skal vurderes, om der er alternativer til et givent sprøjtemiddel ved ansøgning af markedsføring, og der kan ikke gives en godkendelse, hvis der findes et tilstrækkeligt alternativ. Punkt 3: Et groft estimat indikerer, at pesticider står for ca. 2 pct. af det totale salg i EU af stoffer, der opfylder PFAS-definitionen; 2 pct. er det, vi zoomer ind på her, og for de 2 pct. er der så, som jeg har været inde på i min tale her, i min fremlæggelse her, en lang, lang række ekstra kontroller og nåleøjer, man skal igennem, for at det kan blive brugt.

I forslaget til det generelle PFAS-forbud i EU er der en ikkeudtømmende liste med 48 godkendte pesticidaktivstoffer, der kan karakteriseres som PFAS. Heraf er aktuelt 14 godkendt i sprøjtemidler i Danmark – 14 ud af de 48 er godkendt. Og det understreger jo det, jeg sagde før, nemlig at vi i Danmark har en særlig restriktiv tilgang – og det skal vi have – til godkendelse af sprøjtemidler.

Kl. 18:22

Det danske forslag om et forbud mod PFAS i EU indeholder derudover en opfordring til Europa-Kommissionen om at opdatere forordningen om plantebeskyttelsesmidler, bl.a. så den i højere grad tager nedbrydelighed i betragtning, og så anvendelse af PFAS-aktivstoffer begrænses mest muligt.

Vi er fra dansk side opmærksomme på tre punkter, som vil forbedre sikkerhedsvurderingerne af PFAS-aktivstoffer. Kravene til vurdering af alternativer til et sprøjtemiddel med aktivstoffer, der er kandidater til substitution, bør strammes. De gældende krav om, at

man i undersøgelser af aktivstoffers nedbrydning i miljøet skal følge den mest stabile del af den kemiske struktur, skal overholdes, og det har vi fra dansk side gjort opmærksom på flere gange i EU. Og vi har opfordret til, at Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet, EFSA, får mandat til at sikre, at sikkerhedsvurderingen baseres på de mest følsomme organismer.

Kl. 18:27

Så vil jeg også understrege, at de gældende EU-regler om forbud mod at fremstille, markedsføre og anvende PFOS og PFOA samt den tredje gruppe, nemlig PFAS, også gælder for sprøjtemidler. Det siger næsten sig selv, men det er nu også vigtigt at have med her.

Hvad kan vi i Danmark gøre? Vi kan i to situationer nationalt forbyde sprøjtemidler. Hvis en given anvendelse af et sprøjtemiddel viser en risiko for menneskers sundhed eller miljøet, herunder grundvand, kan vi indføre et nationalt forbud. Og hvis et aktivstof har særlig problematiske egenskaber, så det ifølge den definition her er kandidat til substitution, og der findes et tilstrækkeligt alternativ til sprøjtemidlet, så kan vi også forbyde dette sprøjtemiddel.

Jeg vil sige, at jeg er meget tilfreds med, at Danmark er blandt de fem lande, der arbejder for et EU-forbud mod den her meget, meget store gruppe af PFAS-stoffer, der jo altså også omfatter PFAS-hjælpestoffer i sprøjtemidler; det ville også være omfattet af det her forbud. Og så er det også klart, at hvis PFAS-aktivstoffer viser en risiko, skal de forbydes, og det er jo netop præcis det, der er vedtaget for det konkrete aktivstof i EU, jeg netop nævnte tidligere her.

Så af de her grunde – og det er jo en teknisk omgang, ved jeg godt – vil regeringen ikke kunne støtte det her forslag.

Kl. 18:25

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Hr. Søren Egge Rasmussen, Enhedslisten.

Kl. 18:25

Søren Egge Rasmussen (EL):

Tak. Tak for den grundige gennemgang. Jeg er lidt overrasket over, at ministeren kom frem til, at ministeren ikke kan støtte forslaget, for jeg går ud fra, at første del af forslaget om at pålægge regeringen at arbejde for et forbud mod PFAS i sprøjtegift og pesticider i EU er noget, man allerede arbejder for. Eller er det misforstået?

Det andet er, at ministeren nævner, at et nationalt forbud er muligt, hvis der ligesom er en god begrundelse. Vi har det særlige forhold i Danmark, at vi bruger grundvand som drikkevand. Det er jo ikke noget, der sådan er gængs i EU. Så kan ministeren ikke se, at vi har nogle særlige forhold i Danmark, som gør, at vi ikke bare kan tage EU-krav og være tilfredse med, hvordan de er, og at vi har en ekstra årsag til at se på, hvad vi kan gøre for at beskytte vores grundvand endnu mere?

Kl. 18:26

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ministeren.

Kl. 18:26

Miljøministeren (Magnus Heunicke):

Jo, og det er jo hovedårsagen til, at vi i Danmark har en væsentlig mere restriktiv – og det viser tallene, som jeg læste op, jo meget, meget tydeligt – tilgang og godkendelsesproces end vel stort set alle andre EU-lande. Det er netop det danske grundvand, vi beskytter.

Det er jo så sådan, at den del af forslaget, som handler om, at regeringen skulle pålægges at arbejde for at sikre EU-forbud mod PFAS i hjælpestofferne i et sprøjtemiddel, er regeringen allerede i gang med, men vi er selvfølgelig enig i, at det er fornuftigt at få gjort det.

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Kl. 18:27

Søren Egge Rasmussen (EL):

Nu er der på det allerseneste blevet besvaret nogle spørgsmål til Miljøudvalget, og af det fremgår bl.a., at der er en stigning på 260 pct. i PFAS-pesticider fra 2014 til 2021, og når jeg ser de tal, bliver jeg lidt bekymret, for ministeren remsede ligesom op, at det var få molekyler, der blev spredt ud, men det er jo et kæmpe areal, som vi spredte sprøjtegifte ud på i vores landbrug. Så kan ministeren ikke se, at det giver anledning til bekymring, når man ser, at der er en stigning i anvendelsen af PFAS-pesticider?

Kl. 18:27

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ministeren.

Kl. 18:27

Miljøministeren (Magnus Heunicke):

Jo, jeg mener, det jo er bydende nødvendigt, at vi nedbringer brugen af sprøjtemidler i Danmark, og det er ikke noget, jeg alene mener. Vi har jo faktisk en sprøjtemiddelstrategi for at nå markante reduktioner, og det er der en grund til, og det er for at beskytte vores grundvand, beskytte vores natur og hjælpe vores biodiversitet. Vi har også vist, at når vi har indført forskellige former for politikker, afgifter og andre elementer, kan vi se, at der er en nedgang i Danmark, og den nedgang skal selvfølgelig fortsætte.

Kl. 18:28

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Dermed tak til miljøministeren. Vi starter ordførerrækken, og den første er fru Anne Paulin fra Socialdemokratiet.

Kl. 18:28

(Ordfører)

Anne Paulin (S):

Tak for ordet, og tak til Enhedslisten for beslutningsforslaget, som vi behandler nu, om at forbyde PFAS i sprøjtemidler i landbruget. PFAS-forurening er jo en af de helt store miljøudfordringer, vi står over for i Danmark og globalt. Det er svært at inddæmme, og det dukker op de mest utrolige steder i naturen og i de varer, som vi anvender. Fra dansk side har vi sammen med en håndfuld andre europæiske lande også foreslået det her generelle forbud mod anvendelse af PFAS-stoffer i EU, og det er jo, fordi kemikalielovgivningen er skruet sådan sammen, at man har brug for et generelt forbud mod de her stoffer for at sikre, at der ikke bare dukker et nyt problematisk PFAS-produkt op, når et andet er blevet forbudt.

Men der er jo også nogle undtagelser, som ministeren også har redegjort for, i det her forslag til det generelle forbud, og en af dem er det her med PFAS-aktivstofferne i sprøjtemidler, som forslaget handler om. Undtagelsen skyldes, at sprøjtemidlerne er underlagt en anden og mere restriktiv godkendelsesordning under forordningen om plantebeskyttelsesmidler, og det er derfor en helt anden risikovurdering og en grundigere vurdering af aktivstofferne til pesticidbrug, der finder sted, end hvad der stilles af krav under kemikalielovgivningen. Som jeg forstår det, er der også en stor kemisk forskel på nogle af de mest problematiske PFAS-stoffer, som anvendes, og så dem, der anvendes i de her aktivstoffer i sprøjtemidlerne. Derfor bakker Socialdemokratiet ikke op om beslutningsforslaget, som det ligger her.

Men når det er sagt, er det jo også vigtigt at understrege, at et af de elementer, der også er i det her generelle PFAS-forbud,

som Danmark har været med til at foreslå i Europa-Kommissionen, er, at Kommissionen opfordres til at opdatere den her forordning om plantebeskyttelsesmidler, så anvendelsen af PFAS-aktivstoffer begrænses så meget som muligt. Det mener vi i Socialdemokratiet er vigtigt, fordi vi jo også gennem tiderne har kunnet konstatere, at der er pesticider, som vi har troet var uskadelige for vores drikkevand og for vores sundhed, men som har vist sig ikke at være det alligevel. Derfor er det også vigtigt at få kigget på den her forordning og begrænse vores generelle anvendelse af PFAS på også det her område.

Derudover vil jeg gerne understrege, at indsatser for at sikre mere viden på det her område vedrørende PFAS, i forhold til hvad det har af betydning for vores sundhed og for vores natur osv., og ikke mindst bekæmpelsen af forureningen er af meget stor vigtighed for os. Derfor er vi også glade for de initiativer, som vi har kunnet tage i det forgangne år, i forhold til at sikre mere viden om PFAS og uddet screening på området, og det er jo også noget, som vi kommer til at fortsætte arbejdet med for at få inddæmmet PFAS-udfordringen.

Kl. 18:31

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren for Socialdemokratiet. Den næste ordfører er hr. Erling Bonnesen fra Venstre.

Kl. 18:31

(Ordfører)

Erling Bonnesen (V):

Tak for det. PFAS-problematikken er en meget alvorlig og vigtig problemstilling at forholde sig til. Forslaget er allerede blevet grundigt gennemgået af både ministeren og den foregående ordfører, så jeg skal ikke redegøre yderligere for det andet end at sige, at vi ligesom Socialdemokratiet ikke kan støtte det her forslag fra Enhedslisten. Tak.

Kl. 18:32

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren fra Venstre. Så er det ordføreren fra Socialistisk Folkeparti, hr. Serdal Benli.

Kl. 18:32

(Ordfører)

Serdal Benli (SF):

Tak for ordet, formand. Indledningsvis vil jeg sige, at jeg gerne vil se forslaget i et bredere perspektiv, og jeg vil i virkeligheden gerne rose regeringen for at have samlet en gruppe af medlemsstater bag et forslag om et EU-forbud mod PFAS, som faktisk ser ud til at blive til virkelighed. Jeg er godt klar over, at det var nødvendigt at holde PFAS-pesticider, der bliver brugt i landbruget, ude af forslaget for at sikre en tilstrækkelig bred opbakning. Det har vi forståelse for, men vi bør naturligvis også gøre noget for at slippe af med PFAS-pesticiderne. Det er der jo næppe bred opbakning til i EU, hvorfor det så netop giver mening at forsøge sig med et nationalt forbud, og derfor ser vi positivt på dette forslag fra Enhedslisten og bakker op om det og stemmer for det.

Jeg er opmærksom på, at der i dag er PFAS i rigtig mange pesticider, og at forslaget kan opfattes som et forsøg på at gennemføre et generelt forbud mod pesticider i landbruget. Nu er det ikke nogen hemmelighed, at SF på sigt gerne så et helt giftfrit landbrug, men det mener jeg ikke behøver blive konsekvensen af forslaget her, hvis der kommer en rimelig indfasning. Og mon ikke der er interesse for at udvikle pesticider uden PFAS? Det tror jeg der er. Derfor synes jeg, vi skal have mod til at gå foran i EU og vise, at det kan lade sig gøre. Det har vi gjort tidligere. Vi gik også forrest ved at indføre et nationalt forbud mod PFAS i fødevarerkontaktmaterialer af pap og papir, og for nylig gjorde vi det også med brandslukningsskum. Så for mig virker det sådan set helt åbenlyst, at vi ikke bør sprøjte PFAS

direkte på vores fødevarer, når man generelt er enige om, at de her stoffer bør udfases. Det håber jeg også at regeringspartierne kan se til trods for deres relationer til landbruget.

Tak for ordet.

Kl. 18:34

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er hr. Jan Carlsen fra Moderaterne.

Kl. 18:34

(Ordfører)

Jan Carlsen (M):

Tak for ordet, formand. I dag drøfter vi Enhedslistens beslutningsforslag vedrørende et forbud mod PFAS i sprøjtemidler og pesticider – et forslag, der sigter mod beskyttelse af vores miljø og grundvand mod de potentielt skadelige virkninger fra PFAS. Det er en klar prioritering hos Moderaterne, at vi mindsker brugen af PFAS mest muligt. Derfor synes vi også, det er et sympatisk forslag, og jeg er enig i beslutningsforslagets intention; selvfølgelig skal vi beskytte vores miljø og vores grundvand.

Dog stemmer vi imod forslaget. Vi stemmer imod beslutningsforslaget på grund af det eksisterende forslag om et PFAS-forbud i EU, som Danmark har foreslået sammen med fire andre lande, og som omfatter forbud mod PFAS i emballage, hjælpemidler og sprøjtemidler. Derudover er flere PFAS-aktivstoffer og -hjælpstoffer allerede forbudt i sprøjtemidler. Samtidig har vi også restriktive godkendelsesprocedurer og -ordninger. Aktive stoffer i sprøjtemidler inklusive PFAS gennemgår nemlig en omfattende godkendelsesprocedure, hvor der er fokus på sundhed, miljø og grundvand. Denne godkendelse kræver overbevisende dokumentation for sikker anvendelse og tager højde for nedbrydning, risiko for udvaskning og påvirkning af flora og fauna.

I Danmark har vi generelt et meget skrap krav. Efter EU-godkendelse skal de konkrete sprøjtemidler også godkendes i medlemslandene. Danmark har særlig strenge kriterier inklusive det unikke pesticidvarslingssystem VAP. Dermed er store dele af Enhedslistens forslag allerede omfattet af forslaget om et generelt PFAS-forbud i Europa. Desuden er aktivstoffer i sprøjtemidler også dækket af deres egen restriktive godkendelsesordning i forordningen om plantebeskyttelsesmidler.

I Moderaterne ser vi derimod gerne, at der kommer meget mere fokus på at skabe flere investeringer og udvikling inden for biosolutions, i dette scenarie biologiske plantebeskyttelsesmidler. Den udvikling vil vi gerne fremme. Hvis vi formår at skabe flere biosolutions – og endda i stor skala – sikrer vi, at midler, som benyttes til at sprøjte vores marker med, ikke er skadelige for vores miljø og grundvand.

På baggrund af dette vil jeg gerne høre Enhedslisten, om de vil være med til en aftale, hvor vi fremmer rammevilkårene for biosolutions og forkorter godkendelsesproceduren, så vi opnår fælles mål for yderligere beskyttelse af vores miljø og grundvand. Så selv om vi stemmer imod dette konkrete beslutningsforslag grundet den eksisterende regulering, som allerede effektivt adresserer bekymringerne, opfordrer Moderaterne til fortsat dialog og samarbejde for at sikre, at vores miljø forbliver sikkert og sundt for nuværende og kommende generationer. Tak for ordet.

Kl. 18:38

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak til Moderaterne. Den næste ordfører er hr. Hans Kristian Skibby fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 18:38

Kl. 18:42

(Ordfører)

Hans Kristian Skibby (DD):

Tak, hr. formand. Jeg vil gerne på vegne af Danmarksdemokraterne takke Enhedslisten for, at vi får mulighed for at debattere lidt om PFAS i Danmark. Vi deler de bekymringer, der også er fra Enhedslistens side, i forhold til at vi jo har store udfordringer, ikke bare i Danmark, men over hele verden, med PFAS-forekomster i så at sige alt muligt mellem himmel og jord. PFAS findes i titusindvis af stoffer, og de kaldes jo også for evighedskemikalier. Mange af dem er nogle, der har vundet indpas og grobund og er blevet brugt og benyttet i så mange år, at vi ikke rigtig kan dokumentere, hvad det egentlig er, der gør, at de i dag er havnet i så at sige alle produkter. Så den del af det er vi sådan set enige med Enhedslisten i. Vi vil gerne have noget mere evidens ind i tilgangen til, hvordan vi håndterer de udfordringer, der er med PFAS i alle de her forskellige ting.

Der, hvor vi har en bekymring, er nogle af de gange, hvor det måske går lidt for lystigt til. Det gjorde det f.eks. tidligere, hvor det også var Enhedslisten, der sammen med SF, så vidt jeg husker, foreslog et forbud mod import af forbrugerprodukter indeholdende PFAS, hvilket jo sådan set, hvis det var blevet virkelighed, ville forbyde import af iPhones og Tesla-elbiler og alt muligt andet, som kommer ind i Danmark. Det er forbrugerprodukter, der indeholder PFAS. Der var faktisk relativt mange partier her i Folketinget, der støttede det, men i Danmarksdemokraterne synes vi jo, at det virkede sådan lidt for skørt. Vi deler intentionen om, at vi skal bekæmpe PFAS-forekomster. Vi skal have det væk alle de steder, hvor vi kan, men vi skal også gøre det på en måde, hvor virksomhederne kan følge med. Det ville de ikke kunne i forhold til det forslag, i hvert fald.

Vi er i dag vidende om, at det findes, som ordføreren også var inde på, i fødevarer, f.eks. æg, i dyr og i regnvand fra skyer, der kommer fra Polen eller fra Ungarn – vi ved det ikke, men der er PFAS i dem. Det er i skibsvedligeholdelsesudstyr, brandskum og havskum og som sagt i alt muligt andet. De ting tegner jo et billede af, at det, der allerførst er brug for, i hvert fald efter vores overbevisning, er noget mere evidens, og derfor er vi jo også glade for, at da man lavede den seneste forskningsaftale her i Folketinget, som Danmarksdemokraterne jo var med i, fik man faktisk øremærket 45 mio. kr. til netop at lave en indsats inden for forskning i PFAS.

Vi mener, det må være den rigtige rækkefølge at gøre tingene i. Vi skal have evidensen på plads, og vi skal forske i det, og så skal vi selvfølgelig også sætte vores lid til de områder, hvor det virkelig for en gangs skyld giver rigtig god mening, at Danmark har en stemme i EU, og det gør det jo i forhold til grænseoverskridende miljøspørgsmål. Der giver det faktisk rigtig god mening, og jeg kan godt huske det fra de tidligere debatter, vi har haft her i Folketinget, som miljøministeren netop også har sagt. Sidst vi havde debatten, var det jo sådan, at man faktisk netop havde sat gang i den her EU-høring om PFAS-tiltag i alle EU-lande.

Så vi tror egentlig på, at det er den rigtige vej at gå, og vi tror ikke på, at det her konkrete beslutningsforslag vil være den rigtige medicin. Det vil i hvert fald ikke være en medicin, som vil få den tiltænkte virkning, så på den baggrund kan vi ikke støtte beslutningsforslaget. Jeg skal meddele fra fru Mette Abildgaard fra Det Konservative Folkeparti, at de desværre heller ikke kan støtte beslutningsforslaget.

Kl. 18:42

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak til Danmarksdemokraterne. Næste ordfører er hr. Alexander Ryle fra Liberal Alliance.

(Ordfører)

Alexander Ryle (LA):

Tak for det. Lad mig starte med at sige, at jeg jo er enig med forslagsstillerne i, at vi skal passe på miljøet. Det tror jeg er selvsagt.

Sagen om PFAS har fået meget opmærksomhed, og vi befinder os nu i en proces, hvor vi strammer reguleringen og forbyder problematiske stoffer, og det mener vi i Liberal Alliance er positivt. Men vi skal ikke kaste os hovedkulds ud i restriktioner uden nøje at tænke over, om de er de rette.

Forslagsstillerne begrundet forslaget med, at der findes PFAS i grundvandet og vandværkernes borer. Det gælder både stoffet TFA i 89 pct. af borerne i en undersøgelse og de fire problematiske PFAS'er, bl.a. PFOS og PFOA, i 15,6 pct. af vandværksboringerne. Men forslagsstillerne går galt i byen, for de problematiske PFAS'er har kun meget lidt at gøre med pesticider. Det er nogle helt andre stoffer, som for længst er forbudt. I forhold til TFA kan det godt komme fra pesticider, men myndighederne vurderer, at pesticider sandsynligvis ikke er kilden til de mange fund i miljøet. Pesticiderne er altså ikke årsagen til de fund, der oplystes som grundlag for beslutningsforslaget, og derfor mener jeg egentlig, at begrundelsen er en smule misvisende.

Hvis vi skal handle på problematikken om TFA i miljøet, er det en helt anden debat. Det drejer sig bl.a. om industrielle anvendelser af bl.a. HFC-gasser og HFO-gasser, der har været brugt i klima- og køleanlæg og varmepumper. Stillerne af forslaget overser også, at der jo allerede er stillet en række krav i reguleringen af pesticider om, at de skal kunne anvendes ansvarligt med hensyn til miljø, natur og sundhed – det var også det, ministeren var inde på tidligere – og at kravene for pesticider jo faktisk er meget strengere end kravene for andre sektorer. Det kunne f.eks. være inden for tekstilsektoren. Hvis man ikke lever op til disse krav, kan pesticider slet ikke markedsføres. Så forslagsstillerne og alle vi andre bør egentlig være ganske rolige, for hvis disse midler ikke overholder kravene, så bliver de trukket af markedet, og derfor mener vi egentlig også, at forslaget her er unødvendigt.

I øvrigt har miljøministeren ud over det, der er blevet sagt tidligere i dag, jo også på et samråd i februar talt om netop dette emne og fortalt, at EU jo er blevet bedt om at opdatere pesticidforordningen i forbindelse med det generelle forslag om at forbyde PFAS-stoffer, så brug af PFAS i sprøjtemidler begrænses mest muligt, og derfor kan man måske også sige, at der er taget hånd om sagen, eller at der i hvert fald er i gang med at blive taget hånd om sagen.

Afslutningsvis vil jeg så også opfordre til, at vi ser lidt på konsekvenserne ved forslaget i et bredere perspektiv. Landbrugets vurdering er, at det vil medføre risiko for store tab af fødevarer på de danske marker, hvis der indføres det foreslåede forbud mod svampemidler, insektmidler og ukrudtsmidler med fluorstoffer, og det skal ses i en kontekst, hvor vi jo i forvejen er lidt begrænsede i forhold til fødevarer og det med at brødføde verdens befolkning.

Så på den baggrund kan vi ikke støtte forslaget.

Kl. 18:45

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak til Liberal Alliance. Næste ordfører er hr. Christian Friis Bach fra Radikale Venstre.

Kl. 18:45

(Ordfører)

Christian Friis Bach (RV):

Tak for det, formand. Jeg vil starte med at meddele, at vi bakker op om forslaget, selv om vi måske anser det for at være lidt for generelt i sin tilgang. Jeg vil samtidig gerne rose regeringen for det generelle PFAS-forbud, man har taget initiativ til, og jeg vil i

øvrigt gerne rose ministeren for en meget grundig tale, synes jeg, om kemiske forbindelser og detaljer ud i noget, som vi normalt ikke ser her i salen. Det synes jeg var rigtig godt at se, og det vidner også om et stærkt engagement fra regeringens side i sagen. Vi skal have en skærpet linje over for PFAS. Det er noget, der bekymrer os, det bekymrer også vores medlemmer, og det bekymrer borgere generelt i Danmark. Jeg får rigtig mange henvendelser også fra vores medlemmer om stor bekymring for PFAS i vores miljø, og derfor skal vi gøre langt mere ved det.

Men vi har jo forskellige måder at gøre det på. Det generelle er, at PFAS er en afgørende ting, og pesticidlovgivningen skal bruges. Jeg vil meget gerne se en hurtig indsats for at få det ud af hjælpestofferne, og der mener jeg ikke, at PFAS på nogen måder hører hjemme. Der skulle vi have en mere skærpet linje og også gerne en langt mere skærpet linje, som regeringen også lagde op til, over for PFAS-aktivstofferne. Klorerede og fluorerede organiske forbindelser, og det siger jeg i virkeligheden også som gammel kemiker i min studietid, er noget af det, der helt generelt bekymrer mig, fordi det jo skaber usikkerhed omkring det enkelte stof og også har nogle af de cocktaileffekter, som vi kan frygte giver anledning til sundhedsproblemer og måske endda kræft blandt vores borgere. Derfor stemmer vi for.

Vi håber, at regeringen gør endnu mere end det, de gør, og at regeringen også gør alt – hvad jeg også ved regeringen vil – hvad de kan for at fremme brugen og ikke mindst godkendelserne af biologiske sprøjtemidler på linje med det, som hr. Jan Carlsen fremførte, så vi kan få nogle alternativer på banen. Så tak for det. Jeg fornemmer i virkeligheden en stor enighed i salen. Vi går lidt forskelligt til forslaget, men vi ender på et ja tak.

Kl. 18:48

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren fra Radikale Venstre. Så er det hr. Kim Edberg Andersen fra Nye Borgerlige.

Kl. 18:48

(Ordfører)

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak for det, formand. Jeg ved ikke, om hr. Christian Friis Bach sad i den samme sal, som jeg gjorde, for jeg er næsten sikker på, at der ikke var ret mange, der havde sagt ja tak, indtil hr. Christian Friis Bach kom, men det kunne jo være mig.

Vi kommer i Nye Borgerlige til at sige nej tak til det. Men det er jo faktisk differentieret, og det er primært, fordi det bliver specificeret ud til, at det skal være landbruget, og nu bliver det vel ikke til at holde ud at høre på regeringen fremadrettet, når jeg roser dem, men jeg tror, det er rigtigt set, at man på det her område bliver nødt til at tage de slagsmål først, som man har en chance for at vinde. Vi kan selvfølgelig, hvis vi vælger at lave et PFAS-forbud i landbruget, indføre det i Danmark, og så bliver der en konkurrencefordel udadtil, og vi kan ikke se, at det er så stor en sejr at gøre det sådan. For jeg tror også, vi i fremtiden kommer til at have en diskussion om PFAS i forhold til den grønne omstilling, altså om ptx er mere effektivt, hvis der er PFAS-stoffer involveret, og jeg læste for noget tid siden i Ingeniøren en artikel, der sagde, at en vindmøllevinge, hvor man udnyttede egenskaberne fra PFAS, var 1 til 3 pct. mere effektiv i forhold til en vindmøllevinge, hvor man ikke gjorde det.

Der er altså nogle andre diskussioner, og problemstillingen med PFAS kom jo som en eksplosion for os for ganske kort tid siden – jeg sidder selv i en region. Vi har ikke kortlagt det; hvor syge bliver vi, og hvor vanskeligt er det? Vi skal bare huske, at det er et produkt, som på alle mulige måder har været gavnligt i vores liv. Man har lavet en masse teknologiske fremskridt, som man nu skal udfase. Så bare rolig, hr. Søren Egge Rasmussen, det skal nok komme til landbruget på et tidspunkt, men der er rigtig, rigtig mange lavthængende

frugter, vi først kan tage, og dem tror jeg faktisk regeringen har taget rigtig godt fat i, og så får de ikke mere ros i det her folketingsår.

Når det så er sagt, er vi alle sammen bekymrede i forhold til PFAS'en. Vi er alle sammen bekymrede for, at vi får det ind, og vi er vel mest af alt nervøse, fordi vi ikke rigtig ved, hvad det gør ved os, altså om vi bliver rigtig syge af det, eller om vi alle sammen lige pludselig falder døde om. Men jeg bliver altså nødt til at være den sindige nordjyde og sige, at historien siger, at det gør vi nok ikke. For vi har brugt det rigtig længe, og vores forældre har jo alligevel overlevet et stykke tid. Så mon ikke også det går? Vi skal, hvis vi finder en problemstilling, ikke lukke øjnene for, at vi så skal gøre noget ved den. Men vi skal, ligesom vi også skal gøre det inden for sundhedsområdet, også bare passe på. Vi bliver dygtigere og dygtigere til at finde alting, og det er ikke alting, vi skal behandle.

Nye Borgerlige kommer ikke til at støtte det her forslag.

Kl. 18:51

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Tak til ordføreren for Nye Borgerlige. Så er det ordføreren for forslagsstillerne, hr. Søren Egge Rasmussen fra Enhedslisten.

Kl. 18:51

(Ordfører for forslagsstillerne)

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg vil da gerne takke Alternativet, Dansk Folkeparti, SF og Radikale for at støtte Enhedslistens forslag, og regeringen burde jo så også takke Enhedslisten. For jeg har aldrig hørt så meget ros til regeringen i forhold til et beslutningsforslag, som Enhedslisten har fremsat. Så på den måde er vi jo kommet langt omkring. Jeg fornemmer, at alle er sådan lidt påpasselige, fordi vi har et problem, som sandsynligvis er større, end vi med sikkerhed ved, og derfor er der jo et ønske om, at man i fremtiden skal passe bedre på befolkningen, på naturen og på vores drikkevand. Så det er jo den fælles tilgang, som jeg fornemmer at der er, og hvordan opnår man det så bedst?

Grunden til, at vi har fremsat det her forslag, er jo, at landbruget fylder så meget i Danmark. Altså, det er bekymrende, at 60 pct. af vores areal bliver anvendt til landbrug, og hvad det så er, der bliver spredt ud på de arealer. Og det er vores tilgang til at sige, at det er et væsentligt problem, at der er PFAS i nogle sprøjtemidler, og når man så også ved, at der kan være PFAS i fisk, som bliver til fiskemel, som bliver til foder til dyr, så kan man med det dyrehold, som vi har i Danmark, også godt blive lidt bekymret for, hvad det er, der kommer ud af det, når der år efter år bliver bragt husdyrgødning ud på de samme arealer.

Jeg lytter mig til, at regeringen arbejder med det her. De støtter så ikke vores forslag, og jeg synes, at der er grund til bekymring, når vi ligesom ser på, hvad det er for nogle målinger, man tager, og vi får jo bagefter også debatten om, om det er fra landbruget eller det er fra nogle andre kilder, man har nogle nedbrydningsstoffer, og jeg kan jo ikke med sikkerhed sige, hvorfra de kommer. Vores udgangspunkt har bare været, at landbruget i Danmark fylder meget, og at der i pesticiderne bruges nogle stoffer. Det er det, vi har haft fokus på, og det er jo ikke, fordi vi så synes, at det er fedt, at der er PFAS alle mulige andre steder i vores forbrug.

Så vi synes, at det her er et alvorligt problem, som også er kommet til at fylde meget inden for de sidste par år, altså at nogle borgere kan have noget kvæg på en mark og de sådan set tror, at de har noget kød, der er økologisk, og de så kommer frem til, at det kød, som de igennem nogle år har spist, er så forurenat, at der faktisk er en risiko for, at deres børn er blevet skadet af det.

Så kan jeg godt forstå, at det bliver modtaget specielt. Eller der kan oppe på Sjællands Odde være en økologisk landmand, som ud fra det ønske, som vi har, om, at man skal have nogle bestemte naturtyper, plejer nogle naturarealer, og som pludselig kommer frem til, at noget havskum har forurenat hans dyr, så han ikke rigtig ved,

hvordan han skal håndtere det, hvor mange af dem han skal nedslagte, og hvad fremtiden er. Når det er sådan, har vi jo at gøre med nogle problemer, som er uventede, og som har vist sig at være større, end man troede. Og det er derfor, at der er et forsigtighedsprincip, som jeg synes at vi skal tage ned, og jeg synes, at vi skal prøve at se, hvordan vi kan få udfaset det her hurtigst muligt, og det er ikke, fordi jeg vil stå her og love, at vi kommer frem til at have nogle biosolutions, som bare lige kan erstatte nogle eksisterende sprøjtegifte, men det er klart, at når man løber ind i nogle problemer med det, man anvender, så er der god grund til at spørge, hvad man i stedet kan anvende.

Så det er ikke, fordi jeg vil stå her og svare på komplicerede spørgsmål og sige, at det hele måske er anderledes, og at man kan udvikle noget, men det er jo sådan set korrekt, at man har afsat nogle penge i forskningsreserven – en aftale, som alle partier vel er med i – til at få noget mere viden, og jeg tror desværre, at det her bliver noget, som kommer til at forfølge os længe, fordi der er så lang en nedbrydningstid for stofferne. Og det er sådan set derfor, at vi har taget fat i det her hjørne, og jeg er ikke sikker på, hvad vi kommer frem til via en udvalgsbehandling, men det kan være, at vi bliver klogere, og det kan også være, at der kan skrives en eller anden betænkning. Så det er sådan set med det åbne sind, jeg går frem til en udvalgsbehandling. Tak for debatten.

Kl. 18:55

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Hr. Hans Kristian Skibby, Danmarksdemokraterne.

Kl. 18:55

Hans Kristian Skibby (DD):

Jeg vil takke ordføreren for både forslaget og for kommentarerne osv. til os andre, men jeg tænker på, at vi andre jo var lidt inde på det her med, hvad rækkefølgen skal være. Nu nævnte ordføreren selv til sidst forskningsindsatsen. Ordføreren er vel enig med Danmarksdemokraterne i, at det må være evidensen, der ligesom skal være det bærende element for at vurdere, i hvilken rækkefølge vi skal prioritere indsatsen? For indsatsen er jo så voluminøs, i og med at der er flere tusind forskellige typer kemikalier og de så at sige findes alle steder.

Ordføreren nævner landbruget flere gange, så jeg vil gerne spørge ordføreren om, hvordan han så har det med, at man jo vurderer, at 30 pct. af alt vores spildevand fra virksomheder og husholdninger aldrig nogen sinde når frem til rensningsanlægget. Det bliver uvedkommende vand; det ryger ud igennem utætte kloakrør og via overløb på de 4.500 bygværker, vi har i Danmark. Anerkender ordføreren ikke, at der også er andre områder, vi skal kigge på?

Kl. 18:56

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 18:56

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jo, jeg synes, det er fint at måle på, hvad det er for noget spildevand, vi har fra vores bysamfund, og hvordan vi håndterer det bedst. Men jeg synes også, vi har at gøre med noget her, hvor man må spørge: Hvem kunne forudse, hvad der ville ske? Hvem havde forestillet sig, at det lige pludselig ville være sådan, at man ikke burde spise oksekød fra kvæg, der har gået på marker nær brandøvelsesområder? Hvem havde forestillet sig, at græssende får og kvæg på Sjællands Odde lige pludselig ville være et problem? Og hvad bliver det næste, vi opdager? Der kan jo sådan set være rigtig meget, som er blevet overset indtil nu.

Jeg tror ikke, at vi bare kan sige, at det er vores spildevand, der er problemet. Jeg synes, vi er nødt til at forholde os kritisk til

landbruget, når man har en dyrkningsflade, der er så stor, og man bruger sprøjtemidler og gødning, som kommer fra dyr, som bl.a. er blevet fodret med fiskemel.

Kl. 18:57

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Spørgeren.

Kl. 18:57

Hans Kristian Skibby (DD):

Tak for svaret. Det er jo heller ikke, fordi vi siger, at det alene skulle være fra overløb fra 4.500 bygværker og 30 pct. af vores spildevand fra virksomheder, industri og private husholdninger. Det, jeg bare undrer mig over, er, at ordføreren hele tiden kun nævner landbruget.

Er der en eller anden politisk bagtanke ved, at Enhedslisten ligesom kun vil nævne landbruget som aggressoren her, samtidig med at man ikke nævner den helt klare problematik og udfordring, vi har med rensning af vores spildevand osv.?

Kl. 18:58

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Ordføreren.

Kl. 18:58

Søren Egge Rasmussen (EL):

Altså, jeg har lige nævnt brandøvelser – det har ikke noget med landbruget at gøre. Jeg har lige nævnt, at der kommer nogle ting ind fra havet med havskummet, som kan være fra en eller anden kemikalieindustri i Belgien; det ved jeg ikke. Så jeg synes ikke, jeg kun har nævnt landbruget. Men vores beslutningsforslag vedrører sådan set pesticider og PFAS i pesticider i landbruget.

Kl. 18:58

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Dermed siger vi tak til ordføreren for forslagsstillerne, hr. Søren Egge Rasmussen.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, så forhandlingen er sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Fødevareudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 18:59

Meddelelser fra formanden

Anden næstformand (Jeppe Søe):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Tak for ordet, tak for ordene, og også tak til baglandet, der har lyttet med derhjemme eller siddet her i salen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 15. december 2023, kl. 10.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 18:59).